Mėlynoji dama

TYTO ALBA

JAVIER SIERRA

JAVIER SIERRA

Mėlynoji dama

TYTO ALBA

JAVIER SIERRA

Mėlynoji dama

ROMANAS

Iš ispanų kalbos vertė
Ona Žemaitienė

VILNIUS 2009

UDK 860-3
Si33

Javier SIERRA
LA DAMA AZUL
Editorial Planeta, S.A.,
Barcelona, 2008

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai.
Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.

Švietimo ir kultūros GD
Programa „Kultūra“

© Javier Sierra 2005, 2007
© Ona Žemaitienė, vertimas į lietuvių kalbą, 2009
© Ilona Kukenytė, viršelio dizainas, 2009
© „Tyto alba“, 2009

ISBN 978-9986-16-687-0

Skiriu Agredos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyno vienuolėms tam 1991 metų balandžio 14-osios atsitiktiniam susitikimui prisiminti.

Taip pat Carol Sabick ir J. J. Benítezui, tikslingiems Programuotojo „darbo įrankiams".

Le hasard, c'est peut-être le pseudonyme de Dieu, quant il ne veut pas signer.
(Atsitiktinumas greičiausiai yra Dievo, kai jis nenori pasirašyti, slapyvardis.)

THÉOPHILE GAUTIER,
La croix de Berny

Bilokacija *mot.* bilokavimosi veiksmas ir pasekmė.
Bilokuotis (iš lot. *bis-* – **dukart** ir *locare* < *locus* – vieta) remiantis tam tikromis nuomonėmis, asmens gebėjimas tuo pačiu metu būti dviejose vietose.

DICCIONARIO DE LA LENGUA ESPAÑOLA
(ISPANŲ KALBOS ŽODYNAS)

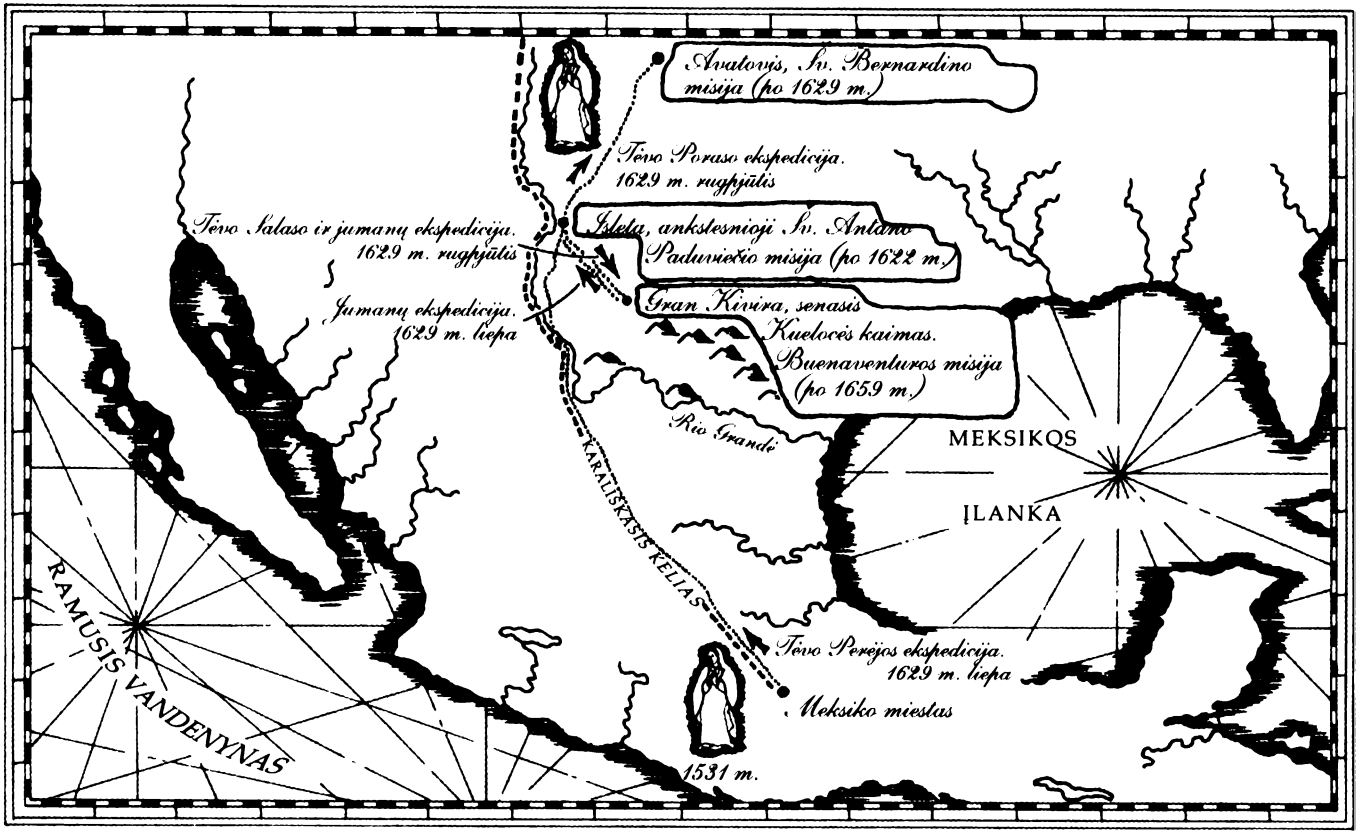
Arvatovijs, Šv. Bernardino misija (po 1629 m.)
Tėvo Poraso ekspedicija. 1629 m. rugpjūtis
Tėvo Salaso ir jumanų ekspedicija. 1629 m. rugpjūtis
Isleta, ankstesnioji Šv. Antano Paduviečio misija (po 1622 m.)
Jumanų ekspedicija. 1629 m. liepa
Gran Kivira, senasis Kuelocės kaimas. Buenaventuros misija (po 1659 m.)
Rio Grande
MEKSIKOS
ĮLANKA
KARALIŠKASIS KELIAS
RAMUSIS VANDENYNAS
Tėvo Perejos ekspedicija. 1629 m. liepa
Meksiko miestas
1531 m.

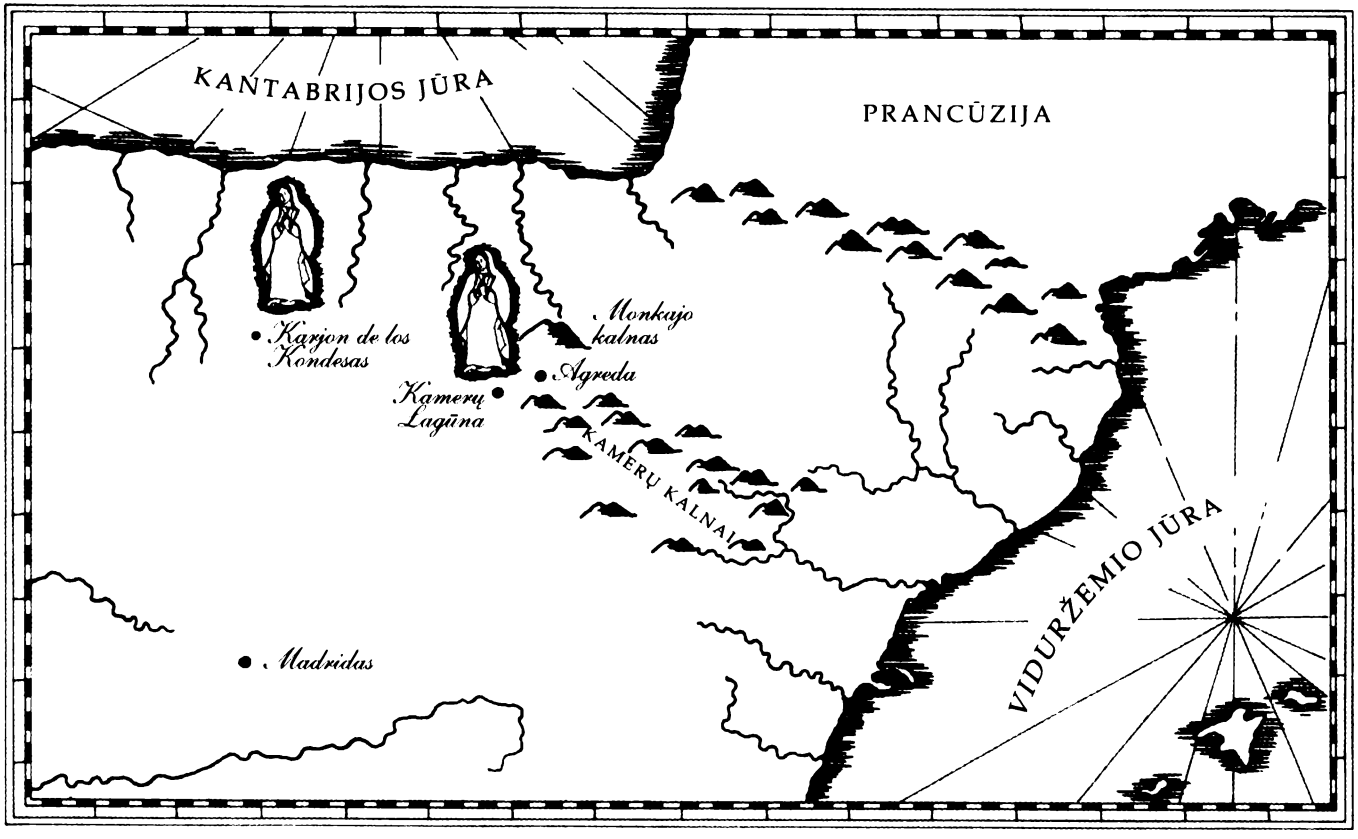
KANTABRIJOS JŪRA
PRANCŪZIJA
Karjon de los Kondesas
Monkajo kalnas
Agreda
Kamerų Lagūna
KAMERŲ KALNAI
VIDURŽEMIO JŪRA
Madridas

1

Venecija, Italija
1991 metų pavasaris

Iš lėto žingsniuodamas tėvas Džuzepė Baldis paliko už nugaros Šv. Morkaus aikštę, nuauksintą paskutinių dienos spindulių.

Kaip visuomet, patraukė *Schiavoni* pakrantės link ir įlipo į pirmą *vaporetto*, plaukiantį į Šv. Jurgio salą. Visuose Venecijos atvirukuose vaizduojama sala kadaise priklausė jo ordinui ir senasis kunigas visada į ją žvelgė šiek tiek ilgesingai. Gyvenimas labai sparčiai kito. Tais sumaišties laikais, atrodė, niekas negali atsispirti permainoms. Netgi tikėjimas – jo tikėjimas, gyvuojantis beveik du tūkstančius metų.

Baldis žvilgtelėjo į rankinį laikrodį, atsisegė paskutinę abito sagą ir, dairydamasis laisvos vietos prie lango, ėmė valyti savo mažyčių akinių plieniniais rėmeliais stiklus.

– *Pater noster qui es in coelis...* – sumurmėjo lotyniškai.

Vėl užsidėjęs akinius, benediktinas atkreipė dėmesį, kad nuostabusis keturių šimtų tiltų miesto horizontas dažosi oranžinės spalvos tonais.

– *...sanctificetur nomen tuum...*

Nesiliaudamas murmėti poterių, vienuolis gėrėjosi saulėlydžiu, kartu atsargiai žvalgydamasis aplinkui.

„Viskas gerai“, – pagalvojo.

Vaporetto, toks pažįstamas baltas venecijiečių vandens autobusas, šiuo paros metu buvo beveik tuščias. Rodos, jo paslaugos sudomino tik vieną japonų porą ir tris tėvui Baldžiui iš matymo pažįstamus Džordžo Cinio fondo stipendininkus.

„Kodėl nesiliauju taip elgęsis? – paklausė savęs. – Kodėl tebestebiu iš padilbų šeštos valandos laivo keleivius, tarsi tarp jų galėtų sušmėžuoti žurnalistų kameros? Argi nepakankamai metų gyvenu saloje atsiskyręs, nuo viso to apsaugotas?“

Po keturiolikos minučių transporto priemonė prisišvartavo prie bjaurios betoninės prieplaukos. Atsivėrus varteliams, visus keleivius pažadino šalto oro gūsis. Jam išlipant niekas neatkreipė dėmesio.

Širdies gilumoje Baldis buvo be galo patenkintas tokiu ramiu gyvenimu saloje. Grįš į savo celę, nusipraus, persiaus batus, pavakarieniaus su kitais vienuoliais ir užsisklęs celėje skaityti arba tikrinti keleto dar likusių egzaminų darbų. Devyniolika metų, nuo pat atvykimo į vienuolyną dienos, jis skrupulingai laikėsi šio ritualo. Iš tiesų, devyniolika metų ramybės. Tačiau visada pasirengęs, tarsi lauktų kokio skambučio, laiško ar netaktiško vizito. Tai buvo bausmė. Našta, kurios niekuomet neatsikratys.

Bet Baldis stengėsi pernelyg nesileisti to užvaldomas.

Argi gali būti malonesnis gyvenimas nei atsidavimas mokslo tyrimams? Gerasis vienuolis nė trupučio neabejojo. Prepolifonijos dėstytojo darbas Benedeto Marčelo konservatorijoje teikė jam tokią ramybę, kokios jaunystėje nebuvo pažinęs. Jo studentai buvo stropūs. Paskaitas lankė su saikingu entuziaz-

mu, o jis pasakojo jiems, kokia buvo muzika anksčiau, prieš tūkstantį metų, pajvairindamas paskaitas šmaikščiais anekdotais. Katedros kolegos juo žavėjosi, net tuomet, kai įsitraukęs į kokį nors tyrimą nepasirodydavo paskaitose. Studentai jį gerbė. Galiausiai jo paskaitų tvarkaraštis tapo pats lanksčiausias konservatorijoje. O jo paskaitos – pačios mėgstamiausios.

Bet net tokios lengvatos neatitraukė jo nuo kitų pomėgių. Tokių savotiškų ir taip įaugusių į kraują, kad beveik su niekuo apie tai nesikalbėjo.

Baldis į Šv. Jurgio salą atvyko 1972 metais, ištremtas dėl muzikos. Cinio fondas jam suteikė daugiau, nei būtų drįsęs prašyti savo vyskupo: vieną geriausių Europos bibliotekų, kongresų centrą, ne kartą tapusį UNESCO konferencijų būstine, ir du institutus, skirtus taip jį traukiančiai venecijietiškai muzikai ir etnomuzikologijai. Atrodė visai pagrįsta, kad būtent benediktinai įkūrė tą muzikologų rojų Šv. Jurgio saloje. Kas dar, jei ne *Ordo Sancti Benedicti* broliai, galėtų taip dievobaimingai paaukoti gyvenimą tam senajam menui? Argi ne pats šventasis Benediktas, VI amžiuje įkurdamas ordiną, padėjo šiuolaikinės muzikos teorijos pagrindus?

Baldis buvo šios srities žinovas. Pavyzdžiui, jis pirmasis pastebėjo, kad šventojo Benedikto regula – vienintelė reikalaujanti kasdien laikyti aštuonerias pamaldas – visiškai remiasi muzika. Tai buvo užburianti paslaptis. Kitaip tariant, kiekvienas tų „tonų", vis dar naudojamų muzikos melodijoms komponuoti, buvo visų maldų, kurias ordino vienuoliai kalbėjo kas dieną, įkvėpimo šaltinis. Baldis įrodė, kad rytmetinės pamaldos (antrą valandą nakties žiemą) atitinka natą do. Garbinimo pamaldos auštant – natą re. Pirmos, trečios ir šeštos valandos mišios – šeštą, devintą ir dvyliktą valandą ryto – mi, fa ir sol.

Šviesiausioji valanda – nona, devintoji – trečią valandą popiet „skamba“ kaip la, o mišparai leidžiantis saulei – kaip si.

Štai tokiomis paskaitomis jis pelnė šlovę. „Valandos ir natos susijusios tarpusavyje! – aistringai tvirtindavo savo mokiniams. – Melstis ir kurti muziką – panašūs veiksmai! Muzika – tai tikroji Dievo kalba!“

Tačiau senasis Baldis po savo abitu slėpė dar daugiau atradimų. Jo teorija buvo įspūdinga. Pavyzdžiui, jis buvo įsitikinęs, kad ne tik antikos žmonės žinojo, kas yra harmonija, ir matematiškai ją pritaikydavo kurdami muziką, bet ir šioji galėdavo sužadinti pakylėtas sąmonės būsenas, kurios leisdavo antikos pasaulio žyniams ar įšventintiesiems pasiekti aukštesnes tikrovės formas. Jo idėja dešimtmečius varžėsi su kitomis, teigusiomis, kad tokių sielos pakilimo būsenų sukeldavo tik haliucinogeninių narkotikų, šventųjų grybų ar psichotropinių medžiagų vartojimas.

O kaip naudodavo muziką? Baldis tai aiškindavo, kai pokalbis įsiplieksdavo. Jis pripažindavo, kad praeities išminčiams pakakdavo mintyse išplėtoti atitinkamą harmoniją ir juos pasiekdavo informacija iš anapus. Tvirtindavo, kad tokios būsenos apimti žyniai ir burtininkai galėdavo atgaivinti bet kokį praeities momentą, kad ir koks tolimas jis būtų. Kitais žodžiais tariant, pasak jo, muzika sumoduliuodavo smegenų bangų dažnius ir sužadindavo suvokimo centrus, galinčius keliauti laiku.

„Bet tas gebėjimas, – nusivylusiu balsu paaiškindavo, – jau prarastas.“

Daugelis nesutiko su avangardinėmis tėvo Baldžio idėjomis. Vis dėlto ginčai niekuomet neapniaukdavo jo jaunatviško ir draugiško veido. Sidabrinės gijos, tvirta laikysena ir atviras

žvilgsnis pelnė jam neatremiamo priešininko šlovę. Beveik niekas niekuomet neprisimindavo, kad jam jau šešiasdešimt penkeri. Tiesą sakant, jei ne skaistybės įžadai, Baldis būtų sudaužęs širdį daugeliui savo studenčių. Ir jų motinų.

Tą dieną, nė nenumanydamas, kokie įvykiai laukia, Baldis šypsodamasis ir kaip visuomet skubiu žingsniu įėjo į vienuolyno pastatą. Beveik neatkreipė dėmesio, kad tarpduryje, nekantraudamas kažką pranešti, jo laukia brolis Robertas.

2

Gran Kivira, Naujoji Meksika
Prieš tris šimtus šešiasdešimt dvejus metus

Sukaustytas siaubo, Sakmas puolė ant kelių. Jo it nutekintas kūnas sukniubo, vos tik visą esybę užvaldė tamsa. Kad ir kaip karys bandė kuo plačiau atverti akis ir kuo stipriau jas trynė, nepajėgė įžvelgti nė menkiausio šviesos blyksnio. Nenusakoma vizija ką tik atėmė jam regėjimą. Dabar atsidūrė tamsoje, vienas, priešais šventąją savo genties uolą. Ir tas vidinis siaubas, užgesinęs žvilgsnį, užgniaužė ir balsą.

Niekuomet, nė vieną savo sargybos naktį nebuvo susidūręs su niekuo panašiu.

Niekuo.

Apgraibomis, nedrįsdamas atsukti nugaros ką tik jį apakinusiam švytėjimui, Sakmas pamėgino pabėgti iš gyvatės tarpeklio prieigų. Jam nederėjo prie jo artintis. Anga, pro kurią patenkama į kalvos širdį, buvo prakeikta. Visa gentis tai žinojo. Angos gilybėje buvo palaidotos penkios šamanų, burtininkų, žmonių gyduolių kartos, o šie sakydavo, kad tai vienintelė vieta visame krašte, kur galima bendrauti su dvasiomis. Taigi, tai

buvo grėsminga vieta. „Kodėl leidausi čia atvedamas?“ – dabar mąstė Sakmas. Koks velnias jį atnešė iki pat pusmėnulio formos įšventintųjų akmens, jei žinojo apie šioje vietoje tykančius pavojus? Be to, argi ši uola nėra ganėtinai nutolusi nuo jo saugomos teritorijos?

Iki aušros buvo likusios trys valandos. Trys valandos, iki jį pakeis arba ras mirusį. Bet Sakmas vis dar sunkiai šnopavo. Vos begalėjo kvėpuoti. Susijaudinęs. Apstulbintas. Gyvas. Kamuojamas mintis užplūdusių klausimų.

„Kokia šviesa gali vienu smūgiu patiesti jumanų karį? Spindulys? Negi žaibas gali pasislėpti akmenyje ir smogti suaugusiam žmogui? O kas toliau? Mesis ant jo ir praris?“

Sargybinis negalėjo liautis mąstęs. Tik tuomet nustojo, kai nerangiai bėgdamas suvokė, kad slėnis staiga nurimo. Tai negeras ženklas, pasakė sau. Ir tuomet jo mintys pavojingai susidrumstė. Ar toji šviesa artinasi prie jo? Neseni prisiminimai jį baugino. Tamsoje jį paskandinusi ugnis atrodė užgimusi kažkokios baidyklės nasruose. Stebuklingo žvėries, vien kvėpavimu sugebančio suniokoti klonį. Genties pranašystėse šitaip buvo vaizduojama pasaulio pabaiga. Skelbiama, kad visata greitai bus sunaikinta liepsnų ir be galo ryškus švytėjimas bus visų rūšių gyvybės žūties pranašas. Pragaištingos Ketvirtojo pasaulio krizės.

Jei tai, kas staiga pasirodė tarpeklyje, buvo pabaigos ženklas, joks žmogus, jokia jėga negalės to sustabdyti.

Ką gali padaryti jis?

Ar verta bėgti ir sukelti visus ant kojų?

Ir kokiu būdu tai padarys?

Jeigu jis apako?

Sakmas staiga susivokė mąstantis kaip bailys. Dar po akimirkos jo smegenys tas mintis išaiškino: įsibrovėlis nepanėšėjo į

nieką, apie ką jis buvo girdėjęs kalbant anksčiau. Žėrintis kamuolys, nudeginęs jam akis, netikėtai pasirodė prakeiktame plyšyje. Jo šviesa akino ir buvo labai skvarbi. Kas galėtų atsispirti tokiam priešui? Koks karys sugebėtų jį sulaikyti? Ar nebūtų geriau, jei jo žmona, jo dukra Ankti ir jo gentis mirtų nė nespėję atsisveikinti? O kaipgi jis?

– Ankti... – sušnibždėjo.

Sutemose, smaugiamas mirtinos tylos, karys sulėtino žingsnius ir pasuko link uolos, kurią ką tik buvo palikęs už nugaros. Jei jau lemta mirti, pagalvojo dalelę sekundės, tuomet sutiks mirtį kaip garbingas žmogus. Stovėdamas. Veidu į budelį. Galbūt ateityje kas nors jį prisimins kaip pirmąją Laikų Pabaigos Siaubūno auką.

Būtent tada tai ir nutiko.

Kariui visiškai nesitikint.

Penki skiemenys – tik penki, – ištarti labai lėtai, perskrodė klampią slėnio tylą. Juos ištarė draugiškas, šiltas balsas. Atrodė, kad tas murmesys sklinda palei pat kario ausis. Nepaaiškinama, bet tas balso srautas, ta gamtos jėga pašaukė jį vardu:

– Kaip lai-kaisi, Sak-mai?

Trūkčiojantis, bet kuo puikiausia tanų kalba suformuluotas klausimas jį sukaustė. Sargybinis suraukė antakius ir instinktyviai ranka siektelėjo prie liemens nešiojamo obsidiano kirvio. Ar *ta būtybė* paminėjo jo vardą?

Sakmas buvo savo tėvo, Didžiojo Valpio, Kuelocės vyriausiojo vado, išmokytas saugotis gyvųjų. Ne mirusiųjų.

– Sak-mai...

Balsas paakino jį dar stipriau.

Mirusiųjų?

Senuko gimdytojo prisiminimas paskatino jį sukąsti dan-

tis ir pasirengti gintis ginklu. Ar priklausytų šiam pasauliui, ar anam, ta kalbanti šviesa taip paprastai jo nepribaigs ant to raudono smėlio.

– Sak-mai...

Trečią kartą skambant virpančiam balsui, jo kirvis perskrodė orą, brėždamas aplink apsauginį ratą. Jis vis dar nieko nematė. „Sudie, Ankti. Myliu tave." Kad ir kas buvo jį kviečianti būtybė, ji jau buvo čia pat. Net galėjo justi jos kvėpavimą. Nepakeliamą karštį. Ir apmiręs iš baimės, su ginklu drebančioje kairiojoje rankoje, genties karys pakėlė veidą į dangų, laukdamas užgriūvant to, kas neišvengiama. Atmerkė paraudusias akis ir, nukreipęs žvilgsnį link tamsaus dangaus, vos įžvelgė siluetą, didžiulį tarsi totemas, besiartinantį prie jo. Blausi mintis švystelėjo galvoje: juk tai moteris! Prakeikta moteriška dvasia rengėsi jį pribaigti!

Tikra likimo ironija, bet prieš keletą metų šioje pačioje vietoje, šalia Kuelocės šaltinio, jo tėvas mokė jį mirti. Mirti kovojant.

3

Los Andželas, Kalifornija
1991 metų pavasaris

– Tai, sakote, tas sapnas nuolat kartojasi?

Gydytoja Mejers pasilenkė virš kušetės, ant kurios gulėjo pacientė, akimis ieškodama jos žvilgsnio. Dženiferė Narodi dar tik trečią dieną lankėsi jos prašmatniame kabinete Brodvėjaus gatvėje, finansiniame miesto rajone, – ji skundėsi nuolatiniu nerimu. Linda Mejers jautėsi sutrikusi: asmens kortelėje Dženiferė Narodi buvo apibūdinama kaip sveika, mėgstanti sportuoti trisdešimt ketverių metų moteris, niekas iš jos protėvių nesirgo psichikos ligomis, ji buvo santūraus būdo, pasiturinti ir, be kita ko, patraukli. Niekuomet nebuvo ištekėjusi, su jokiu vyru nepalaikė pastovių santykių ir, rodos, jai visai to nereikėjo; su tėvais sutarė gerai. Iš pažiūros atrodė, kad ta moteris neturi jokių neišsprendžiamų bėdų.

– Tas pats sapnas pasikartojo du kartus per tris dienas, – sušnibždėjo Dženiferė, stengdamasi išvengti tiriamo psichiatrės žvilgsnio ir ranka atmesdama kupetą juodų plaukų. – Tai ne košmaras, suprantate? Bet kiekvieną kartą prieš užmigdama galvoju, kad jis pasikartos. Ir tai man kelia nerimą.

– Kada sapnavote tą sapną paskutinį kartą?

– Praėjusią naktį! Todėl ir atėjau pas jus taip anksti. Regis, vis dar tai matau...

– Ar geriate mano paskirtus vaistus?

– Žinoma. Bet valiumas manęs neveikia. Niekaip negaliu suprasti, daktare, kodėl tos švytinčios moters vizija manęs nepalieka. Suprantate, ką noriu pasakyti? Aš ją matau visur. Privalau išmesti ją iš galvos!

– Ar dar kada nors ją esate sapnavusi?

– Taip.

– Gerai. Nesijaudinkite, – nuramino psichiatrė, kažką kraigliodama didelėse juodose rankose laikomoje užrašų knygelėje. – Rasime būdą įveikti tą besikartojantį sapną. Ar jaučiatės įbauginta?

– Taip, daktare. Ir man neramu.

– Sakykite, gal neseniai nutiko koks traumuojantis įvykis, pavyzdžiui, eismo nelaimė, gal netekote artimo žmogaus?.. Kas nors, kas galėjo sukelti nerimą ar depresiją?

Dženiferė užsimerkė, išpūtė krūtinę ir iškvėpė iš plaučių visą orą, tarsi ieškotų tinkamo atsakymo savo viduje. Dabar jautė skausmingą tuštumą skrandyje. Išėjo nepapusryčiavusi.

– Nerimą? – pakartojo. – Ką gi, prieš kelias savaites grįžau po ilgo laiko tarpsnio, praleisto Europoje. Ir vos tik atvykus į Los Andželą vėl pradėjo lankyti tie sapnai. Šį kartą tokie aiškūs ir įkyrūs, kad nedelsdama atėjau pas jus. Iš pradžių maniau, kad tai dėl laiko, įpročių pasikeitimo, na, suprantate.

– Vėl? Norite pasakyti, kad anksčiau jau esate sapnavusi kažką panašaus?

– Aš jau sakiau, daktare. Jau keleri metai sapnuoju tuos indėnus ir tą paslaptingąją šviesos kupiną moterį. Ir neįsivaizduoju kodėl!

– Sakykite, Dženifere, kurioje Europos dalyje buvote?

– Romoje. Teko ten lankytis?

– Roma? Cezario, popiežių, makaronų ir vyno *frascati* Roma? Nieko kita taip netrokštu! Žinote, tai viena mano svajonių?

– Tikrai?

– Tikrų tikriausiai. Bet mano vyras argentinietis, o jo protėviai kilę iš Galisijos, tad kaskart, kai keliaujame į Europą, užstringame Ispanijoje, La Korunjoje. Jo seneliai iš ten. Tikra nelaimė!

– Ir niekuomet nenuskridote į Italiją? Juk taip arti?

– Ne! – nusikvatojo Linda Mejers. – Jis net privertė mane išmokti ispaniškai, kad galėčiau bendrauti su jo giminėmis!

Dženiferė nepasekė jos pavyzdžiu. Užuot užsikrėtusi nuoširdžiu gydytojos juoku, pajuto užplūstant gilią melancholiją.

– Tikrai, labai gaila, – tarė. – Roma – stebuklingas miestas. Jos aikštės, turgūs, siauros akmenimis grįstos gatvės, garuojanti *cappuccino*, jos *dolce farniente*...

Pro Mejers akis nepraslydo tas ūmus nuotaikos pokytis. Ji paslapčia bloknote užrašė „Roma" ir akimirką pamąstė prieš pateikdama kitą klausimą. Kartais koks prisiminimas, gamtovaizdis gali atverti spragą giliuosiuose paciento asmenybės kloduose. Galbūt tuose prisiminimuose, kokiame ką tik pasibaigusio etapo įvykyje ir slypi raktas, padėsiantis jai išnarplioti tą atvejį. Taigi nusprendė kuo atsargiausiai pamėginti eiti tuo keliu.

– Gal ten kas nors nutiko, ką norėtumėte man papasakoti, Dženifere?

– Kas nors? Ką turite omeny?

Drėgnos žalios jos pacientės akys plačiai prasivėrė.

– Nežinau, – atsakė gydytoja. – Jūs pati man pasakykite.

Kartais besikartojančius sapnus sukelia mažytės įkyrios mintys, nebaigti darbai, kitaip sakant, rūpesčiai, kuriuos smegenys stengiasi visais įmanomais būdais įveikti.

– Romoje tiek daug visko nutiko, daktare. Italijoje palikau daugybę nebaigtų darbų.

– Papasakokite man apie tai.

Dženiferė pagavo tamsių psichiatrės akių žvilgsnį. Tiesus žvilgsnis plačiame tamsiaodžiame veide, rėminamame garbiniuotų plaukų, surištų į dailią uodegėlę, nuo pat pirmos dienos įkvėpė jai pasitikėjimą. Ir tik žvelgdama į ją ir nė žodžio netardama galėjo perteikti mintį, kad istorija, kurią rengiasi papasakoti, bus ilga.

– Mes niekur neskubame, Dženifere, – nusišypsojo psichiatrė. – Aš dievinu Italiją!

4

– *Buona sera*, tėve Baldi.

Meilikaujanti Šv. Jurgio sargo šypsena pasitiko jį vos įžengus pro vienuolyno vartelius. Visoje Venecijoje nebuvo kito tokio šleikščiai saldaus vienuolio.

– Palikau laiškus jūsų celėje, – pranešė brolis Robertas. – Jums sekasi. Trys vokai. Be to, stori.

– Daugiau nieko?

Sargas patraukė pečiais.

– Jums atrodo mažai, tėve? Tai tie, kurių visuomet laukiate. Na tie, kuriuos siunčia šventieji.

Dėl nesveiko brolio Roberto smalsumo Baldis nepatikliai kilstelėjo antakius ir netaręs nė žodžio ėmė lipti laiptais. „Tai tie, kurių visuomet laukiate." Senasis muzikologas sudrebėjo. „Na tie, kuriuos siunčia šventieji."

– Palaukite! – jaunasis vienuolis apskritu Rubenso kerubino veidu mojavo ore popieriaus lapeliu. – Šią popietę jums dar ir du kartus skambino.

– Kas? – skubiai paklausė Baldis, stabtelėjęs laiptų aikštelėje.

– Neprisistatė, tėve. Tai buvo tarpmiestinis skambutis. Iš Romos.

– Tuomet tegu paskambina dar kartą.

Įėjęs į kambarį, Džuzepė Baldis jau buvo pamiršęs skambutį. Patenkintas pamatė, kad laiškai guli ten, kur jam buvo sakęs brolis Robertas. Tarp kitų laiškų tikrai išsiskyrė trys išsipūtę vokai: du iš Romos, o trečiasis iš vieno pramoninio šiaurės Ispanijos miesto. Siuntėjai buvo „šventasis Matas", „šventasis Jonas" ir „šventasis Morkus". Iš tiesų, tai buvo siuntiniai, kurių visuomet laukdavo. „Šventųjų" laiškai.

Benediktinas pasimėgaudamas juos paglostė.

Tie vokai buvo vienintelis ryšys, vis dar siejantis jį su ankstesniuoju gyvenimu. Tuo, apie kurį Šv. Jurgio saloje niekas nė neįtarė. Laiškai ateidavo nereguliariai, labai retai po du iškart ir niekuomet – trys. Todėl, pamačius, kad kolegų poreikis jam parašyti sutapo, jo džiaugsmas akimirksniu virto nerimu.

Tačiau ten buvo dar kai kas. Dar viena didžiulė priežastis sunerimti. Rašalo spalvos vokas su gerai pažįstamu iškiliu Jo Šventenybės Valstybės sekretoriato herbu. Antspauduotas prieš dvi dienas Vatikane ir su prierašu „skubu". Baldis atidėjo šventųjų laiškus ir palinko prie šio.

– Šventasis Sostas? – sumurmėjo, dabar prisiminęs du skambučius iš Romos.

Bijodamas blogiausia, tėvas Baldis prieš atplėšdamas pasvėrė rankose voką. O vėliau jo rankose atsidūrė storas raštų popieriaus lakštas.

„*Caro San Lucca*, – perskaitė. – Jūs turite tuoj pat nutraukti visus tyrimus. Šventojo Tėvo moksliniai patarėjai reikalauja, kad atvyktumėte į Romą, nes nori išsiaiškinti visas jūsų paskutinio išsišokimo smulkmenas. Prašytume nedelsti ilgiau nei iki ateinančio sekmadienio. Susisiekite su Tikėjimo doktrinos kongregacija, o jei nepavyktų – su Viešųjų reikalų institutu.

Jie jums paaiškins smulkiau.“ Ir netikėtas parašas: „Kardinolas Zsidivas.“

Jis vos neužduso. Juk šiandien ketvirtadienis! O jo laukia Romoje iki sekmadienio!

Tačiau kai kas buvo dar blogiau nei skuba. Jei atmintis jo neapgauna – o ji tikrai neapgauna – tai antras kartas per devyniolika metų, kai jį įspėja dėl „išsišokimo“. Pirmasis baigėsi ištrėmimu į šią Venecijos salą. Kokią kainą sumokės dabar – už antrąjį?

5

Dabar Sakmas nusprendė pulti.

Tačiau, dar nenusitaikius į savo persekiotoją ir nenukreipus ginklo jai į tarpuakį, jį apžilpino naujas šviesos pliūpsnis. Jo akys vos spėjo pamatyti aukštą ir keistą jį stebintį siluetą. Ir vėjo gūsis, kietas tarsi smūgis mediniu daiktu, jį patiesė aukštielninką.

– Sak-mai, – vėl pakartojo balsas.

Mirtis buvo arti. Dabar jis tai žinojo. Gyvybė paliks jį akimirksniu.

Kas bus su jo šeima?

Su jo gentimi?

Kas jo laukia kitame gyvenimo krante?

Slėnį vėl užliejo ta paslaptinga, beveik apčiuopiama šviesa, o sargybinis po tuo krintančiu ant jo švytėjimu stengėsi užgniaužti aimaną. Artimiausi akmeniniai Kuelocės namai, senolių kapinės, didžioji kiva – požeminės jo genties ritualų patalpos – ir netgi visų trijų ežerų pakrantės skendėjo žydrame švytėjime. Tačiau Sakmas negalėjo žavėtis stebuklu, be aklumo, jį buvo užklupusi dar viena skausminga būsena. Vibruojantis garsas, tūkstantį kartų stipresnis nei tas, kurį sukelia skėrių spiečius,

ką tik persmelkė ausis ir nugramzdino jį į neviltį. Ar šitaip jį kvietė mirtis?

Indėnas nusirito žeme, delnais suspaudęs smilkinius. Pašoko. Suriko ir trenkė kumščiais sau per galvą. Tačiau garsas užpildė viską. Užliejo jį.

Dar po kelių akimirksnių jo protas jau nebegalėjo atsilaikyti. Jis užmiršo net šalia esantį užpuoliką. Medžiotojas sulinko, netekęs paskutinių jėgų, ir visu ūgiu kaip pakirstas krito ant žemės.

Vėliau jo sąmonę užvaldė tamsa.

Ir tyla.

Kai šviesa ir garsas susilpnėjo, jaunasis indėnas gulėjo kniūbsčias, nusitrynusiais nuo veido piešiniais, subraižyta galvos oda. Neįsivaizdavo, kiek laiko buvo praėję. Jam skaudėjo galvą, pykino, jis jautėsi bejėgis. Kirvis buvo nusviestas keletą žingsnių nuo tos vietos, kur jis gulėjo, o jis nepajėgė apgraibomis jo susirasti.

– Mie-las Sak-mai...

Anksčiau jį įbauginęs balsas sugriaudėjo virš jo, tarsi būtų aidėjęs iš visur. Nežinojo, kiek buvo praėję laiko. Tačiau buvo gyvas, gyvas!

– Ko-dėl bė-gi nuo ma-nęs?

Didžiojo Valpio sūnus vis dar tylėjo. Priplojęs veidą prie žemės, sukaupė pakankamai valios, kad įvertintų savo galimybes. Neilgai trukus atrado vieną. Pajuto ties juosmeniu mažytį akmeninį peiliuką – tą patį, kurį naudojo kailiams lupti.

Kovos instinktas vėl plūstelėjo jo gyslomis.

– Aš la-bai ilgai keliavau, kad susi-tikčiau su tavim, – tarė vis mažiau trūkčiojantis balsas. – Tau nė-ra ko bijoti. Aš tau nepadarysiu nieko blo-ga.

Dvasios tonas buvo ramus. Tyras. Kalbėjo jo gimtąja tarme. Ir darė tai iš lėto, neskubėdama. Sakmas, kai pavyko susikaupti, pastebėjo, kad skėriai liovėsi zvimbti, o šviesa tapo kiek švelnesnė, ir jis galėjo iš lėto pramerkti akis ir po truputį apsiprasti su savo būkle.

Pirmiausia išvydo tik dėmes, vėliau šešėlius miglotais apribais ir pagaliau po kelių akimirkų nustebęs pamatė virtinę raudonųjų skruzdžių, ropojančių veidu.

Jam grįžo regėjimas!

Atsivertęs ant nugaros pirmą kartą aiškiai išvydo užpuoliko veidą.

– Vardan visų protėvių... – sumurmėjo apstulbęs.

Sunku nupasakoti, ką matė: per porą pėdų nuo jo moteris – kaip jau nujautė anksčiau – pailgu veidu nenuleido nuo jo akių. Ji atrodė tarsi nendrė. Nejudri. Tiesi. Akys didelės ir šviesios. Jis niekuomet nebuvo regėjęs tokios baltos odos. Moters plaštakos buvo pailgos, plonais ir švelniais pirštais. O drabužiai patys keisčiausi iš jo kada nors matytų. Ypač neįprastas atrodė žydras apsiaustas, dengiantis plaukus, kurie, kaip manė Sakmas, buvo tamsūs, tačiau virvė, juosianti jo persekiotojos liemenį, buvo dar tamsesnė. Moteris nusišypsojo, tarsi jį užjausdama.

– Ar žinai, ke-lin-ta šian-dien die-na?

Klausimas galutinai išmušė Sakmą iš vėžių. Dvasia ištarė jį nepakrutinusi lūpų.

– Ar pri-si-min-si šią da-tą?

Indėnas vėl pasižiūrėjo į ją priblokštas, bet tylėjo. Nesuprato, ką ji nori jam pasakyti.

– Tūkstan-tis še-ši šimtai dvidešimt de-vintie-ji Vieš-pa-ties metai. Aš labai ilgai ta-vęs ieško-jau, Sakmai. Da-bar tu man pa-gelbė-si.

– Kaip galiu tau pagelbėti?

– Tūkstan-tis še-ši šimtai dvidešimt de-vintie-ji, – pakartojo dvasia.

Tas skaičius jam nieko nesakė.

Sakmas iš lėto kėlėsi, kol pagaliau pajėgė atsistoti ant kojų. Apsičiupinėjo juosmenį, ieškodamas peilio, atsargiai jį ištraukė ir paslėpė už riešo. O moteris, kurios kūnas skleidė šviesą, tuo metu atrodė pakilusi per keletą pėdų nuo žemės. Žiūrint iš kitur, jos aštrus profilis neatrodė nuožmus, veikiau švelnus. Sakmas jau nė kiek neabejojo: priešais jį stovėjo mėlynoji lygumų dvasia. Kitados tėvas buvo apie ją pasakojęs.

– Gal jau pasaulio pabaiga, ponia?

Dama, išgirdusi sargybinio klausimą, nušvito nepakrutinusi lūpų.

– Dar ne, sūnau. At-vykau kai ko pra-neš-ti tavo genties žmonėms. Bet man bu-vo reika-lingas žmogus kaip tu. Žinai? Liko ne-daug laiko. Labai nedaug, Sak-mai.

– Nedaug? Iki ko?

– Iki tikro-jo Dievo pa-si-rody-mo. Turi pa-reng-ti savo žmones. Priva-lai už-kirs-ti kelią kraujo pra-lieji-mui.

Indėnas pasitrynė akis, kad pašnekovės vaizdas taptų ryškesnis. Akys vis dar perštėjo.

– Tu mane nužudysi? – paklausė gniaužydamas ginklą.

– Ne.

– Tuomet kodėl išsirinkai mane?

– Dėl tavo ženk-lo, Sak-mai.

– Kokio ženklo?

– Pa-žvelk į savo ranką.

Iki šiol sargybinis nekreipė į tai dėmesio: rožės formos granato spalvos dėmė, dydžio sulig gyvatės įkandimu, jau daug metų puikavosi jo kairiojo dilbio išorinėje pusėje.

– Tai ženk-las tų, kurie suge-ba re-gėti.

Moteris pasilenkė prie indėno ir ištiesusi ranką palietė nuskustą Sakmo galvą. Žemyn nugara nubėgęs šaltukas privertė atpalaiduoti rankas, ir akmeninis peilis nukrito ant žemės.

– Tu man nieko negali padaryti. Pir-ma, mano sūnau, turiu tau kai ką įteik-ti, – toliau kalbėjo moteris. – Tai supras tik ta-vo vai-kai-čių vaikai-čiai ne ma-žiau kaip po tri-jų šim-tų metų.

– Po trijų šimtų metų?

– Po be-veik keturių tūks-tan-čių mė-ne-sių... – linktelėjo dvasia. – Ir tu tai sau-gosi.

– Ką?

– Neilgai trukus, kai vėl susi-tiksi-me, tu tai gau-si.

Ir tai sakydama vėl leido tamsai užvaldyti lygumas.

6

Madridas, Ispanija
1991 metų pavasaris

– Na ir kur šiandien ketiname keliauti?

Tchema Chimenesas, jau pripratęs prie neįprasto kolegos elgesio, ištarė klausimą ironišku tonu. Dėl viso pikto į tyrinėtojo liemenės kišenes buvo prisikišęs fotoaparato juostelių. Jo apvalus stotas, bylojantis apie pomėgį gerai pavalgyti ir neapykantą sportui, kiekvieną kartą pasikeisdavo, kai dėvėdavo tą aprangą. „Šitam tipeliui, – pasakė pats sau, išvydęs besiartinantį Karlosą, – neišdegs manęs apmulkinti kaip praėjusią savaitę Sevilijoje, kai tas šunsnukis paliko mane likimo valiai Santa Kruso rajone klaidžioti ieškant, kur įsigyti naują objektyvo filtrą.“ Tchemai dar neteko dirbti su tokiu nepasėda. Nei tokiu, kuris, susidūręs su kokiu nepaaiškinamu reiškiniu, taip prarastų sveiką protą.

Krepšys su fotoaparatais – apibrizgusi nailoninė kuprinė, tūkstančio ir vieno nuotykio palydovė – jau gulėjo saugiai padėtas prie kojų. Šįkart Tchemai nepritrūks nei baterijų, nei blykstės, nei juostelių.

Likus porai žingsnių, Karlosas išsišiepė iki ausų, atsakydamas jam klausimu:

– Pasirengęs įminti naują paslaptį?

Tchema linktelėjo.

– Man nieko netrūksta, – tarė didžiuodamasis. – Šį kartą taip lengvai nuo manęs nepaspruksi. Tai, kas nutiko Sevilijoje, daugiau nepasikartos.

– Eik jau, seni! Nieko nepraradai. Be to, tas juvelyras vis tiek nebūtų leidęs tau padaryti nė vienos nuotraukos. Turbūt melavo sukoręs tris šimtus kilometrų per pusę valandos, kai jo automobilis pateko į debesį Kastiljo de las Gvardas aukštumoje.

– Teleportacija?

Karlosas linktelėjo.

– O jei būtų pamatęs tavo fotoaparatą, nebūtų teikęsis nė burnos praverti. Tu nepažįsti to miesto gyventojų!

– Kurgi ne... – nutęsė Tchema. – Tai koks kitas mūsų tikslas?

– Šiandien, mano drauge, medžiosime šventąsias drobules, – paskelbė Karlosas, dideliais gurkšniais gerdamas antrąjį šį rytą kavos puodelį, kurį ką tik pasiėmė iš greta esančio kavos automato.

– Šventąsias drobules? Ir nuo kada tave domina relikvijos? Argi ne tu tvirtinai, kad tai senučių plepalai?

Karlosas neatsakė.

– Maniau, kad paliksime tai stipendininkams...

„Kaip keista", – pamanė. Jis, Karlosas Albertas, jau aštuonias savaites sau uždavinėjo tuos pačius klausimus. Kodėl staiga pajuto tokį nenumaldomą potraukį prie religijos, jei nėra religingas? Nors skelbėsi esąs agnostikas, jo, grįžusio iš paskutinės kelionės į Italiją, pamaldumo šešėlis nesiliovė persekiojęs. Iš

pradžių nekreipė į tai dėmesio: kartais tai buvo Gvadalupės Mergelės paveikslėlis – lygiai toks pats, kokį vaikystėje matydavo ant savo senelės naktinio stalelio, – staiga atsiradęs tarp knygos puslapių. To užteko, kad prisiminimai nuskraidintų į tuos laikus, kai dar nebuvo praradęs tikėjimo. Kitais kartais – Šuberto *Ave Maria*, skambanti per redakcijos radiją, arba Muriljo „Nekaltai Pradėtoji" pašto ženkle. Ką tai reiškė? Gal tai ženklai? O jei taip – kokie? Ar turėjo sunerimti, jei skaitant spaudą jo dėmesį prikaustydavo tik religinio pobūdžio žinutės?

Tiesą sakant, Karlosas buvo savotiškas tipas. Jį, dvidešimt trejų metų, vos baigusį studijas, ankstyva tikėjimo krizė atitolino nuo katalikybės, komunijos ir sekmadienio mišių. Ta prieštara, kaip ir viskas, kas svarbu, ilgainiui tarsi nuslopo. Ir kai vieną dieną jis vos nežuvo motociklo avarijoje, staiga tarsi sprogo. Kai jo metalu spindintis BMW K75, lėkdamas devyniasdešimties kilometrų per valandą greičiu, įsirėžė į raudoną šviesoforo signalą prašokusį taksi automobilį, Karlosas suprato, kad jo gyvenimas jau niekada nebus toks kaip anksčiau. Staiga viskas aptemo, liko tuštuma. Jo sąmonė užgeso penkiolikai valandų, ir atmintyje neišliko jokio prisiminimo. Nieko. Kai atsigavo, pasijuto apgautas. Atrodė suirzęs, kad grįžo į gyvenimą. Supykęs ant visko ir visų. Vėliau, jau namie, įstengė tėvams paaiškinti: pasibaigus gyvenimui... nebuvo šviesos nei angelų, skambinančių arfa, nei rojaus, pilno mylimų žmonių. Jį apgavo. Tas penkiolika valandų, kai buvo miręs, rado tik tamsą. Nebūtį. Šaltį. Baltą neperžengiamą erdvę.

Tačiau nuo to laiko jau prabėgo dešimtmetis. Šešis mėnesius mokėsi iš naujo vaikščioti, ir kai įveikė visus reabilitacijos etapus, kažkas labai svarbaus pakito jame visam laikui.

Ne paslaptis, kad tada Karlosas išplėtojo įdomų požiūrį į būtį. Pradėjo domėtis prieštaringais reiškiniais – psichikos fenomenais. Manė, kad didžioji „religinių stebuklų" dalis yra ne kas kita, kaip neteisingai išsiaiškinti sąmonės potyriai. Sąmonės miražai, kuriuos kada nors Mokslas sugebės ištirti.

Tačiau, be kiekvieną dieną vis mechaniškesnio požiūrio į tikrovę, jis išsiugdė keistą įsitikinimą: gyvybė traukia gyvybę, sakydavo. Ir, tarsi bijodamas dar kartą ją prarasti, pradėjo kolekcionuoti svetimus potyrius. Jo profesija tam kuo puikiausiai pravertė. Būdamas žurnalistas, galėjo įsijausti į tai, kuo kiti kvėpuoja, ką sapnuoja ar veikia. O įsiliejimas į mėnesinio žurnalo kolektyvą jam suteikė tokius sparnus, kokių neįsivaizdavo. „Paslaptys" buvo griežtas, bet atviras leidinys, jau daug metų renkantis potyrius, artimus paranormaliems. Jame dažnai straipsnius publikuodavo viską paaiškinti pasirengę mokslininkai arba teologai, įsitikinę, kad tik tikėjimas gali palengvinti mūsų visuomenės skaudulius. „Paslapčių" redaktorius mėgavosi tarp teorinių straipsnių publikuodamas Karloso reportažus, siunčiamus iš „įvykio vietos".

Grįžęs iš Italijos, reporteris susipažino su senu matematikos profesoriumi, išėjusiu į pensiją išradėju, kuris tvirtino išsiaiškinęs visatos veikimo paslaptį. Kai jį aplankė, norėdamas paimti interviu, senasis profesorius pasakė, kad mūsų išgyvenama tikrovė sudaro dalį sustyguoto aparato – milžiniško ir nematomo, kur kiekvienas veiksmas sukelia atoveikį. „Niekas nevyksta šiaip sau, – sakė profesorius. – O jei kartais aplink tave ir vyksta tarpusavyje paslaptingai susiję dalykai, tarsi kokia jėga ar asmuo būtų visa tai tau parengęs, nedelsk nė minutės: ištirk! Jei sugebėsi išsiaiškinti priežastį, būsi sutikęs tikrąjį Dievą, kad ir kas jis būtų. Suprasi, kad Dievas yra ne

kas kita, kaip superkompiuteris, *Programuotojas*, o ne barzdotas senelis, kokį įsivaizduodavai. Tą pačią dieną būsi suradęs ir savo būties prasmę. Ar galėtum prašyti iš gyvenimo ko nors daugiau?“

Kad ir koks keistas, tas pareiškimas Karlosą įtikino.

Ir tikrai, tą rytą, likus valandai iki susitikimo su Tchema, kaip tik nutiko panašus įvykis. Jo mintis užvaldė atsitiktinių, bet tarpusavyje susijusių įvykių grandinė ir privertė pakeisti tos dienos kelionės tikslą.

O nutiko štai kas: prie pat darbovietės, gatvėje, Karlosas rado keistą auksinį medalioną. Kažkas jį buvo pametęs ir jo grandinėlė atsitiktinai apsivijo žurnalistui aplink batą. Kai susierzinęs pagaliau ją atpainiojo nuo bato raištelio, nustebo vienoje medaliono pusėje pamatęs tokį savitą, gerai pažįstamą veidą: mirusio, į drobulę suvynioto ir prisikėlimo laukiančio Jėzaus. Kažkas pametė medalioną vos keli žingsniai nuo redakcijos. Tačiau kas?

Ant medaliono nebuvo išraižyta nei vardo, nei datos – nieko, kas leistų nustatyti jo savininką. Karlosas įsimetė jį į kišenę ir kai po kelių minučių atsisėdo prie darbo stalo ir peržiūrėjo dienos pranešimus, buvo tvirtai įsitikinęs, kad jo radinys toli gražu ne atsitiktinis. „Atokiame Kamerų kalnų kaimelyje rasta viena geriausių šventosios Turino drobulės kopijų“ – skelbė viena antraštė.

Šventoji drobulė?

Argi veidas iš to medaliono nėra įkvėptas „Drobulės Žmogaus“?

Ne. Tai negalėjo būti paprasčiausias atsitiktinumas.

Tuomet Karlosas staiga prisiminė senąjį matematiką: kaip galima praleisti tokią galimybę pagaliau sučiupti Dievą?

Tuo metu jis nepajėgė įsivaizduoti, kaip toli šį kartą jį nuves nuojauta.

– Tai ką? – nenustygo vietoje Tchema, apsirengęs tarsi karo reporteris, įtraukęs pilvą ir įsitempęs priešais Karlosą. – Taigi, kur trauksime?

– Į šiaurę. Į Logronją. Ar pažįsti Kamerų kalnus?

– Į Kamerus? – nepatikliai ištarė fotografas. – Tokiu oru?

Tchema susirūpinęs žvilgtelėjo pro redakcijos langą. Debesuotas juodas dangus, tarsi bloga lemiantis ženklas, plytėjo virš Madrido, merkdamas miestą smulkiu, lediniu lietumi. Vėliau niūriai pasakė:

– Tikiuosi, klauseisi radijo? Meteorologų prognozės nieko gera nežada...

Karlosas nekreipė dėmesio. Jis taip pat turėjo pasiėmęs nedidelį kelionės krepšį su reikalingiausiais daiktais ir lipo automobilių aikštelės laiptais pirma kolegos.

– Turiu nepaaiškinamą nuojautą. Šiandien sukursime nepaprastą reportažą.

– Nuojautą? Šiandien? – pasišiaušė Tchema. – Tikiuosi, žinai, kad automobiliui reikalingos grandinės, kaip visuomet, pakilus daugiau nei tūkstantį metrų. Juk tavo automobilis, kiek žinau, ne visureigis...

Netaręs nė žodžio, žurnalistas atidarė *Seat Ibiza* bagažinę ir pasidėjo savo daiktus. Šis automobilis jam patiko. Buvo apkeliavęs pusę Europos ir dar niekuomet nenuvylė. Kodėl tad dabar jį turėtų išgąsdinti truputis sniego?

– Nėra ko nerimauti, – galiausiai sumurmėjo Karlosas. – Mėgaukis nesuplanuota diena. Tokios dienos esti geriausios!

Vyriausiasis redaktorius kartais jiems leisdavo tokius pabėgimus. Žinojo, kad tuodu nersis iš kailio, bet po skvernu par-

siveš kokią gerą istoriją. Vieną tų, kurios paįvairindavo puslapius, pilnus absoliučių tiesų ir pasakojimų apie rabinus, sufijus ir Kabalos sekėjus. Tačiau ar įmanoma atrasti ką verta dėmesio niūrioje nuošalaus miestelio zakristijoje?

– Ar turi grandines? – nenurimo Tchema.

Karlosas pažvairavo į jį.

– Kas tau? Nejaugi nebepasitiki manimi? Tikrai manai, kad šiek tiek sniego balandžio vidury mums kelia pavojų?

Jo balse pasigirdo priekaištas.

– Ką gi, kaip sau nori... – suniurzgė Tchema.

Fotografas buvo stambaus sudėjimo žaliūkas, kilęs iš Bilbao, ir nelabai suprato juokus. Niurnėdamas atrodė panašus į sužeistą lokį.

– Aš tave gerai pažįstu, Karlosai. Su tavim lyg niekur nieko galima užstrigti bet kurioje viršukalnėje vaikantis kokios suklastotos relikvijos, mirštant nuo šalčio po atviru dangumi antrą valandą nakties ir be grandinių!

– Jau žinau, kas tau, – žurnalisto veide pasirodė pašaipa. – Manai, kad veltui gaišime laiką. Juk taip?

Tchema neatsakė.

– Gerai jau, – atsiduso Karlosas, sukdamas uždegimo spynelėje raktą. – Leisk papasakoti tau savo planą.

7

Tėvo Baldžio akys iš įniršio sudrėko.

– *Un'altra volta lo stesso errore,* – sumurmėjo stengdamasis sulaikyti ašaras. – Kaip galėjau būti toks naivus?

Suirzęs Baldis paslėpė laišką sutanos klostėse. Turėjo numatyti, kad tas interviu, prieš du mėnesius duotas vieno garsaus ispanų žurnalo reporteriui, vėl prišauks jam bėdą. Koks kitas dalykas, jei ne pokalbis su užsienio žurnalistu, Vatikane galėjo būti traktuojamas kaip „išsišokimas"?

Senasis muzikologas ryškiai prisiminė tą pokalbį: maždaug trisdešimties metų jaunuolis, užsienietis, lydimas prastai itališkai kalbančio fotografo, atvykęs į abatiją pasisakė norįs pasikalbėti apie ypatingą Baldžio dvasinę veiklą trečiadieniais. Žurnalistui gudrybė – tai jis suprato vėliau – pavyko, ir Baldis sutiko, kad pokalbis būtų įrašytas. Pagaliau juk jo darbas su įtariamais velnio apsėdimu sulaukė nemažo atgarsio šalies žiniasklaidos priemonėse ir ne viena jų kreipėsi prašydama paaiškinimų ar interviu. 1991-aisiais velnio tema Italijoje buvo madinga.

Kalbėdamas šia tema benediktinas buvo atsargus. Suvokdamas, kad daugelis apsėstųjų yra viso labo psichikos ligoniai

arba, geriausiu atveju, užuojautos verti isterikai, stengėsi, kad jo pamokslai bent jau sugrąžintų gydomąją tikėjimo galią.

Tiesą sakant, savaitraščiai *Gente Mese* ar *Oggi* kelios savaitės prieš atvykstant minėtiems ispanams jį taip išpopuliarino, o jo knyga *La Catechesi di Satana* spaudoje sulaukė tokio didžiulio atgarsio, kad jo labai ir nenustebino faktas, jog užsienio žurnalas domisi jo egzorcizmais... Ir, žinoma, mažytė tuštybė paskatino sutikti duoti interviu.

Baldis per vėlai suprato, kad reporterio nedomino jo, kaip „demonų išvarytojo", darbas. Tas žurnalistas buvo kitoks nei visi. Tarsi netyčia, žingsnis po žingsnio, pašnekovas iškamantinėjo apie kitą įvykį, kurį jis pats per klaidą buvo paviešinęs 1972 metais ir kuris kelias, dabar jau beveik užmirštas, dienas jį buvo pavertęs tikra garsenybe Italijoje.

Iš pašnekovo išgirdęs apie tą įvykį, pajuto keistą nerimą...

„Jūsų paskutinis išsišokimas", pagalvojo, taip, niekas kita negali būti.

Ir tikrai: prabėgo jau devyniolika metų nuo tos dienos, kai jo vardas, užrašytas spausdintinėmis raidėmis, patvirtino, kad tuomet jau daugiau nei dešimtmetį jis buvo susitelkęs į vieną išradimą, galintį atkurti praeities vaizdus ir garsus. Muzikologas žinojo, kad tai buvo kuo didžiausios svarbos projektas, prie kurio dirbo įvairių šalių dvylikos fizikų komanda ir kuris buvo gavęs Šventojo Sosto palaiminimą. Iš tikrųjų *Domenica del Corriere* pirmasis paviešino laiko mašinos kūrėjų laimėjimus. Pasak iliustruoto dominikonų laikraščio priedo, tėvo Baldžio grupei esą jau buvo pavykę atkurti prarastus muzikos kūrinius – tokį kaip Kvinto Enijaus *Thiestes,* sukurtą maždaug 169 metais prieš Kristų – ar tikslią paskutinių Jėzaus žodžių, ištartų ant kryžiaus, transkripciją.

Tie straipsniai, kuriuos tėvas Baldis manė pamirštus dūlint spaudos archyvuose, sukrėtė daugelį, ir nors „išskirtinis" straipsnis kaip žaibas aplėkė pusės pasaulio naujienų agentūras, faktas, kad tas žurnalistas vėl jo paklausė apie Chronoviziją, jį apstulbino.

– Chronovizija? – Baldis užgniaužė beišsprūstančią aimaną. – Bet kokiu būdu, po velnių?..

Prisiminimai privertė jį sugniaužti kumščius. Buvo tikras neatskleidęs reporteriams jokios svarbios informacijos. Tiesą sakant, prisiminė parodęs jiems duris, vos tik ši tema buvo ištraukta į dienos šviesą.

Tai kas gi tuomet?

Kad ir kiek stengėsi, Baldis niekaip negalėjo rasti kito savo „paskutinio išsišokimo" paaiškinimo. Gal jis užsiminė reporteriui apie „keturis evangelistus"? O galbūt apie naujausius stulbinamus laimėjimus Chronovizijos srityje? Ne. Jis taip nemanė. Neapdairumas 1972 metais buvo jam nepamirštama pamoka. Tuomet *Corriere* skilties redaktorius, toks Vinčencas Madalonis, nusprendė atmiešti jo pareiškimus tokiais sensacingais prasimanymais kaip tariama Jėzaus nuotrauka, kurios nei jis, nei jo komanda niekuomet neturėjo, bet tas tipas Dievas žino iš kur ją ištraukė. 1972 metais jų išrastas aparatas atkūrė tinkamus klausyti praeities garsus, bet iki vaizdų atkūrimo dar buvo toli.

Nejaugi dabar jau kitas žurnalistas viską pagražino? Ir kokiais terminais?

– *Maledizione!* – įsiuto vienuolis.

Tarsi nuo to priklausytų jo gyvybė, benediktinas nusiplėšė akinius, stipriai pasitrynė akis ir mažytėje savo celės praustuvėje suvilgė vandeniu veidą. „Kvailys! – papriekaištavo sau. – Kaip anksčiau apie tai nepagalvojau!"

Baldis užrakino visus tris šventųjų vokus vieninteliame savo rašomojo stalo stalčiuje ir sparčiu žingsniu grįžo į vienuolyno priimamąjį. Pražingsniavo pro brolio Roberto stalelį, stengdamasis neatitraukti jo nuo mėgstamos televizijos laidos, ir apčiuopomis patraukė link vienintelių tame aukšte esančių raudonmedžio durų. Ryžtingai įžengė į tą kambarį. Jam reikėjo paskambinti, o abato kabinetas, šią valandą tuštutėlis, tam kuo puikiausiai tiko.

– *Pronto*, gal galėčiau pasikalbėti su tėvu Korsu? – sušnibždėjo, vos surinkęs abonento Romoje devynių skaitmenų numerį.

– *Luigi Corso? In un attimo, prego,* – atsakė vyriškas balsas kitame laido gale.

Baldis luktelėjo. Po minutės atsiliepė pažįstamas balsas.

– Klausau. Kalbėkite. Čia tėvas Korsas.

– Matai... – sudejavo tėvas Baldis trūkčiojančiu balsu. – Čia aš.

– Lukai! Tokiu metu?

– Kai kas nutiko, broli. Gavau kardinolo Zsidivo laišką, priekaištaujantį dėl mūsų išsišokimų. Ir šį vakarą jau du kartus skambino iš Romos, ieškodami manęs...

– Zsidivo? Esi įsitikinęs?

– Taip, broli.

– Ir kokiais išsišokimais tave kaltina? – Baldis pajuto abejonę tėvo Korso balse.

– Pameni ispanų žurnalistą, apie kurį tau pasakojau? Tą su fotografu, kuris visą laiką nesiliovė mane fotografavęs?

– Žinoma. Tas, kuris mėgino iš tavęs ką nors ištraukti apie Chronoviziją, ar ne?

– Tas pats. Tai vienintelis variantas, atėjęs man į galvą. Galbūt jis ką nors išspausdino, o tai įsiutino Šventojo Tėvo patarėjus.

– Jei tu teisus, – pagyvėjo Korsas, – tuomet laiške kalbama apie tavo išsišokimus, o ne mūsų. *Capito*?

Pašnekovo tonas tapo griežtas. Muzikos profesorius pajuto įspėjimą. Jis žinojo, kad skambindamas be aiškaus projekto koordinatoriaus leidimo kompromituoja tą žmogų.

– Gerai, Korsai, – prisipažino, – mano išsišokimai... Bloga naujiena ta, kad manęs pasiaiškinti *Cittá* laukia ne vėliau kaip sekmadienį. Ir žinai, nenorėčiau, kad mūsų projektas būtų atšauktas.

– Nemanau, kad Zsidivas to trokštų.

– Nepaisant to, jei bus nuspręsta man iškelti bylą, bijau, kad projektas vėl atsidurs aklavietėje. Romoje niekas nežino apie tavo dalyvavimą šiame tyrime; visos ataskaitos buvo siunčiamos užkoduotos, tad, manau, galėtum toliau dirbti prie projekto, nors ir nebūtų įmanoma informuoti manęs apie laimėjimus. Dabar būtų pernelyg pavojinga taip elgtis.

Korsas – ar, kitaip sakant, „šventasis Matas" – nutilo.

– Girdėjai, ką sakiau?

– Girdėjau, Lukai... Tačiau tavo pasiūlymas pavėlavo, – suniurnėjo pavargusiu balsu.

– Ką tuo nori pasakyti?

– Vienas Šventojo Sosto *gorila* vakar vakare man paskambino. Pasakė, ko ketinama imtis prieš mus, ir atskleidė, kad mūsų išradimai mums nebepriklauso. Jiems reikia mūsų išradimų, kad galėtų panaudoti Bažnyčios reikalams. Ir neatrodo, kad mums būtų palikta galimybė rinktis.

Tėvas Baldis palūžo.

– Tau skambino iš VRI? Iš Tikėjimo doktrinos kongregacijos? – sušnibždėjo.

VRI, arba Viešųjų reikalų institutas, buvo „Vatikano agentū-

ra“, koordinuojanti popiežiaus slaptųjų tarnybų veiklą su anksčiau Šventąja inkvizicija. Jo čiuptuvai pasiekdavo visur. Kai Luidžis Korsas tai patvirtino, Baldis suprato, kad mūšį jie pralaimėjo.

– Tuomet tu teisus, broli. Jau per vėlu...

Benediktinas pasirėmė alkūnėmis, kairiąja ranka spausdamas ragelį.

– *Mio Dio*! – suvaitojo. – Nejaugi nieko negalime padaryti?

– Atvažiuok į Romą, Lukai, – tarė tėvas Korsas, stengdamasis padrąsinti kolegą, – ir asmeniškai išspręsk šį reikalą. Ir dar, jei nori gero patarimo – niekuomet daugiau viešai nekalbėk apie šį projektą. Prisimink, kas nutiko, kai pirmą kartą nenulaikei liežuvio už dantų: Pijus XII Chronoviziją paskelbė *riservatissima*, ir nors popiežius Jonas vėliau šiek tiek atleido vadeles, nebegalėjome dirbti kaip anksčiau.

– Prisiminsiu tai... – linktelėjo Baldis. – Ačiū. Beje, iki šiol neatplėšiau tavo atsiųsto voko. Kas jame?

– Naujausia ataskaita. Joje smulkiai išdėstyta, kaip ištobulinome susisiekimo su praeitimi sistemą. Praėjusią savaitę daktaras Albertas pagaliau atrado dažnius, kurių mums trūko, kad įveiktume trijų amžių barjerą. Pameni?

– Žinoma. Tu man daug pasakojai apie to daktaro Alberto darbą. Ir kas toliau?..

– Tai nepaprasta sėkmė, Lukai. Nepaprasta.

8

Penkias valandas Karlosas ir jo bendrakeleivis važiavo nuo Madrido iki Kamerų kalnų prieigų, nelabai kreipdami dėmesį į eismą ar lietų, pamažėle virstantį sniegu.

Riochos vyno tėvynėje – dantytomis viršukalnėmis ir ramiais slėniais – jų laukė neįminta mįslė. Karlosas pasinaudojo kelionės valandomis, kad papasakotų fotografui apie keistai rastą medalioną ir kaip tas įvykis paskatino jį prisiminti viską, ką žinojo apie šventąją drobulę. Jo praktika viename Madrido katalikų žurnale nepraėjo veltui. „Įdomiausia buvo, kai 1988 metais viena mokslininkų grupė tariamą Kristaus drobulę datavo tryliktu ar keturioliktu amžiumi, – paaiškino. – Negali įsivaizduoti, kokį sąmyšį sukėlė tas pranešimas! Radioaktyviosios anglies metodas neleido abejoti: šventoji drobulė yra klastotė." Tchema tylomis žiūrėjo į jį. „Pamenu, kaip mūsų vyriausiasis redaktorius beviltiškai ieškojo argumentų įtikinti skaitytojus, kad mokslininkų išvada klaidinga. Ir vienas tų argumentų buvo, kad dar iki keturiolikto amžiaus po pasaulį klajojo Turino drobulės kopijos su tuo įsispaudusiu atvaizdu. Taigi, kaip kas nors galėjo nukopijuoti tai, kas net neegzistavo? Jei buvo senovinių kopijų, tai tik todėl, kad originalas turėjo būti senesnis už jas visas. Logiška, ar ne?"

Dar prieš sustojant papildyti degalų, fotografas jau ėmė suvokti, ką Karlosas norėjo jam pasakyti. „Nuojauta“, „neįtikėtinas sutapimas“ tarp medaliono radimo ir pranešimo apie šventąją drobulę Kamerų kalnuose... Tačiau vis tiek kažko jis niekaip nesuprato. Ir dar nepasiekus Riochos krašto Tchema pirmą kartą prabilo.

– Gal galiu sužinoti, kodėl dėl tokios nesąmonės nutraukei kitus savo tyrimus? – išpyškino. – Vaikytis kopijų – kažkokios relikvijos kopijų! O tas įvykis su medalionu, tiesą sakant, man atrodo neįtikimas.

Fotografui pavyko supykdyti bendrakeleivį.

– Ką turi omeny?

– Pats žinai... Kiek tave pažįstu, visuomet vengdavai religinio, dvasinio, mistinio pobūdžio naujienų. Paprasčiausiai palikdavai jas kitiems. Kodėl tad šitos neatsisakei? Tau kas nors nutiko? Kas nors, ką turėčiau žinoti?

Karloso veidas išliko ramus, žvilgsnis buvo įsmeigtas į kelią.

– Nežinau.

– O kuo baigėsi visa ta teleportacijų istorija? – neatlyžo fotografas. – Pameni tuos tipus, pas kuriuos mane nusitempei? Tuos, kurie tvirtino panirę į tirštą debesį ir atsidūrę nežinia už kiek kilometrų? Ne iš Sevilijos, kur buvau pasiklydęs. Iš Salamankos. O naktis, praleista Alikantėje, kur važinėjome pirmyn atgal 340-uoju keliu, laukdami, kad „kažkas“ teleportuotų mūsų automobilį? O kaip tas kunigas iš Venecijos, prieš keletą mėnesių mums tvirtinęs pažįstąs asmenų, gebančių persikelti į praeitį, už šimtų kilometrų nuo savo buvimo vietos ir žvilgtelėti į bet kurį istorinį įvykį? Dar nepamiršau, kaip sunkiai ištraukei iš jo tą mažytį pareiškimą!

– Tai skirtingi dalykai, Tchema, – pavargusiu balsu pasakė Karlosas.

– Greičiausiai. Šiaip ar taip, tai daug įdomiau nei ieškoti drobulės klastočių!

Karlosas susiraukė. Iš tikrųjų, jis jau kuris laikas vengė to kito tyrimo: kelis mėnesius užsispyręs kamantinėjo liudininkus, tvirtinančius, kad patyrė teleportacijų. Žmonės pasakojo, kaip tai įvyko – daugumai jų važiuojant kokia retai gyvenama vietove kažkas pastodavo kelią. Dažniausiai tai būdavo staiga kelyje atsiradusi rūko siena, kartais tas „kažkas" būdavo tik drebulys, šviesos pliūpsnis, tarsi fotoaparato blykstės. Ir vėliau viskas pasikeisdavo: kelias, kraštovaizdis, kryptis... Viskas!

Mažiau nei per metus rado apie dvidešimt žmonių, pasakojančių beveik tą patį. Kalbėjosi su lėktuvų pilotais, kunigais, prekybos agentais, sunkvežimių vairuotojais ir net buvusiu vienos garsios dainininkės vyru. Galiausiai, kaip jam buvo būdinga, nustatė tam tikrus *dėsnius*, kurie, kaip jam kuždėjo nuojauta, nulemdavo žmonių elgesį per tuos įvykius. Karlosas žinojo, kad tai geriausia išeitis iš krizės: jei sugebėtų priartėti prie paranormalių reiškinių ir juos racionaliai bei moksliškai suklasifikuoti, galbūt rastų tą miglotą *Programuotoją* ir net paimtų iš jo interviu. Kada nors... sakė sau.

Tačiau žurnalistas pervertino savo jėgas. Greitai tyrimas tapo jam neįkandamas. Tam reikalui žurnalo skirtos lėšos baigėsi, taigi jo darbas priartėjo prie mirties taško.

Pasijuto sužlugdytas. Susimovė. Ir Tchema tai žinojo:

– Jei taip entuziastingai pradėjai, kodėl nutraukei tyrimą?

Karlosas žvilgtelėjo į jį akies krašteliu, sulėtino greitį, įjungė trečią pavarą ir nenoriai atsakė:

– Pasakysiu, kad paliktum mane ramybėje. Dėl to kalti du istoriniai įvykiai. Maniau jau užčiuopęs kai ką svarbaus. Tai buvo dvi senos užuomïnos apie atsitikimus, panašius į mano rinktuosius. Tačiau, kad ir kiek tyrinėjau, daugiau neradau nė pėdsako. Galiausiai pagavau save kaupiantį bereikšmes miesto legendas ir mečiau tą reikalą. Šito tau užtenka?

– Nagi, nagi! Niekada man to nepasakojai. Kas per įvykiai, galėję tave įveikti?

– Jie manęs neįveikė! – atkirto Karlosas. – Pirmasis nutiko šešioliktame amžiuje vienam ispanų kariui. Legenda pasakoja, kad jis, nusiųstas į Manilą, Filipinus, vienu mirksniu persikėlė į didžiąją Meksiko aikštę...

– Ir kada tai nutiko?

– Data yra beveik viskas, ką sugebėjau nustatyti tiksliai: 1593 metų spalio 25 dieną.

Tchema pasimuistė. Vaikinas ypač gerai atsimindavo vardus, skaičius ir vietovių pavadinimus.

– Įsivaizduoji? Tas karys per kelias sekundes įveikė penkiolika tūkstančių kilometrų žeme ir vandenynu ir atsidūrė kitame pasaulio krašte, bet niekam niekuomet nesugebėjo paaiškinti, kokiu būdu tai padarė.

– O kitas atvejis?

– Šis dar įspūdingesnis: praėjus vos keturiasdešimt metų nuo kario „skrydžio“, viena ispanų vienuolė, vardu Marija Chesus de Agreda, buvo inkvizicijos apklausiama dėl savo nuolatinių apsilankymų Naujojoje Meksikoje. Ją kaltino apkrikštijus kelias indėnų gentis prie Rio Grandės, mistiškai skraidant tarp Ispanijos ir Amerikos. Įdomiausia, kad vienuolyne jos niekuomet nepasigesdavo.

– Nuvykdavo į Ameriką ir grįždavo iš jos kada panorėjusi? Tarsi oro tiltu? – nepatikliai paklausė Tchema.

– Atrodo, taip. Visų keisčiausia, kad paprasta vienuolė mokėjo valdyti tą gebėjimą „skraidyti“ ir apmovė Šventosios inkvizicijos teisėjus – juk tie taip ir nenuteisė jos už raganavimą.

– Aptikai jos pėdsakų?

– Nei jos, nei to kario, – atsakė nusivylusiu balsu Karlosas. – Žinojau vienuolės vardą, bet nei vietos, nei vienuolyno, kad galėčiau pradėti paieškas. Dėl kario, tai man buvo žinoma jo išnykimo ir atsiradimo vieta, taip pat jo „kelionės“ data, bet niekur neradau jo pavardės ar kokio to laikotarpio dokumento, bylojančio apie jo žygį... Taigi, tą tyrimą užmečiau. Jei pameni, savo paskutiniame reportaže užsiminiau apie abu įvykius, bet pernelyg jų nesureikšminau, o vėliau viską padėjau į archyvą, nes neradau būdų tai tęsti. Todėl nusprendžiau užsiimti kitais dalykais.

– Religija, kaip matau, – tyliai sukikeno Tchema.

– Ne vien religija.

– Ką gi, taip pat parašei straipsnį apie tą Venecijos kunigą... – nenustygo Tchema.

– Ak, taip! Tu teisus. Užsiminiau apie tą keistą išradimą, pasak jo, galintį atkurti praeities vaizdus. Kaip ten jis vadinasi? Chronovizorius! Bet tai manęs irgi niekur nenuvedė.

– Žinau.

Automobilio dyzelinis variklis vis labiau trūkčiojo. Kaip ir pranašavo fotografas, Kamerų kraštovaizdis darėsi vis atšiauresnis. Kelias, vedantis iki Lagūnos kaimo, kur ir buvo šventosios drobulės kopija, susiaurėjo ir darėsi vis statesnis. Jau kurį laiką temperatūra lauke buvo žemiau nulio. Iš po sniego nekyšojo vynuogienojai. Ir lyg to dar būtų negana: mažytis trumpųjų bangų radijo siųstuvas, pritvirtintas prie prietaisų skydelio, liovėsi veikęs. Tchema visuomet jį vežiodavosi. Jis daug metų

nesiskyrė su radiju, vien mintis keliauti be jokio ryšio jam atrodė nepakeliama. Jis jau porą kartų buvo išlipęs iš automobilio patikrinti antenos ir pamėginti su kuo nors susisiekti.

– Nieko, – galiausiai pasidavė. – Negirdėti net traškesių. Radijo stotis nusprogo.

– Nieko baisaus. Jei mums pasiseks, jau šiąnakt nakvosime Logronjuje ir nunešime ją meistrui.

– Pasakyk man vieną dalyką: ar mums dar daug liko iki tavo nelemtosios drobulės?

– Galbūt kokia valanda kelio.

– Vaje! Ak, kad galėtume teleportuotis! – pajuokavo Tchema.

9

– Ar esate kada girdėjusi apie Stendalio sindromą?

Gydytojos Mejers klausimas nustebino Dženiferę Narodi, tad ji skubiai papurtė galvą. Jiedvi nusprendė padaryti pertrauką, tad dabar abi laikė apglėbusios delnais du didelius puodelius kavos ir gyvai šnekučiavosi. Karštas skystis apmalšino tuščią Dženiferės skrandį. Ji jau jautėsi ramesnė. Lindos Mejers kabinetas buvo labai vykusi vieta pokalbiams. Pro jo didelius panoraminius langus buvo matyti bruzdantis miestas. Brodvėjaus eismas, didingas akmeninis Teisingumo rūmų fasadas, baltas Municipaliteto bokštas, pirmyn atgal zujantys biurų tarnautojai. O čia, viduje, taip tylu. Ramu. Brangiausiai mokamos Los Andželo psichiatrės kabinetas taip pat spinduliavo keistą galybę. Gebėjimą pažaboti laiką. Tarsi miesto bruzdesys būtų visiškai nesusijęs su stebinčiaisiais jį iš šios privilegijuotos vietos. Kambarį puošė ryškių spalvų, akivaizdžiai afrikietiškos kilmės paveikslai. Mejers didžiavosi savo šaknimis. Tiesą sakant, visas jos kabinetas skleidė egzotišką juodojo žemyno aromatą. Kaip ta įvežtinė kava.

– Sakėte, Stendalio sindromas?

Dženiferė siurbtelėjo gurkšnelį.

– Tiesą sakant, tai psichikos sutrikimas, labai dažnas tarp turistų, apsilankiusių Europoje, visų pirma Italijoje.

Mejers nusišypsojo, leisdama pasigėrėti savo baltų dantų ir juodmedžio odos kontrastu. Atrodė, tarsi būtų laukusi šio momento paslapčiai atskleisti.

– Nežiūrėkite į mane šitaip! – nusikvatojo. – Stendalis nėra joks pavojingas virusas! Iš tiesų tai gana dažna ir lengvai gydoma liga. Vardą gavo iš devyniolikto amžiaus prancūzų rašytojo, kuris, visą dieną Florencijoje lankydamas stebuklingus meno kūrinius, patyrė padažnėjusį širdies plakimą, galvos svaigulį, sąmonės praradimą ir net haliucinacijų. Atrodo, to priežastis – pernelyg didelė grožio dozė. Ne visi atlaiko istorijos ir meno perteklių, kuriuo alsuoja Italijos gatvės!

– Tai kokia gi išvada, daktare? – Dženiferė linksmai pažvelgė į pašnekovę.

– Ką gi, jūsų sapnai prasidėjo vos grįžus iš Romos. Paslaptingoji dama, apsireiškianti indėnams, yra visiškai tokia pat kaip itališkoji *Madonna*, tad savęs paklausiau, o jeigu...

– ...tie sapnai mane lanko dėl susižavėjimo Romos grožiu? Nagi, daktare! Juk nekalbate rimtai? Dvejus metus pragyvenau pačioje *Via Aurelia* širdyje, šalia Vatikano. Turėjau pakankamai laiko priprasti prie miesto grožybių: istorija apipintų arkų, tiltų per Tibrą, bažnyčių, bazilikų, vienuolynų, statulų, obeliskų, freskų. Patikėkite: niekas iš to, ką išvardijau, manęs nesulaikė, kai nusprendžiau palikti miestą.

– Žinote ką? Širdies gilumoje pavydžiu jums, Dženifere, – šypsodamasi tarė gydytoja ir dar gurkštelėjo kavos. – Sakykite, kodėl nusprendėte kurį laiką pagyventi Romoje?

– Privalėjau išvykti kuo toliau.

– Nusivylimas meile?

– Ak, ne! Nieko panašaus! Niekuomet nepametu galvos dėl vyrų, – Dženiferė ilgesingai palingavo galvą. – Kaip visuomet, kojų pakišo darbas. Bet apie tai negaliu daug kalbėti.

– Negalite kalbėti apie savo darbą? – gydytoja Mejers pastatė polistireno puodelį ant plonyčio padėklo, marginto zebrais. – Ką turite omeny?

– Ką gi... Kaip jau minėjau, tai ilga istorija. Be to, esu davusi tylėjimo priesaiką armijai. Nesu tikra, ar galiu viską jums pasakoti.

– Jūs kariškė?

Nustebęs psichiatrės veidas pralinksmino Dženiferę. Lygiai tokį pat veidą nutaisė jos motina, kai tai sužinojo. Arba jos nuodėmklausys. Galbūt dėl to Dženiferė pildydama asmens kortelę nepaminėjo šio fakto. Pasitenkino užrašiusi, kad yra menininkė, tačiau konkrečiau nieko nepaaiškino. Ir iš esmės tai buvo tiesa – vos grįžusi iš Italijos puoselėjo planus atidaryti nedidukę tapybos galeriją ir joje eksponuoti savo kūrinius.

– Kariškė? Ne visai. Bendradarbiavau su Gynybos departamentu įgyvendinant vieną projektą, kuris galiausiai paveikė mane labiau, nei tikėjausi. Juk žinote, kaip būna tokiais atvejais, daktare: buvau priversta pasirašyti pasižadėjimą, kad niekuomet nepaviešinsiu savo veiklos detalių. „Visiškas slaptumas“, – pasakė man.

– Bet atsakyti į mano klausimus nėra detalių viešinimas, mieloji, – Lindos Mejers juodmedžio spalvos veide atsirado rūgšti grimasa. Jos balsas staiga tapo griežtas. – Aš taip pat įsipareigojau laikytis konfidencialumo savo pacientų atžvilgiu. Nė vienas žodis, ištartas šiame kabinete, niekuomet neišeis už jo sienų.

– Galbūt tai visiškai nesvarbu aiškinantis apie mano sapnus...

– O tai jau turėčiau nuspręsti aš. Nemanote? O dabar prašyčiau paaiškinti, kodėl dėl darbo turėjote išvykti iš Jungtinių Valstijų?

10

Roma

Tuo pat metu šiek tiek daugiau nei dešimt tūkstančių kilometrų nuo Los Andželo Amžinasis miestas duso nuo įprastos pavakario automobilių grūsties. Čia pavasaris jau atnešė pirmuosius šiltus vakarus ir su kiekviena nauja diena šviesos valandos pamažu ilgėjo.

Džuzepės Baldžio tai visiškai nedomino. Į Romą jis išvyko traukiniu iš Šv. Liucijos stoties ir dabar, po šešių valandų kelionės, skubiu žingsniu traukė Šv. Petro aikšte, nesigėrėdamas neįkainojamu Romos reginiu. Nenorėjo delsti nė minutės.

Venecijiečio planas buvo paprastas. Niekas neįtars, kad čia, Domeniko Fontanos pastatyto įspūdingo egiptietiško obelisko papėdėje, Vatikano Valstybės širdyje, bus pažeistas pagrindinis „keturių evangelistų“ protokolas. Arba „šventųjų“ – kaip pasakytų Šv. Jurgio sargas.

Tos rinktinių mokslininkų grupės taisyklė buvo geležinė: niekuomet, jokiomis aplinkybėmis, du „evangelistai“, o tai reiškė keturių programoje dalyvaujančių grupių atsakingus asmenis, negalėjo susitikti nedalyvaujant koordinatoriui, „šven-

tajam Jonui", Šventojo Tėvo moksliniams patarėjams ar specialiai tuo tikslu suburtam komitetui. Šitaip buvo stengiamasi išsaugoti lojalumą projektui ir sumažinti galimą vidaus klikų ar grupių spaudimą.

Negali susitikti jokiomis aplinkybėmis?

Atrodė, kad Baldžio, skrupulingai besilaikančio ordino nuostatų, sąžinė dėl „neišvengiamos nuodėmės" negraužia. Būtinybė pasimatyti su tėvu Luidžiu Korsu jam tapo svarbesnė nei geležinė Vatikano disciplina. Jautė, kad dar nevėlu. Kad iki taip skubiai paskirtos audiencijos spės su „pirmuoju evangelistu" išsiaiškinti tam tikrus dalykus. Baldis buvo tikras, kad „šventasis Matas" tikrai turi išskirtinės informacijos apie Chronoviziją; duomenų, kuriais, jam prasitarus ispanų žurnalistui, dėl nežinomų priežasčių niekas nepanoro ar negalėjo su juo pasidalyti, – ir tai galbūt padės garbingai išvengti virš galvos pakibusios nuobaudos dėl pažeistos disciplinos grėsmės. Einant pro Berninio kolonadą staiga jį užplūdo keistas nerimas: kodėl nei iš šio, nei iš to Šventąjį oficiumą taip sudomino tėvo Korso ir Romos grupės tyrimai ir jie nutarė juos nutraukti? Ką savo laboratorijose atskleidė „šventasis Matas", kad sulaukė tokios staigios permainos?

Baldis traukinyje, atgabenusiame jį į Romą, mėgino rasti atsakymus, vis iš naujo skaitydamas paskutinę „šventojo Mato" ataskaitą. Veltui. Nei ten, nei „šventojo Morkaus" ir „šventojo Jono" laiškuose nerado konflikto rakto. Rašydami tuos laiškus, nei tėvas Korsas, nei kiti „evangelistai" nė nenujautė, kad VRI ketina neatidėliodamas stabdyti projektą.

Todėl ir buvo neįmanoma nepažeisti taisyklės – nesusitikti.

Pro pašto ženklų, gaiviųjų gėrimų, atminimo monetų ir ledų kioskus skindamasis kelią link obelisko, Baldis įdėmiai dairėsi

aplink. Nenorėjo, kad kas sukliudytų susitikti su „šventuoju Matu“. Jis buvo apsidraudęs iki menkiausių smulkmenų: net telegrama, kuria paskyrė pasimatymą Korsui, buvo kuo skrupulingiausiai užšifruota.

„Ramiai, – kartojo sau. – Viskas pavyks.“

Tačiau buvo akivaizdu: jis labai nervinosi. Pradėjo būgštauti – ir ne be pagrindo, – kad Valstybės sekretoriato atsiųstas įsakymas atvykti į Romą ir kišimasis į tėvo Korso darbą gali būti pirmieji prieš „evangelistus“ nukreiptos raganų medžioklės žingsniai. O gal tai kliedesiai?

Negalėjo to išvengti. Likus keliems žingsniams iki obelisko, nugara jam perbėgo šiurpulys. Tai buvo sutarta vieta ir valanda. Sutrukdyti jau niekas nebegali.

O gal?

Ar „šventasis Matas“ gavo jo telegramą? O svarbiausia – ar ją suprato? Ar jis irgi pasiryžęs pažeisti svarbiausią projekto taisyklę? Ir liko dar viena, blogesnė galimybė: Korsas jį išdavė, stengdamasis įtikti naujiesiems Chronovizijos vadovams?

Prisiartinęs prie sutartos vietos, „šventasis Lukas“ atsargiai sulėtino žingsnį. Nusprendė atsisėsti ir palaukti atsirėmęs į vieną iš obeliską supančių akmeninių pilonų. Korsas turėjo tuoj pat pasirodyti.

Nurijo seiles.

Kiekvieną akimirką vis naujos mįslės sukosi tėvo Baldžio galvoje: ar pažins „šventąjį Matą“ po šitiek metų? Gal jis kuris nors iš tų dvasininkų, šią valandą traukiančių Šv. Petro aikšte į baziliką?

– Jėzau Kristau!

Nekantriai žvilgtelėjo į savo laikrodį – 18.30. „Jau laikas, – pagalvojo. – Po kelių minučių turėtų pasirodyti.“

Iš savo vietos benediktinas galėjo stebėti kiekvieną kertantį šventorių ar belipantį laiptais. Ten buvo *sampietrini* ištįsusiais veidais, vilkintys senovinėmis uniformomis ir apsiginklavę medinėmis ietimis plieniniais antgaliais. Stovėjo sargyboje prie vadinamosios Varpų arkos – pagrindinio įėjimo į Vatikano Valstybę. „Ak! Ištikimoji šveicarų gvardija, kurios nepanoro atsikratyti nė vienas popiežius“, – sumurmėjo po nosimi „trečiasis evangelistas“.

Jis taip pat pastebėjo *carabinieri* patrulius, šmižinėjančius tarp turistų, ir netgi užsižiūrėjo į grupes užsieniečių studentų, besigėrinčių kolonados grožiu ir obelisko tvirtumu.

Tačiau „šventojo Mato“ – nė padujų.

– Prakeiktas Romos eismas! – pratrūko.

Situacija atrodė juokinga: jis, atvykęs iš Venecijos, sutartoje vietoje pasirodė laiku, o jo kolega, gyvenantis Romos centre, vėlavo. Korsas buvo dar ir rašytojas. Gal prisėdęs prie rašomosios mašinėlės užmiršo viską pasaulyje?

18 valandą 43 minutės Baldis vis dar buvo ten, papėdėje, taip ir nesulaukęs jokių naujienų.

Laukimas darėsi nepakeliamas.

– Jei negalėjo susitikti dabar, turėjo man pranešti, – suniurzgė. – O gal...

Nepunktualumą „šventasis Lukas“ laikė blogesne už bet kurią iš didžiųjų nuodėmių. Jis to neatleisdavo niekam: nei savo studentams konservatorijoje, nei vienuolyno broliams... o labiausiai – draugams. Jis manė, kad Dievas siųsdamas į šį pasaulį mums įteikė po chronometrą, skaičiuojantį gyvenimo laiką atgaline tvarka, todėl bergždžiai jį švaistyti – didžiausias Aukščiausiojo įžeidimas.

„Jei slaptųjų tarnybų šunsnukiai būtų perėmę mano telegra-

mą... tai dabar jau būčiau suimtas, – pasiguodė, pasverdamas pačią blogiausią tikimybę. – Veikiausiai vėlavimo priežastis kita."

Jo palengvėjimas truko tik akimirksnį.

Lygiai 18 valandą 55 minutės „trečiasis evangelistas" ilgiau neištvėrė. Akimoju pašoko ir žiūrėdamas tiesiai priešais save patraukė link vieno išėjimų iš aikštės. *Galleria Savelli* kryptimi kirto *Via di Porta Angelica*, įsmuko į ketinamą uždaryti didžiulę kvartalo suvenyrų parduotuvę ir viduje susirado atokesnį viešąjį telefoną. Baldis pasiryžo išsklaidyti abejones.

Minutė – laikas, reikalingas susirasti kelias liras ir surinkti „pirmojo evangelisto" numerį.

– Ar galėčiau kalbėtis su tėvu Korsu?

Gaižus vyriškas balsas, visuomet atsiliepdavęs šiuo numeriu, paprašė palaukti. Kai skambutis buvo nukreiptas į kitą liniją, ten iškart atsiliepė.

– Klausau... Su kuo kalbu? – paklausė kimus nepažįstamas balsas.

– Hm... Jūs ne tėvas Korsas, mane turbūt neteisingai sujungė.

– Ne, ne, sujungė teisingai. Tėvas Korsas... – padvejojo, – dabar negali prieiti. Kas jūs?

– Draugas.

Baldis nutarė pabandyti laimę ir spustelėti santūrųjį pašnekovą.

– Gal žinote, ar jis išėjęs?

– Ne, ne. Jis čia. O kas jam skambina? – pakartojo „užkimėlis".

Venecijietis nustebo. Įkyrus nepažįstamojo noras sužinoti, su kuo kalba, neatrodė įprastas.

– O jūs? Kas esate jūs? Ir kodėl neperduodate ragelio tėvui Korsui?

– Sakau, kad jis negali prieiti.

– Ką gi, paskambinsiu vėliau, – irzliai atsakė tėvas Baldis. – Po vakarienės.

– Gal norite, kad jam ką nors perduočiau?

– Tik pasakykite, kad skambino... – pamąstė, – trečiasis evangelistas.

– Trečiasis evangelis...

„Šventasis Lukas" pakabino ragelį ir išėjo iš parduotuvės nelaukdamas, kol telefonas jam grąžins atliekamas monetas; turėjo tuoj pat įkvėpti gryno oro ir atsikratyti nemalonaus įspūdžio. „Koks kvailys!" – pagalvojo.

Staiga Baldis suprato, kad čia kažkas negerai. Jei Korsas buvo susitaręs susitikti su juo Šv. Petro aikštės obelisko papėdėje pusę septynių, jis jau gerokai anksčiau turėjo būti išėjęs iš savo rezidencijos... o ten jam ne tik neatsakė trumpai: „Jis išėjęs", bet ir kažkoks keistuolis tvirtino, esą Korsas negalįs prieiti, ir stengėsi bet kokia kaina sužinoti, kas jam skambina. Gal jis serga? O gal suimtas? Jei taip, tai kas jį suėmė?

Gal čia dar vienas paranojos priepuolis?

O galbūt paprasčiausiai dar vienas ženklas, reiškiantis, kad „medžioklė", kaip jis ir bijojo, jau prasidėjo?

Atrodė, kad Baldžio galva tuoj sprogs.

Neturėjo iš ko rinktis: dėl šventos ramybės privalėjo pats išspręsti tą galvosūkį. Ir kuo greičiau. Stabtelėjęs vidury gatvės, kažko paieškojo savo mažyčiame portfelyje. Kuitėsi taip, tarsi ką tik būtų jį pavogęs, kol užčiuopė pluoštelį gumele surištų popierių. Ant voko su paskutine ataskaita buvo spausdintinėmis raidėmis užrašytas „šventojo Mato" adresas:

ŠV. MATAS
VIA DEI SEDIARI, 10
00186 ROMA

– *Sediari*? Juk tai netoli nuo čia, – paaiškino jam vienas iš *carabinieri.*

– Galiu eiti pėsčiomis?

– Sugaišite pusę valandos, bet galite nukakti ten ir pėsčiomis, – nusišypsojo policininkas. – Eikite *Via della Conciliazione* iki galo, tuomet pasukite į dešinę ir žingsniuokite iki Viktoro Emanuelio II tilto. Pereikite juo, pasukite į didžiulę alėją ir eikite iki pat galo. Kai pasieksite aikštę *Largo di Torre Argentino*, pamatysite Respublikos laikų šventyklų griuvėsius, ten jau paklauskite ko nors. Nuo ten jau visiškai netoli.

– Puiku. Ačiū.

Baldis sugaišo keturiasdešimt tris minutes. Porą kartų buvo sustojęs pasitikslinti, ar eina teisingu keliu, o tuo metu ramus jau apšviestų Navonos aikštės fontanų grožis ir ką tik pagamintų makaronų kvapas, sklindantis iš užeigų, pripildė jį Romos dvasios.

Vis dar negalėjo suprasti, kodėl „šventasis Matas" jam nieko nepranešė... nors jau pradėjo baimintis blogiausia: jei tai ne VRI ir ne Romos eismo kaltė, tuomet gali būti, kad Korsas išsisuko nuo susitikimo, pasidavęs nelemtam paklusnumo balsui. Tai paaiškintų ir jo nenorą atsiliepti telefonu.

Netrukus jo abejonės bus išsklaidytos.

11

Kamerų kalnai, Ispanija

Šventosios drobulės lankymas Kamerų Lagūnoje buvo visiškas nesusipratimas. Tuščias kaip paprastai šiuo metų laiku kaimelis Tchemą Chimenesą ir Karlosą Albertą sutiko visiškai abejingai. Nė vienas jo gyventojas nežinojo, kad riebiu šriftu užrašytas jų kaimo pavadinimas šįryt pasirodė viename didelės naujienų agentūros kabinete. O ir kam pasaulio užkampyje galėjo rūpėti tokie dalykai. Vienintelė dėmesio verta naujiena buvo ta, kad pradėjo gausiai snigti ir, nors jau įpusėjo balandis, pavasaris niekaip nedrįso pasirodyti. Taigi, nieko keista, kad Lesos slėnis buvo kaip iššluotas ir vienintelis atvykėlių pastebėtas gyvybės ženklas – iš keturių ar penkių kaminų į sunkų švininį dangų vinguriuojantis dūmas.

Laimė, žurnalistai labai greitai rado kleboną. Jis buvo vardu Feliksas Arondas. Susitiko jį išeinantį iš Ėmimo į dangų bažnyčios – kaimiško stiliaus akmeninio pastato, surėsto ant aukščiausios kalvos. Tiesą sakant, jie netruko susidraugauti su kunigu. Donas Feliksas buvo tvirto sudėjimo, bebaigiąs penktą dešimtį, nuoširdus, geraširdiškos išvaizdos, iki ausų užmaukš-

linta berete ir turintis puikų humoro jausmą. Kaip ir reikėjo tikėtis, tuojau pat įvykdė lankytojų prašymą. „Norite pamatyti relikviją? Na, žinoma! Nors neturiu supratimo, iš kur tie laikraščiai ištraukė, kad ji tik dabar atsirado, – sumurmėjo draugiškai. – Aš jau dvidešimt metų šioje apylinkėje ir nuo pat pirmos dienos žinau apie jos egzistavimą. Reikalas tas, kad paprastai jos viešai nerodome, ir ši Didžioji savaitė yra pirmoji, kai leidome ją pamatyti. Pamatysite – tai nuostabi drobulė."

Žurnalistai paslapčia susižvalgė. Jiems jau buvo aišku, kad veltui kelionei sugaišo tiek valandų, atlaikė begalinius posūkius ir bjaurų orą: raudonu aksomu aptraukta dėžė, priglaudusi drobulę, aiškiai išdavė, kad tai kopija. „Tūkstantis septyni šimtai devyniasdešimtieji, – išdidžiai perskaitė kunigas, traukdamas skrynelę iš senos zakristijos spintos. – Ką manote? Neblogai, ar ne? Aštuonioliktas amžius!"

Karlosui pasirodė, kad jį užgriuvo dangus.

Dabar jau žinojo: jie be reikalo nesustodami sukorė šešis šimtus kilometrų. Audinys su Nukryžiuotojo profiliu buvo daug vėlesnis nei tariama Turino drobulės kopija, datuojama keturioliktu amžiumi. Kad ir kiek nuotraukų prikeptų Tchema, čia nesukursi gero reportažo Madridui. Be to, per skubėjimą juodu nepasiėmė ratų grandinių, tuo tarpu keliai buvo baigiami įkalinti storo ir šiuo paros metu jau suledėjusio balto sniego apkloto. Nuo kalvos viršūnės, kur stovėjo bažnyčia, kiek tik akys užmato, kraštovaizdis buvo tik šios bauginančios spalvos.

– Ir snigs visą vakarą, – pranašo tonu susirūpinęs tarė donas Feliksas, kruopščiai guldydamas drobulę į skrynelę. – Turėsite likti nakvoti. Rytoj, kai ledas aptirps, galėsite keliauti toliau.

Taip ir nutiko.

Tą naktį donas Feliksas rado jiems kuklią užuoglaudą vienaame kaimo namų. Vakarienės valgė česnakų sriubos ir dešros, o kai pavargo nuo plepėjimo ir gero vietinio vyno, jų šeimininkė, aštuoniasdešimt penkerių metų senutė, gyvenanti viena, bet spinduliuojanti pavydėtiną energiją, parodė jiems miegamąjį. Ten, šaltame kambaryje netašytų akmenų sienomis, susirangęs ant šiaudinio čiužinio, Karlosas paglostė medalioną, įtraukusį jį į tą nesusipratimą.

– Negi vis dar tiki nuojautomis, bičiuli? – pasišaipė fotografas, įsitaisęs šalia stovinčioje lovoje ir iki ausų užsitraukęs antklodę. Jo skruostai žydėjo raudoniu nuo sočios vakarienės ir puikaus vyno.

– Eik velniop, Tchema!

12

Tuo pat metu, bet jau Ramiojo vandenyno pakrantėje, gydytojos Mejers konsultacija užtruko ilgiau, nei buvo tikėtasi. Iš tikrųjų ištįso iki pietų. Nenutrūkstantis pacientės pasakojimas privertė psichiatrę paieškoti laisvo tarpo darbo dienos pabaigoje. Septintą. Paprastai niekuomet nepriimdavo pacientų taip vėlai. Šį dienos metą panaudodavo ligos istorijoms peržiūrėti ir kitos dienos konsultacijoms pasirengti. Tačiau Dženiferė Narodi norėjo kuo greičiau atsikratyti savo naštos, ji atėjo į kabinetą šneki, kupina noro išsipasakoti, o tai jai nebuvo būdinga.

Saulėlydis, kurį psichiatrė galėjo stebėti sėdėdama prie darbo stalo, buvo įspūdingas. Keletą minučių toje afrikietiško stiliaus salytėje dramblio kaulo ir medžio dirbiniai maudėsi geltonos ir ochros spalvos tonuose. Ten, aprūpinta sultimis ir mineraliniu vandeniu, sėdėjo Dženiferė ir mėgavosi žiūrėdama, kaip finansinį rajoną iš lėto gaubia sutemos.

Pacientė buvo dėkinga už jai padarytą išimtį. Ji nekantravo pagaliau pirmą kartą kam nors išlieti savo jausmus.

Ta iš pažiūros trapi gilių žalių akių moteris gyveno neramų vidinį gyvenimą, apie kurį labai mažai kas žinojo. Gyvenimą,

kupiną sukrėtimų, atskyrusių ją nuo pasaulio, bet kartu nulėmusių labai savitą charakterį.

Dženiferė Narodi gimė Vašingtone. Tėvai, vokiečių kilmės evangelikų pastorius ir iš pasienio kilusi meksikietė, Arizonos navahų genties šamano anūkė, padovanojo ramią vaikystę, iki jai sukako šešiolika. Būnant šio amžiaus ir svarstant, į kurį universitetą stoti, pirmą kartą pasireiškė jos bėdos: nuojautos, susijusios su mokyklos draugais ar artimiausiais šeimos nariais. Tikslios, aiškios nuojautos, kurių suvaldyti ji taip niekuomet ir nesugebėjo. Dažnai atspėdavo nutiksiant nelaimes namie, kivirčus ar mažas dramas tarp jai svarbių žmonių. „Matė" juos kiekvienąkart, kai tik užmerkdavo akis. Ar nusnūsdavo po pietų. Iš pradžių nedrįsdavo pasakoti apie savo vizijas su jomis susijusiems asmenims, bet kai tos pradėjo neišvengiamai pildytis, po truputį Dženiferė įgijo nemalonią raganos reputaciją. Draugai pradėjo jos šalintis, nebekvietė į vakarėlius ir nenorėjo kartu eiti į kiną. Ir šitaip pamažu ji tapo nekalbi ir vieniša. Greitai svajonės apie universitetą tapo ne tokios svarbios ir Dženiferė nieko daugiau neveikė, tik ieškojo atsakymų į klausimą, kas jai darosi. Nesėkmingai.

Viskas tapo dar blogiau tą dieną, kai susapnavo Klaivo Brauno, savo baigiamosios klasės matematikos mokytojo, nužudymą. Braunas buvo jos mėgstamiausias mokytojas. Tas vario spalvos plaukų ir rafinuotų manierų airis visuomet į klasę ateidavo pasirišęs kaklaskarę ir vilkėdamas dryžuotą striukę. Jis buvo griežtas, bet malonaus būdo žmogus. Naktį prieš baigiamuosius egzaminus Dženiferė susapnavo siaubingą košmarą: regėjo, kaip jos mokytojo mėlyna kaklaskarė kažkokiu aštriu daiktu nurėžiama nuo kaklo. Buvo labai tamsu. Vieta panėšėjo į tuščią automobilių aikštelę, netoliese matėsi krepšinio aikš-

tė. Tačiau detalės nebuvo tokios ryškios, kad ji atpažintų, kur ta vieta yra. Tačiau už ore plazdančios mokytojo kaklaskarės ji matė plačių pečių, resvų plaukų vyrą, sudavusį buką smūgį Braunui į pilvą. Išsigando pamačiusi savo mokytoją, suklupusį ant kelių nuo baisaus skausmo ir be jokio įspėjimo gavusį šūvį į sprandą. Braunas nė nespėjo pamatyti ginklo. Tiesiog buvo nušautas iš nugaros, o Dženiferės sapnas iš lėto blėso.

Regėjimas ją išgąsdino. Ilgai dvejojo, ar papasakoti tai savo mokytojui, vis dėlto, pasibaigus egzaminui, palaukė, kol Braunas klasėje susirinko daiktus, ir sustabdė jį einantį į mokytojų kambarį. Megė Seimur, mokymo dalies vedėja, girdėjo pokalbį, bet neatrodė, kad bent vienas jų būtų susidomėjęs Dženiferės sapnu. „Tai tik košmaras, – pasakė. – Egzaminų įtampa kartais krečia piktus pokštus, Džene."

Kai kitą dieną Klaivo Brauno lavoną rado prekybos centro automobilių aikštelėje netoli jo namų, ponia Seimur išklojo pranašingo savo mokinės sapno detales Vašingtono policijai. Viskas sutapo su jos pasakojimu: šūvis į sprandą, nurėžta kaklaskarė ir net netoliese plytinti neapšviesta krepšinio aikštelė.

Ir nuo tos dienos Dženiferės Narodi gyvenimas negrįžtamai pasikeitė.

Nežinia kokiu būdu jos parodymai atsidūrė viename Fort Mido ginkluotųjų pajėgų bazės kabinetų. 1984 metų rugsėjį žvalgybos pulkininkas, vardu Liamas Stubelbainas, pakvietė ją dalyvauti slaptoje programoje – „ypač svarbioje nacionaliniam saugumui", pasakė jis. Projektas kodiniu pavadinimu *Stargate* (arba „Žvaigždžių vartai") buvo pagrįstas šnipinėjimu remiantis asmenimis, turinčiais neabejotiną aiškiaregystės dovaną, juo buvo siekiama nuspėti Jungtinių Valstijų priešų karinius

ar teroristinius išpuolius ir užkirsti jiems kelią. Jie niekuomet nevartojo termino „aiškiaregystė“, jis buvo pakeistas labiau laikotarpį atitinkančiu eufemizmu: „neįtikimas regėjimas“.

Fort Midas minėtam projektui plėtoti gavo dosnią paramą iš specialių fondų ir dalis pajėgų buvo skirta ypatingiems, „psichinį potencialą“ turintiems subjektams ieškoti. Tokiems kaip Dženiferė. Taigi norint įsitikinti jos ekstrasensiniais gebėjimais, ji beveik šešetą metų dalyvavo įvairiausiuose bandymuose ir eksperimentuose. Galiausiai tie bandymai padėjo nustatyti Klaivo Brauno žudiką ir vėliau jį nuteisti.

Tačiau ta sėkmė jai pačiai buvo tarsi bausmė. Niekuomet Dženiferė Narodi nebegalės atsikratyti Gynybos departamento ir Nacionalinio saugumo agentūros šešėlio. Ji gavo leitenanto laipsnį. Tačiau jausmas, kad nuolatos yra stebima vyresnybės, ją darė pažeidžiamą, o galiausiai tai virto depresija ir išsiliejo keistais sapnais, kuriuose pasirodydavo ta paslaptinga „mėlynoji dama“ net iš nuogirdų jai nežinomose vietovėse.

Tai buvo ypatingi sapnai. Tarsi kažkokiu nesuvokiamu būdu jos mintys būtų gebėjusios keliauti laiku į praeitį ir dalyvauti tolimuose įvykiuose, visuomet prasidedančiuose tam tikrą dieną konkrečioje geografinėje vietovėje.

13

Gran Kivira, Naujoji Meksika
1629 metų vasara

Kai *hotomkam*, visi trys Šienpjovių žvaigždyno šviesuliai, viena eile išsirikiavo virš kaimelio, Miglos genties vadas, Didysis Valpis, sušaukė savo grupės vadus į slaptą susirinkimą kivoje. Niekuomet tame apskritame, pusiau po žeme paslėptame kambaryje mediniu stogu, paremtu „keturių kolonų, ant kurių laikosi pasaulis", nebuvo taip sausakimša.

Prieš nusileisdami į patalpos vidų, susirinkimo dalyviai paskutinįkart pažvelgė į horizonte plytintį gyvatės tarpeklį. Juos jau buvo pasiekę gandai, kas ten nutiko. Iš tiesų Didysis Valpis sušaukė juos norėdamas kai ką paaiškinti. O kartu ir paprašyti pagalbos.

Sutartą valandą dešimt svarbiausių genties vyrų įsitaisė ant patalpoje esančio smėlio. Didysis Valpis atrodė pasirengęs su jais kalbėtis. Jo veidas buvo rimtas, o laikysena kaip niekuomet pateisino motinos jam duotą vardą: Didysis Valpis reiškė „didelis kalnas". Didis kaip totemas buvo tas senas karys. Tą dieną jo veidą vagojančios raukšlės atrodė daug gilesnės nei anksčiau. Tarsi baugaus tarpeklio vagos.

– Pasaulis kinta didžiuliu greičiu, Miglos broliai, – sušvokštė gomuriniu balsu, vos virš jų galvų užsivėrė kivos durys.

Jo vyrai vienu balsu pritarė. Pažįstamas pridvisęs kivos kvapas prisipildė nerimastingo laukimo.

– Šiandien sukanka trisdešimt žiemų, kai mums buvo siųstas pirmasis šių pokyčių ženklas, – toliau kalbėjo vadas. – Buvo antroji *hotomkam* diena, kaip šiandien, kai mūsų lygumose pasirodė ugnies žmonės. Mažai beliko mūsiškių, savo akimis mačiusių, kokias baisybes jie išdarinėjo.

Didysis Valpis pakėlė virpančią ranką link apskritos skylės, atsiveriančios lubose ir leidžiančios matyti visas tris ryškiausias Šienpjovių žvaigždes.

– Tie baltaodžiai vyrai griausmus spjaudančiomis rankomis ir kiautais kaip vėžlio, apsaugojusiais nuo mūsų strėlių, suteikė daug skausmo mūsų išdidžiai genčiai. Jie padeginėjo kaimus, skerdė gyvulius, ėmė į nelaisvę mūsų moteris ir užnuodijo šulinius, sumetę į juos savo lavonus.

Senis užsikosėjo.

Tų siaubingų dienų prisiminimas sukaustė sukviestuosius. Pasakojimai apie pavienius protėvių susitikimus su ispanų ekspedicijos nariais nuo 1598 iki 1601 metų* lygumose vis dar žadino baimę. Pats Didysis Valpis buvo su jais susidūręs. Tiesą sakant, karys buvo vienas iš nedaugelio, atlaikiusių dono Chuano de Onjatės – vardas, kurio indėnai niekuomet gerai neištardavo, – žvilgsnį, ir vienintelis, išgyvenęs po susidūrimo su juo. Laimė, Didysis Valpis, kai įtikino jį, kad tose žemėse neverta ieškoti aukso, ne tik užtikrino savo genčiai ramybę, bet ir pelnė vado vietą, kurią dabar užėmė.

---

* Skaitytojų patogumui metai pateikiami remiantis Vakarų kalendoriumi.

Tačiau baimė, kad ispanai sugrįš, jo niekuomet nepaliko.

– Žudikai! Atėjūnai iššudė mūsų brolius pasitelkę burtus! – sušuko vienas susirinkimo dalyvių iš kitos laužo pusės.

– Pralaimėjome tris mūšius per tris metų laikus, – sumurmėjo kitas. – Nebuvo įmanoma nieko padaryti.

Didysis Valpis įsmeigė žvilgsnį į tų drąsuolių veidus. Nė vienas jų nebuvo regėjęs sidabrinių įsibrovėlių šarvų. Nė vienas nebuvo pajutęs tos vidurius kaustančios baimės, kokią išgyveno jis, pirmą kartą išvydęs ispanų arklius. Jie nežinojo, kokį kvapą skleidžia tikras siaubas. Nei koks jo skonis. Tačiau tai bet kada galėjo pasikeisti.

Didysis Valpis įdėmiai pažvelgė į kivos ugnį, paskui prabilo:

– Privalote žinoti, kad tie atėjūnai greitai sugrįš.

Tie žodžiai atėmė jiems žadą.

– Praėjusią naktį, – kalbėjo toliau vadas, – pasirodė ženklas, kurio tiek laiko bijojau. Ir jau neabejoju, kad mūsų pasaulio pabaiga artėja. Tad noriu, kad parengtumėte tam savo šeimas.

Dabar tarp susirinkusiųjų pasigirdo murmesys.

– Ar grįžta Chuanas de Onjatė? – paklausė vienas.

Didysis Valpis linktelėjo galvą. Vien to vardo paminėjimas jam sukėlė šleikštulį.

– Ir koks gi ženklas įtikino mūsų vadą?

Nikvaja, laikomas vienu šauniausių genties karių, prieš paklausdamas atsistojo. Jo akys buvo kupinos siaubo. Žinojo, kad jų ginklai bejėgiai prieš įsibrovėlių. Jo tėvas žuvo nuo arkebuzos papliūpos, kai jam pačiam tebuvo vieni metai. Didysis Valpis, matęs jo tėvo mirtį, atsisuko į Nikvają:

– Sakmas, mano jauniausiasis sūnus, mano vienintelės anūkės tėvas, susidūrė su kai kuo gyvatės tarpeklyje, netoli kapinių.

– Su kai kuo? Su kuo, mokytojau?

– Tai buvo „kukurūzų motina", *Chochmingure*. Nusileido iš dangaus, apsigaubusi mėlyna šviesa, ir pranešė jam nelemtą žinią – greitai mūsų žemėse pasirodys baltaodžiai ateiviai ir atneš mums naują Dievą.

– Dvasios to neleis! – sušuko kitas karys iš kivos galo.

– Ne, sūnau. Jau nebe. Mūsų dvasios metai iš metų praneša mums apie tą atvykimą. Dabar teturime rūpintis, kad nebūtų pralietas mūsų šeimų kraujas.

– Ar galime pasitikėti Sakmu?

Didysis Valpis pakėlė akis ir įsmeigė rūstų žvilgsnį į tebestovintį karį.

– Tai mano kraujas, Nikvaja. Jis paveldėjo mano gebėjimą suprasti dvasių pasaulį. Dar jums nepaminėjau, kad tas susitikimas sutapo su keista nuojauta, užplūdusia mane temstant, – vadas nutilo, įkvėpė oro ir kalbėjo toliau: – Meditavau štai čia, priešais mūsų dvasią *kachina*, ir man viduje suskambo aiškus tarsi strazdo giesmė balsas.

– Balsas?

Vienas genties vadų, smulkaus sudėjimo indėnas smėlio audrų išdegintomis akimis, nenulaikė liežuvio už dantų. Didysis Valpis linktelėjo.

– Balsas man pranešė, kad netrukus mūsų tautą aplankys didi dvasia. Dvasia iš anapus, kurią galės matyti ne tik išrinktieji, bet ir kiekvienas, praleisiantis *hotomkam* naktį po atviru dangumi. Ir tai įvyko! Ją matė mano sūnus!

Vyras išdegintomis akimis nenurimo:

– Ar pasakė, kokiu tikslu mus aplankys toji dvasia?

– Ne, – Didysis Valpis dešine ranka staigiu ir stipriu judesiu perbraukė per smėlį. – Tam jus ir sušaukiau: kaip Miglos

genties vyriausiasis vadas turiu padaryti viską, kas įmanoma, kad susisiekčiau su ja. Privalau gauti iš jos žinią ir pranešti bendruomenei, koks likimas mūsų laukia.

– Mokytojau, sušaukei mus, kad kartu kreiptumės į dvasią?

Naują Nikvajos klausimą palydėjo visų esančiųjų kivoje žvilgsniai.

– Būtent, sūnau. *Hotomkam* žėrės virš mūsų dar aštuonias dienas. Turime pakankamai laiko ritualui pasirengti ir laukti apsireiškiant mėlynosios dvasios.

– Paskutinis, vadovavęs susitikimo ritualui, buvo Pavatis – karys, valdęs gentį iki tavęs. Jis mirė. Šauktis tokios būtybės tau gali kainuoti gyvybę.

Įspėjimas pasigirdo iš kivos gilumos. Dar vienas senis, vienintelis amžiumi ir patirtimi galėjęs varžytis su Didžiuoju Valpiu, atsistojo ir žengė į patalpos centrą.

– Aš puikiai žinau tą istoriją, Zenai, – atsiliepė vadas. – Ir nebijau mirties. Tu bijai?

Zenas irgi neturėjo ką prarasti. Prisiartino prie kivos vidury liepsnojančio mažyčio laužo ir garsiai, kad visi išgirstų, pasakė:

– Dvasios nepalieka mums kitos išeities, senasis užsispyrėli. Kiek leis mūsų jėgos, padėsime tau įvykdyti sumanymą.

14

Pasiekęs *Via dei Sediari*, tėvas Baldis, arba „šventasis Lukas“, tapo dar atsargesnis. *Sediari* gatvė – viena iš tų mažų gatvelių šalia Agripos panteono, *Palazzo Madama*, beveik visada knibždanti turistų ir šiaip smalsuolių. Ir nors anksčiau čia nebuvo lankęsis, Baldis norėjo būti tikras nepatrauksiąs niekieno dėmesio. Po pokalbio su „užkimėliu“ jį užplūdo daugybė abejonių.

Nevykusi diena, tai jau tikrai.

Dar po trisdešimties sekundžių Baldis stovėjo priešais savo kelionės tikslą. Dešimtas numeris buvo didelis, iš pažiūros niekuo neišsiskiriantis akmeninis pastatas su plačiais mediniais karnizais, mažais langais ir didžiuliais vartais, atsiveriančiais į niūrų vidinį kiemą.

Iš pirmo žvilgsnio buvo sunku spręsti, ar tai gyvenamasis namas, ar studentų bendrabutis, ar vienuolių prieglobstis. Ir dar sunkiau, turint omeny du Romos policijos automobilius *Fiat Tipo*, užtvėrusius vartus.

Tėvo Baldžio veidas apniuko. Policininkai? „Ką gi, bent jau ne juodi slaptųjų tarnybų sitroenai, – tarė lengviau atsidusęs. – Jie gali čia būti bet kokiu reikalu. Ramiai.“

„Šventasis Lukas“ pamėgino nusiraminti.

Sukaupęs šaltakraujiškumo likučius, perėjo gatvę ir per keletą sekundžių įveikė kelis metrus, skiriančius jį nuo patrulių automobilių ir pastato. Vos žvilgtelėjęs pastebėjo koridoriuje įmūrytą langelį, iš kurio driekėsi šviesos siūlelis. „Šventosios Gemos rezidencija" – skelbė virš jo pritvirtinta lentelė.

– *Buona sera*... Koks sujudimas! Ar kas nutiko?

Stengdamasis nutaisyti nekaltą veidą, tėvas Baldis prieš paklausdamas atsikrenkštė. Įkišęs galvą pro langelį, pamatė vidutinio amžiaus vyrą šviesiais retais plaukais, ryškių raukšlių išvagota kakta, išpuvusiais dantimis, vilkintį rudą pranciškonų abitą. Vienuolis kovojo su nuoboduliu klausydamasis palaikio radijo imtuvo.

– Taip... – atsakė, prieš tai sumažinęs aparato garsą. – Jei turite omeny policiją, tai ji čia dėl to, kad šią popietę nusižudė vienas mūsų gyventojų. Atrodo, iššoko iš ketvirto aukšto į kiemą.

„Trečiasis evangelistas" atpažino kalbos manierą. Tai buvo gaižaus balso savininkas, paprastai atsiliepdavęs telefonu, kai skambindavo „šventajam Matui". Niekuomet nemanė, kad jis atrodo būtent taip.

– Savižudybė? – sunerimo Baldis. – *Santa Madonna*! Ir kelintą valandą tai nutiko?

– Apie penktą vakaro, – atsakė sielvartingai pranciškonas. – Kaip tik dabar tai praneša per žinias.

– Ar jūs... jį matėte?

– Ką gi, – nusišypsojo vienuolis apnuogindamas išpuvusius dantis, – aš tik išgirdau duslų smūgį, o išlindęs pamačiau jį gulintį kraujo klane perskelta galva. Manau, mirė iškart.

– Tesuteikia jam Dievas dangaus karalystę, – persižegnojo Baldis. – Ar galite man pasakyti, kuo jis vardu?

– Žinoma, tėve. Luidžis Korsas. Kunigas, profesorius ir rašytojas. Nuostabi asmenybė. Jūs jį pažinojote?

Baldis išbalo.

– Esame... buvome seni bičiuliai, – pasitaisė.

„Šventasis Lukas" susiglostė sidabrinius plaukus, tarsi tas judesys padėtų jam susivokti.

– Jūs tikras, kad dvasiškasis tėvas nusižudė?

Sargo veido išraiška pasikeitė. Tylėdamas varstė Baldį tomis tamsiomis, į demono panašiomis akimis, mėgindamas nuspėti nepažįstamojo užmačias. Jis buvo įsitikinęs, kad prieš nukrisdamas ant kiemo grindinio Korsas savo kambaryje buvo vienas. Paskutinis jo lankytojas išėjo ne mažiau kaip prieš penkiolika minučių. Taip. Jis manė, kad tai savižudybė.

– Na jau! – pridūrė. – Policija viršuje, jo kambaryje, mėgina atkurti įvykius. Jei norite, galite paklausti jų. Jie čia jau daugiau nei valandą, aprašo jo asmeninius daiktus ir prašė, kad nukreipčiau jiems visus velioniui skirtus skambučius. Galėčiau dabar pat jiems pranešti ir...

– Nemanau, kad tai būtina, – nutraukė jį Baldis. – Paklausiau iš smalsumo... Bet sakykite, ar policininkai paaiškino, kodėl turite nukreipti jiems visus jam skirtus skambučius?

– Sako, įprasta tvarka.

– Ak, žinoma.

– Tėve, – dabar jau iškilmingai paklausė sargas, – jūs turite žinoti, ar savižudybė yra mirtina nuodėmė?

– Iš esmės taip.

– Tuomet ar tikite, kad Viešpats išgelbės tėvo Korso sielą?

Tas klausimas užklupo jį nepasirengusį.

– Tai žinoma vien tik Jam, sūnau mano.

Venecijietis paskubomis atsisveikino, apsisuko, pasitaisė

nuo nosies smunkančius akinius ir nužingsniavo tolyn gatve. Jei tuo metu būtų gavęs niuksą į pilvą, nebūtų ničnieko pajutęs. Žinia jį visiškai pribloškė. „Pirmasis evangelistas“ mirė likus lygiai pusantros valandos iki jųdviejų susitikimo. Ir visų blogiausia: jis ką tik neteko vienintelės paramos Romoje prieš laukiančią audienciją. Beveik vienintelės. Velionis „šventasis“ buvo vienintelis jo bičiulis Chronovizijoje. Antruoju, „šventuoju Jonu“, pasitikėti negalėjo. Be to, Korso mirtis sutapo su nežinomo asmens Vatikane sprendimu nutraukti jų projektą. Asmens, kuris galbūt žinojo, kaip Baldis ir Korsas gerbė vienas kitą.

Ar tai nežinia kelintas pamišimo priepuolis šiandien?

15

Išaušus kitai dienai, balandžio 14-ajai, danguje tarp debesų švysčiojo properšos.

Buvo be dešimties minučių dešimta. Tai liudijo Karloso užrašų sąsiuvinis – knygelė kamštiniais viršeliais, kurioje aprašydavo savo kelionės nuotykius. Juodu su Tchema jau paliko Kamerų Lagūnos kaimelį, nusiteikę kuo anksčiau grįžti į Madridą. Po šeimininkės paruoštų sočių pusryčių ir poros puodelių stiprios kavos sugebės išsikapstyti iš to kaimo kelių labirinto ir kalnų prieigų. Bent jau taip manė. Tuomet dar nežinojo, kad likimas jiems buvo parengęs kitą planą. Planą, kurį neilgai trukus sužinos.

Kad kažkas negerai, Karlosas ir Tchema suprato pavažiavę valandą. Šį kartą visą kaltę suvertė rūkui. Donas Feliksas juos buvo įspėjęs. Jis sakė, kad kai žemi debesys uždengia Kamerų kalnų keteras, rasti kelią žemutiniuose slėniuose yra sudėtingas uždavinys. Negana to, siaura asfalto juosta, kuria važiavo, vis dar panėšėjo į prakeiktą čiuožyklą. Judėti vos dvidešimties kilometrų per valandą greičiu tokiomis sąlygomis atrodė tikras nutrūktgalviškumas.

Kartkartėmis Karlosas buvo priverstas sustoti, atidaryti

gaubtą, kad atvėstų variklis, ir porąsyk iš visų jėgų spirti į kiekvieną padangą, kad atsikratytų prilipusio sniego tumulų.

– Na ką? Kur šiandien tavo nuojautos?

Prieš išdrožd amas klausimą, Tchema ramiai nuleido langelį. Nuo pat praėjusio vakaro jo veide neblėso pašaipi šypsenėlė. Niekuomet iki tol nebuvo priverstas nakvoti kaimelyje, turinčiame mažiau nei šimtą gyventojų, be viešbučio, restorano, su baru, veikiančiu tik vasarą, ir dar aštuoniasdešimtmetei senutei priklausančiame name. Rodos, jį linksmino tai, kad, sustoję vidury tuščio kelio, žodžiams aidint tarp uolų, jie vis dar nežinojo nieko aiškaus.

– Liaukis šaipęsis, Tchema! Sėkmė kaip ir oras – keičiasi staiga. Į gera ar į bloga.

Naujas spyris sudrebino automobilį.

– Na, šiandien, ko gera, į bloga...

Karlosas neatsakė.

O ir ką atsakyti? Kad apsiriko? Kad sprendimas atvykti čia – tik staigaus impulso vaisius, kad jo poelgis beprotiškas? Negi suteiks Tchemai malonumą ir toliau visą kelią kiek tinkamam tyčiotis iš jo?

Ne. Nieku gyvu.

Laimė, jo pranašystės apie sėkmę jau buvo besipildančios: tiesiai prieš juos rūke atsivėrusi prošvaistė leido įžiūrėti kelio nuorodą. Atrodė, tarsi šioji būtų iš lėto prisėlinusi jų pasveikinti. Ištiesti jiems pagalbos ranką. Ženklas už kone šimto metrų informavo apie iki šiol nepastebėtą sankryžą. Visa tai panėšėjo į kino filmo sceną. Regėjimą. Tačiau tai buvo tikrovė. Galbūt tikriausia iš viso to, ką tą rytą buvo matę.

– O jeigu?..

Fotografas nebaigė sakinio.

Karlosas šoko prie vairo, atsargiai nuvairavo automobilį iki rodyklės stulpo, o jau ten, visu pajėgumu įjungęs šildymą, pro priekinį stiklą įstengė perskaityti užrašą. Tai buvo paprastas strėles formos ženklas: „Kelias N-122. Tarasona."

Daugiau neabejojo. Žurnalistas pasuko į kairę, tiesiai prieš juos nusidriekė kelias ir jis smagiai spustelėjo greičio pedalą.

Netrukus rūkas išsisklaidys ir jis galės įžvelgti ką nors daugiau.

Ir tikrai, tai tetruko sekundę. Staigus kaip žaibas regėjimas. Pakankamai laiko, kad Karloso smegenys suvoktų antro ženklo turinį. Šis buvo beveik palaidotas po sniegu, ant griovio krašto sulankstytas, bet dar stiebėsi ant savųjų aliumininių kojų. Užrašas nupurtė jį tarsi elektra: šešios didžiulės, riebios, juodos raidės pasirodė keistai pažįstamos.

– Ar matei?

Staiga nuspaudus stabdį, automobilio ratai nučiuožė asfaltu, o Tchema prisiplojo prie sėdynės.

– Ar išprotėjai? – sušuko. – Ką išdarinėji?

– Klausiu, ar matei? – neatstojo Karlosas.

– Ar mačiau ką? Kelio nuorodą?

– Taip, nuorodą. Ar perskaitei?

– Ir kur tu suki? – įtūžo fotografas ir laisvindamas saugos diržą plekšnojo per krepšį su įranga, tikrindamas, ar kas nesudužo. – Žinoma, perskaičiau: Agreda.

– Dieve šventas! – Negalėdamas patikėti Karlosas papurtė galvą. – Ir nieko nesupratai? Ar tau tas vardas nieko neprimena?

Tchema nutaisė nieko nesuprantantį veidą.

– Dėl Dievo! Juk tai vienuolės pavardė!

– Kokios vienuolės?

Neskustas apskritas Tchemos veidas atrodė kaip vienas nesusipratimas.

– Tos, kuri nukeliaudavo į Ameriką kada panorėjusi? – paklausė beveik pašnibždomis.

– Tos pačios!

– Gal galėtum nusiraminti? Nes mes abu užsimušim. Ir paleisk vairą, po paraliais! Juk tai prakeiktas sutapimas.

– Kaip sutapimas! Argi nematai? – Karlosas išpūtė akis, jam nerūpėjo niekas, išskyrus kolegos reakciją. – Kaip galėjau būti toks žioplas? Septynioliktame amžiuje ir anksčiau daugelį garsių žmonių pažinodavo pagal jų gimimo vietą... Taigi sesers Marijos Chesus de Agredos atveju „de Agreda" gali būti ir pavardė... Bet gali reikšti ir jos gimtąjį miestelį!

– Kad jį kur velniai! – nepatenkintas šūktelėjo Tchema. – Kaip šalta. Tu lyg niekur nieko sustojai pagrindinio kelio vidury. Daryk, kas patinka, Karlosai. Apsisukim, grįžkim į kaimą ir paklauskim, ko panorėsi. Bet judinkis iš čia galų gale!

– Ir kaip aš anksčiau nesusiprotėjau?

Tchema įdėmiai pasižiūrėjo į jį. Jo kolega atrodė tarsi pamišęs.

– Kaip? – neatlyžo Karlosas. – Tai negali būti paprastas sutapimas. Negali būti. Ar žinai, kiek Ispanijoje miestelių?

Fotografas suabejojo, ar tas klausimas užduotas rimtai.

– Tai ar žinai? – nenurimo Karlosas.

Tchema pasirausė automobilio daiktadėžėje, susirado visuomet ten esantį kelių žemėlapį ir atsivertė geografijos lenteles pabaigoje. Šie duomenys turėjo ten būti.

– Jau turiu! – jo pirštas sustingo ties vienu iš puslapių. – Nori žinoti kiek?

– Žinoma! Kiekgi?

– Trisdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai aštuoniolika, – pagaliau ištarė Tchema.

– Dabar matai? Viena galimybė iš trisdešimt penkių tūkstančių – tai nėra atsitiktinumas! Ką dabar man pasakysi?

– Kad pagaliau pajudėtum iš vietos!

16

– Sakykite, Dženifere, ar kartais nesupainiodavote tų sapnų su tikrove?

Gydytoja Mejers tylomis įdėmiai klausėsi kiekvieno pacientės žodžio. Jos pasakojimas buvo toks vaizdingas, kad vargu ar galėjo priskirti jį prie paprasčiausių prasimanymų.

– Nežinau, ką turite omeny, daktare.

– Tai visiškai paprasta, Dženifere. Ar kartais nubudusi nepagalvojote, kad tai, ką matėte, buvo prisiminimas? Kad jūs iš tikrųjų buvote ten, tarp tų indėnų?

– Liaukitės, daktare, – paprieštaravo Dženiferė. – Ar tik neketinate pasakyti tikinti reinkarnacija? Nors mano protėviai buvo čiabuviai, nieko nesu skaičiusi apie juos nei apie jų ritualus, nei...

– Ne. Aš ne apie tai. Ar jums sunku atskirti sapnus nuo tikrovės? Taip ar ne?

Psichiatrės atkaklumas baugino pacientę.

– Žinote, kai buvau maža, sugebėdavau prisiminti viską, ką naktį sapnuodavau.

– Tęskite.

– Dažnai, prieš išeidama į mokyklą, pasakodavau savo sap-

nus motinai. Aiškindavau jai, ką jausdavau skrisdama arba pereidama kiaurai sieną. Netgi kaip dainuodavau po vandeniu. Mano senelė, daugelį metų pragyvenusi Meksiko apylinkėse, šalia Gvadalupės Mergelės šventovės, sugalvojo man pravardę. Vadino Didžiąja Sapnuotoja.

– Didžiąja Sapnuotoja?

Dženiferė švelniai šypsodamasi linktelėjo.

– Taip. Tai ji išmokė mane jausti skirtumą tarp sapnų pasaulio ir tikrovės. Jos dėka šiandien žinau, kad visi tie regėjimai iš Naujosios Meksikos yra sapnai. Veikiausiai sapnai!

Gydytoja Mejers susimąsčiusi pasiglostė smakrą. Langai dvigubais stiklais nuslopino policijos automobilio sirenos garsą. Mašina kaip žaibas kirto Brodvėjaus gatvę ir pasuko į Templio gatvę, tiesiai link tamsios miesto širdies. Los Andžele jau karaliavo naktis.

– Papasakokite man apie savo senelę, – ištarė pradingus paskutiniam raudonos ir mėlynos šviesos tvykstelėjimui.

Narodi šiek tiek patylėjo.

– Ji buvo vardu Ankti, indėnų kalba tai reiškia „šokis“. Visos giminės moterys turėjo šį vardą nuo seniausių laikų iki mano gimimo. Kadangi gimiau jau šioje sienos pusėje, Jungtinėse Valstijose, mane pavadino Dženifere.

– Tęskite... Kokie prisiminimai susiję su ja?

– Mažai ją pažinojau. Išvykę atostogauti į Europą, tėvai buvo palikę mane pas ją visai vasarai. Ir tais metais ji mane kasdien vesdavosi į Gvadalupės Mergelės baziliką. Tūkstantį kartų man pasakojo jos istoriją. Ir žinote, kas įdomiausia? Kad ji išmokė mane įsivaizduoti ją kaip mėlynąją damą, švytinčią moterį, kartkartėmis apsireikšdavusią senovės meksikiečių žemėse.

– Kaip moterį, kurią matote savo sapnuose?

– Būtent, daktare. Senelė papasakojo man legendą apie tą apsireiškimą. Esate ją girdėjusi?

Gydytoja Mejers linktelėjo.

– Tai labai graži legenda. Chuanas Diegas, tos pačios genties indėnas kaip ir mano senelė, keletą kartų buvo susitikęs su mėlyna šviesa švytinčia paslaptinga moterimi ant kalvos, vadinamos Tepejaku. Toji ponia paprašė toje vietoje jos garbei pastatyti baziliką, bet tuomet Meksiką valdę ispanai to nepadarė. Miesto vyskupas paprašė Chuaną Diegą pateikti apsireiškimo įrodymų, o tas, nežinodamas, ką daryti, perdavė pačiai mėlynajai moteriai ispano reikalavimus.

– Ir kas nutiko?

– Būtent ši vieta labiausiai patiko mano senelei, – nusišypsojo Dženiferė. – Dama įteikė jam savo ketvirtojo apsireiškimo įrodymą: ji paprašė Chuaną Diegą nunešti vyskupui puokštę rožių, kurios neaugo nei toje vietovėje, nei tuo metų laiku. Ir gerasis indėnas klusniai įvyniojo gėles į ponču ir nugabeno į arkivyskupijos rūmus. Mergelė suskynė puokštę netoliese, atvašyne.

Dženiferė giliai įkvėpė prieš pasakodama toliau:

– Kai vyskupas sutiko Chuaną Diegą ir šis praskleidė ponču, žinote, kas nutiko? Gėlės buvo dingusios! Ispanas krito ant kelių apstulbintas įvykusio stebuklo: vietoj gėlių ant kuklaus kaimiečio apsiausto buvo atsispaudęs paslaptingas mėlynosios moters atvaizdas.

– Tos damos portretas?

Dženiferė linktelėjo.

– Argi tai ne nuostabu? Regėdavau tą apsiaustą, tą ponču, kiekvieną tos vasaros dieną. Tiesą sakant, jei užmerkčiau akis ir susikaupčiau, galėčiau tai atgaivinti savo vaizduotėje. Jis visuomet mane lydi.

– Tai įdomu, Dženifere, – tamsios gydytojos akys sukibirkščiavo. – Jūs jaučiatės esanti ne viena?

Pacientė nežinojo, ką atsakyti.

– Paklausiu kitais žodžiais. Tiesiau. Labai prašyčiau nesuprasti manęs klaidingai: ar jums niekuomet civiliniame gyvenime ar jau dirbant kariškiams nebuvo diagnozuota jokia psichikos liga?

– Ką gi... Kaip turbūt nutuokiate, prieš įtraukdami mane į tą neįtikimų regėjimų programą, pirmiausia atliko visokiausius medicinos tyrimus.

– Ir?

– Nieko, daktare. Nieko nerado.

Linda Mejers užsirašė kažką savo aplankuose ir atsiduso.

– Gerai, Dženifere. Prieš išrašydama jums raminamųjų tiems sapnams suvaldyti, norėčiau pasakyti savo nuomonę apie visus tuos įvykius.

Didžioji Sapnuotoja nekantriai pasimuistė ant kušetės.

– Tarp daugelio suklasifikuotų miego sutrikimų yra vienas itin retas, pasitaikantis maždaug vienam procentui gyventojų. Vadiname jį somnimnezija. Tai lotyniškas žodis, sudarytas iš *somnium* – „miegas“ ir *mnesia* – „atmintis“. Trumpai tariant, tai kai kurių žmonių negebėjimas atskirti sapnų nuo tikrų prisiminimų.

– Bet aš jau sakiau jums, kad senelė išmokė mane...

– Leiskite man tęsti, – pertraukė ją gydytoja. – Iš pradžių daugelis mano kolegų manė, kad tai šizofrenijos atmaina. Įsivaizduokite: „netikri“ prisiminimai, bet labai tikroviški, sukurti proto. Kai kurie pacientai buvo įsitikinę, kad moka vairuoti ar plaukti, nes sapnavo, kad tai daro, ir įtikėję tais melagingais prisiminimais tikrame gyvenime rizikuodavo prigerti ar sukel-

ti eismo įvykį. Privalau išsiaiškinti, ar jūsų atvejis nėra būtent toks. Turime paieškoti šių sapnų kilmės – tik taip sužinosime, kas juos sukelia. Kodėl jie tokie nuoseklūs. Ir kodėl pasižymi tokia tvirta vidine struktūra. Tikiuosi, suprantate, ką noriu pasakyti?

Dženiferė linktelėjo.

– Pabandysite paieškoti savo sapnų kilmės?

– Žinoma... – išlemeno Dženiferė.

– Skirkite tam tiek laiko, kiek reikės. Ir sužinokite, ar jūsų motina, senelė ar kuris kitas iš protėvių irgi neišgyveno panašių potyrių. O kai ką nors išsiaiškinsite, sugrįžkite. Kol tai jums nekels jokios grėsmės, netaikysiu jokio gydymo vaistais.

17

Viskas buvo vykdoma pagal Didžiojo Valpio nurodymus.

Aštuonias dienas dešimt vyrų, valdančių Miglos gentį, išbuvo užsidarę kivoje, rengdamiesi susitikimo ritualui. Du kartus per dieną jų žmonos prisiartindavo prie mažos angos, esančios viršutinėje patalpos dalyje, ir beveik neįlįsdamos į vidų nuleisdavo pintines su virtomis kukurūzų burbuolėmis, kaktusais, agavų lapais lygutėliu saldžiu minkštimu ir vandeniu.

Nei jos, nei kitų genčių nariai nežinojo, kokiai ceremonijai rengiamasi ten, viduje. Kiekviena Kuelocės giminė turėjo savo ritualus, iš protėvių paveldėtus būdus susisiekti su dvasiomis ir jie iš kartos į kartą buvo perduodami kaip didžiausia paslaptis. Tebuvo žinoma, kad kivoje taisomas gėrimas jiems padės susisiekti su „aukščiausiomis jėgomis".

Viduje visą laiką kūrenosi ugnis. Dieną naktį Didysis Valpis ir jo vyrai sėdėjo prieblandoje, dainuodami ilgesingas melodijas, kramtydami atneštus augalus ir mušdami visus, kiek pajėgė rasti, bizono odos būgnus. Bėgant dienoms, įtampa pamažu augo. Tik senasis vadas žinojo, kiek praėjo dienų, ir tylos valandomis viską prižiūrėjo: per ilgas pertraukas tarp ritualų vyrai snūduriuodavo, dailindavo savo tatuiruotes ar valydavo senas

protėvių kaukes. Tai buvo šiurpios galvos aštriais dantimis ir milžiniškomis akimis, vienos su plunksnų karūnomis, kitos su dygliais, vaizduojančios dvasių sergėtojų veidus. Jie tempė būgnų odą ar meldėsi šalia *sipapu* – mažos skylės, išgręžtos kivos centre, – buvo manoma, kad ši jungia gentį su mirusiųjų ir dvasių pasauliu.

Tačiau visa ta veikla tebuvo įžanga į jų tikrąjį darbą: sapnuoti. Pakramtę šventųjų augalų ir išgėrę fermentuoto jukų antpilo, kurį gamino nuo pirmos savo atsiskyrimo dienos, jau buvo parengę savo protus ieškoti mėlynosios dvasios. Didysis Valpis nekantravo kuo greičiau su ja susitikti.

Kurį laiką, kaip paprastai, nieko nenutiko.

Atrodė, tarsi didžioji dvasia, turėjusi tuoj tuoj pasirodyti, neišgirdo jų kreipimosi.

Naktimis šalia kivos keturi vyrai ėjo sargybą saugodami genties paslaptis. Tai buvo *kekelt*, arba sakalėliai, – jaunuoliai, kuriems suaugusiųjų paslaptys dar nebuvo atskleistos, tačiau kuo puikiausiai ištreniruoti kaip kariai. Už jų mokymus buvo atsakingas Sakmas – pats tvirčiausias genties karys, vis dar paveiktas prieš kelias dienas patirto įvykio.

Jis išmokė jaunuolius, kad per tokią ceremoniją niekas, išskyrus gerąją dvasią, negali prisiartinti prie kivos. Jei kas pažeistų šią taisyklę ir neatsakytų į šventą slaptažodį, jie privalėjo jį nužudyti, sukapoti kūną į keturias lygias dalis ir užkasti už kaimo ribų kuo toliau vieną nuo kitos.

Niekas, būdamas sveiko proto, nedrįstų prisiartinti prie Miglos kivos.

Aštuntą naktį, kai *hotomkam* švytėjo ryškiau nei bet kada, šventojoje jumanų užuoglaudoje buvo justi nerimas. Pasruvęs

prakaitu Didžiojo Valpio veidas pasirodė stogo angoje. Jo akys buvo išsprogusios, atrodė labai susijaudinęs. Visi kivoje miegojo – tos nakties apeigos jiems visiškai atėmė jėgas. Bet ne genties vadui. Vienu šuoliu jis atsidūrė viršuje ir įsitikinęs, kad aplinkui nieko nėra, pradingo brūzgynuose.

Elgėsi tarsi apsėstas. Tarsi būtų sekęs kažkieno žingsniais, vedančiais tamsoje. Tarytum pagaliau geometriniai ženklai, jaunystėje išsitatuiruoti ant krūtinės kaip apsauga, būtų atlikę savo uždavinį.

Kažkokia jėga ar būtybė pagaliau susisiekė su juo.

Kaip tik prieš jo pabėgimą keistas mėlynas žaibas smigo į žemę šalia pusmėnulio formos plyšio netoli nuo protėvių kapų. Šį kartą Sakmas jo nematė. Niekas Kuelocėje jo nė nepajuto. Jei kas iš šalies būtų galėjęs stebėti tą sceną, būtų patikėjęs, kad tarp to žybsnio ir senio yra tam tikras ryšys. Kol pirmojo atšvaitas dar žėrėjo tarpeklio gilumoje, antrasis kaip antilopė bėgo link jo.

Jam priartėjus, slėnis pradėjo keistis.

Keista tyla, tuomet taip sukrėtusi Sakmą, vėl įsivyravo kaimelio apylinkėse. O kartu su ja žolių jūra aplink kalną nustojo linguoti. Liovėsi čirpti svirpliai. Ir net gerai pažįstamas lapino šaltinis, kurį senis peršoko kaip žaibas, nutraukė savo monotonišką giesmę.

Didysis Valpis nepastebėjo nė vieno šių pranašingų ženklų – jo jutimai buvo toli nuo šio pasaulio, jie buvo nukreipti kitur.

– Motin! – sušuko. – Pagaliau!

Tuomet senis susitiko su ja.

Iš pradžių pastebėjo tik šviesą. Tačiau kai akys apsiprato, išvydo nuostabios jaunos moters blyškiu švytinčiu veidu kontūrus; ji ilsėjosi keletas metrų nuo jo. „Globojančiosios dva-

sios!“ – sumurmėjo. Ta dama į visas keturias puses skleidė spindesį, nušviesdama žemę, virš kurios lingavo. Vilkėjo ilgą baltą abitą, o ant viršaus užmestas žydras apsiaustas nelytėjo smėlio.

Pamačiusi besiartinantį Didįjį Valpį, moteris nusišypsojo.

– Kvie-tei ma-ne ir aš atė-jau. Ko no-ri, senuk?

Mėlynoji dama nė nekrutino lūpų, jos veido išraiška nepasikeitė. Tačiau jos žodžiai nuskambėjo švariai ir skaidriai kaip ir tada, prieš devynias naktis, kai ją išgirdo Sakmas.

– Motin, norėčiau kai ko jūsų paklausti...

Būtybė linktelėjo galvą. Didysis Valpis prieš kalbėdamas toliau nurijo seiles.

– Kodėl pasirodėte mano sūnui, o ne man? Ar praradote pasitikėjimą tuo, kuris visą laiką saugojo jūsų apsilankymų paslaptį? Niekam nepranešiau apie mūsų susitikimus, savo genčiai pasakiau, kad netrukus atvyks baltieji žmonės, o jūs... jūs...

– Nebe-reikia ty-lė-ti, – pertraukė jį mėlynoji dama. – Metas, apie kurį tiek kal-bė-jau, jau atė-jo. Tu jau įvyk-dei sa-vo už-duo-tį. Netru-kus ta-vo sū-nus tave pa-keis.

– Sakmas? Juk jis dar daug ko nežino! – paprieštaravo Didysis Valpis.

– Man rei-kia to-kio žmo-gaus kaip jis. Jis tu-ri ženk-lą ant sa-vo odos. Kaip ir tu. Jis yra vie-nintelis iš tavo šei-mos, paveldėjęs ta-vo ge-bėji-mus. O da-bar pavel-dės ir tavo mi-siją.

– O kas nutiks mūsų genčiai?

– Dievas paro-dys ke-lią.

– Dievas? Koks Dievas?

Dama neatsakė. Užuot prabilusi, numetė kažką ant žemės. Grubų medinį kryžių, į kurį indėnas nepatikliai pažvelgė.

Didysis Valpis gerai žinojo, kas bus toliau: melsva šviesa sustiprės, o tuo pat metu šaižus zvimbimas, tarsi cyptų tūkstančiai graužikų, perskros jam ausis ir jis grius kaip pakirstas ant žemės. Visuomet taip būdavo. Dama nutilo ir jis žinojo, kad atėjo metas jai išeiti. Ir kad jo keistoji mėlynoji motina išnyks vos pamačiusi jį alpstant.

Tačiau tą kartą „dvasia“ dar turėjo laiko paskutiniam nurodymui.

18

Agreda, Ispanija

Prieš vėl įjungdamas variklį, Karlosas tris kartus giliai įkvėpė. Jis pakluso Tchemos maldavimams ir pasitraukė į kelkraštį atsigauti nuo to atradimo sukelto įspūdžio. „Agreda, – kartojo tarsi zombis. – Agreda." Jam buvo sunku suvokti, kad egzistuoja miestelis tokiu pat pavadinimu kaip vienuolės pavardė, ir dabar priekaištavo sau, kad anksčiau tuo nepasidomėjo. „Viena iš 35 618 užregistruotų Ispanijos vietovių, – tarė sau. – Privalėjau tai patikrinti!"

– Atradimai atsiskleidžia tuomet, kai esi pasirengęs juos išsiaiškinti... – sušnibždėjo Tchema seno Rytų išminčiaus balsu.

Karlosas nesuprato, ar anas iš jo tyčiojasi.

– Ką nori pasakyti?

– Kad pradėjęs teleportacijų tyrimus dar nebuvai pasirengęs tai suvokti.

– Ką suvokti? Juk tai nuvalkiota filosofija! – paprieštaravo Karlosas.

– Manyk, ką nori. Žinau, kad esi labai nepatiklus, bet aš esu įsitikinęs, kad kiekvienam mūsų skirtas savas likimas. Ir kartais jo jėga mus stumteli su uragano veržlumu.

Fotografo žodžiai nuskambėjo keistai, pernelyg reikšmingai, tarsi juos būtų ištaręs ne jis, o koks senas ir pamirštas orakulas, trumpai užvaldęs jo esybę. Karlosas nebuvo girdėjęs šitaip kalbančio Tchemos – tiesą sakant, jis net abejojo, ar pastarajam suvokiami tokie jausmai – ir vis dėlto pajuto, kad tos frazės sujaukė kažką jo viduje. Buvo keista: kai tik už nugaros pasiliko apledėjęs plento N-122 kelkraštis, jis suprato neturįs iš ko rinktis, privaląs liautis kvailai vaikęsis šventųjų drobulių, pakeisti savo prioritetus ir ištirti kai kuriuos dalykus miestelyje pavadinimu Agreda. Pajutęs glotnaus medaliono su „šventu atvaizdu" prisilietimą prie krūtinės, nusišypsojo. „Kas žino, – pagalvojo, – gal taip keistai pasisukę įvykiai pažadins iš letargo teleportacijų tyrimus ir jis, nepaisydamas nieko, grįš į Madridą su puikiu reportažu."

Variklio riaumojimas grąžino jį į tikrovę. Užvertė užrašų sąsiuvinį, paprašė Tchemos sulankstyti kelių žemėlapį, vėl sutelkė dėmesį į asfaltą ir pasuko vienintele gatve, vedančia į miestelio centrą.

Agreda pasirodė esanti tikras atradimas: išsidėsčiusi Monkajo (įspūdingo 2 315 metrų aukščio kalnyno, išdidžiai žvelgiančio į juos per miglą) papėdėje, jos centras buvo gyvas istorijos randų atspindys. Krikščionys, judėjai ir musulmonai buvo pasidaliję jos gatveles ir turgus dar iki XV amžiaus vidurio. Karališkųjų vestuvių vieta, jos upės vandenys buvo garbinami romėnų kalvių, kaldinusių čia savo geriausius ginklus. Žinoma, praeis laiko, kol visa tai bus ištyrinėta.

Tą rytą Agredos gatvės buvo tokios pat šlapios ir tuščios kaip ir Kamerų Lagūnos. Priekiniai abiejose Madrido alėjos pusėse stovinčių automobilių stiklai buvo padengti storu ledo sluoksniu, o šiek tiek daugiau nei trys tūkstančiai miestelio gyventojų slėpėsi nuo šalčio už storų savo namų sienų.

– Ir kur manai traukti? – švelniai pasiteiravo Tchema.

Jo bendrakeleivis vis dar negalėjo atsigauti nuo savo *neįmanomo* geografinio apsirikimo.

– Į pagrindinę bažnyčią, kurgi dar? Jei kada nors šiame miestelyje gyveno vienuolė, nulėkdavusi į Ameriką Dievas žino kokiu būdu, kunigas turi tai žinoti.

– Turėtų, – patikslino Tchema. – Turėtų.

Ibiza ryžtingai vingiavo tuštutėlėmis gatvėmis. Miestelis buvo didesnis, nei atrodė nuo plento. Laimė, jų ieškoma bažnyčia, stovinti šalia panašaus į savivaldybę pastato ir įsprausta vakarinėje didelės stačiakampės aikštės dalyje, išniro prieš jų akis anksčiau, nei tikėjosi. Karlosas atsargiai apsuko ratą aplink ir sustabdė automobilį vos už dešimties metrų nuo didelių vartų.

– Užrakinta! – pareiškė Tchema, o iš jo burnos besiverčiantis garas trukdė jam matyti.

– Galbūt bus atrakinta kita...

– Kita?

– Taip, pažvelk ten.

Kaip tik jiems už nugarų, už keturių aukštų pastato, kilo didžiulės barokinės varpinės siluetas. Neskubėdami abu kirto aikštę ir nesėkmingai stumtelėjo didingus vartus.

– Taip pat užrakinta, – atsiduso fotografas. – Čia nieko nėra. Ir toks šaltis, kad jį kur šimtas velnių...

– Keista, tiesa? Net barai neveikia.

– Šiaurėje tai įprasta. Sekmadienį, ir dar spaudžiant tokiam šalčiui, aš irgi sėdėčiau namie. Galbūt dvyliktą, kai paskambins rinktis į sumą...

Tchemos užuomina Karlosą privertė pašokti.

– Dvyliktą? Negalime čia gaišti tiek laiko!

– Sutinku, – fotografas šokinėjo stengdamasis sušilti. – Grįžtam į automobilį?

Jau viduje, įsijungus šildymą, valytuvams braukiant vis tirštesnes snaiges, Tchema sumurmėjo:

– Ko gera, būsi paskubėjęs.

– Galbūt, – sausai atsakė Karlosas. – Šiaip ar taip, nepaneigsi didelio atsitiktinumo, kad atvykome į šitą miestelį...

– O tave šitokie atsitiktinumai išmuša iš vėžių, ar ne?

– Ar kada nors tau pasakojau apie seną matematikos profesorių, tikėjusį, kad atsitiktinumas yra slaptas Dievo įsikišimas?

– Šimtus kartų! Jau porą savaičių vien apie tai ir kalbi! – nusijuokė Tchema. – Viena nesuprantu – kodėl nenori pripažinti, kad gyvenime yra iš anksto užprogramuotų situacijų – nesvarbu, kieno ar dėl ko – galinčių išsprūsti iš tavo kontrolės. Negi vis dar tikiesi „sumedžioti" Dievą *in flagranti* pasislėpusį už vieno iš tavųjų atsitiktinumų?

Karlosas stipriai sugniaužė vairą manevruodamas tarp netvarkingai sustatytų automobilių. Dėl vienintelio nevykusiai pasipainiojusio ledo luito jų automobilis galėjo nukrypti į bet kurį iš jų.

– Nieko sau klausimas! – atsakė pagaliau. – Priimti tavo teiginį yra tas pat, kas pripažinti, kad kažkur gyvena kažkas, nubrėžęs pagrindines mūsų gyvenimo linijas. O nuo čia iki Dievo egzistavimo ir lemties pripažinimo – vienas žingsnis.

– O kodėl paprasčiausiai jo netikėti? – neatlyžo fotografas.

– Todėl, kad manau, jog Dievas yra tik etiketė, klijuojama viskam, ko nepajėgiame suvokti. Dievo tikėjimas išvaduoja mus iš pastangų mąstyti...

– O jei sutelktum visas pastangas ir padarytum išvadą, kad jis egzistuoja?

Karlosas neatsakė. Staiga jo rankos sustingo ant vairo, o žvilgsnis vėl tapo stiklinis. Sustabdė automobilį, bet variklis nenutilo.

– Kas dabar?

– Mes... mes ne tuo keliu pasukome, – atsakė tyliai.

Tchema susirūpino. Kažkas negerai.

– Tai rimta?

– Ne... Nemanau.

Kai Karloso galūnės vėl atgavo lankstumą, jis nuvairavo automobilį iki kitos kelio rodyklės, žyminčios Agredos miestelio teritorijos pabaigą. Ten iškilmingai ištraukė uždegimo raktelį ir atsisegė saugos diržą. Tchemai užteko mesti akį, kad suprastų, jog jie tikrai važiavo ne 122-uoju plentu. Reikalingas kelias buvo suaižėjusiu asfaltu, duobėtas ir pernelyg siauras, kad būtų važinėjama abiem kryptimis.

Fotografas vis dar nieko nesuprato.

Tarsi kuoktelėjęs, Karlosas išlipo iš automobilio, stipriai trinktelėjo dureles ir patraukė link akmeninio pastato greta mažos varpinės. „Gal nusprendė pakvėpuoti grynu oru“, – pamanė jo bendrakeleivis. Tchema iš automobilio stebėjo netvirtus jo žingsnius.

– Tai čia! Išlipk! – staiga pamatė jį mojuojant rankomis ir šaukiant.

Fotografas suvirpėjo. Ištraukė iš po sėdynės krepšį su aparatūra ir iššoko iš automobilio.

– Kas nutiko?

– Žiūrėk!

Tchema sudrebėjo. Jo bendrakeleivis, kuriam iš burnos sklido garas kaip oloje tūnančiam drakonui, entuziastingai rodė į pastatą už nugaros. Ar, tiksliau, į daubą tarp kelio ir pastato –

jos apačioje buvo matyti dvejos ąžuolinės durys. Vienos grynai medinės, su keistu akmeniniu herbu viršuje, kitos – keturiais kaustytais kampais, sutvirtintos stipriomis metalinėmis sijomis.

– Į ką žiūrėti?

– Štai ten, žemai. Nematai?

Tchema dar kartą žvilgtelėjo žemyn. Vienuolės į šalis ištiestomis rankomis statula – vienoje jos rankoje kryžius – privertė jį krūptelėti. Atrodė, kad ji ką tik atsirado, vos prieš akimirką jos ten nebuvo.

– Juk tai vienuolynas! Matai? Kažin ar yra tinkamesnė vieta paklausinėti apie vienuolę?

– Taip... žinoma, – sušnibždėjo Tchema. – Lipam žemyn?

Abu nusileido sniegu užklota nuokalne iki pat daubos vidurio ir atsidūrė priešais tas duris. Netrukus suprato, kad pastatas kur kas didesnis, nei manė anksčiau. Iš tiesų jis atrodė neįveikiamas. Jo fasadas buvo išvarpytas mažyčių langų mediniais rėmais ir papuoštas senomis, nuo laiko pajuodusiomis Kryžiaus kelio stotimis.

– Tu teisus, greičiausiai čia vienuolynas, – sumurmėjo Tchema.

Karlosas jo negirdėjo. Jis klūpėjo ties cementiniu paaukštinimu, ant kurio stovėjo taip jį sudominusi statula. Perrašinėjo į sąsiuvinį pjedestale iškaltą užrašą.

– Matai? – pagaliau šūktelėjo. – Pažiūrėk, kas čia parašyta.

Tchema įtempė žvilgsnį ir perskaitė užrašą:

Garbinamajai Agredos Motinėlei
su šventu pasididžiavimu
Jos kraštiečiai

– Manai, čia *tavoji* vienuolė?

Jo klausimas nuskambėjo klastingai.

– Kas gi kitas?

– Žinai, – ištarė Tchema, glostydamas fotoaparatą, – pamiršk, ką tau kalbėjau apie likimą. Privalome elgtis šaltakraujiškai.

Netaręs nė žodžio, Karlosas linktelėjo galvą.

– Pats sakei, kad anuomet gyvavo paprotys miestelio pavadinimą suteikti kaip pavardę garsiems toje vietovėje gimusiems žmonėms. Būtų didžiulis sutapimas, jei ši vienuolė pasirodytų esanti tavoji...

– Didžiulis sutapimas, – pakartojo Karlosas.

– Dar vienas.

Karlosas iš padilbų nužvelgė fotografą. Tchema kalbėjo toliau:

– Be to, jei čia tikrai ta vienuolė, per kurią netekai kantrybės tyrinėdamas teleportacijas, netrukus mūsų abejonės išsisklaidys. Tačiau jeigu ne, padarysi man paslaugą: mudu užmiršime šį reikalą ir tiesiausiu keliu grįšime į Madridą, ir apie visa tai niekam netarsime nė žodžio. Sutinki?

– Gerai.

Karlosas atsistojo ir ryžtingai nužingsniavo prie artimesnių durų. Jos buvo praviros.

– Pirmyn! – padrąsino jį Tchema.

Peržengę slenkstį ir apsipratę su prieblanda, jie suvokė buvę teisūs. Juodu atsidūrė mažame priimamajame lentjuostėmis apkaltomis sienomis, išpuoštame religiniais motyvais. Dešinėje sienoje įtaisytas sukamasis įtaisas išsklaidė dar likusias abejones: tai vienuolynas.

Vąšeliu nerta staltiese uždengtas stalelis ir kelios senos parapijos knygos, varpelis, senovinis jungiklis, akių aukštyje į koklį

įsuktas medinis cilindras, jungiantis klauzūrą su išorės pasauliu, užbaigė kuklų šio priimamojo interjerą.

– Tu paskambinsi? – paklausė tyliai Tchema, paveiktas patalpos tylos ir šalčio.

– Žinoma.

Paspaudus skambutį, čirškesys pasklido visame pastate.

Po kelių akimirkų už vienos tos medinės karuselės dalies sugirgždėjo durų vyriai. Kažkas artinosi.

– Garbė Jėzui Kristui, – nutraukė tylą balsas. Jo aidas pripildė laukiamąjį.

– Per amžius. Amen, seserie... – Karlosas sudvejojo.

– Klausau jūsų. Ko pageidaujate?

Nematomos pašnekovės balsas skambėjo ypač švelniai. Karlosui šmėkštelėjo mintis sukurti nekaltą istoriją, pateisinančią jų apsilankymą ir maskuojančią jau tampančius nevaldomus atsitiktinumus, vis dėlto nusprendė pasakyti dalį tiesos.

– Klausykite, motinėle: esame du žurnalistai iš Madrido, rengiame reportažą apie relikvijas, saugomas kai kuriose Kamerų parapijose, bet pūga ir prasta kelių būklė atvedė mus čia...

– Kaip gausiai sninga! – gyvai šūktelėjo ta moteris.

– Ką gi... Norėtume sužinoti, ar čia kada nors gyveno vienuolė, vardu Marija Chesus de Agreda. Žinote? Tai XVII amžiuje gyvenusi vienuolė, tad abejoju, ar kas ją prisimena. Prieš keletą savaičių ją paminėjau viename reportaže, nežinodamas, ar...

Fotografo niuksas nutraukė jo kalbą...

– Kaipgi nebūsime apie ją girdėjusios! Juk ji įkūrė mūsų vienuolyną!

Balsas, pasigirdęs už sukamojo įtaiso, juos iš tiesų nustebino.

Tchema ir Karlosas susižvalgė iš nuostabos netekę žado. Išbalę. O vienuolė, nematydama jų reakcijos, pridūrė:

– O judu čia esate todėl, kad ji jus pasikvietė. Nė kiek tuo neabejokite, – iš už įtaiso pasigirdo linksmas kikenimas. – Ji garsėja kaip stebukladarė, ir, žinoma, judu kažkuo ją sudominote. Turint omeny sniegą, Palaimintoji tikriausiai pasikvietė jus dėl ko nors svarbaus. Ji sugeba įtikinti!

– Sugeba? – sukluso Karlosas.

– Gerai jau, sugebėjo... – nusileido vienuolė.

– O ką turite omeny sakydama, kad „ji mus pasikvietė", sesute?

– Nieko, nieko, – vėl santūriai sukikeno vienuolė. – Paimkite raktą, kurį padėsiu ant sukamojo įtaiso; atsirakinkite mažas dureles dešinėje ir eikite koridoriumi iki galo. Pamatysite stiklines duris su įkištu raktu; atsirakinkite jas ir įkurkite krosnelę, tuojau pat pas jus ateis kuri nors iš seserų.

Švelnūs įsakymai buvo tokie tikslūs, kad jiems neliko kitos išeities, tik paklusti. Ir tikrai, dar nespėjus visko apsvarstyti, įrenginys pasisuko, siūlydamas jiems mažytį, plieninį, prie geltono pakabučio pritvirtintą raktą. Tai buvo leidimas į vienuolyną.

19

Roma

Prieš pat pusę devynių vakaro tėvas Baldis grįžo į Šv. Petro aikštę. Čia jis pagrįstai jautėsi saugus. Taksi jį ką tik išleido ties *Borgo Pio* gatvės ir *Via di Porta Angelica* kampu, priešais vieną judriausių pontifikato funkcionierių „tarnybinių įėjimų“ į Vatikano teritoriją. Tą valandą daugelis jų po varginančios darbo dienos kaip tik paliko savo kabinetus.

Šiek tiek pasvarstęs, tėvas Baldis nusprendė viską statyti ant kortos. Suprato, kad tai vienintelė galimybė negrįžti į Veneciją tuščiomis rankomis.

Netikėta „šventojo Mato“ mirtis jį įstūmė į tokią keblią padėtį, kad privalėjo kuo greičiau viską išsiaiškinti. Ir ten, viduje, Dievo tvirtovėje, jautė galėsiąs rasti būdą tai padaryti.

„Šventasis“ ryžtingai įsiliejo į tarnautojų srautą, praėjo pro *sampietrini* sargybinių būdeles ir žengęs į biurų labirintą patraukė tiesiai Valstybės sekretoriato kabinetų link. Nedidelis pastatas pilkomis langinėmis ir juodų čerpių stogu buvo ką tik baigtas restauruoti. Atrodė nepriekaištingai. Varinė plokštė su išraižytais juodais šv. Petro raktais ir tiara žibintų šviesoje žėrėjo labiau nei bet kada.

Pastato vidus atrodė visiškai kitaip: švino spalvos koridoriai, kryžmai lentelėmis apmuštos durys su kardinolų ir kitų kurijos narių vardais, priklijuotais lipnia juosta, leido suprasti, kad tai laikina. Viduje buvo beveik tuščia.

– Kuo galėčiau jums padėti, tėve?

Jį sustabdė prie seno stalelio sėdinti apskrito veido vienuolė, vilkinti tamsiai mėlyną abitą su nertu gobtuvu.

– Norėčiau pasimatyti su Jo Eminencija Stanislavu Zsidivu.

– Ar jums paskirta audiencija? – tiriamai paklausė vienuolė.

– Ne. Bet monsinjoras mane gerai pažįsta. Pasakykite, kad atvyko Džuzepė Baldis iš Venecijos. Reikalas skubus. Be to, – tarė glamžydamas prieš kelias dienas gautą laišką, – žinau, kad jis bus patenkintas susitikęs su manim.

Tai padėjo. Vokas su Valstybės sekretoriato ženklais atliko visrakčio vaidmenį.

Vienuolė sugaišo viso labo keletą sekundžių reikalingiems mygtukams nuspausti ir žiniai vidaus telefonu pranešti. Po mandagaus „Gerai, jus priims", kurį Baldis patenkintas išklausė, vienuolė palydėjo jį koridoriais į lenkų kardinolo kabinetą.

– Štai čia, – pasakė priešais dar vienas neišvaizdžias duris. – Galite įeiti nesibeldęs.

Vos peržengęs slenkstį, kunigas pastebėjo, kad pro didelius langus matyti apšviestas Šv. Petro kupolas ir netgi didžioji dalis Berninio kolonados šimto keturiasdešimties skulptūrų. Panoramą papildantys Renesanso epochos gobelenai su gausybe pagoniškų motyvų suteikė gyvybės tamsiausiam kabineto kampui.

– Džuzepe! *Mio Dio*! Šimtas metų!

Zsidivas buvo vidutinio ūgio. Vilkėjo savo rangui derančią tviskančią purpurinę sutaną. Jo veidas – tipiško lenkų medkir-

čio – buvo švariai nuskustas ir dėl to atrodė šaltas kaip kapas, o mėlynos akys už storų akinių stiklų žvelgė įdėmiai ir tiriamai. Kardinolas pakilo iš juodos odos krėslo ir dideliais žingsniais įveikė menką atstumą, skiriantį jį nuo svečio. Kambarys kvepėjo brangiais kvepalais ir Vatikano valytojų dezinfekuojamosiomis priemonėmis.

Baldis nuolankiai pabučiavo žiedą ir ant kardinolo krūtinės kabantį kryžių, paskui abu broliškai apsikabino. Tada atsisėdo kitapus stalo. Išlygino sutaną prieš užkeldamas koją ant kojos ir užmetė žvilgsnį į aplankus ir vokus, gulinčius tarp savęs ir kardinolo. Iš tiesų neprireikė ilgų įžangų. Jo Eminencija ir benediktinas susipažino prieš daugelį metų, studijuodami seminarijoje Florencijoje. Ten abu domėjosi prepolifonija ir buvo kupini pašaukimo idealų. Be to, tai krokuvietis monsinjoras Zsidivas, asmeninis Šv. Tėvo draugas, pristatė Baldį tuomet, šeštajame dešimtmetyje, dar tik pradėto Chronovizijos projekto koordinatoriams.

Vėliau sužinojo, kad Zsidivas buvo „šventasis Jonas". Paslaptingasis. Aukščiausias asmuo, atsakingas už tai, kad už Vatikano sienų niekas nesužinotų apie Chronoviziją. Koordinatorius, įpareigotas tikrinti kiekvieną grupės veiksmą. Taip pat žmogus, padėjęs Baldžiui su visomis nario teisėmis įsitraukti į projektą. Tarp tų dviejų vyrų neturėjo būti jokių paslapčių. Bet jų buvo.

– Kokia laimė, kad atvykai, Džuzepe, – tarė monsinjoras. – Nežinojau, kaip tau pranešti, kas nutiko „šventajam Matui", tėvui Korsui, šią popietę...

Kardinolas pritildė balsą.

– Būtent apie tai ir norėjau su jumis pasikalbėti.

– Ak taip? – nustebo Zsidivas. Jo pavaldinio tonas buvo be galo nuolankus. – Tu jau žinai?

– Sužinojau prieš valandą. Mačiau policijos automobilį prie jo namų.

– Buvai pas jį? – Zsidivo išraiška pasikeitė. Juk tai buvo aiškus „keturių evangelistų" etikos kodekso pažeidimas.

– Ką gi... Tam tikra prasme dėl to kaltas jūsų laiškas. Ir tas sausas įsakymas atvykti į Romą atsiskaityti dėl to nutikimo su ispanų žurnalistu. Juk dėl to, ar ne?

– Deja, taip, Džuzepe. Vėl.

– Bet prisiekiu, kad ne...

– Nesiteisink! – griežtai jį nutraukė kardinolas, paskui jau tyliau, pasilenkęs virš stalo, pratarė: – Ir sienos turi ausis.

Zsidivas vėl atsisėdo ir prakalbo įprastu tonu. Venecijietis suprato priežastis. Nors buvo Chronovizijos koordinatorius ir jo sąjungininkas, kardinolas vaidino svarbų vaidmenį tarp Tikėjimo doktrinos sergėtojų. Tarsi dvigubo agento vaidmenį – sunkų, dviprasmišką. Todėl niekuomet juo nepasitikėjo.

– Tai ne aš jus pasikviečiau. Tavo budeliai – Tikėjimo doktrinos kongregacija. Šventasis oficiumas. Bet žinai, mano drauge, visa tai dabar nesvarbu. Mirus „pirmajam evangelistui", viskas labai pasikeis. Popiežius susirūpinęs dėl Chronovizijos. Būgštauja, kad ji išsprūs mums iš rankų ir iškils aikštėn dalykai, kurie verčiau ir liktų slapti. Supranti?

Monsinjoras suspaudęs krėslo ranktūrius palinko virš juos skiriančių popierių.

– Blogiausia štai kas, – kalbėjo toliau, – kol kas nežinome, ar mirtis – nelaimingas atsitikimas, ar ją kas nors išprovokavo. Policija dar nespėjo surašyti protokolo, o skrodimo iki vakaro neatliks. Ir vis dėlto... – Zsidivas susimąstęs sunėrė rankas, – labiausiai man nerimą kelia tai, kad jis žinojo tam tikrus su Chronovizija susijusius, tau nežinomus dalykus, o informacija apie juos galėjo nutekėti už mūsų rato ribų.

– Nutekėti? – tėvo Baldžio veidas persimainė.

– Dėl šito mes ir baiminamės. Kažkas iš jo kompiuterio ištrynė visas kartotekas. Vienas Šventojo Sosto technikas jau ištyrė standųjį diską ir sako, kad jis buvo išimtas likus dvidešimčiai minučių iki jo mirties. Tada jo turinys perkeltas į kitą diską. Taigi, pagrįstai baiminamės, kad iš jo kabineto dingo didžiulės svarbos dokumentai.

– Kokie dokumentai?

– Seni popieriai, taip pat atliekant eksperimentus daryti užrašai.

Pamatęs nepatiklų tėvo Baldžio žvilgsnį, Zsidivas pakeitė toną.

– Laikėme tave nuošaliau, supranti? Negalėjome rizikuoti, kad nutekintum informaciją spaudai, tik ne „šventojo Mato“, ar kad atsitiktinai prasitartum apie mūsų projektą.

– Ką nors įtariate, Jūsų Eminencija?

– Svarstau kelias kandidatūras. Vaikinai iš Tikėjimo doktrinos kongregacijos dieną naktį tiria šią bylą. Kaip žinai, nuo laikų, kai reformatoriškai nusiteikęs Paulius VI atėmė iš jų kai kurias teises, medžioja bet kurią bent kiek „erezija“ kvepiančią bylą. Vos tik sužinoję egzistuojant Chronoviziją, nuo pat pirmos dienos mėgino ją palaidoti, o spaudoje publikuoti tavo pareiškimai padarė jiems didžiulę paslaugą... Nors nežinau, iki kur jie bus prisikasę.

– Spaudoje? Aš ne...

Zsidivas pasilenkė virš stalo ir ištraukęs ant jo padėjo ispanų žurnalo „Paslaptys“ egzempliorių.

– Juk tau nesunku suprasti ispanišką antraštę, ar ne?

Baldis atvertė žurnalą per patį vidurį ir išsigandęs perskaitė reportažo pavadinimą virš savo nuotraukos: „Laiko mašina buvo nufotografuota praeitis.“

– Bet, Jūsų Eminencija, juk nemanote, kad aš...

Zsidivas jį nutraukė:

– Jau sakiau, kad tai nebesvarbu. Dabar reikia kuo skubiausiai sučiupti asmenį, pavogusį „šventojo Mato“ archyvus. Negalime leisti, kad mūsų projektas virstų dar vienu skandalu.

Tėvas Baldis linktelėjo.

– Aš viena bijau, Džuzepe, – kad tai mūsų kompanionų darbas. Bet esant dabartiniams mūsų diplomatiniams santykiams negalime nė užsiminti apie šią galimybę.

– Kompanionų? Kokie dar kompanionai?

Kunigo veide pasirodė nuostaba. Niekuomet nebuvo girdėjęs, kad Chronovizija turėtų sąjungininkų už Vatikano ribų.

– Būtent šią sritį mes su „evangelistais“ nuo tavęs ir slėpėme. Tačiau dabar, kai privalome kuo skubiau atgauti dokumentus, esu priverstas vėl tavimi pasitikėti.

Monsinjoras pažvelgė per akinių viršų.

– Viliuosi, kad elgiuosi teisingai vėl tavimi pasitikėdamas.

Kardinolo žodžiai nuskambėjo grėsmingai. Baldžiui beliko paklusti. Jis kaip prikaltas sėdėjo ant kėdės, laukdamas, kol pašnekovas paaiškins, kas nuo jo buvo slepiama tuos paskutinius mėnesius.

20

Vairuodama automobilį į namus Venecijos paplūdimyje Dženiferė negalėjo liautis galvojusi apie pokalbį su gydytoja Mejers. Tikėjosi, kad švelnus naktinis Ramiojo vandenyno vėjelis, surūkyta cigaretė ir netrumpas pasivaikščiojimas iki *Sidewalk Cafe* paskanauti mocarelos lazdelių ir kokteilio su šampanu padės jai surikiuoti mintis.

Tačiau ji klydo. Kad ir kokia atvira buvo kalbėdama su gydytoja Mejers, egzistavo dalykų, kuriuos atskleisti ji neturėjo teisės. Negi galėjo pasakoti, kad dirbdama ypatingo slaptumo projekte Italijoje, iš kur grįžo prieš kelias savaites, turėjo išbandyti hipnozę sukeliančius vaistus? Kaip galėjo tikėtis tikslios gydytojos diagnozės, jei nesuteikė jai tam tikros informacijos, įtrauktos į „nacionalinio saugumo" protokolus? Kita vertus, ar visa tai buvo susiję su jos senele? Ar tai sutapimas, kad dama iš jos sapnų tokia panaši į Gvadalupės Mergelę, kurią šį vakarą prisiminė?

Tiesa ta, kad tie sapnai privertė ją pasitraukti iš projekto. Buvo pasakyta, kad jie drumstė jos mintis. O dabar ji tikrai jautėsi susipainiojusi.

Pirmą kartą dėl to konsultavosi su gydytoju Romoje po to, kai viena klinikine Fort Mido ataskaita ją siekta padaryti ne-

tinkamą: „Pacientė serga keista epilepsijos forma, dar žinoma kaip ekstazinė, arba Dostojevskio, epilepsija. Ją reikėtų stebėti ir ypač sustiprinti atsargumo priemones jos darbovietėje INSCOM, *Intelligence and Security Command.*"

Ekstazinė epilepsija? Dostojevskis? Argi gydytoja Mejers nekalbėjo jai apie Stendalį? Kas per mokslinis žargonas?

Dženiferė pastatė savo tojotą už kelių žingsnių nuo vartelių, vedančių į namus. Ji dievino šią vietą. Vaikystėje tėvai atsiveždavo ją čia pažaisti paplūdimyje ir praleisti vasarų su pussesere ir pusbroliais. Todėl, vos palikusi Vašingtoną ir nutarusi ten nebegrįžti, pavertė šią vietą savo namais. Medinis pastatas, vienas tų, kur girgžda grindys ir kur dar galėjai užuosti kiekvieną vasarą motinos kepto mėlynių pyrago kvapą.

Prieš įeidama ilgesingai pažvelgė į baltintą fasadą. Namas buvo tikra prisiminimų skrynia. Sandėlis jos senienoms, kelionių suvenyrams ir nuotraukoms saugoti. Čia buvo visko. Netgi vienas dalykas, ką tik toptelėjęs į galvą. Dženiferė nusišypsojo. Kaip ji anksčiau nesusiprotėjo? Knygelėje mėlynais viršeliais buvo užsirašiusi pokalbio su italų gydytoju, Fort Mide „iššifravusiu" jai diagnozę, detales. Prisiminė padariusi tai, kad vėliau ramiai išsinagrinėtų jo įvertinimą ir įsitikintų teisingai supratusi jo išvadas. Ir tas lobis gulėjo čia pat, šiame nuostabiame paplūdimio namelyje.

Kai rado knygelę ir ėmė sklaidyti jos lapus, jai pasirodė, kad vėl girdi gergždžiantį gydytojo Buonviso balsą. Skambėjo juokingai. Jo linksmo itališko akcento prisiminimas grąžino ją į *Ospedale Generale di Zona Cristo Re* kavinę, kur vyko tas neoficialus pokalbis. Nuo to laiko praėjo daugiau nei metai.

– Liga, apie kurią klausiate, toli gražu nedažna, panele, – pasakė gydytojas.

– Taip ir maniau, daktare, – dabar matė save nekantraujančią. – Bet juk jūs galėtumėte man kai ką paaiškinti, ar ne?

– Gerai... Pacientas, sergantis Dostojevskio epilepsija, paprastai sapnuoja arba mato labai ryškius vaizdinius. Iš pradžių jį apakina šviesa, vėliau pacientas staiga pajunta negalįs sukaupti dėmesio į jokius jį supančius dirgiklius. Paskui dažniausiai kūnas tampa nejudrus, sustingęs tarsi lenta ir galiausiai pacientas panyra į labai tikroviškas haliucinacijas, pereinančias į malonios savijautos būseną. Dar vėliau patiriamas visiškas fizinis išsekimas.

– Aš žinau simptomus... Ar ligą galima gydyti?

– Tiesą sakant, nežinome kaip. Nepamirškite, kad pasaulyje užregistruota tik koks tuzinas atvejų.

– Tiek mažai?

Dženiferė įkvėpė oro, o jos užrašai vis gaivino to pokalbio prisiminimus.

– Aš jau jums sakiau, kad tai labai reta liga, panele. Tikrindami archyvus, kai kurie specialistai manė nustatę jos simptomų turėjus tokias istorines asmenybes kaip šventasis Paulius (pamenate, šviesa jį užklupo keliaujantį į Damaską?), Mahometas ar Žana D'Ark...

– O Dostojevskis?

– Žinoma, jis taip pat. Tiesą sakant, ši liga taip pavadinta dėl ypač tiksliai romane „Idiotas" aprašytų simptomų. Rašytojas juos priskyrė vienam savo personažų, kunigaikščiui Myškinui. Ten išdėstytos visos šios rūšies epilepsijos ypatybės...

– Trumpai tariant, daktare, jei jūsų pacientas skųstųsi minėtais simptomais, jūs nežinotumėt, kokį gydymą skirti, – nutraukė jį Dženiferė.

– Atvirai sakant – ne.

– Gal žinote, ar ši liga paveldima?

– Taip! Be abejonės, taip, panele. Nors aš to liga nepavadinčiau. Praeityje tai buvo laikoma vos ne Dievo dovana. Net teigiama, kad ir šventoji Jėzaus Teresė ja sirgo ir kad būtent ši negalia atvėrė jai kelią į ekstazinį susijungimą su Dievu.

– Suprantu, daktare... Ačiū.

– *Prego.*

Dabar kuo puikiausiai prisiminė, ką pagalvojo apie tą gydytoją: kad europiečiai dažnai leidžiasi valdomi savo istorinių fantazijų, pasakojimų apie mistikus ir šventuosius ir retai susitelkia į praktinius dalykus.

Ar ji paveldėjo šią ligą? Jei taip, iš ko? Motina niekuomet ja nesirgo. Tėvas, visą gyvenimą buvęs griežtas ir nekalbus, taip pat.

Įtempusi atmintį, sklaidydama šeimos albumus, Dženiferė gerą laiko tarpą praleido perkratydama paskutinius gyvenimo metus. Visiškai nenorėjo miego. Džordžtauno universiteto baigimo bėdos, kvietimas į projektą *Stargate* su *Stanford Research Institute* (SRI) palaiminimu ir net susitikimas su tuo pulkininku Stubelbainu, įkalbėjusiu ją pasiprašyti savanore į telepatijos eksperimentus, nuvedusius į tamsius Gynybos departamento koridorius, visiškai išvaikė miegus.

Visi tie prisiminimai atrodė dar tokie neseni.

Taip pat prisiminė, tarsi tai būtų įvykę vakar, vieną ypatingą žmogų, „psichiką", vardu Ingas Svanas, įtikinusį ją imtis to darbo. Niekas taip kaip Svanas nesugebėjo apibūdinti tolimos vietos vien tik sukaupęs dėmesį į iš anksto pasirinktas koordinates. Ji nebuvo mačiusi, jog kas nors pajėgtų valios pastangomis paveikti gatvės šviesoforus, kad šie pakeistų spalvą, arba išvaikyti tuntus debesų vien tik įsmeigęs į juos žvilgsnį. Tas

„proto galiūnas“ tvirtino, kad tai ne jo nuopelnas, kad tas galias paveldėjęs iš prosenelės, „moters gyduolės“ iš sijų genties, o ši savo ruožtu jas gavo iš anapus.

„O jei ir aš?..“

Jos veide pražydo šypsena. Susitikimas su Svanu, visos tos nuotraukos grąžino ją į jaunystę. Ausyse vėl suskambo INSCOM vykdavusios karštos diskusijos tarp skirtingų neįtikimų regėjimų grupių. Tuomet visi jie be išimties buvo įsitikinę, kad psichinį elgesį lemia genetinės priežastys. Kitaip sakant, jie tvirtino, kad šeimose, kurių nariai turėjo polinkį į „astralines keliones“, pranašingus sapnus ar telepatinius gebėjimus, „psichikas“ visuomet išsiskirdavo nestabiliu, neurotišku ar isteršku elgesiu. Paranormalumas buvo „blogis“, pereinantis iš vienos kartos į kitą.

„Ir tokia esu aš, taip, gerbiamieji.“

Dženiferė staiga užvertė nuotraukų albumą. Privalėjo paskambinti į Finiksą. Ką tik ją nusmelkė nuojauta... Viena iš tų keistų „įteigtų“ minčių, apie kurias jai taip dažnai kalbėdavo Svanas. Jau buvo dešimta valanda vakaro; Arizonoje viena valanda daugiau, bet tai nesvarbu. Niekuomet nekreipė dėmesio į panašius dalykus.

– Mama?

Kitame laido gale atsiliepė abejingas balsas.

– Vaje! Labai džiaugiuosi, kad pagaliau susiprotėjai paskambinti naktį, – pagyrė. – Galų gale supratai, kad naktinis tarifas daug pigesnis, tiesa?

– Taip, taip. Žinau, mama. Reikalas tas, kad turiu tave kai ko paklausti apie mūsų šeimą.

– Ir vėl?

– Nesijaudink, – atsiduso. – Su tėte tai neturi nieko bendra.

– Bent jau tiek.

– Gal kartais žinai, ar kas iš šeimos kada nors patyrė epilepsijos priepuolių?

– Kas per klausimai, Dženifere! Epilepsija? Ar tau viskas gerai, brangioji?

– Atsakyk – taip ar ne.

Sekundę ragelyje įsivyravo tyla.

– Ką gi... kai buvau maža, mano motina labai nerimavo dėl priepuolių, nuo kurių kentėjo senelė. Tačiau ji mirė, kai man nebuvo nė dešimties metų, tad negaliu pasakyti, apie kokius priepuolius buvo kalbama.

– Tavo senelė? Mano prosenelė?

– Taip. Ak! Kaip seniai tai buvo! Gaila, kad tu jos taip ir nepažinai: tikriausiai buvo labai tvirto būdo moteris. Kaip tu. Jos protėviai gyveno prie Rio Grandės, Naujojoje Meksikoje, nors vėliau, aukso karštligės metu, nusprendė emigruoti į pietus ir įsikūrė kitoje sienos pusėje. Šalia Gvadalupės.

– Tai jau žinau. Bet kodėl niekuomet man nepasakojai apie prosenelę? Ar tiesa, kad jos vardas buvo Ankti, kaip ir tavo?

Dženiferės balse nuskambėjo priekaištas.

– Taip, kaip ir tavo senelės. Bet visa tai labai senos istorijos, nelabai įdomios, – pasiteisino motina. – Jūs, jaunimas, visuomet turite svarbesnių reikalų nei senos šeimos legendos.

– Legendos? Kokios legendos?

– Na... Tavo senelė Ankti jas nuolat pasakodavo.

– Kokios legendos? – nenurimo Dženiferė.

– Kad nelabai atsimenu tokius dalykus, mieloji. Be to, tai buvo sunkiai įtikimi pasakojimai. Apie sergėjančias dvasias, kačinų dievų apsilankymus ir panašios istorijos... Tau jos būtų įvariusios baimės!

– Tu nepakenčiama, mama. Aš pamenu senelės pasakojimus. Apie indėną Chuaną Diegą. Apie Švenčiausiąją Mergelę. Apie gėles ant pončo.

– Taip. Aš irgi.

– O gal kartais žinai, iš kokios genties buvo kilusi prosenelė?

– Šito nežinau. Apgailestauju. Žinau, kad buvo lyg ir burtininkė ir jos šeima buvo priversta emigruoti dėl nesutarimų su savo parapija. Bet nemanau, kad būtų daug apie tai pasakoję vaikaičiams.

– Ar tau ką nors sako pavadinimas Kuelocė? O Gran Kivira?

– Ne, – motina patylėjo.

Kitame laido gale pasigirdo gilus atodūsis.

– Vaikeli, kodėl tave dabar taip sudomino senelė Ankti?

– Šiaip sau, mama.

– Suprantu... Noriu, kad žinotum, – nusijuokė, – ji, pamačiusi tave tik gimusią, pirmiausia pasakė, kad esi panaši į tą „raganą".

– Į prosenelę?

– Taip.

– Esi tuo tikra?

– Žinoma, dukra! Bet kas tau? Negi mėgini pasakyti, kad tave vėl lanko pranašingi sapnai? Kartą tai jau išgyvenome! – jos balse suskambo nerimo gaidelės. – Ir tai buvo siaubinga.

– Nusiramink, mama. Nieko panašaus. Man viskas gerai. Kai susitikim, aš tau viską papasakosiu.

– Pažadi?

– Pažadu, mama.

Dženiferė padėjo ragelį, jausdama burnoje keistą skonį. Ką tik ji pati, to visiškai nenorėdama, suprato, kad turi daug dau-

giau panašumų su savo garbinamu Ingu Svanu, nei galėjo įsivaizduoti. Abudu siejo indėniška praeitis... Ir senelės raganos! Bet ar tai paaiškino jos keistus sapnus? Ir diagnozę „Dostojevskio epilepsija“?

Įdomu, ką apie tai pasakytų gydytoja Mejers?

21

– Tėve! Atsiliepkite! Ar mane girdite?

Purtomas Sakmo, jis iš lėto grįžo į gyvenimą.

Didysis Valpis jautėsi apsvaigęs. Sustingę raumenys jo neklausė. Nežinojo, kiek laiko praėjo, kai dama paliko jį likimo valiai šalia gyvatės tarpeklio. Bet vos išgirdęs jį šaukiantį įsakmų atžalos balsą, prisiminė viską, kas nutiko. „Susitikimo ritualas pavyko“, – šypsodamasis tarė sau.

Iš lėto, sukaupęs jėgas, senis atgavo rankų ir kojų lankstumą. Pasirėmęs alkūnėmis, pagaliau pamatė apskritą sūnaus veidą.

– Sakmai... Tu ją matei?

Stengdamasis nuslėpti sutrikimą, senis suspaudė jaunuoliui pečius.

– Taip. Dar kartą, tėve.

– Juk tai moteris, tiesa? – nervingai paklausė tėvas.

– Mėlynoji dama... Ji pasirodydavo čia kiekvieną naktį, kol Miglos gentis buvo užsidariusi kivoje. Mes, budėtojai, ją matėme stebinčią.

Didysis Valpis suvirpėjo.

– Ji tau ką nors sakė?

– Ji pakvietė mane ir aš atėjau, tėve. Aš jos nebebijau. Dama pažadėjo grįžti ir supažindinti mus su nauja religija.

– Taip, – atsiduso genties vadas. – Aš tai žinau. Štai ką ji man paliko.

Sakmas paėmė į rankas tėvui viešnios paliktą daiktą. Šio forma jo nenustebino. Tai buvo nieko jam nereiškiantis grubiai surištas medinis kryžius.

– Kas vyksta, tėve?

Karys sutelkė paskutines jėgas ir pagaliau atsistojo. Tada suspaudė sūnui ranką ir, žiūrėdamas į akis, liepė pažvelgti į rožės formos dėmę ant dilbio. Jaunuolis visuomet ją ten turėjo.

– Matai šį ženklą?

Sakmas linktelėjo.

– Aš nuo gimimo turėjau lygiai tokį pat ir toje pat vietoje kaip ir tu. Tačiau šiandien, mano sūnau, jis išnyko.

– Ką norite tuo pasakyti?

Didysis Valpis pasiraitojo rankovę ir parodė kairiąją ranką. Oda buvo švari. Jokios dėmės. Tarsi niekuomet ten nebūtų buvusios įspaustos rožės kaip ant sūnaus rankos.

– Viskas labai paprasta, Sakmai: dama pasakė, kad greitai tu gentyje užimsi mano vietą. Mano misija eina į pabaigą.

– Jūs negalite mūsų palikti! Ne dabar, tėve!

Didysis Valpis nesutriko.

– Ji dar pasakė, – kalbėjo toliau, – kad rytoj auštant tu ir būrys jumanų karių iššygiuotumėte pasitikti naujojo Dievo pasiuntinių.

– Kieno pasiuntinių?..

Didysis Valpis mostu jį nutildė.

– Žygiuosi į pietus, jei prireiks – dieną ir naktį, ir dar prieš pilnačiai vėl nušviečiant šiuos slėnius pareikši jiems pagarbą. Kad ir kas jie būtų. Kad ir ką pasakytų.

– O kaip aš juos atpažinsiu? Aš ne, ne...

– Pasiimk šį kryžių. Jis tau pagelbės.

– Bet, tėve...

– Jokių „bet“, sūnau. Mūsų pasaulis jau baigėsi. Negi dar to nepastebi?

22

Karlosas nuodugniai įvykdė vienuolyno priimamajame gautus nurodymus. Šiek tiek lėčiau už jo žengdamas Tchema savęs klausė, ar už viso to neslypi koks nors stebuklas... Galiausiai jis juk buvo tikintis žmogus. Atsargiai – tai jau tikrai, – bet vis dėlto tikintis.

Netrukus įžengė į mažytę svetainę su plačia grotuota anga, pro kurią buvo matyti kita klauzūros patalpa. Tas kuklus kambarys buvo papuoštas senomis drobėmis. Vienoje jų ryškėjo tamsus vienuolės, laikančios dešinėje rankoje plunksną, o kairiąją padėjusios ant atverstos knygos, siluetas. Jų dėmesį patraukė „Nekaltai Pradėtoji“, kokių šešioliktame amžiuje dešimtis nutapė Bartolomė Muriljas, ir keistas gobelenas, vaizduojantis Gvadalupės Mergelės apsireiškimą Meksikoje indėnui Chuanui Diegui šimtu metų anksčiau. Bet visų pirma juos užbūrė viena šiuolaikinė drobė, ryškių spalvų, nutapyta primityvizmo stiliumi, vaizduojanti mėlynai apsivilkusią vienuolę, apsuptą indėnų ir naminių gyvūnų.

– Manai, kad... – sumurmėjo Tchema.

– Kas daugiau, jei ne?

– Atrodo, paveikslas tapytas visai neseniai, – pasakė tarsi pasiteisindamas fotografas.

– Taip ir yra!

Jiems už nugarų suskambo moters balsas. Jis sklido iš kitos grotų pusės, o pro jas, dabar jau atidarytas, žengė dvi vienuolės baltais abitais.

– Jį nutapė vienuolė iš Naujosios Meksikos, kuri dvejus metus gyveno čia, su mumis, – nedelsdama paaiškino viena.

Vienuolės pasisakė esančios sesuo Ana Marija ir sesuo Marija Margarita. Atrodė, lyg ką tik būtų atkeliavusios iš kito pasaulio, tarsi priklausytų kitai epochai. Linksmai žvelgė į nelauktus svečius, slėpdamos plaštakas dukslių abitų rankovėse.

– Tad kuo galime jums padėti? – tarstelėjo viena, prieš tai pakvietusi žurnalistus sėstis.

– Norime sužinoti apie seserį Mariją Chesus de Agredą.

– Ak! Apie Palaimintąją!

Sesers Marijos Margaritos veidą nušvietė plati šypsena, tačiau nuo pat pradžių pokalbio vadeles į savo rankas paėmė kita vienuolė.

Sesuo Ana Marija atrodė santūri, romi moteris. Tarsi kantri motina, kuri sėdėdama parke ant suolelio globėjiškai stebi savo atžalas. Jos malonus žvilgsnis ir ori laikysena juos pakerėjo iš pat pradžių. Marija Margarita, atvirkščiai, iš karto pasirodė tarsi jos priešingybė. Smulkutė, nerami, skvarbaus žvilgsnio ir vėjavaikiško, šaižaus balso, ji atrodė karštakošė mergina ir priešgyna.

Abi žiūrėjo į juos smalsiai ir švelniai, neįtardamos apie pašnekovus beužplūstantį entuziazmą.

– O kas konkrečiai jus domina apie motinėlę Agredą? – paklausė sesuo Ana Marija, išklausiusi svečių prisistatymą.

Karlosas pasirėmė alkūnėmis ir atidžiai į ją pažiūrėjo.

– Ką gi, – patylėjo – ...norėtume įsitikinti, ar tikrai motinėlė Agreda buvo Amerikoje, kaip byloja legendos.

Vienuolė išliko rami ir nenuleido nuo jo akių.

– Tai ne legendos, sūnau. Sesuo įkūrėja turėjo bilokacijos dovaną. Ji galėjo būti dviejose vietose tuo pat metu; keliaudavo į Ameriką nepalikdama savo celės ir neapleisdama savo pareigų šiame vienuolyne.

– Ji bilokuodavosi?

Apdairusis fotografas vėl nukreipė žvilgsnį į paveikslą, kur buvo nutapyta indėnų apsupta vienuolė. Seserys linksmai pažvelgė į jį.

– Žinoma! Ir ne vieną kartą! Šis buvo vienas pirmųjų jos paslaptingų „apsireiškimų" ir nutiko, kai ji buvo labai jauna. Tai įvyko netrukus po to, kai ji šiame vienuolyne davė įžadus, – pasiskubino paaiškinti sesuo Marija Margarita, rodydama į paveikslą, kurį atidžiai tyrinėjo Tchema. – Jums reikėtų žinoti, kad ta byla tuo metu buvo plačiai aptarinėjama ir net laimėjo inkvizicijos teisme.

– Tikrai? – Karlosas negalėjo patikėti sėkme. Visiškai atsitiktinai juodu pateko į vienuolyną, kur yra gyvenusi „jo" vienuolė.

– Žinoma.

– Ir kaip visa tai vyko? Noriu paklausti, kur dažniausiai pasirodydavo Agredos motinėlė?

– Ką gi, kaip jau sakėme, ji bilokuodavosi, – patikslino sesuo Ana Marija. – Manome, kad ji apsireiškė Naujojoje Meksikoje ir ten aplankė keletą genčių, gyvenusių išilgai Rio Grandės. Yra vienas 1630 metais išspausdintas kūrinys, kuriame tie įvykiai pasakojami būtent taip, kaip nutiko.

Karlosas klausiamai pažvelgė į ją. Vienuolė kalbėjo toliau.

– Jį parašė pranciškonas, vardu brolis Alonsas de Benavidesas, kuris misionieriavo tose žemėse septynioliktame amžiuje ir liko didžiai nustebintas patyręs, kad daugelis jo aplankytų indėnų kaimelių jau buvo katekizuoti paslaptingos moters, pasirodydavusios tiems indėnams.

– Pasirodydavusios? – pakartojo nustebęs Tchema.

– Tik įsivaizduokite! – įsiterpė dar labiau įsiaudrinusi vienuolė. – Vieniša moteris tarp laukinių indėnų, skelbianti jiems Mūsų Viešpaties mokymą!

Visi keturi nuo tokio jos aistringo protrūkio prajuko. Kai entuziazmas atlėgo, sesuo Ana Marija vėl švelniai vyniojo pasakojimo giją:

– Tai, ką tėvas Benavidesas išdėstė raštu, buvo pasakojimas apie daugelį naktų indėnams pasirodydavusią moterį mėlynu apsiaustu ir pasakodavusią jiems apie Dievo Sūnų, mirusį ant kryžiaus ir pažadėjusį amžinąjį gyvenimą visiems, kas jį įtikės. Tai buvo nekrikštyti indėnai. Niekuomet nematę baltojo žmogaus. Ir ta moteris taip pat jiems paskelbė apie atvyksiančius pranešti jiems Gerosios naujienos Atpirkėjo pasiuntinius.

– Ir jūs teigiate, kad tas kūrinys buvo paskelbtas?

– Taip, žinoma. 1630 metais išspausdintas Madride karaliaus Pilypo IV spaustuvėje. Net sklido gandai, kad tai sudomino patį karalių.

– Seserie, – pašoko Tchema, iki tol ramiai glostęs savo krepšį su fotoaparatais ir mėgavęsis krosnelės šiluma, – ką tik sakėte, kad bilokacija buvo tik pirmasis Agredos motinėlės „išėjimas iš kūno"...

– Susidvejinimas, – patikslino vienuolė ir kalbėjo toliau: – Taigi, motinėlė savo maldose prašė Dievo išvaduoti ją iš tų fenomenalių gebėjimų. Nemanykite, kad mistiko gyvenimas

lengvas. Kontempliatyvaus gyvenimo fenomenai visuomet prišaukia bėdų. Dėl to per visą provinciją nusirito gandų banga ir smalsuoliai plūsdavo pažiūrėti į ją, ištiktą ekstazės.

– Ak! Ji taip pat pasiekdavo transo būseną? – nesiliovė stebėjęsis Karlosas.

– Žinoma, taip. Ir nemanykite, kad nutrūkus bilokacijoms jos vizijos išnyko. Po kelerių metų jai apsireiškė Mergelė Marija, idant papasakotų apie savo gyvenimą, apie kurį iki tol vos šiek tiek buvo žinoma iš Evangelijos.

– Prašom tęsti.

– Palaimintoji viską surašė ranka į aštuonis storus tomus – iki šiol juos saugome savo bibliotekoje. Vėliau jie buvo išleisti pavadinimu „Mistiškasis Dievo miestas".

– „Mistiškasis Dievo miestas"?

Karloso ranka nespėjo užrašinėti tokios gausios informacijos.

– Taip, – patvirtino sesuo Ana Marija. – Toje knygoje atskleidžiama, kad Dievo Motina iš tikrųjų yra miestas, kuriame gyvena pats Dangiškasis Tėvas. Tai tokia pat didžiulė paslaptis kaip ir Švenčiausiosios Trejybės.

– Suprantu... – Karlosas pakėlė entuziazmu degančias akis. – Atleiskite, seserie, bet čia kai kas supainiota. Kai ieškojau informacijos apie jūsų įkūrėją, peržiūrėjau daugybę duomenų bazių ir senų knygų katalogų, norėdamas išsiaiškinti, ar ji nepaliko savo parašyto veikalo, bet iš tiesų neradau nė vieno... Nebent neatidžiai ieškojau ar įsivėlė kokia klaida.

Vienuolė nusišypsojo.

– Jums labai pasisekė. Knyga, apie kurią jums pasakojau, ką tik išleista iš naujo, nors tikriausiai jus labiau domina vienas iš senojo leidimo tomų, kuriame pasakojama apie mūsų sesers gyvenimą?

– Jei tik būtų įmanoma...

– Žinoma! – vėl nusišypsojo vienuolė. – Nesirūpinkite: rasime tą knygą ir išsiųsime jums adresu, kurį nurodysite.

Karlosas padėkojo už pasiūlymą ir užrašęs popieriaus lapelyje savo pašto dėžutės numerį uždavė paskutinį iš pažiūros nekaltą klausimą:

– Pasakykite man vieną dalyką, seserys. Neprisimenu, kad būčiau radęs jos vardą nors viename šventųjų sąraše. Kada sesuo Marija Chesus buvo paskelbta šventąja?

Ir kam jis to paklausė.

Pašnekovių akys staiga apsiniaukė. Tarsi juodi Kamerų kalnų debesys būtų pratrūkę audra virš slėnio, abi nuleido galvas, vėl paslėpė plaštakas po abitais ir prieš atsakydamos delsė, rodos, nesibaigiančią sekundę.

Galiausiai pirmoji prabilo sesuo Marija Margarita.

– Paklausykite, – krenkštelėjo ji. – Agredos motinėlė savo knygoje atskleidė, kad Mergelė Marija būdama skaisti pradėjo lauktis Mūsų Viešpaties, ir, kaip jau tikriausiai žinote, ta tema nemažai diskutavo tų laikų teologai. Tai netgi buvo eretiška mintis. Be to, sesuo įsivėlė į politinius Pilypo IV reikalus – su juo dažnai susirašinėjo ir vėliau net tapo jo dvasine patarėja.

– Na ir kas vyko toliau?.. – paklausė Karlosas susidomėjęs.

– Na, ir tie dalykai nepatiko Romai. Vatikanas jau tris šimtmečius vilkina jos paskelbimo šventąja procesą. Mums tepavyko pasiekti, kad popiežius Klemensas X, praėjus keleriems metams po jos mirties, leido garbinti jos asmenį, suteikdamas Palaimintosios titulą. Tai įvyko, leiskite pažiūrėti, – tarė sklaidydama rankose laikomą knygelę, – 1673 metų sausio 28 dieną. Ir nuo tada – nieko. Jokio bažnytinio pripažinimo.

– Tai Romos reikalai?

– Vatikano.

– Ir nieko negalima padaryti, norint ištaisyti šią klaidą?

– Ką gi, – atsakė sesuo Ana Marija jau šiek tiek pakiliau, – Bilbao gyvena vienas kunigas, tėvas Amadėjus Techada, tvarkantis Palaimintosios kanonizavimo bylos ir reabilitavimo dokumentus.

– Tuomet dar ne viskas prarasta.

– Ne, ne. Ačiū Dievui, tėvas Techada yra labai valinga asmenybė. Teisingas, protingas žmogus, rengęs naują mūsų motinėlės tekstų leidimą; jis taip pat yra šventas žmogus.

Karlosui sužibo akys. „Ekspertas!" – pamanė sau. Fotografas širdyje nusijuokė, išgirdęs jo klausimą, tariamą virpančiu balsu:

– Kaip manote, ar galėčiau gauti jo interviu?

– Be abejo. Jis gyvena Bilbao, Kristaus kančios kongregacijos rezidencijoje, šalia pradinės mokyklos.

– Pradinės mokyklos?

– Taip. Nors jis universiteto profesorius, – paaiškino savo dainingu balsu sesuo Marija Margarita.

– Jei vyksite pas jį, perduokite nuo mūsų linkėjimų ir padrąsinkite veikti toliau, – paprašė kita vienuolė. – Šventųjų bylos – sudėtingas dalykas, ir jomis Dievas bando žmonių kantrybę...

– Galite būti ramios, aš ten nuvyksiu.

– Tegu Dievas jus laimina, – sumurmėjo žegnodamasi vienuolė.

23

Šv. Antano misija, Naujoji Meksika
1629 metų vasara

Pūstelėjęs karštas vėjas pakėlė nuo karališkojo kelio, vedančio į Santa Fė, tirštą dulkių ir smėlio debesį. Buvo vidurdienis. Pirmosios dulkių verpetų sruogos, plūstelėjusios į šalikelės kadagius, išgąsdino du ant didžiulės pilkos uolos besiilsinčius driežus. Brolis Estebanas de Perėja mokėjo skaityti tokius ženklus. Jam ta dykuma buvo gerai pažįstama. Jis stabtelėjo norėdamas apsižvalgyti ir, tokiam įprastam dulkių kvapui nespėjus pasiekti jo nosies, įsakė:

– Užsidenkite! Greitai!

Dešimt paskui jį einančių Šv. Pranciškaus ordino brolių visi kaip vienas kilstelėjo rankoves ir užsidengė veidus, kaip buvo mokyti. Jie dėvėjo storos vilnos abitus su gobtuvais, sujuostus per liemenį virve, ir avėjo odos sandalus. Aprangą, šiaip ar taip, netinkamą atlaikyti smulkių smėlio kruopelių kirčius, panašius į mirtiną plieninių smeigtukų lietų.

– Laikykitės! – paragino tas pats balsas, nes aplinkui viskas ėmė skęsti tamsoje.

Juoda kaip skėrių antplūdis audra vos po kelių minučių užgriuvo vienuolius. Ir staiga kažkuris iš eisenos galo, o gal priekio, sušuko:

– Jėzau švenčiausiasis! Aš girdžiu muziką! Girdžiu muziką!

– Aš irgi! – prisidėjo kitas balsas.

– Ir aš!

– Kas tai pasakė? – brolis Estebanas prisimerkęs žvilgsniu ieškojo šaukusiųjų vienuolių.

Atrodė, tarsi per riaumojančią audrą balsas sklistų iš toliau – iš kitos pasaulio pusės.

– Aš! Brolis Bartolomėjus! Negi jos negirdite, tėve Estebanai? Tai šventa muzika!

Vyriausiasis grupės inkvizitorius vėl sukaupė jėgas ir pamėgino įžiūrėti apvalų brolio Bartolomėjaus siluetą.

– Iš kur sklinda muzika, broli? – sušuko, norėdamas susivokti.

– Iš pietų pusės! Ji aidi iš pietų!

Nors jį vos pasiekė duslus žodžių aidas, visi be išimties vienuoliai įtempė ausis.

– Negi dar negirdite? Ji skamba ten, už nugaros! – šaukė brolis Bartolomėjus.

Pagaliau visi misionieriai išgirdo melodiją. Švelni, vos girdima giesmė tarsi sklido iš mažytės muzikinės dėžutės. Jei tai nebūtų vykę vidury dykumos, penkios paros pėsčiomis nuo Santa Fė, jie būtų galėję prisiekti, kad girdi chorą, giedantį „Aleliuja". Bet čia tai buvo neįmanoma.

Neįprastas reiškinys truko neilgai.

Nespėjus jiems išskirti bent vieno suprantamo sakinio toje švilpesio, smėlio ir giesmės garsų maišalynėje, audra, pakeitusi kryptį, nusinešė visus garsus su savimi. Vėliau vienuolius apgaubė mirtina tyla.

Brolis Bartolomėjus Dievo duotu apskritu kaip duonos kepalas veidu patraukė pečiais.

– Ar tik tai ne ženklas?

Tačiau tėvas Perėja, susierzinęs dėl to netikėto įvykio, nebuvo linkęs apie tai kalbėti. Vienuoliai nusprendė nebandyti nelabojo kantrybės. Taip pat ir inkvizitoriaus. Susigėdę, tarsi ką tik būtų tapę miražo liudininkais, nusipurtė abitus, užsimetė ant pečių mantą ir vėl leidosi į kelią.

Norėjo kuo anksčiau pasiekti Šv. Antano Paduviečio misiją – vieną seniausių to krašto misionierių būstinių. Brolis Estebanas ketino įsikurti ten kelioms dienoms dėl Meksikoje jį apstulbinusio keisto dalyko: per paskutinius dvidešimt metų vien tik toje vietoje, patikimais arkivyskupo pateiktais duomenimis, apsikrikštijo beveik aštuoniasdešimt tūkstančių indėnų. Kitaip sakant, beveik visi to krašto gyventojai.

Tai buvo vienintelis toks atvejis Amerikoje. Nei Meksikos, nei Peru ar Brazilijos karalysčių krikštas nebuvo toks greitas ir lengvas kaip ten.

Jokia suprantama priežastimi nebuvo įmanoma paaiškinti tokio indėnų klusnumo. Veikiau atvirkščiai. Na, o augantį atsivertėlių skaičių lydėjo nesiliaujantys gandai, kad kažkokia „aukštesnė jėga" paskatino vietines gentis priimti Kristaus tikėjimą.

Perėjos, Šventosios inkvizicijos žmogaus, tokios istorijos netenkino. Jis iš mažens nebuvo linkęs tikėti stebuklais. Buvo gimęs Viljanuevo del Fresne, ant Ispanijos ir Portugalijos ribos – tad nuolatinis sienos suvokimas privertė jo protą paklusti dogmai. Jam reikėjo taisyklės, paaiškinančios pasaulį, o tikėjimas nuo pat vaikystės teikė paguodą. Aukštas, išdžiūvęs, griežtu profiliu ir didele galva – vien būti šalia jo buvo nejauku.

Jo tėvas, samdomas kareivis, pripratino jį kovoti. Buvo stiprus ir griežtas kaip ir jis. Motina kreipė tikėjimo keliu. Ir lygiai kaip ji, jis negalėjo pakęsti jokių suktybių.

– Paklausykite! – sušuko nelėtindamas žingsnio ir mosuodamas aukštai iškelta pergamento skiaute. – Jei mano žemėlapis tikslus, netrukus pasieksim Šventojo Antano misiją.

Per visą rikiuotę nuvilnijo džiūgavimas.

– Noriu, kad nuo šio momento, – toliau kalbėjo tėvas Perėja, – būtumėt dėmesingi kiekvienam indėnų ištartam žodžiui. Nesvarbu, jei tai jums pasirodys keista. Noriu sužinoti, kodėl jie tapo krikščionimis – gal juos kas privertė ar apšvietė, o gal pamatė ką nors nepaprasta ir tai paskatino juos atsiversti į mūsų tikėjimą.

– Ką norite pasakyti tuo „ką nors nepaprasta", broli Estebanai?

Brolio Tomo de San Diego, patyrusio Salamankos universtiteto teologijos lektoriaus, klausimas vėl sužadino daugeliui nerimą. Inkvizitorius nesusvyravo.

– Verčiau jums to neaiškinsiu, broli Tomai. Meksiko arkivyskupijoje prisiklausiau absurdiškų dalykų. Kalbama, kad lygumų dvasios paskatino šio krašto žmones prašytis apkrikštijamiems...

– Dvasios? Kas per dvasios?

– Dievo tarne! – atrodė, kad brolį Estebaną suerzino to vienuoliūkščio atkaklumas. – Privalėtumėte žinoti, kad šių kraštų žmonės yra visiškai nemokyti. Jie savo skurdžia kalba jums papasakos, ką matė, bet interpretuoti jų žodžius turėsite jūs.

– Suprantu. Norite pasakyti, jei jie mums kalbės apie dvasias, turėsime jiems išaiškinti, kad tai mūsų angelai. Juk taip?

Vienuolio tonas galutinai įsiutino inkvizitorių.

– Nagi paklausykite, broli Tomai: kaip manote, kas čia ką tik įvyko?

Atrodė, tarsi brolis Tomas de San Diegas būtų susitraukęs Estebanui de Perėjai suspaudus jį savo galingomis rankomis.

– Čia? – padvejojo. – Turite omeny chorą, kurį ką tik girdėjome?

Inkvizitorius linktelėjo galvą laukdamas atsakymo.

– Dangiškoji muzika? Švenčiausiosios Mergelės dovana, kad ryžtingai vykdytume savo misiją ir sustiprintume mūsų tikėjimą?

Brolis Estebanas prunkštelėjo. Paleido mažojo Tomo pečius ir sušuko taip, kad girdėtų visi:

– Ne! Ne, broliai!

Visi iki vieno vienuoliai suvirpėjo.

– Jūs įžengiate į dykumą! Į tą pačią vietą, kurioje Kristus buvo Šėtono gundomas keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų! Saugokitės netikrų paskatų, miražų ir šešėlių! Skleiskite šviesą sutiktiems žmonėms! Dėl to mes čia atėjome!

24

Stanislavas Zsidivas priėjo prie įspūdingų savo kabineto langų ir nusisukęs nuo tėvo Baldžio išdėstė nepaprastą istoriją, ką tik nutikusią Romoje.

Luidžio Korso mirties popietę papasakojo, kad Vatikanas jau daugiau nei keturiasdešimt metų bendradarbiauja su Šiaurės Amerikos saugumo tarnybomis per vieną CŽV organizaciją, žinomą kaip Komitetas. Tiksliau, *American Committee for a United Europe* (ACUE). Pasak jo, tai 1949-aisiais, siekiant po karo suvienyti kai kurias Europos valstybes, Jungtinėse Valstijose įkurta organizacija, vadovaujama ankstesniosios *Office of Strategic Services* (OSS), CŽV pirmtakės. Pirmiausia, pabrėžė Zsidivas, Komitetas pamėgino kontroliuoti visus komunistinėmis pažiūromis garsėjusius kunigus, galėjusius dangstyti prosovietinius judėjimus Senajame žemyne. Be to, pastaraisiais metais jis pelnė Šventojo Tėvo pasitikėjimą, išaiškinęs porą prieš jį planuojamų svarbių operacijų.

Baldis išpūtė akis.

– Ir kaip tai susiję su „šventuoju Matu“?

– Labai glaudžiai, – atkirto Zsidivas. – Pastaruoju metu Komitetas neapsiribojo vien tik politiniais veiksmais, jis susido-

mėjo ir kai kuriais mūsų tiriamaisiais projektais – ypač Chronovizija. Mums buvo pranešta, kad vienas iš jo padalinių – INSCOM – prieš keletą metų įkūrė skyrių ekstrasensorinių gebėjimų turintiems ir savo minčių jėga erdvės ir laiko barjerus įveikti galintiems asmenims rengti. Norėjo juos įtraukti į „psichinio šnipinėjimo" padalinį. Paslaptingu būdu jiems pavyko sužinoti, kad dirbame panašia kryptimi taikydami sakralinę muziką ir tavo mokslinius darbus prepolifonijos srityje, tad skyrė mums darbuotoją, su kuriuo turime dalytis abipusiais pasiekimais...

– Vieną savo žmonių. Šnipą.

– Gali vadinti kaip patinka. Tačiau atsiuntė jį į mūsų komandos vadovybę Romoje petys petin dirbti su „šventuoju Matu", tėvu Korsu. Ir vos prieš mėnesį juodu ištraukė iš užmaršties mėlynosios damos istoriją. Manė atradę kažką svarbaus.

– Mėlynosios damos?

Baldis niekuomet nebuvo girdėjęs to vardo.

– Ak! Tiesa! Juk tu nežinai tos istorijos!

Monsinjoras Zsidivas atsisuko, maloniai pažvelgė į tėvą Baldį ir, sukryžiavęs rankas ties žėrinčiu ant krūtinės auksiniu kryžiumi, grįžo prie savo darbo stalo.

– Leisk viską paaiškinti, Džuzepe. Šventosios inkvizicijos archyvuose tėvas Korsas ir amerikietis aptiko dokumentus apie ispanų vienuolę, patyrusią keletą įspūdingų bilokacijos atvejų.

– Kokie tai dokumentai?

– Jie žinomi pavadinimu „Benavideso memorialas". Tai pasakojimas apie įvykius, nutikusius 1629 metais Naujojoje Meksikoje, o juos užrašė pranciškonas tokiu pat vardu. Be kita ko, ten teigiama, kad ta moteris su paslaptinga Dievo pagalba *fiziškai* persikeldavo iš vienos pasaulio vietos į kitą. Savo ataskaitoje

tėvas Benavidesas priskyrė jai kelių indėnų genčių, gyvenusių Jungtinių Valstijų pietvakariuose, evangelizavimą. Būtent tose vietose jos apsireiškimai pelnė jai vardą: mėlynoji dama... Tai ir sudomino amerikiečius.

– Tai? Nuo kada CŽV domisi savo šalies istorija?

– Ne istorija patraukė jų dėmesį, – pašaipi šypsenėlė nušvito pailgame lenko veide. – Nemanau, kad Langlyje sugebėtų atskirti 1629-uosius nuo 1929-ųjų. Visa tai jiems nerūpi.

– Tuomet kas?

– Jų smalsumą sužadino galimybė akies mirksniu nusiųsti žmones į bet kurį pasaulio kampelį einant tos vienuolės atvertu keliu. Gali įsivaizduoti? Išsiugdžius šitokius gebėjimus, armijai taptų prieinamos valstybinės paslaptys, būtų įmanoma išvogti kompromituojančius dokumentus, pašalinti galimus priešus ar pakeisti įvykius, nepaliekant nė menkiausių pėdsakų. Apskritai, jei pajėgtų pakartoti tai, apie ką ataskaitoje papasakojo Benavidesas, jų rankose atsidurtų nuostabus ginklas: slaptas ir nesusekamas.

– Jie nori Dievo dovaną panaudoti karo tikslais?

Baldis buvo apstulbęs.

– Taip. Pasitelkę muziką, panardindavusią mėlynąją damą į ekstazę ir sukeldavusią bilokaciją. Argi ne tai šitiek metų tyrinėji, senasis bičiuli?

– Tačiau ar yra koks garsų dažnis, galintis sukelti tokius dalykus! – paprieštaravo Baldis.

– Tą patį sakė ir kiti du „evangelistai". Iš tikrųjų, dokumentai, pasakojantys apie tą vienuolę, nepateikia nė vieno įtikimo įrodymo, kad ji pati atsakinga už savo vizitus pas indėnus.

– Tuomet kas?

– Nežinau.

– Jūs nežinote, Jūsų Eminencija?

– Gal tai, ką pamatė indėnai, buvo daug reikšmingiau.

– Reikšmingiau? Ką norite pasakyti?

– O gal ta mėlynoji dama nebuvo klauzūros vienuolė, turinti bilokacijos dovaną. Gal mes susiduriame su didingesniu, daug tauresniu reiškiniu, pavyzdžiui, Mergelės Marijos apsireiškimu. Popiežius linkęs rimtai pritarti šiai galimybei; jis mano, kad niekas kitas, tik ji galėjo su visa savo didybe ir šlove apsireikšti tiems indėnams, rengdama Amerikos evangelizavimą.

– Apsireiškimas... – ta mintis privertė Baldį susimąstyti.

– Nepaisydami to, „šventasis Matas" ir jo padėjėjas amerikietis niekuomet nepritarė Marijos hipotezei ir atkakliai rinko visą įmanomą informaciją, kad pagaliau išsklaidytų abejones.

– Manai, tas atkaklus darbas susijęs su tėvo Korso mirtimi?

– Esu dėl to tikras. Pirmiausia dingo jo archyvai. Tarsi kas, sužinojęs apie jų atradimus, būtų suinteresuotas visam laikui ištrinti visą bylą. Galbūt tėvas Korsas ką nors atskleidė. Ir tai pagreitino jo mirtį.

– O kaip jo padėjėjas? Argi amerikiečių patikėtinis nesugebėjo pateikti policijai kokių nors nuorodų?

Monsinjoras Zsidivas ėmė žaisti sidabriniu peiliuku laiškams atplėšti.

– Ne. Bet ir tai manęs nestebina. Klausyk, Džuzepe, tas žmogus nėra skaidrus kaip šaltinio vanduo. Manau, INSCOM įtraukė jį į mūsų projektą tik tam, kad iššniukštinėtų apie „pirmojo evangelisto" atradimus ir informuotų savo viršininkus Vašingtone... Nors reikia pripažinti jo indėlį į Chronoviziją.

– Ir koks jis?

– Ką gi... Geriau nei kas kitas žinai, koks ypatingas mūsų projektas. Iš vienos pusės tai mokslas, iš kitos – tikėjimas. Iš

čia ir visi prieštaravimai. Tam tikra prasme Chronovizijos idėja priimtina tik tada, jei pripažįsti, kad praeityje buvo pranašų ir didžių asmenybių, kurioms Dievas suteikė dovaną peržengti laiką. Todėl ir kuriame mašiną, metančią iššūkį šiai dimensijai. Skatinančią gebėjimą regėti vizijas kaip senovės patriarchų ir paprastus žmones iš kūno ir kraujo paverčiančią pranašais. Bent jau kurį laiką...

– Galite nesileisti į smulkmenas, Jūsų Eminencija.

– Gerai, Džuzepe, – nusišypsojo Zsidivas. – Juk tai tu iškėlei „evangelistams" taiklią idėją, kad tam tikros sakralinės muzikos gaidos padėjo kai kuriems mūsų mistikams įveikti laiko barjerus. Pameni? Taip pat užsiminei, kad raktas tai minties olai atidaryti yra garsas. Palyginai jį su Ali Babos „Sezamai, atsiverk!"

– Viskas slypi žodyje. Garsas yra tik jo akustinė išraiška.

– Taigi, – monsinjoras pasitrynė rankas, – amerikiečiui buvo žinoma dar grynesnė nei tavoji sistema, bet irgi sutampanti su tavo darbo kryptimi.

Tėvas Baldis nusiėmė akinius ir stengdamasis nuslėpti nuostabą ėmė juos valyti mažyte flanelės atraižėle. Nejaugi kažkas Jungtinėse Valstijose išplėtojo sistemą, kaip sužadinti ypatingą sąmonės būseną naudojantis muzikos dažniais? „Šventajam" magėjo sužinoti visas smulkmenas.

– Ir kas tai per sistema, Jūsų Eminencija? – galiausiai paklausė.

– Klausyk: kai mums paskyrė tą naują darbuotoją, užsirašėme ir nukopijavome visą jo atsigabentą medžiagą. Jo darbo užrašuose buvo minimas toks Robertas Monro, amerikiečių verslininkas, vertęsis radijo stočių diegimu. Jis sumanė metodą, kaip išmokyti kiekvieną, kas tik to užsimanytų, „išskristi" iš savo kūno.

– Tai... rimtas metodas? – paklausė nustebęs Baldis.

– Mums taip pat tai pasirodė keista. Pirmiausia pamanėme, kad tai dar viena kokio „Naujojo amžiaus" guru šarada. Bet pradėję aiškintis tą galimybę atmetėme.

– Robertas Monro? Nesu apie jį girdėjęs.

– Rodos, po Antrojo pasaulinio karo tas žmogus keletą kartų prieš savo valią buvo palikęs kūną ir, užuot palaikęs tai nuotykiu kaip daugelis iki jo, panoro išnagrinėti „fizinę" šio reiškinio pusę. Tuose užrašuose dėstoma, kaip Monro išsiaiškino, kad jo „kelionės" tiesiogiai susijusios su tam tikrais bangų ilgiais, kuriais veikia žmogaus smegenys. Tiesą sakant, juose pasakojama, kaip įmanoma dirbtinai, taikant hipnozę, sukelti panašias bangas, tiksliau – duodant pasiklausyti tam tikrų „sintetinių" garsų.

– Tai mums nėra negirdėta... – tarė Baldis.

– Teoriškai ne. Vėliau sužinojome, kad tas žmogus buvo taip įsitikinęs savo hipotezės teisingumu, kad aštuntajame dešimtmetyje Virdžinijos valstijoje įkūrė institutą „astralinėms kelionėms" vykdyti. Išplėtojo revoliucingą garso technologiją ir ją pavadino *Hemi-Sync*... Ir visa tai kuo puikiausiai pavyko!

– *Hemi-Sync*?

– Taip, tai angliška „pusrutulių sinchronizacijos" abreviatūra. Atrodo, tas metodas remiasi pusiausvyros tarp dažnių, kuriais veikia abu žmogaus smegenų pusrutuliai, nustatymu, o jau tuomet vienodai padidinant ar sumažinant vibraciją ir duodant klausytis tam tikrų garsų subjektas atvedamas prie suvokimo ribos.

– Logiška, Jūsų Eminencija. Žinome, kad garsas, ritmas, vibracija tiesiogiai veikia smegenis.

– Kiek pavyko išsiaiškinti, Monro sudarė tam tikras akus-

tines lenteles. Jose pažymėta, kokius dažnius dar įmanoma girdėti.

– Lenteles? O kokios tai lentelės?

Monsinjoras Zsidivas pavartė savo užrašus. Netrukus rado, ko ieškojo.

– Štai, – tarė. – Monro atskleidė, kad jei žmogui per ausines duodama klausytis 100 hercų (ar ciklų per sekundę) vibraciją skleidžiančio garso į vieną ausį ir 125 hercų į kitą, garsas, kurį „supranta" smegenys, yra matematinis abiejų skirtumas. Kitaip tariant, smegenys „girdi" neegzistuojantį 25 hercų garsą. Argi tai nestulbina?

– Prašom tęsti.

– Tas garsas vaiduoklis galiausiai užkariauja abu pusrutulius, neutralizuodamas visus iš išorės sklindančius garsus. Monro jį pavadino „binauraliniu" ir tvirtino, esą tai vienintelis dažnis, kuris sukeldavo sužadintos sąmonės būseną. Taigi galima teigti, kad tai smegenų sukurta vibracija, kaip ir toji, padedanti „išeiti" iš savo kūno...

– Ir kaip tie atradimai paveikė mūsų projektą?

– Tik įsivaizduok! Mes perėjome nuo jautrių žmonių bandymų matyti peržengiant laiką ir erdvę prie visiškai įmanomos galimybės iškelti juos iš kūnų ir gauti informacijos tiesiai iš ten, kur ji yra. Pasiimti ją tiesiogiai, – šyptelėjo monsinjoras.

– Beveik taip pat kaip ta mėlynoji dama, ar ne?

– Visiškai teisingai! Būtent taip galvojo tėvas Korsas su savo padėjėju. Manau, kaip tik dėl to tas atvejis juos taip sudomino. Veikiausiai jie spėjo, kad nuodugniai išstudijavę damos bylą ras naujų raktų, kaip ką nors perkelti į praeitį. Ir ne tik sielą. Kūną taip pat.

– Ir būtent tuomet „šventasis Matas" miršta.

– Tėvas Korsas, taip.

Monsinjoras susijaudinęs nuleido akis.

– Jis buvo... – kalbėjo toliau, – geras mūsų draugas.

Jo lūpos suvirpėjo, tarsi tuoj pat turėtų pratrūkti rauda. Tačiau jis susivaldė.

– Gerai, Jūsų Eminencija. Žinau, kad pastaruoju metu ne viską dariau vykusiai, bet galbūt dabar turiu galimybę išpirkti savo klaidas. Jei manote esant reikalinga, – pridūrė Baldis iškilmingai, – galėčiau tęsti „pirmojo evangelisto" laboratorinius darbus ir pakamantinėti jo padėjėją, kad išsiaiškinčiau, ar jis žino ką nors daugiau, nei pats sako...

Zsidivas šaižiai kostelėjo, pamėgino atsikratyti gumulo gerklėje ir pernelyg jautraus tono.

– Būtent tai rengiausi tau pasiūlyti. Perimsi „šventojo Mato" tyrimus nuo pat to taško, kur jie nutrūko. Šitaip liksi komandoje, bent jau kol Šventasis oficiumas sugalvos vėl įsikišti. Aš tuo pasirūpinsiu.

– Beje, jei aš vėl įsiliesiu į grupę, kaip dėl rytdienos audiencijos?

– Nesirūpink. Aš ją atšauksiu. Jei per daug neplepėsi, tau nereikės ten eiti. Šventasis Tėvas tai supras.

– Ačiū, Jūsų Eminencija. Padarysiu viską, kas tik nuo manęs priklausys.

– Būk atsargus, Džuzepe, – įspėjo Zsidivas jau ant kabineto slenksčio. – Iki šiol neaišku, ar tėvas Korsas nusižudė pats, ar buvo priverstas. Supranti?

– Be abejo. Kaip manote, nuo ko turėčiau pradėti paieškas?

– Eik rytoj į Vatikano radijo studiją, kur pastaraisiais metais dirbo „šventasis Matas". Beje, – Zsidivas smalsiai pažvelgė į benediktiną. – Ar Romoje jau radai nakvynės vietą?

Baldis papurtė galvą.

– Netoli Koliziejaus yra vienuolių koncepcionisčių prieglauda piligrimams. *Via Bixio*. Pasiteirauk sesers Mikaelos ir ji tau kelias naktis suteiks nakvynę. O iš pat ankstaus ryto eik į Vatikano radiją. Ten paklausi, kur rasti tėvo Korso padėjėją.

– O kuo jis vardu? – Baldis tardamas tą paskutinį klausimą buvo tikrai dėkingas savo senam draugui už pagalbą.

– Daktaras Albertas, – atsakė Zsidivas. – Nors tikrasis jo vardas Albertas Ferelas. Specialusis agentas Albertas Ferelas.

25

Šv. Antano misija

Mažiau nei valanda kelio pėsčiomis nuo tos vietos, kur keliavo tėvo Perėjos ekspedicija, po dviem įspūdingais baltintais nedegtų plytų bokštais vienuolis Chuanas de Salasas įdėmiai klausėsi, ką jam pasakys indėnas Pentiva. Brolis Chuanas buvo guvaus proto senis, vienišas misionierius, vadinamas „pirmaujančiuoju", nes buvo įsikūręs neužkariautose žemėse. Pentiva – „tas, kuris piešia kaukes" – buvo tame krašte gerbiamas žmogus. Jis garsėjo kaip burtininkas, tad, Salasui prieš septyniolika metų atvykus į šią atkampią misiją, stengėsi pelnyti jo palankumą, kviesdamas pasidalyti įtakos sferomis tarp tautiečių. Indėnas sakė: „Kunigui priklauso sielų gydymas, o man – kūnų." Pentiva buvo šamanas, „žmogus gyduolis".

Brolis Chuanas nusprendė priimti jį kuklioje savo bažnyčios zakristijoje. Indėnas norėjo jam pranešti kažką „be galo svarbaus".

– Šiąnakt sapnavau.

Sėdėdamas ant grindų sukryžiuotomis kojomis, indėnas kaip visuomet buvo mažakalbis. Per trumpą laiką išmoko ispanų kalbos ir, kai pats panorėdavo, kalbėdavo ja nepaprastai gerai.

– Pasakok toliau.

– Vidurnaktį nubudau ir prisiminiau tai, ką esu girdėjęs iš senelio, o tas savo ruožtu – labai seniai iš savojo. Vėliau supratau, kad turiu kuo greičiau papasakoti jums.

Šamanas pagražino abu sakinius iškalbingais rankų mostais, tarsi norėdamas pabrėžti savo žodžius.

– Mano protėviai pasakojo, kad vieną dieną, dar prieš atvykstant ispanams, Tenočtitlano gyventojai sulaukė labai keisto žmogaus vizito.

– Ketini paporinti man vieną iš savo pasakų, Pentiva?

Šamanas nesutriko. Apsimetė neišgirdęs tėvo Salaso klausimo ir kalbėjo toliau:

– Jis turėjo didžiulę raudoną barzdą, buvo pailgo ir liūdno veido. Jo drabužiai krito iki kulnų ir jis prisistatė vadams kaip Saulės sūnaus pasiuntinys. Paskelbė apie jų imperijos žūtį ir kitos, atvyksiančios iš labai toli, susikūrimą, apie kraujo ištroškusių dievų palikuonis...

– Kur tu suki, Pentiva?

Rūstus vienuolio žvilgsnis ir raukšlių išvagotas išmintingas veidas paskatino indėną kalbėti be užuolankų.

– Gerai, tėve. Mano tauta taip pat sulaukė šios pranašystės.

– Apie ką tu kalbi?

– Apie dalyką, apie kurį nė vienas mano genties žmogus nedrįstų jums prasitarti. Ir to nepadarys iš baimės. Tačiau duodu garbės žodį, kad mus taip pat aplankė Saulės duktė. Ji buvo graži kaip saulė ir sugebėjo kalbėti taip, kad ją visi suprastų...

– Čia? Isletoje?

Tėvas Salasas, savo rankomis pakrikštijęs Pentivą, negalėjo atsigauti iš nuostabos.

– Ir jūs dar stebitės? Šios žemės priklausė mūsų protėvių

dvasioms, šios jas saugojo ir gynė, kad vieną dieną jas paveldėtume mes. Vėliau šventasis ordinas sudrumstė ramybę atsiuntęs pasiuntinius iš Kastilijos ir mes praradome vienintelę savo nuosavybę.

– Kodėl man dabar tai pasakoji, Pentiva?

– Viskas labai paprasta, tėve. Tos dvasios visuomet globojo mano tautą. Mėlynos, dangaus spalvos, būtybės, saugančios mūsų gerovę, ir dabar kartais pasirodo mums slėniuose ar mūsų sapnuose ir įspėja apie artėjančias nelaimes.

Brolis Chuanas pasikasė barzdą, apmąstydamas indėno žodžius.

– Tačiau tai angelų sargų darbas, mano sūnau, – pagaliau sumurmėjo. – Jie, kaip ir tasai, apsireiškęs Marijai prieš Jėzaus pradėjimą, pasirodo žmonėms ir praneša, kas turi įvykti... Ar tik toji Saulės duktė, kurią regėjote, nebus angelas sargas?

Šamanas įsmeigė žvilgsnį į vienuolį.

– Tėve, – tarė, – aš vėl ją mačiau.

– Ką? Saulės dukterį?

Pentiva linktelėjo.

– Ji pranešė man apie žmonių, panašių į jus, atvykimą. Jie atvyks čia. Vyrai ilgais abitais kaip Tenočtitlano svečio ir ilgomis kaip jūsų barzdomis.

– Ar ją dar kas nors matė, mano sūnau?

– Netikėkite manimi, kad nenorite. Tačiau atkreipkite dėmesį į jos pranešimą, – nenusileido „žmogus gyduolis“. – Atvyks žmonės, kurie stengsis iškamantinėti mus apie jos pasirodymų paslaptis. Tačiau įspėju jus – jiems nepavyks.

– Tu visa tai sapnavai?

– Taip.

– O tavo sapnai visada išsipildo?

Indėnas vėl linktelėjo.

– Ir iš kur tas nuogąstavimas dėl naujųjų misionierių atvykimo? Turėtum būti patenkintas, kad...

– Mūsų gyvenimas jau pakankamai pakito jums atvykus. Juk suprantate tai, ar ne? Matėme, kaip baudžiami kaltinamieji raganavimu ar iki šiol tikintys senaisiais dievais. Sudeginote mūsų kačinų kaukes. Kiti jūsų broliai kankino net moteris ir senius Santa Fė ir pietinėse žemėse. Ir visa tai jūsų naujosios religijos vardu.

Pentivos akyse žybtelėjo įniršis. Vienuolis suvirpėjo.

– Tavo žodžiuose jaučiu neapykantą. Ir tikrai apgailestauju. Aš niekuomet su tavim nesielgiau blogai.

– Aš jus gerbiu, tėve. Todėl ir noriu, kad žinotumėt, jog kai atvyks tie vyrai, mūsų žmonės nepravers burnos. Neįstums savęs į pavojų, laukiantį tų, kurie netiki baltųjų Dievo.

– Jeigu jie atvyks... – mąsliai pataisė jį Salasas.

– Atvyks, tėve. Ir labai greitai.

26

Tą naktį Dženiferė užmigo apsikabinusi jaunystėje darytą senelės Ankti portretą. Ji pati kamputyje buvo užrašiusi datą: 1920 metai. Tai buvo keista nuotrauka. Besišypsanti jaunutė Ankti, kurios juodos akys, rodės, tuoj išskries iš nuotraukos rėmelių, tiesė į fotografą nuogas rankas. Ji vilkėjo gražią gėlėtą suknelę, o plaukai buvo supinti į dvi storas kasas.

Buvo sunku pasakyti, kur fotografuota. Atrodė, kad tai indėnų misija. Galbūt Naujojoje Meksikoje. Baltų plytų pastatas fone jai atrodė kažkur matytas. Tačiau labiausiai ją vertė susimąstyti kairiojo senelės dilbio išorinėje pusėje esanti dėmė. Atrodė kaip hematoma. Ar nudegimas. Bet buvo rožės formos. Lygiai tokia kaip jos pačios apgamas toje pat vietoje.

– Tu irgi ją turi, – jos atmintyje kelias sekundes suskambo senelės balsas. – Tu esi viena iš mūsų, mieloji.

Tai buvo lygiai tokia pat dėmė, kokią matė ant Sakmo rankos tą naktį, kai jį sapnavo. „Vienas iš mūsų?“

Atėjus pusiaunakčiui, vangiai mėgindama rasti atsakymus, Dženiferė negalėjo atsispirti vėl ją apėmusiam mieguistumui.

Susirangė ant namo užpakalinės verandos didžiosios sofos ir, glostoma šilto Venecijos paplūdimio vėjelio, leidosi užliūliuojama. Troško nukeliauti į protėvių žemę.

Dabar jau buvo tikra, kad tai jos likimas. Ir joks kitas.

27

Niekuomet pranašystės išsipildymas tėvui Salasui neatrodė toks žaibiškas. Vos Pentiva spėjo išeiti iš zakristijos, į jo valdas grumdydamiesi tarpusavyje įbėgo keli vaikai. Susijaudinę apsupo vienuolį ir ėmė tempti jį už abito skvernų durų link.

– Turime svečių, turime svečių, – linksmai šaukė.

Brolis Chuanas paglostė jiems galvas, stengdamasis išlikti ramus. Dauguma buvo jo mokiniai. Išmokė juos kalbėti ispaniškai ir patenkintas stebėjo, kaip jie vis labiau persiima naujojo tikėjimo.

– Svečių? Kokių svečių? – paklausė susidomėjęs.

– Jų daug! Ir jie nori pamatyti jus! – atsakė vyriausiasis iš vaikų.

Prieš pateikdamas kitą klausimą, tėvas Salasas jau buvo peržengęs misijos slenkstį. Užplūdusi šviesa jį apakino. Kai pagaliau akys apsiprato su vidurdienio saule, jis suakmenėjo. Priešais bažnyčios duris lūkuriuodami stovėjo vienuolika Šv. Pranciškaus ordino vienuolių dykumos smėlio nubalintais plaukais ir barzdomis. Laukė tylėdami. Tarsi ką tik būtų atvykę iš anapus.

– Tėvas Salasas?

Senasis brolis Chuanas neatsakė. Nepajėgė išspausti nė garso.

– Aš brolis Estebanas de Perėja, – kalbėjo toliau grupės vyresnysis. – Esu būsimasis šių žemių dvasinis ganytojas, taigi brolio Alonso de Benavideso įpėdinis. Ir norėčiau... – patylėjo, – jo vardu paprašyti priglausti mus jūsų šventajame būste.

Brolis Chuanas, vis dar neatgaunantis amo iš nuostabos, nužvelgė jį nuo galvos iki kojų.

– Ar kas nors negerai, tėve?

– Ne. Viskas gerai, – pagaliau ištarė. – Tiesiog nesitikėjau pamatyti tiek daug vienuolių. Jau daug metų nesu sulaukęs svečių...

– Mes jau pastebėjome.

Inkvizitorius nusišypsojo.

– Bet kodėl čia atvykote, dvasiškieji tėvai? – galiausiai susizgribo paklausti tėvas Salasas, nepatikliai purtydamas galvą.

– Prieš tris mėnesius atvykau į Santa Fė, lydimas dvidešimt devynių mūsų ordino vienuolių.

– Dvidešimt devynių?

– Taip, – išdidžiai patvirtino brolis Estebanas. – Asmenišku karaliaus Pilypo IV siuntimu. Sužavėtas jūsų puikaus darbo, jis nori pagausinti Naujosios Meksikos gyventojų atsivertimus.

Šeimininkas įdėmiai pažvelgė į svečią.

– O kodėl niekas manęs neperspėjo apie jūsų vizitą?

– Todėl, kad tai nėra ganytojo kelionė, tėve. Kol kas neperėmiau pareigų ir kurį laiką neketinu to daryti.

– Gerai, – atsiduso senukas. – Jūs, dvasiškasis tėve, ir jus lydintys broliai galite pasilikti šioje misijoje, kiek tik panorėsite. Nedaug patogumų galiu jums pasiūlyti, bet jūsų buvimas čia tikrai nudžiugins miestelio krikščionis.

– Ar jūsų daug?

– Daug. Tiek, kad, manau, Jo Didenybė veltui švaistys laiką ir dublonus, norėdamas apkrikštyti daugiau indėnų. Visi tiki Mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

– Visi?

– Taip, – patvirtino tėvas Salasas vis dar nepatikliai glostydamas savo plikę. – Na, bet užeikite ir pailsėkite po tokios ilgos kelionės.

Estebanas de Perėja ir vienuoliai paskui jį suėjo į misiją. Perėjo didelę plytų bažnyčią, indėnų pastatytą prieš keletą metų, ir įžengė į mažytį koridorių šalia didžiojo altoriaus. Brolis Chuanas de Salasas paaiškino jiems, kad tie kambariai per karą buvo naudojami kaip aruodai, nes šis pastatas – ne tik Dievo namai, bet ir tikra tvirtovė. Jo sienos buvo trijų metrų storio, be langų, o navoje vienu metu prieglobstį galėjo rasti daugiau nei penki šimtai žmonių. Taip pat tėvas Salasas įspėjo, kad išėję į mažą vidinį kiemelį, iš kurio durys vedė į visus penkis kambarius, vaikščiotų atsargiai, nes apačioje esančios senos lentos dengė vienintelį miestelio geriamojo vandens šaltinį.

– Indėnai, – pareiškė tėvas Salasas, – labiau mėgsta vandenį semtis tiesiai iš upės, bet per apsiaustį juo galima apsirūpinti čia, viduje, ir šitaip atsilaikyti prieš bet kokį puolimą.

Kai antrą kartą misija buvo pavadinta tvirtove, vienuoliai pasidomėjo, ar vietovė saugi.

– Ar jus dažnai puola, tėve? – paklausė vienas iš vienuolių.

– Na ką jūs! Nereikia nerimauti! – norėdamas sušvelninti įtampą, senukas iškėlė rankas į dangų. – Negi nematote, kaip puikiai savo pareigas čia atlieku vienas?

Vienuoliai nusijuokė.

– Be to, jau seniai apačiai mūsų nepuola. Sausros privertė juos laikytis atokiau.

– Tačiau jie bet kada gali grįžti, tiesa? – įsiterpė brolis Estebanas, įdėmiai apžiūrinėdamas kiekvieną detalę.

– Žinoma. Todėl žmonės puikiai prižiūri šią bažnyčią. Tai jų gyvybės saugotoja.

Tėvas Salasas parodė vienuoliams, kur galėtų nusiplauti kelio dulkes, ir pakvietė vėliau ateiti mišparų. Lygumose šešta valanda vakaro jau buvo vėlyvas metas. Paskui mandagiai užbaigė savo paaiškinimus ir pasišalino iš bažnyčios.

Pirmaujantysis Salasas privalėjo apmąstyti Pentivos pranašystes. Ir kuo skubiau.

Kaip jis tai padarė? Kaip galėjo Pentiva šitaip tiksliai nuspėti įvykius? Galbūt kas nors jį įspėjo apie tėvo Perėjos atvykimą? Ir ar teisingi jo spėjimai, kad ką tik atvykęs svečias stengsis iškamantinėti juos apie tos keistos Saulės dukters, apie kurią kalbėjo, apsilankymų paslaptį?

Brolis Chuanas kurį laiką vaikštinėjo kadagių šešėlyje. Čia, prie upės, paprastai ateidavo pasnausti karštomis popietėmis. Kartais skaitydavo Naujojo Testamento ištraukas. Arba, susiradęs pavėsį, rašydavo laiškus ar ganytojo ataskaitas. Bet šioji popietė buvo kitokia.

– Broli Chuanai! Jūs čia!..

Paskendęs savo mintyse senukas jau kuris laikas negirdėjo, kad inkvizitorius šūkauja jo vardą per visą misiją.

– Man patinka ateiti čia pasikalbėti su Dievu, tėve Estebanai. Tai rami vieta, tinkama bėdoms išnarplioti... – brolio Chuano balsas atrodė pavargęs.

– Bėdoms? Tikiuosi, nelabai jums trukdome?

– Ne, ne. Nieko panašaus. Norite pasivaikščioti kartu?

Estebanas de Perėja sutiko. Ir abu, gaubiami Rio Grandės maitinamų medžių šešėlių, atsargiai stebėjo vienas kitą, svarstydami, kaip geriau pradėti pokalbį.

– Taigi, atvykote pakeisti brolio Alonso de Benavideso... – pirmasis prabilo Salasas.

– Aš tik vykdau mūsų arkivyskupo įsakymus, tėve. Kasdien meldžiuosi Švenčiausiajai Mergelei, kad leistų man kuo greičiau perimti pareigas – dar iki žiemos.

– Tad sakykite, – paslaptingai kalbėjo toliau senasis dvasininkas, – ar apsistojote šioje misijoje su kokia nors ypatinga užduotim?

Inkvizitorius dvejojo.

– Galima sakyti ir taip.

– Galima sakyti?

– Nesirengiau jums apie tai pasakoti, bet turint omeny, kad esate vienintelis senas krikščionis, galintis man čia pagelbėti, neturiu kitos išeities. Taigi, klausykite: monsinjoras Mansas i Sunjiga man pavedė atlikti vieną užduotį, tačiau nežinau, nuo ko pradėti...

– Klausau jūsų.

Estebanas de Perėja nusprendė pasitikėti pašnekovu. Žingsniuodamas pakrante prisipažino, kad to, apie ką rengiasi papasakoti, nuodugniai nežino net jį lydintys vienuoliai.

– Prieš išvykstant, – pridūrė, – arkivyskupas man patikėjo tam tikrus gandus apie gausius šių vietovių indėnų atsivertimus. Jis paaiškino, kad už šio susižavėjimo tikėjimu, atrodo, slypi antgamtinės jėgos. Galios, įtikinusios vietinius patikėti mums savo sielas. Ar tai tiesa?

– Tėve, o kodėl jus domina paprasčiausi gandai?

– Jūs puikiai žinote, kad mes, Šventoji inkvizicija, labai įtariai žiūrime į viską, kas antgamtiška. Vien tik Meksike monsinjoras Mansas turėjo sustiprinti atsargumo priemones po to, kai visur pradėjo sklisti gandai, esą indėnai vėl regėję Gvadalupės Mergelę...

– Ir jūs jais tikite?

– Nei tikiu, nei netikiu, tėve.

– Manote, kad čia galėjo nutikti tas pats?

– Nežinau. Turbūt suprantate, kad tokie pareiškimai naujai atsivertusiųjų lūpose skamba įtartinai. Mano pareiga visa tai ištirti.

Brolis Chuanas de Salasas paėmė inkvizitorių už rankos ir suspaudė savo delnuose.

– Gyvenimas dykumoje yra rūstus ir nelabai tinkamas fantazijoms, – tarė. – Negalėčiau jums pasakyti matęs ką nors antgamtiška, nes meluočiau, tačiau privalote suprasti, kad iš visų Isletos gyventojų esu mažiausiai tinkamas tiems apsireiškimams.

– Ką norite pasakyti, tėve?

– Kad, dėkui Dievui, aš jau turiu tikėjimą. Tačiau šiems indėnams tai kažkas nauja. Ir jei jie išvydo ar išgirdo ką nors, kas paskatino juos kreiptis į mane dėl apkrikštijimo, tuomet tegu bus palaimintas Aukščiausiasis! Mano uždavinys – rinkti jų sielų derlių, o ne tirti jų atsivertimo priežastis. Juk suprantate mane?

Senasis vienuolis stabtelėjo, norėdamas kažką parodyti svečiui. Nuo pakrantės buvo galima gėrėtis nuostabia misijos panorama. Koks šimtas nedegtų plytų namų atrodė lyg pabirę jiems po kojų. Visi buvo karūnuoti mažyčiais mediniais kryžiais – abiejų bažnyčios bokštų metalinių krucifiksų kopijomis. Tėvo Salaso manymu, tie kryžiai buvo įrodymas, kad vietos gyventojai jautėsi tikri krikščionys.

– Tai labai gerai, broli Chuanai, – sumurmėjo inkvizitorius, – bet mano tikslas – nustatyti priežastis, paskatinusias tokį gausų jų atsivertimą. Supraskite, Meksike visi labai susidomėję šiuo klausimu...

– Savaime suprantama.

Pentiva buvo teisus. Prisiminus jo pranašystę tėvui Salasui nugara nubėgo šiurpas. Ar turėtų atskleisti tai, ką Pentiva jam pasakojo apie „mėlyną žaibą"? O kam, apmąstė dar kartą. Kad paskui nė vienas indėnas nepatvirtintų jo pasakojimo? Ne. Išmintingiau bus patylėti.

– Ką gi, – sušvokštė brolis Estebanas. – Pasakykite man atsivertusiųjų šiose vietovėse skaičių. Ar jų iš tikrųjų tiek daug, kaip kalbama?

– Negalėčiau tiksliai pasakyti. Kol kas nebaigiau tvarkyti krikšto knygų. Tačiau maždaug nuo aštuonių tūkstančių atsivertusių sielų 1608-aisiais iki beveik aštuoniasdešimties tūkstančių dabar... – tėvas Salasas sušvelnino balsą. – Tik pamanykite, praėjusiais metais pats Meksiko arkivyskupas pritarė Šventojo Pauliaus Atsivertimo provincijos įkūrimui, kad galėtume geriau globoti naujuosius krikščionis.

Estebanas de Perėja tai žinojo. Provincija gavo tokį vardą todėl, kad vis labiau buvo tikima, jog gausūs atsivertimai prie Rio Grandės, kaip ir paties šventojo Pauliaus, įvyko paskatinti kažkokio stebuklo.

– Suprantu, – linktelėjo inkvizitorius. – Ar jums šie rezultatai neatrodo perdėti, turint omeny tai, kad čia dirba tiek mažai dvasininkų?

Jo ciniška pastaba nuskambėjo beveik kaip pasityčiojimas.

– Perdėti? Jokiu būdu, tėve Estebanai! Čia vyksta stebuklingi, beveik dieviški dalykai. Tačiau kas žino, kokie yra Dievo ketinimai? Kai buvo pastatyta misija ir pasklido žinia apie mūsų atvykimą, beveik nereikėjo dėti pastangų norint skleisti šiems žmonėms Dievo žodį – jie patys atėjo pas mane ir maldavo išmokyti juos katekizmo. O dabar štai jums ir rezultatas!

– Tad pasakykite man, tėve Salasai, kodėl, jūsų nuomone, šie indėnai taip susidomėjo mūsų tikėjimu, nors vos keli šimtai mylių į vakarus kitos čiabuvių gentys persekioja ir žudo mūsų brolius?

Estebanas de Perėja mėgino jį išprovokuoti. Ir jam pavyko. Senukas išraudo kaip burokas ir prieš atsakydamas du kartus įkvėpė.

– Iš pradžių maniau, kad indėnai atėjo į šią misiją ieškodami saugumo. Iki mums atvykstant taikios šio krašto gentys, tokios kaip tivai ar tompirai, buvo nuolat puolamos apačių. Todėl klaidingai pamaniau, kad leidus įsikurti šalia bažnyčios jie jausis saugūs. Kartais ekspedicijos palikdavo mums porą ar trejetą ginkluotų karių, galinčių juos apginti.

– Sakote, pamanėte klaidingai?

– Taip. Deja, tai buvo klaida. Buvau taip užsiėmęs įkurdinti pirmuosius indėnų būrius, kad neatkreipiau dėmesio į jų pasakojimus. Jie kalbėjo apie balsus, skambančius tarpekliuose, apie keistas šviesas ant upių krantų, liepusias jiems palikti savo gyvenvietes. Kalbėjo apie stebuklus, tėve.

– Balsus? Ir nieko daugiau apie juos nepapasakojo? – brolis Estebanas mėgino neparodyti susidomėjimo.

– Sakau, kad neteikiau jų pasakojimams didelės svarbos.

– Kaip manote, ar galėčiau apklausti kurį nors girdėjusį tuos balsus? Tai padėtų mums išsklaidyti abejones.

Senukas vėl prisiminė Pentivos žodžius.

– Ne, tėve. Nemanau.

Brolis Estebanas nustebęs pažvelgė į pašnekovą.

– Indėnai nelabai linkę kalbėti apie savo tikėjimus. Bijo, kad Jėzaus Kristaus vardu juos iš jų išplėšime. Ką gi, – užbaigė bro-

lis Chuanas, – galbūt galėtumėte ką nors iš jų ištraukti pritaikę savo būdus. Bet būkite švelnus. Čia dar nežinoma, kas yra Šventoji inkvizicija.

– Taip ir padarysiu su Dievo padėjimu.

28

1991 metų balandžio 15-ąją, pirmadienį, Karlosas jautėsi beveik pailsėjęs po kelionės į Kamerų kalnus ir Agredą. Išvykęs iš Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyno, kuo greičiausiai grįžo į Madridą. Emocijų buvo per daug. Pernelyg daug sutapimų per vos dvidešimt keturių valandų kelionę. Trumpai stabtelėjęs prie Tchemos namų Karabančelyje ir jį išlaipinęs, patraukė į savo butą šalia El Eskorialio ir kaip suvystytas išmiegojo iki vėlyvo kitos dienos rytmečio.

Jam to labai reikėjo.

Žurnalistas iš Agredos išvyko jausdamasis labai keistai ir ta keista būsena vis dar nepraėjo. Galbūt jį taip paveikė sesers Marijos Chesus vizija. Mat prieš atsisveikindamas su vienuolėmis Ana Marija ir Marija Margarita sulaukė paskutinio netikėto ženklo. Bažnyčioje, šalia didžiojo altoriaus, už trijų žingsnių nuo priimamojo, kur ir vyko jų pokalbis, gulėjo nė kiek nesuiręs „vienuolės keliauninkės“ kūnas. Ji buvo ten jau tris šimtmečius. Ilsėjosi. Nejudri. Vaškinės kaukės veidu ir mumifikuotomis rankomis, dengiamomis abito rankovių. Ir vilkėjo ją išgarsinusį mėlynąjį apsiaustą. Karlosui pakirto kojas. Jis niekuomet nesitikėjo akis į akį susidurti su XVII amžiaus liudininku. Bet jis čia buvo. Visų akivaizdoje.

Kaip tad gali neprireikti surikiuoti savo mintis?

Nuo pat to momento jo niekaip nepaliko viena kankinama idėja: keistas įsitikinimas, kad Tchema buvo teisus, kalbėdamas apie likimą. Kas, jei ne jis, atvedė juos į sesers Marijos Chesus de Agredos prieš tris šimtmečius įkurtą vienuolyną? Argi visa tai nepanėšėjo į kruopščiai apgalvotą planą? „Programuotojo" planą? Kas surezgė tą siužetą, kad priverstų jį grįžti prie baigtu laikyto tyrimo?

Pirmą kartą gyvenime Karlosas pajuto, kad jam iš po kojų slysta žemė.

– Tikrai, bičiuli, niekaip neįsivaizduoju tavęs besislapstančio už vienuolės padurkų! – sugriaudėjo Chosė Luisas Martinas prie *Paparazzi*, savo mėgstamiausio restorano su senomis *dolce vita* nuotraukomis nukabinėtomis sienomis, esančio šalia Madrido *Real* stadiono, baro.

Chosė Luisas buvo pirmasis, su kuriuo Karlosas susitiko po įspūdingo pasimatymo su mėlynąja dama. Galų gale jis buvo vienintelis, kam galėjo papasakoti tokį absurdišką dalyką: juk studijavo psichologiją Navaros universitete, dvidešimt metų išbuvo karo kapelionu „Keturių vėjų" dalinyje, kol vieną dieną metė kunigystę dėl Martos, savo žmonos, o dabar dirbo 12-osios grupės policijos informacijos brigados konsultantu *La Tacona* gatvėje esančiame komisariate. Martinas, faras kunigas, skrupulingas, pedantiškas žmogus, buvo laikomas geriausiu policijos darbuotoju, tiriančiu nusikaltimus, susijusius su religija, sektomis ar politinės kilmės ezoteriniais judėjimais... Mažytė smulkmena, beje, metai iš metų stiprinanti jų draugystę. Tą dieną paskambino jam norėdamas pasidalyti savo dvasios būsena. Savo sielos.

– Ar pagalvojai, kad gal tu pats pritraukei tą vienuolę?

Chosė Luisas jau kuris laikas nenutildamas dėstė tą pamišimu dvelkiančią teoriją. Todėl ir klausimas buvo ištartas šitaip – iš širdies, beveik be užuolankų. Jis vis dar negalėjo atsigauti iš nuostabos, regėdamas savo bičiulį žurnalistą – skeptiką, agnostiką – įsigilinusį į religines temas.

– Būtent ši tavo savybė man ir patinka, Chosė Luisai, – linksmai atsakė Karlosas. – Tau kyla dar keistesnių minčių nei man. Kokios čia užuominos?

– Labai paprasta, Karlitai. Juk žinai, kad tradicinei psichologijai nepritariu; verčiau jau remiuosi Jungu nei bihevioristais...

– Taigi, taigi. Todėl ir dirbi policijoje, o ne konsultuoji privačiai.

– Nesijuok iš seno kunigo. Žinai ką? Jungas tai, kas tau nutiko, pavadintų „sinchronizacija". Supranti: tai gražiais žodžiais pasakyta mintis, kad atsitiktinumų nėra ir kad viskas, kas mums nutinka, visuomet turi kokią nors priežastį. Jis niekuomet neužsiminė apie Dievą, bet jo mintys sukosi šalia. Tavo atveju, – kalbėjo toliau su dideliu susidomėjimu, – Jungas pridurtų, kad prieš porą mėnesių apie teleportacijas parašytas tavo straipsnis, tas pats, kur paminėjai tą vienuolę, ir nepaprastas domėjimasis šia tema paruošė dirvą tau patirti „sinchronizmą".

Chosė Luisas neleido Karlosui įsiterpti.

– Juk geriau nei kas kitas žinai, kad ekstrasensorinių jutimų fenomenai neapsiriboja nuobodžiais telepatijos eksperimentais su Zenerio kortomis.

Žurnalistas nepatikliai kilstelėjo antakį.

– Taip, brolau! Tais, – kalbėjo toliau Chosė Luisas, – kai du žmonės atsisėda vienas priešais kitą ir vienas turi atspėti geometrines kortų, kurias slepia antrasis, figūras. Jei kryžiukų, žvaigždučių, kreivių, apskritimų ar kvadratų skaičių atspėji

daugiau nei dvidešimt penkių procentų tikslumu, manoma, kad turi telepatinių gebėjimų. Tačiau ekstrasensoriniai jutimai yra kai kas sudėtingesnio. Jie pasireiškia stipriau, kai yra papildomų emocijų... Ar neteko sapnuoti mylimo žmogaus, o ryte sulaukti jo laiško? Ar, suskambėjus telefonui, neteko išgirsti balso asmens, apie kurį ką tik buvai pagalvojęs?

Karlosas linktelėjo. Martinas kalbėjo toliau:

– Taigi, visiems šiems fenomenams turi įtakos emocijos. Ir, pasak Jungo, būtent jos ir yra mūsų psichikos variklis.

– Vis dar nieko nesuprantu, – linksmai įsiterpė Karlosas.

– Iš tikrųjų visai paprasta, Karlitai: kai kelionėje tavo akys užkliuvo už Agredos nuorodos, tikriausiai buvai įsigilinęs į savo mintis. Viena vertus, tavo dvasinė būsena buvo „normali" ar „įprasta", antra vertus – „kritiška", nes pats nejutai, kad ji susijusi su tavo susidomėjimu teleportacijomis. Ir būtent ta būsena, „kitas aš", savo ruožtu susekė to geografinio taško egzistavimą ir nuvedė tave ten, priversdama tikėti tavo „tikrąjį aš", kad visa tai – tik keistas atsitiktinumas.

– Ir ta „kritiška" būsena vėliau atvedė mane į vienuolyną?

– Be abejonės.

Chosė Luisas patenkintas užbaigė trečią bokalą alaus. Buvo tikras, kad pataikė. Šveicarų psichiatras Karlas Gustavas Jungas niekuomet neklydo. Tačiau tas Chosė Luiso pragmatizmas neilgai trukus subliūško.

– Trumpai sutikime su tavo hipoteze ir pripažinkime, kad viskas – tai tik siaubingo savęs apgaudinėjimo vaisius, kad nebuvo „kryptingos kelionės", – pagaliau išspaudė Karlosas. – Tuomet kas ar kokia jėga ant Kamerų kalnų drėbė tumulus sniego, palikdama tik išvažiuojamą kelią Agredos linkui? Primenu tau, kad būtent taip ir buvo. Ir dar kai kas: ar mano dvasi-

nė būsena atvedė mane į patį vienuolyną nė sykio nepaklausus kelio? Ir kaip mano „kitas aš" sugebėjo orientuotis Agredoje, jei anksčiau nesu matęs nė to miesto plano?

Martinas sukinėjo rankose tuščią bokalą. Paskui įsmeigė akis į žurnalistą.

– Įdėmiai paklausyk, Karlitai... Buvo metas, kai tikėjau stebuklais, ne tik sinchronizacijomis. Tu tai žinai. Ir jei visa tai nėra Jungo atsitiktinumai ir neturi nieko bendra su ekstrasensoriniais jutimais, tuomet...

– Tuomet?

– Tuomet tai „iš aukščiau". Ieškok kitų įrodymų. Tyrinėk.

– Kalbi kaip vienas pažįstamas matematikos profesorius! Kokių dar įrodymų man ieškoti, brolau?

Chosė Luisas surimtėjo.

– Aš to nežinau. Patikėk, jie kiekvieną kartą kiti. Bet jei jų nerasi – pareikalauk iš dangaus! Komisariate kiekvieną dieną matau pakankamai mėšlo. Dalyvauju apklausose ir vertinu pačių bjauriausių nusikaltėlių psichologinius portretus. Ir tai diena po dienos verčia prarasti tikėjimą aukštesnėmis jėgomis, tuo, kad egzistuoja kažkas ten, aukščiau... Ką gi, jei tau pavyks įrodyti, kad tai, kas nutiko Agredoje, buvo iš anksto suplanuota kokio nors antžmogiško proto ir kad tas protas sugeba atsakyti į tavo klausimus...

– Tai ką?

– Pamąstysiu apie grįžimą į kunigystę. Būčiau laimingas, susigrąžinęs tikėjimą! Tu taip pat!

– Kalbi kaip psichologas ar kaip buvęs kunigas? – klastingai paklausė Karlosas.

– Kaip žmogus, kitados ieškojęs Dievo, Karlitai. Praleidęs dvidešimt metų tarp tų, kuriuos laikė jo pasiuntiniais, bet jo taip ir neradęs. Todėl taip svarbu, kad tyrinėji šį atvejį.

Chosė Luisas pastatė bokalą ant stalo, įdėmiai pažvelgė į žurnalistą ir atsilygino dygiu klausimu.

– Tu juk nesi tikintis, ar ne?

Karlosas sustingo.

– Klausi, ar esu praktikuojantis katalikas? – ištarė.

Chosė Luisas linktelėjo galvą.

– Ne, – sumurmėjo. – Jau seniai toks nesu. Dievas mane nuvylė.

– Tuomet gal galėsi rasti Tiesą niekieno neapakintas.

– Tiesą? Iš didžiosios raidės?

– Taip. Tai begalinė energija, visuomet nušvintanti, nors ir vėluotų šimtmečius. Atrasta, ji suteikia jėgų ir gydo. Tai kažkas... – staiga nuleido balsą, – kas susiję su tuo Dievu, kuris tave pamiršo.

29

Estebanas de Perėja ir jo vyrai pabuvo Isletoje dar tris dienas. Antrai dienai auštant, paklusę inkvizitoriaus nurodymui, visi dešimt jį lydinčių vienuolių paliko įtvirtintą Šv. Antano misiją. Jiems buvo įsakyta apsistoti keliuose kukliausiuose Isletos namuose ir mėginti iškamantinėti jų gyventojus apie visus įvykius, kad ir kokie jie pasirodytų nereikšmingi, paaiškinančius jų taikų atsivertimą į krikščionybę.

Inkvizitoriaus būgštavimai didėjo ne dienomis, o valandomis.

Jis dar Ispanijoje suprato, kad gera valia niekas neišsižada savo tikėjimo. Ten toli, kitoje vandenyno pusėje, žydai, priėmę krikščionybę po 1492 metų nutarimo juos ištremti, slapta tebepraktikavo savo tikėjimą. Jie buvo vadinami šunsnukiais, o Šventoji inkvizicija juos be pasigailėjimo persekiojo. Su musulmonais nutiko tas pats. Niekas nepasitikėjo krikštytais maurais. Nors ir priėmę krikštą, Alacho vaikai paslapčia vis tiek klūpodavo veidu į Meką. Kodėl tad šie indėnai turėtų būti kitokie?

Estebanas de Perėja privalėjo tai išsiaiškinti – veikė aukštesnės jėgos ar ne.

Bet jo strategija pasirodė veiksminga tik iš dalies.

Nė vienas suaugęs indėnas neprasitarė jo vienuoliams, kas juos paskatino prašytis pakrikštijamiems. Tik keli mažyliai užsiminė apie galingos „mėlynosios dvasios" pasirodymus, įtikinusius jų tėvus atsisakyti savo totemų.

Inkvizitorius atsargiai pasižymėjo „įkaltį". Jis tai darė švariuose savo Biblijos puslapiuose. Būtent čia jis rašė slaptą asmeninį kelionės dienoraštį. Ir vis dėlto, nepaisant jo kruopštumo, išgirsta informacija nepadėjo įminti tos mįslės. Jam reikėjo stebuklo, kokio nors ženklo, kad suaugusiųjų indėnų elgesys pasikeistų ir jis galėtų priartėti prie jų širdžių.

Ir stebuklas įvyko.

Arba, tiksliau sakant, Estebanas de Perėja pats jį išprovokavo.

Tai nutiko ketvirtą jo buvimo Isletoje parą, būtent tuomet, kai vienuoliai rengėsi išvykti iš misijos. Buvo 1629-ųjų liepos 22 diena, sekmadienis.

Tą dieną, Šv. Marijos Magdalietės šventę, inkvizitoriaus vyrai kartu su tėvu Salasu sukvietė parapijiečius į iškilmingas mišias. Estebanas nujautė, kad religinės apeigos sujaudins kai kuriuos vietinius ir kad geras, tam tikra liturgija paįvairintas pamokslas padės jiems prabilti. Jis buvo pasirengęs savo pamoksle kalbėti apie baimę, kurią jų vaikams kelia dykumų „balsai", ir mintyse apmetė prakalbą, turinčią pasiekti jų sielas.

Tai buvo paskutinė jo priemonė.

Kai mūriniuose bokštuose suskambo didysis varpas, bažnyčioje jau nebuvo kur kojos pastatyti. Dvylika vienuolių rengėsi aukoti mišias, kurias paprastai laikydavo tik vienas.

– Šiandien galėsite atsiskleisti, tėve, – sumurmėjo Chuanas

de Salasas, vilkdamasis arnotą. – Niekuomet mišiose nesu matęs tiek daug žmonių...

– Nesirūpinkite. Viskas parengta.

Indėnus žavėjo toje vietoje slypinti jėga. Suskambus pirmiesiems *Introito* akordams, atmosfera bažnyčioje pakito. Nors ir nesuprato nė vieno lotyniško ritualo žodžio, jie geriau nei kas kitas jautė tą saldų kūno virpulį, beveik pamirštą nuo netolimų laikų, kai vietoj bažnyčių dar buvo kivos.

Tėvas Perėja prisiėmė sau visą ceremonijos naštą. Po Evangelijos ištraukos inkvizitorius pradėjo pamokslą. Atrodė persimainęs. Jo įsitempęs ir stebintis veidas dabar tapo malonus ir nuolankus.

– Neilgai trukus po Jėzaus nukryžiavimo, – pradėjo jis, – du jo mokiniai žingsniavo link Emauso kalbėdami apie keistą *rabbi* kūno išnykimą. Minėjo moteris, aptikusias jo tuščią kapą, ir jų susitikimą su angelu, apreiškusiu, kad Mokytojas gyvas...

Indėnai nė nemirksėjo. Estebanas de Perėja žinojo, kaip tos stebuklingos istorijos juos užburia.

– Staiga, – kalbėjo toliau, – prie jų prisidėjo nepažįstamas žmogus ir paklausė, kodėl jie tokie susirūpinę. Nustebę, kad sutiktasis nieko nebuvo girdėjęs apie Jėzų, jie smulkiai jam papasakojo visą istoriją. Išklausęs nepažįstamasis ėmė priekaištauti jiems dėl silpno tikėjimo, bet jie vis tiek pakvietė jį prie vakarienės stalo. Kai pamatė jį dalijantį duoną, pažino. Tai buvo iš numirusiųjų prisikėlęs Mokytojas! Tas pats, apie kurį šitiek laiko kalbėjo! Tačiau jiems nespėjus nieko paklausti Jėzus išnyko tiesiog akyse.

Kai kurie indėnai nustebę susižvalgė.

– Ar žinote, kodėl jo nepažino? – kalbėjo toliau brolis Estebanas. – Nes labiau pasitikėjo savo akimis nei širdimi. Vėliau

tie mokiniai prasitarė, kad būdami kartu su nepažįstamuoju jautė savo širdžių liepsną. Kitaip sakant, jie nujautė, kas jis, bet leidosi vedami kūno, o ne sielos jutimų. Būtent šią pamoką ir turime išmokti: jei vieną dieną sutiksite ką nors, priverčiantį suliepsnoti jūsų širdis – neabejokite! Jis – dangaus siųstasis!

Pamokslui pasiekus kulminaciją, inkvizitorius trumpai nutilo.

– O jei jūs jį sutiktumėte, negi nepasidalytumėte žinia su artimaisiais?

Šventovės gale pasigirdo murmesys.

Beveik niekas jo neišgirdo, taip pat ir tėvas Perėja iš pradžių nekreipė daug dėmesio. Vienuoliai tik po kurio laiko pastebėjo, kad sujudimo priežastis – būrelis ką tik atėjusių ir kelią tarp susirinkusiųjų besiskinančių vyrų dažytais veidais. Jie įėjo tyliai, atsargiai prasibrovė pro parapijiečius ir buvo atsidūrę beveik bažnyčios vidury.

Brolis Estebanas ramiai tęsė pamokslą.

– Mūsų Viešpats gali apsireikšti įvairiais būdais. Vienas, labiausiai paplitęs, pasirodyti per savo pasiuntinius. Lygiai taip pat, kaip nutiko apaštalams kelyje į Emausą, ir dabar jis išbando mūsų gebėjimą pažinti jį širdimi. Kad jį atpažintume, užtenka atidžiai stebėti ženklus. Nejaugi niekuomet nepajutote tos ugnies savo viduje? Nejaugi to nepatyrė jūsų vaikai? Aš, – melodramiškai kalbėjo toliau, – žinau, kad taip...

Niekam nesukrutėjo nė raumenėlis.

Tivų, čijauvipkių ar tompirų genčių šeimos apstulbusios klausėsi prancūzkono „kaltinimų". Tuo tarpu naujai atvykusieji atidžiai dairėsi aplink, tarsi pamokslas jų neliestų. Iš tikrųjų jie nepratarė nė žodžio, negiedojo *Deo Gratias* nei kalbėjo *Pater*

Noster iškart po pamokslo. Tylomis, susispietę į glaudų būrelį tarp Isletos gyventojų, jie laukė ceremonijos pabaigos.

Vis dėlto jų dalyvavimas aplinkinių nenustebino.

Vietiniai atpažino atvykėlius. Tai buvo būrelis taikių jumanų, dažnai apsilankančių tose vietose išmainyti turkių ir druskos į odą, kailius ir mėsą. Draugiška gentis. Tolima, bet taiki.

Pasibaigus mišioms, grupės vadas, jaunas indėnas skusta galva, ant krūtinės išraižytomis koncentrinėmis spiralėmis, alyvuogių spalvos oda ir išsišovusiais skruostikauliais, prisiartino prie altoriaus ir patraukė link tėvo Salaso. Beveik minutę kažką greitai bėrė tanų kalba – ją senasis misionierius suprato menkai, bet pakankamai, kad jo veido išraiška pasikeistų.

– Kas nutiko, tėve?

Inkvizitorius pajuto, kad kažkas negerai.

– Tai jumanų genties indėnas, tėve Estebanai. Iš pietų, – sumurmėjo Salasas šluostydamas sidabrinę taurę. – Jis ką tik papasakojo kelias dienas keliavęs per dykumą penkiasdešimties geriausių savo vyrų priešakyje, o dabar nori pasikalbėti su mumis.

– Jei reikia vandens ir maisto, padėkime jiems...

– Ne, ne tai, tėve. Šis indėnas tvirtina, kad ženklas ar kažkas panašaus jiems paskelbė, jog čia ras Dievo pasiuntinius... Žinote, apie ką kalbama?

Šelmiška šypsena pražydo senuko veide pastebėjus staigų inkvizitoriaus susidomėjimą.

– Ženklas? Koks ženklas?

Estebanas de Perėja priėjo ir pareikalavo iš pašnekovo daugiau smulkmenų. Išdidžiai į jį žvelgdamas indėnas sutiko jas atskleisti. Kalbėdamas gestikuliavo: pirmiausia pasiglostė klubus, o paskui iškėlė rankas virš galvos. Tėvas Salasas, įgudęs gestų kalbos žinovas, paaiškino šiuos judesius, kaip suprato.

– Jis tvirtina, kad kažkokia moteris dažnai nusileidžia iš dangaus į jų gyvenvietę. Sako, kad jos veidas baltas kaip mūsų ir kad ji švyti tarsi dangaus šviesulys. Dėvi mėlyną apsiaustą, dengiantį ją nuo galvos iki kojų. Ir dar sako, kad tai ji pasakė jiems, jog jūs, dvasiškieji tėvai, esate čia.

– Jis pasakė „dvasiškieji tėvai"? – sumikčiojo Perėja.

– Taip.

– Ir sako, kad tai moteris?

Senukas linktelėjo.

– Ir dar sako, kad Kukurūzų Motina niekuomet su jais šitaip nekalbėjo. Todėl jie mano, kad tai kita deivė, ir nori žinoti, ar jūs ją pažįstate...

– Deivė?

– Ką gi, šis jaunuolis teigia dar kai ką: kad būtent ta moteris įsakė jiems eiti jūsų ieškoti, ir prašo palydėti juos iki jų kaimelio, kad ten papasakotumėt apie mūsų Dievą.

Indėnas kalbėjo labai greitai, tarsi jo laikas būtų besibaigiąs. Nervingai glostė grubaus darbo pušies žievės kryžių, kabantį ant kaklo.

– Ar jūs kada nors esate čia matęs šį indėną?

Estebano de Perėjos klausimas pralinksmino senuką.

– Jo paties ne. Bet esu čia matęs jo tėvą. Jis vadinasi Didysis Valpis ir yra genties vadas.

– O jis? Kuo vardu jis?

– Sakmas, tėve.

– Paklauskite Sakmo, ar yra matęs mėlynąją damą savo akimis, – paliepė Perėja.

Brolis Chuanas išvertė klausimą išleisdamas gerklinius garsus ir po kelių sekundžių išvertė indėno atsakymą į ispanų kalbą.

– Taip. Keletą kartų, tai visuomet nutinka vakarėjant.

– Keletą kartų? Na nieko sau...

Brolis Chuanas neleido inkvizitoriui užbaigti sakinio.

– Suprantate? – sušuko nudžiugęs. – Juk tai dar vienas ženklas!

– Dar vienas ženklas? – sukluso brolis Estebanas.

– Žinoma, tėve, – kalbėjo Chuanas de Salasas. – Nors nė vienas iš mano parapijiečių nenorėjo papasakoti, kas paskatino juos priimti Jėzų Kristų, šie žmonės tai padarys. Argi nematote? Šis jaunuolis nėra girdėjęs apie tribunolus, nebijo Šventosios inkvizicijos, atrodo, kad niekuomet nėra matęs ispanų, bet pasakoja jums istoriją apie mėlynai vilkinčią moterį, atvedusią juos pas jus... Ir kaip tik dabar!

– Nusiraminkite, broli, – įsakė brolis Estebanas. – Jei viskas taip, kaip atrodo, veiksime atsargiai. O jei ne – visam laikui padarysime galą šioms suktybėms.

– Tuomet kas, anot jūsų, tai galėtų būti? Mergelės Marijos stebuklas? Dar vienas Gvadalupės Mergelės apsireiškimas? – brolis Chuanas vis labiau jaudinosi. – Argi Chuanas Diegas neapibūdino Gvadalupės Mergelės kaip mėlynu apsiaustu vilkinčios damos?

– Apsaugok Dieve, tėve!

Inkvizitorius jį gręžė žvilgsniu.

– Kaip manote, ką turime daryti? – atšovė tėvas Salasas.

– Pasakykite Sakmui, kad šiandien pat išnagrinėsime tą atvejį ir nuspręsime, ar siųsti delegaciją į jo kaimą evangelizuoti jo žmonių... – Estebanas de Perėja pažvelgė senukui tiesiai į akis. – O kol kas išsiaiškinkite, kur turėtume keliauti ir kiek dienų kelio skiria mus nuo jo gyvenvietės, o paskui sušaukite bendruomenę į refektorijų. Supratote?

– Žinoma, tėve, – senukas paslaptingai nusišypsojo. – Ar jau pastebėjote – kryžius jam ant kaklo?

30

Jei Karlosas būtų žinojęs, kas vyko vakarinėje Jungtinių Valstijų pakrantėje, kol jis vakarieniavo Madride su Chosė Luisu, jo dekartiškasis pasaulio supratimas būtų žlugęs visiems laikams. Los Andžele buvo vidurdienis. Nepaisant to, Dženiferės Narodi pakrantės namelyje užuolaidos tebebuvo užtrauktos. Nė vienas Venecijos paplūdimį nušviečiantis saulės spindulys neprasiskverbė į jos miegamąjį.

Praėjusią naktį Dženiferė vos pajėgė užmigti. Paskutinė gydytojos Mejers konsultacija nedavė jai ramybės. Dženiferė kas antrą dieną užsukdavo į jos prabangų kabinetą centre. „Kartais, – labai rimtai pasakė psichiatrė, – tokio pobūdžio sapnus kaip jūsų sukelia fizinės priežastys. Mažas krešulys ar auglys smilkininėje smegenų skiltyje gali iškreipti mąstymą ir pasaulio suvokimą." O vėliau pridūrė: „Manau, turėtumėte atlikti magnetinio rezonanso tyrimą, kad įsitikintume, ar iš tikrųjų nėra ko nors, galinčio tai sukelti."

Dženiferė sirgo klaustrofobija ir vien mintis kelias minutes praleisti uždarame vamzdyje jai kėlė siaubą. Todėl niekaip negalėjo užmigti. Pagaliau, šiek tiek paskaičiusi, užsnūdo. Tą naktį ji pasiėmė Bibliją. Ji turėjo Gideonų leidimo egzempliorių,

mažytį, patogų tomelį, bet ji neprisiminė, kad anksčiau būtų jį atsivertusi. Rankos pačios atskleidė Evangeliją pagal Matą. Perskaičius epizodą apie Juozapo sapną, kada Viešpaties angelas apreiškia jam, kad jo sužadėtinė laukiasi, ją užvaldė saldus snaudulys. Tai buvo keista. Visos senovės tautos sapnus laikė priemone, kuria dievybės naudojosi susisiekti su žmonėmis. Tokiu būdu jos visuomet mums pranešdavo savo paslaptis.

Tačiau kokios tai paslaptys? Ir kokiai dievybei rūpėtų įsiaudrinusiai merginai siųsti sapną, kuris ką tik pradėjo ryškėti jos sąmonėje?

31

Šv. Antano misija
1629 metų liepos 22 diena

Brolio Estebano šauksmas nuaidėjo tarp misijos mūrų. Iš pradžių nė vienas iš vienuolių nesuprato, kodėl tėvo Benavideso pasiuntinys taip skubiai atsiliepė į to indėno prašymą. Tačiau netrukus jiems paaiškėjo. Toks neatidėliotinas paklusnumas buvo atsakas į Sakmo užuominą apie paslaptingą moterį, paskatinusią juos įveikti dykumą. Brolis Estebanas atrodė prislėgtas, tarsi jo sąžinę būtų užgriuvę tie patys vaiduokliai, kurie privertė Meksiko arkivyskupą pavesti jam ištirti bet kokį tame krašte vykstantį „antgamtišką reiškinį".

– Kas nors negerai, tėve? – brolis Bartolomėjus Romeras, vienas iš jo palydos, susirūpinęs paklausė inkvizitoriaus.

– Ne, nieko baisaus... – atsakė išsiblaškęs Estebanas, nusivilkdamas kamžą ir ją lankstydamas. – Mąsčiau apie tai, kad jei jumanai iššygiavo iš savo kaimo Gran Kiviroje prieš keturias ar penkias dienas, tuomet...

– Kas tuomet, tėve?

– Tuomet mėlynoji dama įsakė jiems leistis į kelią anksčiau,

nei aš nusprendžiau įsikurti šioje misijoje. Dabar supranti, broli Bartolomėjau?

– O ko jūs stebitės? – paklausė balsas iš zakristijos gilumos. – Nejaugi laikas ar ateities slėpiniai nežinomi Dievui ar Švenčiausiajai Mergelei?

Tie žodžiai juodu apstulbino. Nuo slenksčio į juos žvelgė brolis Chuanas, o jo lūpose žaidė pašaipi šypsena. Visi įvykiai rodė, kad paslaptingoji dama, įžengusi į jumanų teritoriją anksčiau nei jie, negali būti paprasta moteris. Ji ne tik prasiskverbė į moterims nesvetingą vietovę, bet ir turėjo retų gebėjimų įtikinti vietos gyventojus pakeisti tikėjimą ir priversti juos iškeliauti susitikti su baltaisiais žmonėmis.

– Milžiniškas darbas! – pridūrė. – Dvasiškieji tėvai, galite galvoti, ką norite, bet aš nė kiek nenustebčiau, jei ta dama būtų pati Švenčiausioji Mergelė.

Nė vienas neatsakė senajam vienuoliui, o jis apsisuko ant kulno ir pranyko tarpduryje. Jis dar turėjo pasikalbėti su Sakmu ir pasakyti jam, kad jo prašymas išgirstas: netrukus keletas vienuolių palydės jį iki Kuelocės.

– Keistas žmogus, tiesa? – sušnibždėjo tėvui Estebanui į ausį brolis Bartolomėjus, jų šeimininkui tolstant.

– Broli, dykuma padaro iš žmonių keistuolius...

Kai brolis Chuanas de Salasas atskleidė Sakmui atvykėlių planus, dėkingas indėnas puolė ant kelių. Paskui neatsisveikinęs nubėgo prie savo vyrų, lūkuriuojančių netoli nuo misijos, už pirmosios plytinių namų eilės.

Jie taip pat žinią sutiko džiūgaudami. Ir net brolis Chuanas nesuprato, kad jų džiaugsmas reiškė daugiau nei diplomatinę sėkmę. Vienuolių atidumas jų prašymui patvirtino mėlynosios damos prieš kelias dienas jiems perduotas pranašystes ir susti-

prino tikėjimą, kad susitiko su tikrai „galinga moterimi“. Galiausiai juk viskas nutiko taip, kaip ji nupasakojo: Šv. Antano Paduviečio misijoje buvo daugiau dvasininkų ir labai galimas dalykas, kad jie grįš į Gran Kiviros karalystę lydimi keleto iš jų...

Laikydamiesi būtinos tvarkos, šiek tiek po devintos pranciškonai susirinko refektorijuje, kurį tivų genties žmonės paskubomis įrengė galiniame misijos kambaryje.

Valgis buvo įprastas: sūdytame vandenyje virtos pupelės, tiršta kukurūzų košė ir gardėsis – keli riešutai. Dar vanduo ir pusė tuzino kepalų ką tik iškeptos ruginės duonos.

Po poros minučių, palaiminęs valgį, inkvizitorius kreipėsi į susirinkusiuosius:

– Kaip jau tikriausiai žinote, šį rytą būrys jumanų, arba „pažymėtųjų“, atvyko prie šios misijos vartų. Jie paprašė mūsų pagalbos skleidžiant jų tautai Evangeliją.

Brolis Estebanas sausai kostelėjo.

– Dabar turime apsispręsti, kaip elgtis. Broliai, ar iki grįžimo į Santa Fė liksime visi kartu, ar pradėsime siųsti misionierius į tokias vietoves kaip Jumana. – Ir pridūrė: – Žinoma, mūsų sprendimas priklausys nuo noro imtis skelbti Kristaus mokymą.

Vienuoliai susižvalgė. Pasiūlymas išsisklaidyti juos nustebino. Nors ir suprato, kad anksčiau ar vėliau tai turėjo nutikti, nesitikėjo, kad taip greitai.

– Tai kaip? – nenurimo Estebanas de Perėja.

Brolis Fransiskas de Letradas, pilvotas kunigas iš Talavera de la Reinos, pirmasis paprašė žodžio. Iškilmingu balsu rėžė apokaliptinę prakalbą. Pasak jo, visos tos „indėnų pasakos“ yra ne kas kita, kaip šėtono žabangai, siekiant išsklaidyti pamokslininkus ir išsiųsti juos į atokias vietoves be jokių garantijų ir su visiškai maža galimybe grįžti gyviems. „Skaldyk ir valdyk“, –

suriaumojo jis. Kita vertus, brolis Bartolomėjus Romeras, ištikimas Estebano padėjėjas, ar brolis Chuanas Ramiresas, niekuo neišsiskiriantis vienuolis iš Valensijos, pasirodė atlaidesni jumanų norams ir pritarė greitai „pažymėtiesiems" priklausančių žemių evangelizacijai. Manė, kad Sakmo užuominos į šviesą danguje jo pasakojimą darė įtikimą, nes tai sutapo su tuo, kad Mergelė Marija dažniausiai apsireikšdavo apsupta ypatingų dangaus šviesulių.

Ir tik keli, tokie kaip brolis Rokas de Figeredas, Augustinas de Kueljaras ar Fransiskas de la Madrė de Diosas, nesiteikė net burnos praverti, kad aptartų reikalą. Jie buvo linkę apdairiai susilaikyti: elgsis taip, kaip nuspręs visi.

– Ką gi, broliai, – vėl prabilo inkvizitorius, – jei jau nuomonės taip išsiskyrė, manau, visi kartu turėtume apklausti indėną, mačiusį tą *ponią*... Gal taip atsikratysime abejonių.

Aplink stalą nuvilnijo pritariamas murmesys.

– Brolis Chuanas de Salasas pabus mums vertėju, tiesa, tėve?

– Žinoma, – atsakė tas, susirūpinęs pakilo iš vietos ir išėjo ieškoti Sakmo.

Po kelių minučių jauniausiasis Didžiojo Valpio sūnus jau klūpojo ant kelių ir bučiavo brolio Estebano abito kraštelį.

– *Pater*... – sušnibždėjo.

Jo poelgis visus apstulbino. Kas tą laukinį išmokė, kaip reikia elgtis?

– Ar tai šis mūsų ieškomas liudininkas? – sugriaudėjo balsas refektorijaus gilumoje.

Jumanas nuleido galvą tarsi atsakydamas tam valdingam balsui. Brolis Estebanas pakilo iš galustalės, įdėmiai pažvelgė į jį ir garsiai, kad visi girdėtų, pradėjo klausinėti:

– Kuo tu vardu?

– Sakmas. „Žmogus iš žaliojo slėnio“, – išvertė tėvas Salasas.

– Iš kur atvykai?

– Iš Gran Kiviros, plačių slėnių ir lygumų krašto, esančio mažiau nei už pusės mėnulio nuo čia.

– Ar žinai, dėl ko tave čia pasikvietėme?

– Manau, taip, – sumurmėjo jau tyliau.

– Mums pasakė, kad savo kaime matei nepažįstamą moterį ir kad ji įsakė jums eiti mūsų ieškoti. Ar tai tiesa?

Sakmas pažvelgė į inkvizitorių, tarsi laukdamas leidimo kalbėti. Senis suteikė jam žodį.

– Taip, tiesa. Aš mačiau ją keletą kartų tarpeklio, kurį vadiname gyvatės tarpekliu, prieigose, ten ji kalbėjo su mumis maloniu ir švelniu balsu.

– Visada? Kada ją matei pirmą kartą?

– Prieš daug mėnesių. Buvau dar vaikas, kai pirmąsyk išgirdau ją mačiusių karių pasakojimus.

– Kokia kalba ji kalbėjosi su tavim?

– Tanų, pone. Bet jei turėčiau papasakoti, kaip ji tai darė, nesugebėčiau. Ji niekada nepraverdavo burnos. Jos lūpos visuomet būdavo sučiauptos, nors kiti mano genties nariai ir aš ją girdėjome ir kuo puikiausiai supratome.

– Kokiu būdu ji tau pasirodydavo?

– Visuomet taip pat, tėve: kai sutemsta, virš tarpeklio sušvinta keisti žaibai. Vėliau išgirstame keistą oro judėjimą, panašų į gyvačių barškuolių skleidžiamą garsą ar į upės sūkurių šniokštimą, ir matome šviesos kelią nusidriekiant iš dangaus... Paskui – tyla.

– Šviesos kelią?

– Tai tarsi takas, išsklaidantis tamsą. Tuo taku ir nusileidžia toji moteris, bet ji ne šamanė ir ne Kukurūzų Motina... Niekas nežino, kuo ji vardu.

– Ir kaip ji atrodo?

– Jauna ir graži, tėve. Jos oda balta, tarsi niekuomet nepaliesta saulės.

– Ar ji ką nors laiko rankose?

– Taip... Dešinėje kartais laiko kryžių, tik ne medinį, kaip jūsų, dvasiškieji tėvai, o daug gražesnį, blizgantį, juodos spalvos. Kartais ant jos krūtinės kabo amuletas. Jis nei iš turkio, nei iš kaulo ar medžio. Jis – mėnulio spindulių spalvos.

Brolis Estebanas užsirašinėjo, norėdamas sugrupuoti pagrindinius tos paslaptingos moters bruožus. Pasižymėjęs paskutinius žodžius, klausinėjo toliau:

– Sakyk, sūnau, ar pameni, ką tau sakė ta moteris, kai pamatei ją pirmą kartą?

Indėnas įsmeigė žvilgsnį į pranciškoną.

– Sakė atvykusi iš labai toli ir atnešusi mums gerų žinių. Pranašavo, kad ateina nauja era, kai mūsų dievai užleis vietą vienam vieninteliam, galingesniam, didžiam kaip Saulė.

– Niekuomet neminėjo savo vardo?

– Ne.

– Nei naujojo Dievo vardo?

– Ne.

– Ir nepaminėjo vietos, iš kur atvyko?

– Irgi ne.

– Dar kai kas. Ar moteris neužsiminė, kad naujasis Dievas yra jos sūnus, jos įsčių vaisius?

Sakmas išpūtė akis, išgirdęs Chuano de Salaso išverstą inkvizitoriaus klausimą.

– Ne.

Keli vienuoliai neramiai sukrutėjo ant kėdžių.

– Ar dar į ką nors atkreipei dėmesį? – klausė toliau Estebanas.

– Taip. Jos liemuo buvo apjuostas virve, tokia pat kaip jūsų...

Tas sakinys sukėlė tarp vienuolių šurmulį. Pranciškonų virvė! Kas tai per stebuklas? Estebanas de Perėja pareikalavo tylos.

– Ar tau pavyko paliesti tą damą?

– Taip.

Brolio Estebano akys plačiai atsivėrė:

– Ir?

– Jos drabužiai skleidė šilumą, kaip mūsų moterų, kai juos dažo. Tačiau buvo sausi. Ji taip pat leido man paliesti savo juodą kryžių ir išmokė kelių magiškų sakinių.

– Magiškų sakinių? Ar gali juos pakartoti?

– Galbūt, – indėnas padvejojo.

– Prašyčiau...

Sakmas atsiklaupė, sudėjo rankas taip, kaip jį buvo išmokiusi dama, ir lotyniškai pradėjo kalbėti pažįstamą maldą. Ji pagonio lūpose skambėjo keistai.

– *Pater noster qui es in coelis... sanctificetur nomen tuum... adveniat regnum tuum... fiat voluntas tua sicut in coelo...*

– Užtenka, – nutraukė jį brolis Chuanas de Salasas. – Paaiškink tėvui Perėjai, kur tu tai girdėjai. Kas tave išmokė?

– Aš juk sakiau. Mėlynoji dama.

32

Nepraeis nė keturiasdešimt aštuonios valandos ir Karlosas Albertas vėl susitiks su Chosė Luisu tokiomis aplinkybėmis, kokių nė vienas jų negalėjo nė įsivaizduoti. Tačiau prieš tai Karlosas visą laiką skyrė rasti daugiau informacijos apie Mariją Chesus de Agredą. Kur? Madrido nacionalinėje bibliotekoje. Tai vieta, visuomet sukeldavusi jam keistą galvos svaigulį. Kaip įsigudrinti rasti reikiamą informaciją tarp trisdešimt tūkstančių rankraščių, trijų tūkstančių inkunabulų, pusės milijono knygų, išleistų iki 1831 metų, ir daugiau nei šešių milijonų monografijų įvairiausiomis temomis? Visos tos žinių džiunglės jam atrodė miglotos ir neaprėpiamos, bet taip pat jį žavėjo.

Jo nuotaika pasitaisė peržiūrėjus pirmąsias kartotekos korteles. Tarp jų, stropiai sukataloguotų, Karlosas rado kelias aiškias nuorodas į vienuolį Alonsą de Benavidesą, žmogų, 1630 metais tyrinėjusį spėjamas Agredos motinėlės bilokacijas. Bibliotekos fonduose buvo neįprastas dokumentas, pasak bibliografinės informacijos, pilnas užuominų apie „mėlynąją damą“, dar iki atvykstant pirmiesiems pranciškonams evangelizavusią kelias Naujosios Meksikos indėnų gentis.

MEMORIAL

QVE FRAY IVAN DE SANTANDER DE LA Orden de ſan Franciſco, Comiſſario General de Indias, preſenta a la Mageſtad Catolica del Rey don Felipe QVARTO nueſtro Señor.

HECHO POR EL PADRE FRAY ALONSO de Benauides Comiſſario del Santo Oficio, y Cuſtodio que ha ſido de las Prouincias, y conuerſiones del Nueuo-Mexico.

TRATASE EN EL DE LOS TESOROS Eſpirituales, y temporales, que la diuina Mageſtad ha manifeſtado en aquellas conuerſiones, y nueuos deſcubrimientos, por medio de los Padres deſta ſerafica Religion.

CON LICENCIA

En Madrid en la Imprenta Real. Año M. DC. XXX.

Brolio Alonso de Benavideso memorialas,
išleistas Madride 1630 metais

Po pusantros dienos, skirtos biurokratinėms pinklėms spręsti, prašymams rašyti ir leidimams gauti, balandžio 17-ąją, trečiadienį, Nacionalinės bibliotekos rankraščių salėje Karlosas pagaliau gavo geidžiamą tekstą. Salė buvo stačiakampio formos, daugiau nei šimto metrų ilgio, nešvaria kilimine danga išklotomis grindimis, su pusšimčiu senų stalų ir nuolatos stebima nedraugiško veido bibliotekininkės. Tos kariškos išvaizdos moters darbas buvo kartkartėmis prieiti prie keltuvų, jungiančių archyvus su sale, ir patikrinti, ar skaitytojų užsakyti veikalai jau pristatyti.

– „Benavideso memorialas“, – perskaitė rožinės spalvos kortelėje, palinkusi virš Karloso peties.

– Taip, tai aš užsakiau.

Bibliotekininkė pervėrė žurnalistą nepalankiu žvilgsniu. Pastebėjo, kad su savimi jis turi tik užrašų sąsiuvinį.

– Juk žinote, kad leidžiama rašyti tik pieštuku. Prašyčiau naudoti tik pieštuką, supratote?

– Taip, ponia. Tik pieštuką.

– Devintą biblioteka uždaroma.

– Taip pat žinau.

Tarnautoja padėjo knygą ant stalo. Karlosas suvirpėjo. Tai buvo 109 puslapių tomas nuo laiko pajuodavusios odos viršeliu, išspausdintas blyškiame popieriuje, traškančiame kiekvienąkart verčiant puslapį. Nusitrynusiame antraštiniame puslapyje virš grubaus darbo Mergelės Marijos su žvaigždžių karūna graviūros buvo galima įskaityti: „Memorialas, kurį brolis Chuanas iš Santandero, priklausantis Šv. Pranciškaus ordinui, Vyriausiasis Pasiuntinys pas Indėnus, pristato Jo Katalikiškajai Didenybei Karaliui Pilypui Ketvirtajam, mūsų valdovui.“ Ir ten pat: „Parašyta tėvo vienuolio Alonso de Benavideso, buvu-

sio Šventosios Inkvizicijos pasiuntinio ir Valdytojo Naujosios Meksikos Provincijų ir atsivertimų."

Karlosas patenkintas nusišypsojo. Nors atvertė knygą kuo atsargiausiai, tomas sutraškėjo kaip senas medis.

Perskaitęs kelis puslapius jau turėjo nuomonę apie jos turinį: autorius jaunučiui Pilypui IV atsiskaitė už dvylikos misionierių pranciškonų grupės, vadovaujamos paties Benavideso ir pasiųstos evangelizuoti Naujosios Meksikos teritorijų, laimėjimus nuo 1626 metų iki knygos išleidimo datos.

Laikotarpiui būdingu baroko stiliumi brolis Alonsas žarstė liaupses Mūsų Viešpačiui Dievui ir jo Galiai *(sic)*, kuriai priskyrė ir kasyklų atradimą, greitą stabų garbinimo išrovimą, daugiau nei pusės milijono sielų atvertimą į krikščionybę per rekordinį laiką ir visų pirma nesiliaujančius bažnyčių ir vienuolynų statybos darbus. „Vien tik šimto mylių rajone, – pasižymėjo žurnalistas savo užrašų sąsiuvinyje, – ordinas pakrikštijo daugiau nei aštuoniasdešimt tūkstančių sielų ir pastatė daugiau nei penkiasdešimt bažnyčių ir vienuolynų."

Netrukus Karlosui tapo aišku, kad Benavideso „Memorialas" – tipiškas religinės propagandos veikalas. Plika akimi buvo matyti, kad tikimasi karaliaus ekonominės paramos pranciškonų pozicijoms Amerikoje stiprinti ir naujų misionierių kelionėms finansuoti. Tekstas tapdavo pompastiškas, kai būdavo kalbama apie „turtingas kasyklas", o jų eksploatacija siejama su vietos gyventojų krikštu.

Šiaip ar taip, to veikalo tikslas buvo labai išmoningai užmaskuotas. Viena po kitos aprašomos gentys, su kuriomis susidūrė Benavideso žmonės: apačiai, pirai, senekai, končiai ir daugelis kitų, buvo apibūdinamos ypač plačiai.

– Tai tikras dokumentas, tai jau taip, – sumurmėjo sau po nosimi Karlosas.

Bet žurnalistas aptiko ir tai, ko nesitikėjo: Marijos Chesus de Agredos vardas nebuvo paminėtas nė viename puslapyje. Ji nebuvo įvardijama kaip nusipelnęs dėl atsivertimų asmuo, o ir bilokacijos terminas nebuvo minimas. Negana to, jei jau apie ką buvo kalbama, tai apie Mergelę Mariją, jos pagalbą atverčiant į krikščionybę vietos gyventojus ir kaip „Mūsų Mergelės Marijos malonės" įkvėpė nesustabdomą krikščionybės plitimą Naujojoje Meksikoje.

Kaipgi taip? Negi Agredos vienuoliukės jam nurodė neteisingus pėdsakus? O gal jos pačios nelabai išmanė, kokio pobūdžio tas tekstas?

Karlosas pajuto pagundą padėti į šalį Benavideso ataskaitą. Jį sulaikė tik panašus į šuns bibliotekininkės žvilgsnis. Dėl to rankraščių salėje jis išbuvo visą skirtą laiką ir perskaitė „Memorialą" antrą kartą – šįsyk atidžiau. Jo „laimei", ta pati *jėga*, prieš kelias dienas vedusi per Kamerų kalnus, dabar nukreipė tiesiai į 83 puslapį.

– Bet ar gali būti?..

Nuostaba jį prikaustė prie stalo.

Ir ne be priežasties: priešais jį, po daug žadančiu pavadinimu „Stebuklingas jumanų tautos atsivertimas", buvo keistas pasakojimas. Jame buvo pasakojama apie tokį brolį Chuaną de Salasą, kuris, būdamas vyriausiuoju misionieriumi tivų žemėse, sulaukė kelių svečių iš jumanų genties, dar vadinamos druskos gavėjais, primygtinai maldavusių jį pasiųsti misionierius pamokslauti jų tautai. Atrodo, kaip aiškino Benavidesas, tas prašymas jau buvo pareikštas prieš keletą metų, bet į jį nebuvo atsižvelgta dėl negausaus vienuolių skaičiaus Naujojoje Meksikoje. Visa tai pasikeitė atvykus naujajam tėvui Valdytojui – tarsi „pavaduojančiam vyskupui" toms neįsavintoms

žemėms – vardu Estebanas de Perėja. Šis, vadovaudamasis paties Benavideso nurodymais, atvyko į brolio Chuano de Salaso misiją su negausiu būreliu vienuolių, pasirengusių užbaigti taip palankiai nusiteikusių indėnų evangelizaciją.

„Ir prieš vykdami pas juos, – perskaitė Karlosas, – paklausėme indėnų, dėl kokios priežasties taip karštai prašėsi apkrikštijami ir vienuolių pamokomi, o šie atsakė, kad viena moteris, panaši į buvusiąją ten paveiksle (tai buvo motinos Luisos iš Karjono portretas), kiekvienam iš jų pamokslavo jų kalba. Ji sakė, kad eitų ieškoti ir pakviesti dvasiškųjų tėvų, idant juos pamokytų ir apkrikštytų, ir kad nedelstų."

Tai buvo tikras atradimas.

Karlosas persirašė tą istoriją į savo sąsiuvinį ir paraštėse pasižymėjo kelias pastabas. Tai buvo vienintelė Benavideso ataskaitos ištrauka, kurią buvo galima susieti su bilokacijų patirdavusia vienuole (tiesą sakant, buvo minima kita, Karlosui nežinoma – motina Luisa iš Karjono), bet kilo begalė naujų klausimų. Neieškant giliau: kaip galima būti tikram, kad „Memoriale" minimi tariami Agredos motinėlės apsireiškimai? Ar tik to Sorijos vienuolyno vienuolės nepasikarščiavo, priskirdamos savo įkūrėjai tokį stebuklą?

Tačiau net jei ir tikėtum, kad sesuo Marija Chesus de Agreda apsireiškė „daugiau nei už 2 600 mylių nuo Ispanijos", kur ta geroji moteris išmoko susikalbėti su indėnais jų pačių kalbomis? Ar tai dar vienas stebuklas – katalikiškųjų stebuklų ekspertų vadinamas ksenoglosija, arba gabumu kalboms, – be bilokacijos? Kita vertus, argi tas Benavideso aprašymas nepanėšėjo labiau į Mergelės Marijos apsireiškimą nei į tokį retą reiškinį kaip bilokacija?

Tą vakarą, be jokios abejonės, Karlosas visa galva paniro į

tą istoriją. Bėda, kad ńuožmioji bibliotekininkė, likus trims minutėms iki salės laikrodžiui išmušant devintą, išdygo prie Karloso stalo.

– Jei pageidaujate, galite tęsti rytoj, – suniurzgė bibliotekininkė. – Aš padėsiu knygą atskirai.

– Ne, ponia. Nėra reikalo.

33

Brolis Estebanas įdėmiai nužvelgė indėną, tarsi tas būtų nusikaltėlis, besirengiantis lipti ant ešafoto. Žvilgsnis buvo ledinis, metantis iššūkį, galintis kaltinamąjį tuoj pat paversti akmeniu. Tačiau Sakmas, kurio akies tinklainėje niekuomet neatsispindėjo autodafė, atlaikė rūstų inkvizitoriaus žvilgsnį.

– Niekada anksčiau nesi matęs vienuolio? – paklausė dvasininkas dar rūsčiau.

– Ne.

Estebanas de Perėja žinojo, kad tas nemeluoja. Pirmieji pranciškonai Naujojoje Meksikoje išsilaipino 1598 metais, prieš trisdešimt vienus metus. Ir nė vienas jų nepasiliko Gran Kiviroje. Laimė, jis tą istoriją gerai žinojo. Donas Chuanas de Onjatė, užkariautojas, tuomet nematė būtinybės apsistoti tokiose nederlingose ir dykose žemėse kaip Rio Grandės apylinkės. Kiek siekė jo žinios, tas indėnas, Sakmas, gimė jau po ispanų įsiveržimo. Todėl neįmanoma, kad būtų matęs bent vieną iš aštuonių su Onjate keliavusių vienuolių nei kurį nors iš aštuoniasdešimt trijų vežimų, nei ką nors iš gausaus jį lydėjusio Meksikos indėnų ir kreolų būrio. Brolis Estebanas tuojau pat prisiminė tėvą Chuaną Karlosą, drąsų kunigą, įsteigusį Šv. An-

tano Paduviečio misiją, kurioje jie dabar buvo apsistoję, ir kad iki pakeičiant broliui Chuanui de Salasui jam taip ir nepavyko atversti į krikščionybę nė vieno indėno. Nė vieno.

O vėliau, po „mėlynojo stebuklo" pasirodymo, viskas pasikeitė.

Kol Sakmas laukė naujos klausimų tirados, brolis Garsija de San Fransiskas, jaunas vienuolis iš Samoros, drovus ir liguistas, atsargiai prisiartino prie inkvizitoriaus. Kitiems nieko nesuvokiant, sušnibždėjo kažką į ausį, ir tai privertė brolį Estebaną nusišypsoti.

– Gerai, parodykite ją jam, broli. Neturime ko prarasti.

Garsija, atrodantis dar mažesnis šalia raumeningojo Sakmo, keturiais didžiuliais žingsniais įveikė juos skiriantį atstumą, traukdamas iš abito kišenės mažą škaplierių su mažyčiu ant jo išraižytu paveikslėliu.

– Tai motina Marija Luisa, – pasakė spigiu balsu, garsiai, kad girdėtų visi. – Visuomet nešiojuosi ją su savimi. Ji mane saugo nuo visokio blogio. Palensijoje mes tikime, kad ji – viena iš keleto mums likusių gyvų šventųjų.

Brolis Garsija prikišo mažytį portretą Sakmui prie akių. O inkvizitorius, sekęs jo žingsnius tarsi aukščiausiajame teisme, sugriaudėjo iš kito refektorijaus galo:

– Pasakyk, ar regėjai tą moterį, Sakmai?

Jumanas smalsiai tyrinėjo miniatiūrą, bet nepratarė nė žodžio.

– Atsakyk, ar tai ji? – nekantriai pakartojo inkvizitorius.

– Ne.

– Ar tu tikras?

– Visiškai, tėve. Dykumos moters veidas jaunesnis. Drabužiai panašūs, bet šios moters, – tarė rodydamas į medalioną, – yra medžio, o ne dangaus spalvos.

Brolis Estebanas sušnopavo.

Sakmas nesirengė išsklaidyti nei jo, nei tėvo Benavideso, kai jam atsiskaitys, abejonių. Kokia jauna, švytinti moteris tai galėjo būti? Kokia dorybinga mergina leistų paliesti savo drabužius – o juk ji buvo fizinė būtybė, reali – ir mokytų „Tėve mūsų" tokį indėną? Kokia sveiko proto skaisti mergelė vienui viena vyktų į tas atokias vietas? Ir kokia dama, išskyrus Švenčiausiąją Mergelę, galėtų nusileisti iš dangaus šviesos taku?

Pasižymėjęs paskutines pastabas, brolis Estebanas leido Sakmui eiti. Liepė palaukti, kol jis priims sprendimą dėl jo prašymo, ir paprašė brolių pareikšti savo nuomonę. Tik brolis Bartolomėjus Romeras, grupės šviesuolis, išdrįso įsiterpti. Jo kalba buvo trumpa.

– Nemanau, kad turime žiūrėti į šį įvykį, tarsi indėnai būtų susidūrę su kažkuo mistiniu, – tarė jis.

– Ką norite pasakyti, tėve Romerai?

Inkvizitorius stebėjo, kaip pašnekovas nekantriai suneria pirštus.

– Mano nuomone, tėve, mes nesusidūrėme su Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimu, kaip jūs vienu savo klausimu leidote suprasti.

– Ir kodėl esate toks tikras?

– Todėl, kad dvasiškasis tėvas puikiai žinote, jog Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimai paprastai nenupasakojami, neapibūdinami žodžiais. Jei jau tikram krikščioniui sudėtinga apibūdinti tuos dieviškus regėjimus, tai ką kalbėti apie tamsuolį pagonį.

– Kitaip sakant...

– Kitaip sakant, šis indėnas matė kažką žemiška, visiškai ne dieviška, – užbaigė brolis Bartolomėjus.

Estebanas de Perėja persižegnojo, o kiti vienuoliai sustingo. Jis bijojo savo nepasitikėjimu užrūstinti Dievą. Bet jis buvo toks. Privalėjo apžvelgti problemą visaip prieš ją įvertindamas.

– Broliai, manau, kol kas galite eiti, – pasakė pagaliau. – Turiu vienas apmąstyti savo sprendimą.

Ir daugiau nieko netaręs paleido susirinkimą. Bet nelaukdamas, kol tėvas Salasas išeis iš salės, paprašė jį pasilikti. Turėjo kartu apsvarstyti rimtą reikalą.

Kai tik abu pranciškonai pasiliko vieni, senukas misijos šeimininkas susirūpinęs priėjo prie Estebano.

– Ar jau nusprendėte, ko imsitės, tėve?

Brolis Chuanas pasiteiravo atsargiai.

– Kaip turbūt nujaučiate, nežinau, koks sprendimas šiuo atveju būtų teisingas... Juk toli gražu ne tas pats patvirtinti Mergelės Marijos apsireiškimą ar tirti klastotę, miražą, o galbūt spąstus.

– Nesuprantu...

– Juk tai savaime aišku, tėve Salasai. Jei moteris, apsireiškusi mūsų indėnams, yra Mergelė Marija, mums nėra ko būgštauti. Dangus pasiuntė didį palaiminimą ir saugos mus nuvykusius į Gran Kiviros kraštą. Kita vertus, jei, kaip sako brolis Bartolomėjus, čia nėra stebuklo, mes galime pakliūti į spąstus. Mūsų ekspedicija išsibarstytų, prarastume ryšį vieni su kitais ir mūsų siekiai pakrikštyti visus Naujosios Meksikos gyventojus žlugtų.

– Ir kas jus verčia svarstyti šią, antrąją, galimybę?

– Ką gi... Sakmas mums tai pasakė, ar ne? Ta moteris buvo susijuosusi liemenį tokia kaip mūsų virve. Galbūt tai garbiojo Šventojo Pranciškaus ordino vienuolė. Gal kokia beprotė. Gal apsišaukėlė. O gal tai klasta.

– O gal nė viena iš jūsų išvardytų galimybių. Ar tokios savybės kaip nusileidimas iš dangaus ar veido švytėjimas jums neatrodo būdingesnės Švenčiausiajai Mergelei?

– Be abejonės, tėve. Tačiau tai mėlynajai damai trūksta vienos Mergelės Marijos apsireiškimams svarbios aplinkybės. Švenčiausioji Mergelė dažniausiai pasirodo pavieniams asmenims, o ne būriams, kaip nutiko jumanams. Prisiminkite apaštalą Jokūbą, kuris lankydamasis Saragosoje išvydo Mariją, ar Chuaną Diegą ir Gvadalupės Mergelę. Kad ir kaip troško tuometinis Meksiko arkivyskupas pranciškonas Chuanas de Sumaraga, jam su Chuanu Diegu nepavyko savo akimis išvysti Švenčiausiąją Mergelę.

– Bet, broli Estebanai! – nenorėjo sutikti senukas. – Argi to pakanka, kad laikytume mėlynąją damą pasaulietine būtybe?

– Turiu tam svarią priežastį. Patikėkite. Bet jei ją atskleisiu jums, turite pažadėti saugoti paslaptį.

Chuanas de Salasas sutiko:

– Galite manimi pasikliauti, tėve.

– Ką gi: arkivyskupas Mansas ir tėvas Benavidesas ne tik patikėjo man gandus apie šiuos nepaprastus atsivertimus – jie man parodė nepaprastą laišką. Jis parašytas vieno brolio pranciškono, tokio Sebastiano Marsiljos, gyvenančio Sorijoje, Ispanijoje.

– Sebastianas Marsilja? Jūs jį pažįstate?

Estebanas de Perėja papurtė galvą.

– Ne. Tačiau tame laiške jis įspėjo Meksiko arkivyskupą atkreipti ypatingą dėmesį į mūsų tikėjimo idėjas, paplitusias tarp Gran Kiviroje įsikūrusių indėnų.

– Nesuprantu, kaip Ispanijos vienuolis?..

– Tuoj jums paaiškinsiu, tėve.

Inkvizitorius kalbėjo toliau:

– Tame laiške brolis Marsilja primygtinai prašė mūsų arkivyskupą dėti visas įmanomas pastangas išsiaiškinti tų atsivertimų kilmę ir ištirti, ar kartais už jų neslypi vienos vienuolės, Ispanijoje garsėjančios kaip stebukladarė, apsireiškimai...

– Apsireiškimai? Vienuolės?

Tėvas Salasas apstulbęs pasiglostė plikę.

– Na, tikslus terminas būtų „projekcija", nes Marsilja priėjo išvadą, kad toji vienuolė, beje, iš pranciškonų klauzūros, turi bilokacijos dovaną. Kitaip sakant, gali pasirodyti čia ir tuo pat metu būti Ispanijoje.

– Ir kas gi ji tokia? Gal Marija Luisa iš paveikslėlio?

– Ne, tai jauna vienuolė iš Sorijos klauzūros, vardu Marija Chesus de Agreda.

– Tai ko tuomet laukiate? – entuziastingai pašoko tėvas Salasas. – Jei jau turite šiuos įkalčius, kodėl nepasiunčiate kokios komisijos į Kivirą ištirti šio reikalo? Dviejų vienuolių pakaktų, kad...

– O ką siųsti? – sausai nutraukė jį brolis Estebanas.

– Jei sutiktumėt, pats siūlausi savanoriu. Galėčiau pasiimti kurį nors vienuolį naujoką, pavyzdžiui, brolį Diegą, jauną ir stiprų – jis būtų puikus kelionės palydovas. Mes abu užtruktume šiek tiek ilgiau nei mėnesį.

– Leiskite pagalvoti.

– Manau, neturite geresnio pasirinkimo, tėve, – ryžtingai pasakė senukas. – Aš moku indėnų kalbą, jie mane seniai pažįsta, išmanau, kaip išgyventi dykumoje, geriau nei bet kuris jūsų vyrų. Man nebūtų sudėtinga su indėnais nukeliauti iki jų gyvenvietės, o paskui grįžti, išvengiant labiausiai apačių kontroliuojamų kelių.

Inkvizitorius atsisėdo.

– Tikiuosi, nėra didesnės jus vedančios jėgos nei entuziazmas, tiesa? – sumurmėjo.

– Ir tikėjimas, tėve, – patvirtino Salasas.

– ...Tuomet tebūnie taip. Išvyksite per kitą pilnatį, rugpjūtį. Po dešimties dienų. Nuodugniai supažindinkite brolį Diegą su jo pareigomis ir kuo greičiau parneškite man žinių apie tą mėlynąją damą.

34

Madridas, Ispanija

Be dvidešimties minučių penktą ryto kvartale aplink Madrido nacionalinę biblioteką buvo ramu. Dar nevažiavo nė vienas autobusas, jungiantis sostinę su oro uostu, paprastai pradedantis kelionę netoliese esančioje Kolumbo aikštėje, tik keli tušti taksi su žaliomis šviesėlėmis.

Sidabro spalvos *Ford Transit* iš Serano gatvės įsuko į siaurutę Viljanuevos gatvelę ir važiavo žemyn palei metalinę tvorą, juosiančią Nacionalinį archeologijos muziejų ir didžiąją biblioteką. Likus porai šimtų metrų iki gatvės pabaigos, kur ji įsilieja į Prado alėją, vairuotojas išjungė variklį, šviesas ir tyliai riedėjo, kol šonu priekiniais ratais sustojo ant šaligatvio priešais *Apartamentos Recoletos* pastatą.

Niekas neatkreipė dėmesio į furgoną.

Po pusantros minutės iš automobilio išlipo du tamsūs siluetai.

– Greičiau! Mes jau vietoje!

Žmogystos lengvai, be jokių nereikalingų judesių, įveikė trijų metrų aukščio tvorą. Jų vikrios nelyginant katino pėdos

lengvai prisitaikė prie geležinių strypų, o visa kita tebuvo profesionalumo nuopelnas. Ant nugaros jie nešėsi mažas juodas kuprines, ausyse buvo įtaisytos mažos trumpųjų bangų siųstuvų ausinės. Trečiasis, pasilikęs furgone, ką tik per nešiojamąją radijo stotį išgirdęs pagrindinių durų sargo stoties signalus, pranešė, kad kelias laisvas.

Priešakiniame bibliotekos kieme šešėliai vikriai prasliuogė pro šv. Izidoriaus ir Alfonso X Išmintingojo skulptūras, kurios, iškilusios penkiolika laiptelių virš gatvės lygio, tarsi sekė įsibrovėlių veiksmus.

– Paskubėk! – įsakė priekyje einantis šešėlis.

Po dešimties sekundžių įsibrovėliai glaudėsi prie kairiosios išorinės sienos šalia laiptų. Dar po penkių sekundžių vienas iš jų – „šaltkalvis“ – jau rakino stiklines pastato duris.

– Picos pagrinde, ar mane girdi?

„Šaltkalvio“ balsas aiškiai suskambo fordo viduje.

– Garsiai ir aiškiai, Pica 2.

– Ar sargas prie durų?

– Ne. Kelias laisvas... gero žygio.

Šešėliams įėjus į pastatą, arkoje, gaubiančioje įėjimą į biblioteką, buvo tuščia. Be to, raudona voliumetrinių jutiklių švieselė kampuose buvo išjungta.

– Bus išėjęs nusičiurkšt... – sumurmėjo pirmasis šešėlis, pamatęs, kad kelias laisvas.

– Dvi minutės trisdešimt sekundžių, – atsakė „šaltkalvis“.

– Gerai, pirmyn!

Mikliai užlėkė trisdešimt penkiais marmuro laipteliais iki pagrindinės skaityklos salės, kur ką tik buvo įrengta tuzinas kompiuterių, kad skaitytojai galėtų naudotis pagrindine duomenų baze. Apėję ją iš dešinės ir kirtę tamsų kartotekų sparną, priėjo stiklines duris gilumoje.

– Duok deimanto rėžtuką.

„Šaltkalvis" su chirurgo tikslumu rėžė kairįjį stiklo kraštą, brėždamas taisyklingą stačiakampį, kol pjūvio linija susijungė. Išpjovęs dar du mažyčius stačiakampius, tylomis išėmė stiklą.

– Dabar atremk jį į sieną, – paliepė bendrininkui.

– Gerai.

– Trys minutės keturiasdešimt sekundžių.

– Taip. Tęskime.

Išpjautas langas skyrė kartotekų salę nuo rankraščių skaityklos. Tik blausios atsarginių išėjimų lemputės apšvietė patalpą.

– Minutėlę! – „šaltkalvis" staiga sustojo. – Pagrinde, ar mane girdi?

– Klausau, Pica 2.

– Noriu, kad įsitikintum, ar krosnies prieangio akys ką nors mato.

– Tuojau pat.

Forde sėdintis vyras įvedė kelias instrukcijas į savo kompiuterį, sujungtą su slankiąja antena, įtaisyta ant furgono. Tyliai zvimbtelėjusi, ši pasisuko į bibliotekos pusę, gaudydama specialų elektroninį signalą. Netrukus skystųjų kristalų ekranas nušvito ir monitoriuje pasirodė smulkus pastato pirmo aukšto planas.

– Nuostabu! – sušuko trečiasis vyras. – Tuojau pat sužinosiu, Pica 2.

– Paskubėk, Pagrinde.

Pelės rodyklė vikriai perbėgo staiga plane pasirodžiusiu trimačiu rankraščių salės vaizdu. Tą pačią judančią strėlytę vyras spragtelėjo ant vienų rytinės pusės durų. Piktograma su žodžiu *scanning* apačioje rodė, kad sistema sujungta su bibliotekos apsauginiukų centrine būstine ir specialiu davikliu – su pagrindiniu apsaugos bendrovės štabu.

– Greičiau, greičiau... – nekantriai sumurmėjo trečiasis vyras. – Dar truputėlį, Pica 2... Na štai, baigta!

– Ir viskas gerai?

– Galite tęsti. Suaktyvinta tik didžioji krosnis.

– Nuostabu.

„Šaltkalvis" ir jo palydovas įšoko į patalpą, skirtą rankraščiams skaityti, pasuko į kairę ir puolė pro duris, kurios pasidavė vos paspaudus aliarmo išjungimo mygtuką.

– Laiptais. Ketvirtas požemis.

– Ketvirtas?

– Taip. Ir sukis greičiau. Esame čia jau keturias minutes penkiasdešimt devynias sekundes.

Po keturiasdešimties sekundžių „šaltkalvis" ir jo bendras jau buvo laiptų apačioje.

– Dabar mes vieni, – įspėjo. – Čia, apačioje, negalime gauti žinių iš komandos, o šios salės sienos šarvuotos.

– Ką padarysi. Šitos durys?

„Šaltkalvis" linktelėjo.

Priešais juos išdidžiai stūksojo kvadratinis dviejų su puse metro aukščio metalinis užtvaras iš dviejų blokų. Atidarymo sistema buvo įmontuota sienoje, durų dešinėje, ir buvo valdoma magnetine kortele ir kodu, kurį reikėjo surinkti paprastute klaviatūra.

– Jokios bėdos, – nusišypsojo „šaltkalvis". – Prieš vagis atsilaikys nebent dangaus vartai.

Nusiėmęs megztą kepuraitę, dengusią veidą, nusimetė nuo pečių kuprinę ir ištraukė iš jos kažkokį daiktą, panašų į skaičiuotuvą. Paskui vienoje kišenėje susirado laidą, besibaigiantį tvirtu kaiščiu, ir įkišo jį tiesiai po kortelių skaitytuvu.

– Pažiūrėsim, ar šitai veikia, – sumurmėjo. – Atrodo, naudo-

jama apsaugos programa paremta *Fichet* sistema. Pakaks įvesti vienaženklį pagrindinį skaičių ir...

– Kalbiesi pats su savimi?

– Ša!.. Septynios minutės dvidešimt sekundžių... Atidaryta!

Žalia šviesa šalia mažytės apsaugos sistemos klaviatūros ir durų užrakto zvimbtelėjimas reiškė, kad įėjimas į „krosnį" ką tik pasidavė genijui „šaltkalviui".

Antrasis šešėlis išliko ramus. Nors tikslumas, su kuriuo dirbo tasai nelabasis, visuomet stulbino kartu užduotis atliekančius bendrus, visi komandos nariai jau buvo išmokę slėpti susižavėjimą.

– Gerai. Dabar mano eilė.

Antrasis šešėlis įlindo į šarvuotąją salę. Atsidūręs viduje, pasikuitė savo kuprinėje, ieškodamas naktinio matymo prietaiso. Nusispyrė brangius raudonus mokasinus, kuriuos visada avėjo, ir suspaudė naujausios kartos *Patriot* naktinio matymo prietaiso vamzdelį. Tai buvo jo mėgstamiausias žaisliukas. Nusitraukęs megztą kepuraitę, kuri slėpė švelnius, moteriškus veido bruožus ir į uodegėlę surištus juodus plaukus, šešėlis pritvirtino objektyvą prie kaktos. Švilpesys, rodantis, kad kraunasi aparato baterija, jį suerzino.

– Na, gražuoli, kurgi tu? – prodainiu paklausė.

Iš lėto infraraudonoji švieselė pradėjo slinkti užrašais ant lentynų. Pirmiausia raidės *Rankr.*, paskui *Rankr. faks.* ir dar vėliau *Užs. rankr.*

– Aha. Štai čia. Užsakyti rankraščiai.

35

– Prakeikimas! Negi neįmanoma ramiai pailsėti?

Niekas taip nesiutino Karloso Alberto, kaip būti pažadintam telefono skambučio.

Nors jo atveju ta fobija buvo liguista. Nusipirko geriausią automatinį atsakiklį, koks tik buvo rinkoje, prižadėjęs sau niekada nekelti ragelio, iki nesužinos, kas skambina. Bet būdamas namie taip ir nesugebėjo įvykdyti to pažado.

– Karlitai? Čia tu?

– Taip... Chosė Luisas?

– Kas gi daugiau. Atidžiai paklausyk...

Policininkas kalbėjo sunerimęs.

– Praėjusią naktį du nežinomi asmenys įsibrovė į Nacionalinę biblioteką ir pavogė kai ką iš jos fondų...

– Iš tikrųjų? Ką gi: pasikalbėk su *El País*, – atsakė bodėdamasis Karlosas.

– Palauk minutėlę. Šią bylą atidavė mano skyriui. Ir žinai kodėl? – teatrališka Martino pauzė privertė Karlosą suklusti. – Yra įtarimų, kad čia veikia kokia nors sekta.

– Tikrai?

– Taip, Karlitai. Tačiau ne tai svarbiausia. Labiausiai mane nustebino, kad dingusi medžiaga – rankraštis, susijęs su tavimi.

– Juokauji.

Dabar jau žurnalisto balsas pasikeitė.

– Nė trupučio, bičiuli. Todėl ir skambinu. Vakar vakare tu paskutinis išėjai iš rankraščių salės, ar ne?

– Taip, manau, kad taip.

– Ir buvai užsisakęs egzempliorų... palauk, pažiūrėsiu, „Benavideso memorialą". Išleistą 1630 metais.

– Pavogė „Memorialą"? – niekaip negalėjo atsitokėti Karlosas.

– Ne, ne. Dingusi knyga yra neišleistas to Benavideso rankraštis, kuris, pasak man paaiškinusių specialistų, yra vėlesnis tavo užsakytos knygos variantas. Ji taip ir nebuvo išleista. Datuojama ketveriais metais vėliau nei „tavasis" „Memorialas". Ir yra daug vertingesnė.

– Na ir kaip tai susiję su manimi? Negi mane laikai įtariamuoju?

– Ką gi, Karlitai, galima sakyti, tu esi vienintelis mūsų turimas pėdsakas. Be to, sunku paneigti, kad egzistuoja tam tikras ryšys tarp tavo skaitytos knygos ir nugvelbtos medžiagos.

– Ar tai nėra dar vienas tavo „sinchroniškumas"?

– Taip, – atsiduso Chosė Luisas, – aš irgi apie tai galvojau. Bet policijoje niekas neskaito Jungo. Čia sinchroniškumus vadina netiesioginiais įkalčiais.

– Gerai, Chosė Luisai. Išsiaiškinkime šį reikalą kuo greičiau. Kur susitinkam?

– Tai bent! Džiaugiuosi, kad bent kartais mūsų nuomonės sutampa.

– Ką manai apie kavinę *Gijón* priešais biblioteką? Pavyzdžiui... dvyliktą?

– Lauksiu tavęs ten.

Karlosas padėjo ragelį jausdamas gerklėje keistą kartėlį.

Po trijų valandų atsisėdęs prie vieno *Gijón* stalelio Martinas jo laukė sklaidydamas laikraštį. Sėdėjo prie vieno iš kavinės langų, stengdamasis tarp praeivių, tuo metu kertančių *Paseo de Recoletos,* pamatyti gerai pažįstamą žurnalisto siluetą.

Karlosas neužtruko. Atėjo lydimas kažkokio nevalyvo tipo, drūto ir žemaūgio, kurio mažos įkypos akys atrodė kaip per veidą einantis brūkšnys.

– Leisk tau pristatyti Tchemą Chimenesą, geriausią mūsų žurnalo fotografą. Gerai jau, – nusišypsojo, – vienintelį.

Iš Chosė Luiso veido buvo matyti, kad šis laukia išsamesnio paaiškinimo.

– Jis buvo kartu, kai visa tai nutiko Agredoje, – pridūrė Karlosas. – Juo galima visiškai pasitikėti.

– Malonu susipažinti.

Policininkas paspaudė Tchemai ranką, bet tas nesiteikė nė burnos praverti. Susėdę paprašė trijų puodelių kavos su pienu ir išsitraukė cigaretes.

– Tai ką, – pirmasis prabilo Karlosas, – ką konkrečiai pavogė?

Martinas iš striukės kišenės išsitraukė mažytį bloknotą ir užsidėjo akinius.

– Kaip minėjau, tai ypač vertingas rankraštis. Parašytas 1634 metais vienuolio Alonso de Benavideso, kurį, rodos, gana neblogai pažįsti...

Karlosas linktelėjo.

– Kaip man šįryt paaiškino už istorinius bibliotekos archyvus atsakingas asmuo, šis tekstas buvo perrašytas rengiantis nusiųsti popiežiui Urbonui VIII kaip tavo vakar skaitytos ata-

skaitos, kuri buvo išspausdinta Pilypo IV įsakymu Madride, pataisytą leidimą...

– Ir ką galėjo sudominti tokios rūšies dokumentai?

– Štai čia ir bėda: daugelį žmonių. Dingęs rankraštis buvo pilnas pastabų, paraštėse pažymėtų paties Ispanijos karaliaus. Ir tai daro jį... neįkainojamą.

– Neįkainojamą? Ir kiek toks dalykas galėtų būti vertas? – mažytės Tchemos akutės sužibo.

– Sunku suskaičiuoti, visų pirma todėl, kad nėra daug kolekcininkų, galinčių įvertinti veikalo retumą. Milijoną dolerių juodojoje rinkoje? Galbūt du?

Fotografas švilptelėjo.

– Viena nesuprantu, – nedelsdamas tarė, – kodėl ši byla buvo paskirta jums. Karlosas sakė, kad jūsų sritis – sektos...

Fotografo tonas suerzino Martiną. Policininkas klausiamai pažvelgė į Karlosą.

– Nesijaudink, – pasakė tas. – Aš juk sakiau, kad Tchema galima pasitikėti.

– Ką gi, – atlyžo Chosė Luisas. – Be „pėdsako", vedančio prie Karloso, prieš kelias savaites toks Šventojo Atvaizdo ordinas pasiūlė Nacionalinei bibliotekai trisdešimt milijonų pesetų už tą patį rankraštį.

– Trisdešimt! – pakartojo Tchema. – Mažoka, palyginti su...

– Žinoma, biblioteka nepriėmė pasiūlymo ir daugiau nieko negirdėjo apie tą ordiną. Reikalas tas, kad Vyskupų Konferencijos brolijų ir draugijų sąraše nefigūruoja jokia draugija tokiu pavadinimu, Romoje irgi. Todėl mano vadovybė ir įtaria, kad tai gali būti kokia suvienytoji katalikiška sekta...

– Ir turtinga, – jau linksmiau leptelėjo fotografas.

– Ar jau išsiaiškinta, kokiu būdu įvykdyta vagystė?

Chosė Luisas tikėjosi to klausimo.

– Tai ir yra keisčiausia šioje byloje, – kalbėjo toliau. – Rankraštis buvo saugomas šarvuotoje bibliotekos salėje, saugomoje labai sudėtingos apsaugos sistemos ir visą naktį pastato viduje budinčių apsaugos darbuotojų. Tačiau neįsijungė nė vienas pavojaus signalas, niekas nieko negirdėjo ir jei ne išimtas durų stiklas, rastas rankraščių salėje, gali būti, kad vagystė iki šiol nebūtų aptikta.

– Na, ką nors juk turite.

– Taip, išimtą stiklą ir...

Chosė Luisas sudvejojo.

– ...ir skambutį iš pirmame aukšte esančio telefono į Bilbao 4 valandą 59 minutės ryto.

– Vagystės metu?

– Gali būti. Numeris įregistruotas centrinės stoties atmintyje ir jau atlikome reikalingus tyrimus. Manome, kad tai padaryta norint sumėtyti pėdsakus.

– Taip manote? O kodėl?

– Todėl, kad numeris priklauso mokyklai, kuri tuo metu, žinoma, buvo uždaryta. Galimas dalykas, susidūrėme su labai gerai pasirengusiais savo srities profesionalais, sugebėjusiais įdiegti į atmintį klaidingą numerį, kad nuvestų mus į aklavietę.

– O gal ir ne.

Išgirdęs mįslingą Karloso repliką Chosė Luisas vos neišvertė kavos puodelio.

– Tu ką nors žinai?

– Ką gi. Tarkime, kad turiu nuojautą.

Žurnalistas atsivertė savo užrašų sąsiuvinyje balandžio 14-ąją padarytus užrašus – tą dieną, kai kalbėjosi su vienuolėmis Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne Agredoje, – ir kažko paieškojo.

– Tchema, pameni, apie ką mums užsiminė Agredos sesutės?

– Jos apie daug ką kalbėjo, ar ne?

– Taip, taip, – palinksėjo Karlosas ieškodamas toliau, – aš turiu omeny vieną ypatingą pėdsaką, labai aiškų...

– Nežinau.

– Štai, radau! Chosė Luisai, turi pasiėmęs mobilųjį?

Policininkas nustebęs linktelėjo.

– O tos mokyklos Bilbao numerį?

Chosė Luisas vėl linktelėjo, rodydamas savo bloknote septynių skaitmenų numerį.

Karlosas paėmė policininko mobilųjį *Motorola* ir greitai surinko numerį. Po kelių trakštelėjimų pasigirdo kvietimo signalas.

– Pasionistai, klausau? – atsiliepė abejingas balsas.

Žurnalistas patenkintas nusišypsojo, matydamas nustebusius policininko ir fotografo žvilgsnius.

– Laba diena. Ar galėčiau kalbėtis su tėvu Amadėjumi Techada?

– Jis universitete, pone. Pamėginkite paskambinti po pietų.

– Gerai, ačiū. Bet jis čia gyvena, ar ne?

– Taip.

– Likite sveiki.

– *Agur.*

Dvi poros apstulbusių akių gręžte gręžė Karlosą.

– Aš jį turiu, Chosė Luisai... Tavo ieškomas žmogus yra tėvas Amadėjus Techada.

– Bet kaip, po velnių?..

– Labai paprasta: dar vienas „sinchroniškumas", – niuktelėjo jį alkūne Karlosas. – Agredos vienuoliukės papasakojo mums apie „ekspertą", kuris stengiasi prastumti Romoje sesers Mari-

jos Chesus de Agredos kanonizavimo bylą. Aš savo užrašuose pasižymėjau jo adresą, tikėdamasis kada nors jį aplankyti, tad žinojau, kad galiu jį rasti vienoje dvasininkų rezidencijoje prie mokyklos... Bilbao.

– Dieve šventas!

– Ar Nacionalinės policijos pajėgos apmokės man trumputę kelionę į Baskų kraštą?

– Žinoma, Karlitai... – sumurmėjo Chosė Luisas. – Rytoj pat. Bet primenu tau: vis dar esi mano įtariamųjų sąraše.

36

– Tai ne auglys, Dženifere.

Gydytoja Linda Mejers skaitė magnetinio rezonanso tyrimo ataskaitą, kurią prieš dieną buvo užsakiusi *Cedars-Sinai* medicinos centre. Jos pacientės smegenų žievė atrodė normali, taip pat ir pailgosios smegenys. Smilkininės sritys irgi sveikos – nebuvo nė vienos šviesios dėmės, rodančios, kad kaukolėje būtų neįprastas darinys.

– Neatrodo, kad būtumėt apsidžiaugusi, daktare.

– Ak! Ne, ne! Žinoma, kad džiaugiuosi, Dženifere. Tiktai...

– Kas?

– Taip ir negaliu rasti priežasties, sukeliančios jums sapnus. Juk jie jus tebelanko, tiesa?

– Kas naktį, daktare. Žinote? Kartais atrodo, lyg man kažką diktuotų. Tarsi mano sąmonė būtų didžiulis kino ekranas, kuriame kažkas rodo dokumentinį filmą. Rodo dalimis. Ir kartais leidžia man pažiūrėti scenas, kurios mane paveikia.

– Pavyzdžiui, apie indėną, ant dilbio turintį tokį pat apgamą kaip jūs.

– Taip.

– Arba parodo žmogų, turintį jums pažįstamą vardą, pavyzdžiui... – Mejers žvilgtelėjo į ligos istoriją, – Ankti!

Dženiferė linktelėjo.

– Norėčiau jūsų paklausti, Dženifere.

– Klauskite.

– Visa tai jus kaip nors veikia? Noriu pasakyti: ar jaučiatės prislėgta, nepatenkinta dėl tų sapnų? O gal atvirkščiai – jie sukelia jums tam tikrą pasitenkinimą?

Pacientė truputėlį pamąstė. Ne taip paprasta apibūdinti tai, kas ne tik jos neerzino, bet ir kiekvieną naktį vis labiau domino.

– Tiesa ta, daktare, – pagaliau tarė Dženiferė, – kad mano susirūpinimas išvirto į smalsumą.

– Tuomet galbūt galime pakeisti mūsų psichoterapijos kursą, Dženifere. Kai papasakosite man, ką sapnavote praėjusią naktį, pasakysiu, ką galima nuveikti metodu, vadinamu regresyviąja hipnoze. Esate pasirengusi?

Dženiferė atsakė klausimu į klausimą:

– O jūs?

37

Tarp Isletos ir Gran Kiviros
1629 metų rugpjūtis

Po šešių dienų, kai paliko Šv. Antano misiją, Sakmo žmonės ėmė skųstis nuovargiu. Žygio trukmė labai sutrumpėjo, o maisto atsargos pradėjo sekti. Iš pradžių vienuoliai per dieną nukeliaudavo keturias mylias, dabar daugiausia įveikdavo dvi.

Tam įtakos turėjo saugumo priemonių sustiprinimas. O buvo daroma taip: trijų vyrų grupelė žygiuodavo priešakyje ir savo kelyje ant akmenų arba medžių žievės palikdavo ženklus – nelygu, ar kelias buvo laisvas, ar ne. Tuo pat metu kita grupė sergėjo būrio sparnus maždaug tūkstančio metrų spinduliu.

Visą laiką keliavo pietryčių kryptimi, su kiekvienu saulėtekiu laimėdami po kelias minutes šviesos ir kirsdami senus apačių medžioklės plotus. Nors ir žinojo anuos persikėlus į kitas platumas, jų apleistos senosios teritorijos vis dar žadino jiems prietaringą baimę.

Bet nieko nenutiko.

Per tas lėto žygiavimo dienas brolis Chuanas de Salasas, o visų pirma jaunasis Diegas Lopesas perprato daug dykumos paslapčių. Brolis Diegas buvo vaikinas iš Ispanijos šiaurės, stiprus kaip ąžuolas, bet naivus kaip vaikas. Jis domėjosi viskuo, nors labiausiai troško išmokti indėnų kalbą, kad kuo greičiau galėtų pradėti skelbti jiems Dievo žodį.

Tai buvo dienos, per kurias pranciškonai sužinojo, kad „pietų lygumos" – kaip jas vadino jumanai – iš pirmo žvilgsnio tuščios, buvo kupinos gyvybės. Indėnai išmokė juos atskirti nuodingus vabzdžius nuo nekenksmingų. Pasakojo jiems apie pavojingąsias *derliaus skruzdes*, tam tikros rūšies bestuburius, su kiekvienu įkandimu suleidžiančius nuodų, suardančių raudonuosius kraujo kūnelius, ir kenksmingesnius nei vapsvos. Taip pat parodė jiems, kaip sukapoti kaktusą, norint atsigerti, ir pamokė, kad trumpomis vasaros naktimis nereikia išbaidyti šalia įsitaisiusių raguotųjų driežų, nes šie saugos juos nuo skorpionų ir kitų nuodingų roplių, o ryte iš jų bus galima pasigaminti pusryčius.

Devintą dieną, šiek tiek po saulėlydžio, keli įvykiai nutraukė jų pamokas. Visą dieną žaibavo ir nors nepratrūko nė vienas debesis, žaibai sumažino indėnų ryžtą, nes jie kiekvieną gamtos reiškinį laikė pranašyste.

– Galbūt šiąnakt susitiksime su mėlynąja dama, – sušnibždėjo brolis Diegas senajam tėvui Salasui, kai grupės vadas sustojo laukymėje, norėdamas įrengti stovyklą. – Jumanai atrodo sunerimę, tarsi ko lauktų.

– Dievas teišgirsta tave, broli.

– Aš pats turiu keistą nuojautą. Jūs ne, tėve?

– Tai dėl audros, – atsakė brolis Chuanas.

Už poros žingsnių nuo jų, Sakmui mostelėjus, vyrai atrišo

mantos maišus ir nuvalė aplink platų apskritimą. Didžiojo Valpio sūnus nebijojo lietaus, taigi nusprendė, kad nakvos po atviru dangumi, nenuleisdami akių nuo horizonto.

Stovykla buvo rengiama taip pat kruopščiai kaip ir ankstesnėmis dienomis. Keturiose pasaulio šalyse įsmeigė mietus. Vėliau juos apjuosė plona virvele su žvangučiais, kad sargybiniai išgirstų kiekvieną įsibrovėlį. Turėjo būti itin atidūs, kad nesukeltų klaidingo aliarmo. Prie tokios pasenusios apsaugos sistemos prisidėjo sargybinių keitimasis kas trys valandos. Dar sargybinių pareiga buvo kurstyti stovyklos laužą. Tačiau tai bus tik atėjus nakčiai.

Prieš tai kai kas dar nutiko.

O buvo taip: kol pranciškonai ruošė sau guolius, jų dėmesį patraukė staigus indėnų sujudimas. Sargybiniai tolumoje išvydo būrį žmonių, pėsčiomis traukiančių jų link. Rankose jie nešė deglus... Ir savo ruožtu jau buvo pastebėję sargybinius.

– Tikiuosi, tai ne apačiai?

Išgirdęs naujieną, brolis Chuanas pribėgo prie Sakmo.

– Abejoju, – atsakė tas. – Apačiai retai užpuola temstant. Bijo tamsos taip pat kaip ir mes... Ir niekuomet prieš puldami neuždegtų deglų.

– Tuomet kas tai?

– Palauksime jų. Gal tai kokie prekeiviai.

Po dešimties minučių, kai slėnį jau dengė juodas nakties apsiaustas, deglai priartėjo prie stovyklos. Jų buvo dvylika ir kiekvieną jų laikė tatuiruotas indėnas. Būriui vadovavo indėnas vėjo nugairintu veidu. Priėjęs prie Sakmo, pabučiavo jį į dešinį skruostą.

Atvykėliai apspito laužą ir, nekreipdami dėmesio į baltuosius žmones, sumetė į jį deglus.

– Pažvelkite! – sušnibždėjo brolis Diegas tėvui Salasui. – Jie visi seniai.

Brolis Chuanas neatsakė. Tai buvo indėnai raukšlėtais veidais, baltais žvilgančiais smilkiniais, maždaug to paties amžiaus kaip ir jis, nors jų kūnai neatrodė tokie seniokiškai apdribę.

– *Huiksi!*

Vienas jų pasuko link pranciškonų. Brolis Chuanas ne iš karto suprato, ką tas norėjo jiems pasakyti. Garbusis senis tanų ir hopių dialektų mišiniu jiems linkėjo, kad „gyvenimo alsavimas" niekuomet jų nepaliktų.

Vienuoliai dėkodami nulenkė galvas.

– Mes atvykome iš Sakmo ir jo tėvo, Didžiojo Valpio, kaimo, esančio pora dienų kelio nuo čia. Nė vienas mūsų karių dar jūsų nematė, bet mes, Miglos genties senoliai, žinojome, kad esate netoli. Todėl iššygiavome jūsų pasitikti.

Brolis Chuanas vertė Diegui tą sakinių tiradą. Prabilęs senis neatplėšė akių nuo tėvo Salaso.

– Sveikindami jus, atnešėme kukurūzų ir turkių, – kalbėjo toliau, paduodamas pintinę su laužo liepsnose žėrinčiais daiktais. – Dėkojame jums už tai, kad atvykote. Trokštame, kad papasakotumėt mūsų tautai apie tą Visų Dievų Viešpatį, kurio žodį skelbiate, ir kad įvesdintumėte mus į jo garbinimo paslaptis.

Pranciškonai išblyško.

– O kaip sužinojote, kad atvyksime *būtent* dabar? – paklausė brolis Chuanas tanų dialektu.

Tuomet prabilo seniausiasis indėnas:

– Jūs žinote atsakymą: Dykumos Moteris nužengė iš dangaus kaip mėlynas žaibas ir pranešė apie jūsų atvykimą. Tai įvyko prieš porą naktų toje pat vietoje, kur ji apsireiškia jau daug mėnesių...

– Taigi, ji čia?

Vienuolių širdys suplakė stipriau.

– Ir kokia ji?

– Nepanaši nė į vieną mūsų moterų. Jos oda balta kaip kaktusų sultys; jos balsas tarsi vėjelis, šnabždantis tarpukalnėse, o jos buvimas spinduliuoja žiemos ežero ramybę.

Senojo jumano jausmingi žodžiai jiems padarė įspūdį.

– Jūs jos nebijote?

– Oi, ne! Niekada. Ji sugebėjo pelnyti mūsų pasitikėjimą išgydžiusi kelis mūsiškius.

– Išgydžiusi? Kada tai nutiko?

Indėnas rūsčiai pažvelgė į tėvą Salasą. Jo akys žėrėjo kaip kibirkštys aukšto laužo šviesoje.

– Ar Sakmas jums nepapasakojo? Mes su karių grupe nuvykome į gyvatės tarpeklį susitikti su dama. Tai nutiko kaip tik prieš Didžiojo Valpio sūnui išvykstant pas jus. Danguje švietė didžiulė pilnatis ir visas slėnis švytėjo. Atvykę į mūsų protėvių šventąją vietą, pamatėme, kad mėlynoji dvasia atrodė liūdna. Ji paaiškino kodėl. Priėjo prie manęs ir papriekaištavo, kad nepranešiau apie savo anūkės ligą.

– Kas jai buvo?

– Jai įgėlė gyvatė. Ant kojos buvo iškilęs didžiulis gumbas. Pasiteisinau, kad nė vienas mūsų dievų negali išgydyti tokios žaizdos, bet ji paprašė atnešti mergaitę.

– Jūs, žinoma, atnešėte.

– Taip. Mėlynoji dama paėmė ją ant rankų ir apsupo ryškia šviesa. Vėliau, kai spindėjimas išblėso, pastatė ją ant žemės, mažylė savo kojytėmis pribėgo prie manęs ir visiškai sveika puolė į glėbį.

– Matėte tik šviesą?

– Taip.

– Ir ji nerūstavo, nieko nereikalavo už tuos gydymus?

– Ničnieko.

– Ir niekada neapsilankė kaimelyje?

– Ne. Visada lieka už kaimelio ribų.

Tuomet prie vienuolių priėjo kitas senolis, plikas ir beveik be dantų.

– Mėlynoji dama išmokė mus to, kad patikėtumėte jos apsilankymais, perdavė kaip ženklą, kad mus atpažintumėte.

Senis išsitiesė, iškėlė galvą ir atsistojo netoli vienuolių. Paskui itin atsargiai, tarsi bijodamas apsirikti, pradėjo gestikuliuoti dešine ranka – pirmiausia pakėlė ją prie kaktos, vėliau nuleido iki krūtinės.

– Jis žegnojasi! – šūktelėjo brolis Diegas. – Kas tai per stebuklas?

Naktis jiems buvo parengusi dar keletą staigmenų.

Susėdę šalia laužo atvykėliai nupasakojo pagrindinius tos moters mokymus. Iš viso pasakojimo vienuolių dėmesį patraukė tai, kad visi iki vieno ją buvo regėję. Prisiekinėjo matę ją nusileidžiančią akinamos šviesos apsuptą, ir net žvėrys nutildavo, kai ji pasirodydavo Gran Kiviroje. Pasak jų, toji moteris buvo iš kūno ir kraujo, o ne vaiduoklis ar miražas. Jie jautė ją stipriau, ji atrodė jiems daug tikresnė nei dvasios, kurias jų šamanai įsivaizduodavo užvalgę šventųjų grybų. Iš tikrųjų jos portretas buvo taip nuosekliai nupasakotas, kad vienuoliai net ėmė manyti susidūrę su kokia apsišaukėle, slapčia atvykusia iš Europos ir šešerius metus besislapstančia tose dykumose.

Tačiau ta mintis netrukus buvo paneigta.

38

Roma

Norint pasiekti Vatikano radijo studijas iš Šv. Petro aikštės, reikia pakilti *Via della Conciliazione* iki pat pabaigos ir tuomet pasukti į kairę. Praeiti pro šv. Kotrynos Sienietės paminklą ir nuostabias Šv. Angelo pilies prieigas. Visai šalia, didžiuliuose XVII amžiaus rūmuose, *Piazza Pia* trečiajame name, pro dvivėres duris galima patekti į vieną keisčiausių šios mažytės Valstybės vietų.

Ši institucija yra popiežiaus „oficiozas". Radijas praneša apie jo viešus pasirodymus, keliones ir koordinuoja užsienio žurnalistų, suinteresuotų kuo iškiliau perteikti Vatikano įvykius, darbą. Netgi yra tiesioginė linija, jungianti su Šventuoju Tėvu. Galbūt dėl tos priežasties tarp Pauliaus VI laikų ir ilgo Jono Pauliaus II valdymo šios institucijos darbas kuo toliau, tuo labiau sudėtingėjo. Vadovaujami iš jėzuitų sudarytos valdybos, čia dirba keturi šimtai žmonių, išleidžiančių į eterį daugiau nei septyniasdešimt kasdienių laidų. Laidos transliuojamos trisdešimčia kalbų – nuo lotynų iki japonų, ką ir kalbėti apie kinų, arabų, armėnų, latvių ar vietnamiečių.

Be viso to, Vatikano radijas turi įspūdingas technines galimybes savo laidas transliuoti į visus penkis žemynus. Jo technologijos tokios tobulos, kad kai kurie stebėtojai laido užuominas, esą jo įrenginiai pranoksta visus reikalavimus. Kas žino.

Tiesa ta, kad tėvas Baldis, kai atvyko į studiją, nežinojo šių faktų. Vos spėjo labai ankstyvą rytmetį išgerti kavos Šv. Petro aikštėje šalia *Ufficio Stampa* ir minutėlę pasigėrėti patraukliomis ten esančių knygynų vitrinomis. Aukštoji telekomunikacijų politika jam atrodė tokia pat tolima kaip Antarktidoje esanti mokslinė stotis.

Įžengęs pro Vatikano radijo duris ir užlipęs marmuriniais laiptais prie pirmo patikrinimo langelio, „trečiasis evangelistas" paklausė, kur yra tėvo Korso kabinetas.

– Antrame požeminiame aukšte. Išlipęs iš lifto, eikite koridoriumi iki galo ir rasite kabinetą 2S-22, – paaiškino malonios išvaizdos budėtojas, užsirašęs lankytojų lape jo asmens tapatybės kortelės numerį. – Mes jūsų laukėme.

Liftas, senas firmos *Thyssen* egzempliorius grotuotomis durimis, išleido jį koridoriuje, kuriame šviete visa eilė baltų durų su metaliniais ratukais vietoj rankenų. Nors iš pirmo žvilgsnio durys atrodė kaip povandeniniame laive, vėliau suprato, kad jos izoliuoja garsą įrašų studijose. Virš kiekvienų durų pastebėjo po dvi lempeles – vieną raudoną, kitą žalią – skirtas nurodyti lankytojams, kaip dabar Baldžiui, ar galima įeiti.

Salė, pažymėta numeriu 2S-22, buvo nelabai toli nuo lifto. Beveik nesiskyrė nuo kitų, nebent tas mažytis skirtumas – elektroninis užraktas.

Negalvodamas Baldis pasuko durų ratuką devyniasdešimt laipsnių ir stipriai patraukė. Nebuvo užrakinta. Durys iš karto pasidavė ir benediktinas atsidūrė apskritoje, skliautuotoje

maždaug šešiasdešimties kvadratinių metrų salėje, pilkų širmų dalijamoje į mažesnes patalpas. Centre puikiai matomas stovėjo juodos odos krėslas, o aplink jį tvarkingai išrikiuota medicinos aparatų eilutė ant vežimėlių su ratukais.

Blyškioje šviesoje buvo galima įžiūrėti baldus pilkomis širmomis atskirtose zonose. Šių buvo trys: vienoje stovėjo sudėtinga oscilografų, vienodintuvų sistema ir garso sintezatorius, kitoje buvo prikrauta dėžių, pilnų magnetofono juostų ir bylų. Galiausiai trečiojoje zonoje stovėjo rašomieji stalai, ant kiekvieno – naujausios kartos IBM kompiuteris ir dvi metalinės dėžės dokumentams, po keturis stalčius kiekvienoje, o viršuje kabojo naujutėlis kalendorius su Barselonos olimpinėmis žaidynėmis.

– Tik pamanyk! Jūs mus radote!

Baldžiui už nugaros sugriaudėjo guvus balsas. Nebuvo justi itališko akcento, bet girdėjosi Šiaurės Amerikos. Ir labai ryškus.

– Greičiausiai esate Venecijos kunigas, atvykote pakeisti tėvo Korso, ar aš klystu? – tiesdamas ranką priėjo vyras baltu chalatu. – Aš Albertas Ferelas. Nors čia visi mane vadina *il dottore* Albertu. Ir man tai patinka.

Il dottore linksmai mirktelėjo benediktinui viena akimi. Tai buvo neaukšto ūgio rausvaveidis vyras trumpai kirpta barzdele, beatsirandančią plikę mėginantis užmaskuoti nuo smilkinių ant viršugalvio užšukuotais plaukais. Išpuikęs. Gundytojas. Šelmis. Kol Baldis jį stebėjo, mėlynų skaidrių akių daktaras stengėsi užkariauti svečio pasitikėjimą.

– Jums patinka įranga?

Kunigas neatsakė.

– Viską įrengėme kaip Nacionalinės saugumo agentūros „sapnų salėje“, prieš kelerius metus pastatytoje Jungtinėse Vals-

tijose, Fort Mide. Žinote, sudėtingiausia buvo pastatyti skliautą. Mūsų bandymams su garsais reikia tobulos akustikos.

Baldis užsidėjo akinius su virvele, nenorėdamas pražiopsoti nė menkiausios smulkmenos.

– Aparatai, kuriuos matote už krėslo, – kalbėjo toliau Ferelas, – reikalingi subjekto gyvybinėms funkcijoms stebėti. Garsai, su kuriais atliekame eksperimentus, valdomi elektroniniu garso įrašymo įrenginiu, esančiu iš dešinės. Jų klausomasi per stereofonines ausines, o suvienodinimas valdomas kompiuteriu, supratote?

Daktaras Albertas stengėsi būti paslaugus. Buvo akivaizdu, kad tai jo valdos. Jautėsi čia jaukiai, didžiavosi įranga, kurią pavyko įsigyti gavus Amerikos Kongreso fondų paramą.

– Kiekvienas mūsų bandymas įrašomas į vaizdajuostę, – pasakojo toliau. – Taip pat registruojame tiriamųjų gyvybines funkcijas specialia programine įranga, leidžiančia palyginti duomenis.

– Pasakykite man vieną dalyką, *dottore* Albertai... – tariant jo vardą, Baldžio balse pasigirdo tam tikra pašaipa.

– Taip?

– Kokį iš tikrųjų darbą jūs dirbote tėvui Korsui?

– Sakykime, kad aš užsiėmiau techniniais jo projekto dalykais. Technologija, kurią plėtojote jūs, „keturi evangelistai", Chronovizijai buvo primityvoka...

Baldis buvo pasirengęs sutriuškinti tą akiplėšą. Jis „šventuosius" paminėjo taip, tarsi jų darbas nebūtų jokia paslaptis. O gal dar blogiau: tarsi ta paslaptis nepriklausytų tik Vatikanui, o būtų žinoma net tokiam pasauliečiui kaip jis, nacijos, nusprendusios neturėti oficialios religijos, atstovui.

– Supratau, – patylėjo. – Ir kas jums žinoma apie „keturis evangelistus"?

– Tiesą sakant, nedaug. Tik tiek, kad jie vadovavo kitoms rinktinėms komandoms, pasirengusioms su daugiau ar mažiau heterodoksiškomis technologijomis – kai kurios iš jų beveik paranormalios – įveikti laiko barjerą.

– Vadinasi, žinote daugiau nei dauguma šventojo Petro žmonių.

– Laikysiu tai komplimentu, tėve Baldi. Beje, – tarė šiek tiek niūresniu balsu, – kaip tik prieš jums atvykstant man paskambino kardinolas Zsidivas ir pranešė apie jūsų vizitą.

Kunigas pajuto, kad *il dottore* kažką nutylėjo.

– Na ir? – paragino jį kalbėti toliau.

– Jis jau gavo tėvo Korso kūno skrodimo ataskaitą ir paprašė, kad perduočiau jums išvadas. Kardinolas mano, kad jūs norėsite kuo anksčiau jas sužinoti.

Baldis linktelėjo galvą.

– Luidžis Korsas, dvasininkas, mirė nuo kaklo lūžio, iškritęs pro ketvirto aukšto langą. Pirmasis kaklo slankstelis per pakaušį įlindo į kaukolės ertmę ir tai jį nužudė. Tačiau pirminė apžiūra parodė dar kai ką.

– Dar kai ką?

– Taip. Tėvas Korsas patyrė streso sukeltą skrandžio opos priepuolį. Jo skrandyje rasta šiai ligai būdingų griovelių.

– Ir ką tai reiškia?

– Labai paprasta. Kaip jau aišku iš ligos pavadinimo, dvasiškasis tėvas prieš mirtį patyrė labai smarkų sukrėtimą. Teismo patologas anatomas yra beveik tikras, kad būtent nerimas ir paskatino jį iššokti pro langą. Tačiau dar nori įsitikinti, ar adrenalino lygis prieš krintant nebuvo aukštesnis už normalų. O tai šiek tiek užtruks, – pridūrė.

– Ir kas galėjo sukelti tą nerimą?

Kaip tikras kariškis, Albertas Ferelas buvo pripratęs prie tokio pobūdžio klausimų. Jau turėjo atsakyti į kai kuriuos iš jų, kai prieš porą valandų jį apklausė *carabinieri*. Iš jų išgirdo tai, ką dabar rengėsi atskleisti tėvui Baldžiui, vis dar iki galo nepatikėjusiam jo pasakojimu.

– Pasak Šv. Gemos rezidencijos sargo, prieš pat mirtį pas tėvą Korsą apsilankė viešnia.

– Viešnia?

Ferelas nusišypsojo.

– Ir, rodos, graži. Sargas papasakojo ją buvus aukštą, liekną, juodų plaukų ir šviesių akių. Labiausiai jo dėmesį patraukė brangūs raudoni mokasinai, kuriuos ji avėjo. Atrodė firminiai. Labai brangūs. Rodos, toji dama išbuvo su tėvu Korsu maždaug keturiasdešimt minučių ir išėjo likus ketvirčiui valandos iki jam iššokant pro langą.

– Ką gi... – sumurmėjo Baldis. – Tai mums nurodo, kas išsinešė jo archyvus.

– Ką jūs sakote? – nusišaipė daktaras. – Nejaugi pažįstate tą moterį, tėve?

39

Kitas rytas Manzano kalnų rytinėje atšlaitėje išaušo drėgnas. Mažiau nei aštuonios mylios nuo jų šlaitų, pietryčių kryptimi, buvo įrengta Sakmo stovykla. Su pirmaisiais saulės spinduliais indėnai jau buvo susirinkę beveik visą mantą ir užkasę praėjusios nakties laužo žarijas.

Kol jie rovė paskutinius mietus, pranciškonai pasišalino padėkoti Dievui už būsimą sielų derlių. Žinojo, kad ne visuomet buvo taip lengva ir kad Bažnyčios įsitvirtinimas Amerikoje apšlakstytas krauju. Bet net dabar vienuoliams nepavyko nė minutės pabūti vieniems su Amžinuoju Tėvu. Beveik vogčiomis keli jumanų senoliai prisidėjo prie jų maldos; atsiklaupė šalia jų ir pabučiavo sau ant kaklo kabančius kryžius, tarsi būtų „senieji krikščionys".

Tai buvo vienas iš daugelio netikėtumų. Dar vienas įrodymas, kad tai jokiu būdu nėra nesusipratimas, o dieviškojo plano vaisius. Baigę melstis, maždaug apie trečią valandą, ekspedicijos dalyviai vėl patraukė keliu Gran Kiviros link.

Iš lėto brėkštant dienai, kraštovaizdis aplinkui kito. Druskos ežerėlius pamažu keitė neaukštos pietų kalvos. Jos buvo apaugusios krūmais, jais indėnai ypač domėjosi. Tai buvo mėsingų,

pailgų dyglių atvašynai. Dyglius jie kruopščiai rovė, kad, kaip vėliau išsiaiškino vienuoliai, suvartotų savo kivose. Toje dykumoje kiekviena žolelė turėjo savo paskirtį – šventą ar pasaulietinę.

Brolis Chuanas panoro sužinoti ką nors daugiau apie savo galutinį kelionės tikslą. Bežingsniuojant prisigretino prie gale einančio senolio, kad jį pakamantinėtų.

– Ak, tėve! – sušuko tas. – Visame krašte tik vienintelėje mūsų gyvenvietėje namus statome iš akmens. Kai buvau dar visai mažas, mus pirmą kartą aplankė kastilai ir jau tada apstulbo pamatę mūsų gyvenamuosius pastatus.

– Kastilai?

– Taip. Jie sakė, kad taip vadinasi jų tauta. Taip pat aiškino, kad atkeliavo ieškodami septynių auksinių miestų, kurių nė vienas mūsų nebuvome matę. Bet jie trumpai tebuvo su mumis... Ne mūsų jie ieškojo, – nusijuokė senis.

– Veikiausiai tai buvo Vaskesas de Koronadas.

– Nepamenu jo vardo, tėve. Bet mano protėviai, senesni ir išmintingesni nei aš, pasakojo apie jo pasipūtimą ir jo baimę keliančią armiją. Vilkėjo žvilgančius šarvus kaip skorpionai, bet buvo dar nuodingesni.

– Mes esame kitokie.

– O tai dar pamatysime, tėve.

Vienuoliktą žygio dieną (ir antrą po susitikimo su senaisiais jumanais) Sakmo būrys jau buvo labai arti tikslo. Visi atrodė pasitikintys savimi, tarsi bėdos nebegalėtų jų sustabdyti. Todėl, kai pagaliau pradėjo ryškėti ant uolų įsodintų namų kontūrai, o už jų, horizonte, tamsi gyvatės tarpeklio įduba, visų širdis užliejo džiaugsmas.

Tačiau vienuolius kai kas sukrėtė.

Priešais juos, kaimelio prieigose, būriavosi maždaug penki šimtai žmonių, gal net ir daugiau – visi laukė jų atvykstant – daugiausia tai buvo jaunos moterys su vaikais. Priekyje dvi senutės laikė didžiulį iš medžio ir pašukinio audeklo padarytą, gėlėmis apipintą kryžių. Išlakus tarsi pušis, kryžius siūbavo kaip per Didžiosios savaitės procesiją.

Sakmas paliko savo pozicijas būrelio priešakyje ir, priėjęs prie pranciškonų, sušnibždėjo:

– Tai veikiausiai *owaqtl* moterys, priklausančios Išbarstytų Akmenų genčiai. Kai kurios iš jų gyvenvietės apylinkėse taip pat yra regėjusios mėlynąją damą.

Brolis Chuanas klausiamai pažiūrėjo į jį, bet indėnas kalbėjo toliau, nekreipdamas dėmesio į jo abejones:

– Kai Dykumos Moteris pradėjo pas mus lankytis, daugeliui motinų pavyko su ja pasikalbėti. Ir nors joms draudžiama vartoti šventuosius grybus, palengvinančius bendravimą su dvasiomis, jos tai padarė labai lengvai...

– Jos? Kas?

– Žiūrėkite, tėve, ir atkreipkite dėmesį į dvi kryžių laikančias senutes.

– Matau.

– Kai jos pirmą sykį susitiko su Dykumos Moterimi, pavadino ją *Saquasohuh*, o tai reiškia „Mėlynosios žvaigždės kačina“. Vėliau, kai jau pradėjo nujausti jos pasirodymus, patikėjo, kad tai Kukurūzų Motina. Dvasia. Dabar jau niekas nežino, ką galvoja.

– Palaukite... Tos moterys gali nujausti jos atėjimą?

– Taip. Tai moters talentas numatyti ateitį. Ar jūs to nežinote? – Indėnas patylėjo ir pridūrė: – Jei jos čia, vadinasi, jas atsiuntė toji dama. Palaukime.

Kai Išbarstytų Akmenų genties vedlės pamatė baltuosius, apsirengusius taip, kaip joms buvo nupasakojusi mėlynoji dama, pradėjo garsiai ploti. Iškėlė kryžių virš galvos ir prisiartino prie vienuolių. Čia persižegnojo – tai juos didžiai nustebino. O vėliau viena senių paprašė brolio Diego parodyti joms „knygą".

– Knygą?

– Bibliją, broli! – sušuko tėvas Salasas.

– Bet, broli Chuanai...

– Padarykite tai! Įteikite ją joms!

Indėnė paėmė Bibliją, švelniai ją pabučiavo ir šūktelėjo kažką nesuprantama. Tai sujaudino jos bendrakeleives.

Ta moteris savo žilus plaukus buvo susipynusi į dvi kasas. Nė akimirkos nesudvejojo – laikydama Bibliją rankose, ėjo pro savo žmones ir leido jiems ją glostyti. Kai kurie ligotieji bučiavo tamsius Šventojo Rašto viršelius, tarsi tikėtųsi, kad tai jiems grąžins sveikatą. Kiti netgi parpuolė ant žemės, maldaudami knygos palaiminimo. Tačiau dauguma tik palietė ją pirštų galiukais.

– Be abejonės, tai Dievo daiktas.

Vienuoliai negalėjo atsipeikėti iš nuostabos.

– Kai tai papasakosime, niekas mumis nepatikės!

– Patikės, broli. Šių žmonių tikėjimas mus sustiprins.

40

Il dottore Albertas patikėjo Džuzepės Baldžio aiškinimais. Benediktinas neturėjo nė menkiausio supratimo, kas galėjo būti paslaptingoji tėvo Korso viešnia, ir su jų turimomis žiniomis tikrai nebus paprasta ją rasti. Korsas dar dėstė mokykloje ir pas jį dažnai lankydavosi tos mokymo įstaigos mokiniai ir mokinės. Nelabai tikėtina, kad kuri nors tų mergaičių galėtų avėti raudonais batais ir vilkėti dalykinį kostiumėlį, kaip policijai nupasakojo sargas, bet jo pateiktas apibūdinimas tiktų moksleivio motinai. Galbūt Vatikano radijo darbuotojai.

– Įdėmiai paklausykite, Albertai: prieš mirtį tėvas Korsas parašė man ir pranešė, kad jums pavyko sintezuoti garso dažnius, reikalingus, kad klausantysis galėtų matyti praeitį. Ar tai tiesa?

– Taip, – linktelėjo amerikietis. – Visi mūsų rezultatai buvo jo kompiuterio standžiajame diske, kurį ištrynė. Bet turiu prisipažinti, kad mums pavyko pasiekti šiek tiek daugiau nei stebėti praeitį.

– Ką turite omeny?

– Žiūrėkite, tėve. Atgaminti praeities vaizdus ir garsus buvo pagrindinis Chronovizijos tikslas. Vatikanas pasiūlė tik žvilgtelėti į istoriją. O mes gi supratome, kad galime į ją įsiterpti.

Ir smalsių žiūrovų pavertimas aktoriais projektą padarė daug svarbesnį, to niekas negalėjo nė įsivaizduoti.

„Evangelistas“ iš aukšto pažvelgė į daktarą Albertą.

– Įsiterpti į istoriją? Turite omeny manipuliavimą istorija pagal savo norą? Jos perrašymą?

– Kažką panašaus, tėve. Tėvas Korsas puikiai suvokė, kuo tai gali baigtis, ir paskutines savaites buvo labai nekalbus ir rūstus.

– Daktare, paaiškinkite nuodugniau.

– Ką gi: mūsų metodas taikant tam tikrus harmoninius virpesius suprojektuoti žmogaus sąmonę į praeitį pradžioje mums leido pašniukštinėti kitose epochose. Bet ne daugiau. Tarsi žiūrėtum filmą. „Keliautojas“ negalėjo nieko užpulti nei judinti daiktų, nei groti kokiu nors instrumentu. Buvo tarsi koks vaiduoklis, besižvalgantis po praeitį, ir tiek.

– Harmoniniai virpesiai! – sušuko Baldis. – Juk tai mano teorija.

Albertas Ferelas šypsodamas pasikasė barzdelę.

– Tiesa, tėve. Bet mes tai patobulinome. Ar esate girdėjęs apie Roberto Monro darbus?

– Šiek tiek. Kardinolas Zsidivas užsiminė apie jį.

– Galbūt žinote, kad tas garso inžinierius ištobulino akustikos rūšį, kurią tinkamai pritaikius galima sukelti „astralinį susidvejinimą“.

– Taip, aš tai jau supratau... Tačiau Bažnyčia nepripažįsta „astralinių kūnų“. Tai nuvalkioti „Naujojo amžiaus“ terminai. Neapibrėžti, migloti.

– Techniniu požiūriu jūs teisus, – sutiko Ferelas. – Bet svarbu tai, kad nesileidome supainiojami terminologijos. Nors Monro minėjo „astralinius kūnus“, katalikai taip pat turi termi-

ną tam neregimam elementui, esančiam kiekviename žmoguje, apibūdinti: siela. O gal jūs netikite, kad ji egzistuoja?

– Čia jau skambūs žodžiai, – suniurzgė Baldis. – Aš netikiu, kad tai, kas susidvejina, yra...

– Gerai, gerai, nesirengiu diskutuoti su jumis teologijos klausimais. Viskas priklauso nuo to, apie kokią sielą kalbame, – velionio tėvo Korso padėjėjas teatrališkai iškėlė rankas. – Išstudijavau šį dalyką dar prieš atvykdamas čia. Prisiminkite, kad šventasis Tomas pripažino egzistuojant tris skirtingai veikiančius sielos tipus: juntančioji, suteikianti viskam judesį ar gyvybę ir mąstančioji.

Šį kartą Baldis pažvelgė į pašnekovą klausiamai, bet nieko nepasakė. Jį erzino, o kartu stebino tai, kad kariškis savo veiklai pateisinti remiasi šventojo Tomo teiginiais. Jo pašnekovas tai suprato.

– Kodėl gi ne, tėve? – šis laikėsi savo. – Net Tertulianas tikėjo sielos kūniškumu, o tai galiausiai yra ta pati Monro ginama idėja.

– Sielos kūniškumas? Siela neturi svorio, apimties, kvapo... Ji nėra fizinis kūnas!

– Šventąjį Tomą labai domino juntančioji siela, kuri jungia mus su materialiuoju pasauliu. Galbūt ją lengviausia „pažadinti" garsais. Nebūčiau toks tikras, kad šis sielos tipas galų gale negali įgyti kūno. Iš tikrųjų tėvas Korsas man pasakojo, kad jūs, tyrinėdamas sakralinę muziką, ir Monro, tyrinėdamas laboratorinius dažnius, pasiekėte panašių rezultatų... Tik tiek, kad pastarasis nuėjo toliau nei jūs, tėve, ir pajėgė pasiekti sąmoningą „sielos" susidvejinimą.

Albertas Ferelas nusisuko, norėdamas užtraukti užuolaidą ir įjungti šviesą. Ant Amžinojo miesto pamažu leidosi sutemos,

užliedamos dangų neįtikėtino grožio ochros atspalviais. Susimąstęs kunigas pakeitė pokalbio temą:

– Minėjote, kad ši salė įrengta kaip kita, esanti Jungtinėse Valstijose, tiesa?

– Taip. Kaip „sapnų salė" Fort Mide.

– Ir kam karinėje bazėje buvo įrengta tokia patalpa?

– Ak, tėve. Nelaikiau jūsų naiviu žmogumi, – nusišypsojo amerikietis. – Šaltojo karo metais sužinojome, kad rusai ne tik tobulino tradicinį ir atominį ginklą, bet ir bandė atverti naują frontą – proto srityje. Mokė geriausius savo žmones, kad šie, būdami astralinio susidvejinimo būsenos, galėtų šnipinėti slaptas Šiaurės Amerikos karines bazes ar nustatyti, kur dislokuotos požeminės Europos sąjungininkų raketų saugyklos... Neiškišdami nosies iš Sibiro!

– Ir jūs dar vadinate mane naiviu, daktare? Jūsų šalis tuo patikėjo ir nusprendė imtis atsakomųjų priemonių...

– Visiškai teisingai, – *il dottore* įvertino pašnekovo ironiją. – Pagrindinis mūsų uždavinys buvo saugoti savo šalį nuo tokių antpuolių, o vėliau – tyrinėti, remiantis Monro metodika. Keli mūsų agentai lankė kursus ir patobulino jo metodus, įrengę pirmąją „sapnų salę" 1972 metais. Tais laikais buvau paprastas grandinis. Neturėjau nė menkiausio supratimo, kokios rūšies „ginklas" kuriamas ten, viduje. Bet kai mane priėmė į Fort Midą, sužinojau, kad dvidešimt penkis procentus savo laimėjimų Monro pasiekė būtent dėl astralinių „pakilimų". Mes, kariškiai, tiek procentų sugebėjome pasiekti naudodami geležinę psichologinio suderinamumo programą. Tuo tikslu sutelkėme geriausius šalies jautrius žmones.

Baldis apstulbęs nepatikliai žiūrėjo į jį. Tas neslapukaujantis šarlatanas tikrai tikėjo tuo, ką sakė. Gaila, kad jo patriotizmas, įvilktas į tą baltą chalatą, atrodė toks pasigailėtinai juokingas.

– Ir kaip buvo naudojama ta salė?

– Taip pat, kaip tėvas Korsas ir aš ją naudojome čia. Savaime suprantama, šis modelis yra tobulesnis nei tas, 1972-ųjų, – tarė, rodydamas į odos krėslą, stovintį studijos centre. – Kiekvieno eksperimento metu galima išgauti daugiau informacijos. Tačiau apskritai standartinis veiklos metodas nepakito.

– Standartinis metodas? Nežinojau, kad toks yra.

– Taigi, yra, – nenusileido Albertas Ferelas. – Pirmiausia pasirenkame vieną iš šių asmenų, vadinamąjį „sapnuotoją", ir bombarduojame jį garsais vis didėjančia skale. Šitaip galiausiai sukeliame jam sąmonės būseną, tinkamą jo „sielai" palikti kūną ir laisvai sklandyti ten, kur panorės.

– Tuos asmenis pavadinote „sapnuotojais"?

– Ta mintis šovė vienai iš mūsų paskutinių jautruolių. Ji pasakė, kad šeimoje buvo pravardžiuojama būtent taip, tad mums tai patiko.

Baldis nesustojo prie šios detalės ir kalbėjo toliau:

– Paaiškinkite plačiau apie garsus, kuriuos naudojate, *dottore*.

Kunigas atsisėdo prie vieno iš IBM kompiuterių ir pradėjo kažką kraiglioti mažytėje juodoje firmos *Moleskine* užrašų knygutėje, kurią išsitraukė iš sutanos kišenės. Albertas Ferelas nesutriko.

– Ką gi, tai kai kas sąlygiškai paprasta. Monro manė, kad skirtingi jo sintezuotų garsų dažniai – tai tarsi pagrindinių mūsų sąmonės būsenų esencija: nuo normalios budravimo būsenos iki nuostabaus sapno, streso ar net mistinės ekstazės. Jis buvo įsitikinęs, kad jei sugebėtų sintezuoti tas „esencijas" ir perduoti jas per ausines subjektui, šio smegenys pajėgtų tą dažnį pakartoti ir panardinti jį į pageidaujamą sąmonės būseną. Ar įsivaizduojate tokio reiškinio galimybes? Bet kas galėtų

priversti mus pakeisti nuotaiką ar veiksmus, vien tik leidęs pasiklausyti garsų!

– Ir... jam pavyko? Pavyko juos sintezuoti?

– Žinoma! Vien už tai jam turėtų duoti Nobelio premiją, – tarė paduodamas Baldžiui grafiką, kurį ištraukė iš artimiausio stalčiaus. – Kiekvieną tų akustinių „pavyzdžių" pavadino „fokusavimu" ir pridėjo tam tikrą skaičių, žymintį intensyvumo, kuriuo veikiamos žmogaus smegenys, laipsnį.

– Tarsi kokia skalė.

– Tikra tiesa. Tarsi kokia skalė, – pakartojo *il dottore*. – Pavyzdžiui, tai, ką pavadino „fokusavimu 10", gali panardinti į keistą atsipalaidavimo būseną, kurios apimto subjekto sąmonė budri, bet kūnas miega. Pagrindas – švilpiantis garsas, sukurtas pirmajai smegenų pusrutulių sinchronizacijai pasiekti ir parengti subjektą intensyvesniems dažniams. Minėta sinchronizacija pasiekiama po trijų ar penkių minučių ir paprastai yra lydima keistų kūno pojūčių – nepavojingų, tokių kaip dalinis paralyžius, kutenimas ar nevaldomas drebulys.

– Visi bandymai „sapnų salėje" taip prasidėdavo?

– Be abejo. Iš lėto pereinama prie „fokusavimo 12", jį naudojant galima sukelti išplėstą sąmonės būseną. Įmanoma matyti „neįtikimus regėjimus" – objektus, vietas ar asmenis; iš pradžių mus labiausiai domino, kaip tą būseną suvaldyti, nes tai jau galima naudoti karinei žvalgybai.

– Ir buvo panaudota?

– Palyginti sėkmingai. Bet įdomiausia, kad išsiaiškinome, kaip panaudoti kitus, aukštesnius „fokusavimus".

– Kitus?

– Taip, tėve. Monro taip pat sintezavo „fokusavimo 15" garsus, galinčius sukelti subjektui „laiko nejutimo būseną"; ir

buvo sukurtas mechanizmas, leidžiantis atsiverti iš pasąmonės plūstančiai, taip pat ir kitų aukštesniųjų protų teikiamai informacijai.

Albertas Ferelas pamėgino įvertinti pašnekovo reakciją.

– Ar jums teko girdėti apie *channelling*?

– Ką gi, – susiraukė Baldis, – tai dar vienas „Naujojo amžiaus" judėjimo produktas. Pseudomistinės šiukšlės, daktare. Mane stebina, kad tamsta tikite šiais dalykais.

– Tiesą sakant, tėve, *channelling* potyriai yra modernus variantas mistikų pokalbių su Dievu ar Švenčiausiąja Mergele, arba balsų, kuriuos, kaip kalbama, girdėjo Žana D'Ark, – atrėmė Albertas Ferelas. – Senovėje buvo tikima, kad tai angelų balsai. Esmė ta, kad „fokusavimo 15" dažniai, savaime užkoduoti bažnytinėse giesmėse, praeityje galėjo sužadinti tas dvasines būsenas. Todėl aš ir susidomėjau Chronovizija bei jūsų tyrinėjimais, tėve.

– Žinoma, reikia manyti, kad yra ir daugiau „fokusavimų"...

– Kas be ko, tėve. O dabar pats įdomiausias dalykas.

Il dottore atsisėdo priešais tėvą Baldį, tarsi tai, ką rengėsi jam atskleisti, būtų įmanoma padaryti tik žvelgiant tiesiai į akis. Sutelkus visą dėmesį.

– Iš visų Monro bandymais atrastų „fokusavimų" labiausiai mus, taip pat ir tėvą Korsą, sudomino tie, kuriems jis davė skaičius 21 ir 27. Pirmasis sukelia astralinį susidvejinimą, o antrasis leidžia valios pastangomis valdyti tuos susidvejinimus. Negana to, Monro nujautė egzistuojant aukščiausiąjį fokusavimą, – jį pavadino X, – galintį materializuoti kūną palikusią sielą toje vietoje, kur ji yra, pasiekiant kai ką beveik paranormalaus – asmuo gali fiziškai būti dviejose vietose tuo pat metu.

– Panoro dirbtinai sukelti bilokaciją?

Baldis liovėsi užsirašinėjęs ir pastarąjį klausimą uždavė lediniu žvilgsniu.

– Ne. Nei Monro, nei mes šio „svarbiausio garso" neturėjome. Bet Korsas nusprendė rasti jį kitu būdu. Vatikano archyvuose iškapstė bylą vienos moters, kuri iš pažiūros sugebėjo materializuotis už tūkstančių kilometrų jau tolimame XVII amžiuje. Ir jam šovė į galvą mintis nusiųsti vieną iš mūsų „sapnuotojų" į tą epochą ir „pagrobti" iš jos garsą.

– Į kokią epochą?

– 1629 metus. Į Naująją Meksiką. Žinote kodėl?

– Mėlynoji dama! – Baldžio mintis tarsi žaibas nušvietė.

– Puiku, tėve! – nusišypsojo patenkintas Ferelas. – Matau, kad kardinolas Zsidivas jus teisingai informavo.

41

Los Andželas, Kalifornija

– Po šimts velnių! Jis egzistuoja! Jūsų nelemtas vienuolis egzistuoja, Dženifere!

Linda Mejers buvo susijaudinusi. Dženiferė nebuvo jos tokios mačiusi. Rankose laikė užrašus, prikęverzotus neįskaitoma rašysena, o veide atsispindėjo triumfas. Namie sulaukusi psichiatrės skambučio, Dženiferė kuo skubiausiai atlėkė į jos kabinetą Brodvėjuje. Ji tepasakė išsiaiškinusi kai ką svarbaus, tačiau ką būtent? Mejers griežtai atsisakė ką nors atskleisti telefonu.

– Leiskite viską jums paaiškinti, – godžiai įkvėpė oro, kviesdama pacientę sėstis. – Anksčiau nesu to dariusi, bet šį rytą dėl jūsų atvejo nusprendžiau prisiminti ispanų kalbą. Juk sakiau, vyras visuomet man priekaištauja, kad nesidomiu jo gimtąja kalba. Ir šiandien pagaliau jam paklusau.

– Prisiminėte ispanų kalbą? – tarė Dženiferė. Pats absurdiškiausias paaiškinimas, kokį buvo girdėjusi.

– Vis galvojau apie jūsų sapnus. Apie jų nenusakomą ryškumą ir juose esančių faktų gausybę. Taigi, be jūsų žinios keletą

kartų paskambinau į Ispaniją, norėdama išsiaiškinti, ar ten kas nors žinoma apie jūsų papasakotus dalykus.

Dženiferė negalėjo ištarti nė žodžio. Psichiatrė mėgino sužinoti, ar tai, ką ji sapnavo, turi istorinį pagrindą? Ar tai nutiko iš tiesų?

– Pirmiausia paskambinau į Karališkąją istorijos akademiją. Aš tai atlikau puikiai! Man jų telefono numerį davė Jungtinių Valstijų ambasadoje Madride. Pagaliau mano ispanų kalbos pamokos pravertė!

– Suprantu. Ir... ką jums pasakė?

– Ką gi. Akademija, tiesa, nelabai kuo galėjo padėti. Tačiau pasiūlė susisiekti su Nacionaline biblioteka. Kai pasakiau jiems, kad skambinu iš ambasados, mane maloniai išklausė ir davė direktoriaus telefono numerį.

– Jūs jiems taip pasakėte? Kad skambinate iš ambasados?

Lindos Mejers dramblio kaulo spalvos šypsena nušvietė kabinetą.

– Nežiūrėkite į mane šitaip, Dženifere! Tai buvo tarptautinis skambutis! Negalėjau gaišti visos dienos. Man reikėjo skubaus atsakymo! Pagaliau direktorius, labai malonus žmogus, mane išklausė.

– Jums pavyko pasikalbėti su direktoriumi?

– Na, žinoma! Kai užsiminiau jam apie mėlynąją damą, pajutau jo balse šaltuką. Nepasitikėjimą. Tarsi klausčiau jo apie dalyką, kuris yra tabu. Suprantate, apie ką aš kalbu?

Dženiferė linktelėjo.

– Tiesą sakant, tai mane nustebino. Jis iš karto pareiškė man, kad turėjo bėdų su archyvais, susijusiais su ta tema. Tačiau paaiškino kuo puikiausiai pamenantis tuose dokumentuose matęs vienuolio Estebano de Perėjos vardą. Galite įsivaizduoti

mano nuostabą? Jis patvirtino, kad Perėja buvo Šv. Pranciškaus ordino vienuolis ir Naujosios Meksikos valdytojas. Tai buvo įrodymas, kurio ieškojau. Jūsų žmogus, vienuolis, pasirodantis jūsų sapnuose, egzistavo!

– Vadinasi... vadinasi... – Dženiferė sunkiai alsavo.

– Vadinasi, jūsų sapnai nėra vien vaizduotės vaisius, panele. Net datos tikslios! Bibliotekos direktorius nė neabejojo: pasakė, kad brolis Estebanas de Perėja į Naująją Meksiką atvyko 1629 metais tirti kažkokios mėlynosios damos apsireiškimų. Mergelės Marijos ar panašiai.

– Ir jis tai jums pasakė lyg niekur nieko?

– Nebuvo taip paprasta. Kalbėjomės beveik keturiasdešimt minučių. Jis buvo labai nustebęs, kad paskambinau dėl būtent tos medžiagos. Net paklausė, ar man girdėta knyga pavadinimu „Benavideso memorialas".

– Benavidesas? – pašoko Dženiferė. – Kaip tas Benavidesas, kuris vis minimas mano sapnuose?

– Atrodo, taip, Dženifere. Girdėjote ką nors apie tą knygą?

Pacientė gūžtelėjo pečiais.

– Ir aš jam taip pasakiau. Kad nesu girdėjusi nė žodžio apie tą knygą. Tačiau labiausiai mane pribloškė, kad visa tai, ką aiškinau, jam buvo kuo puikiausiai žinoma.

– Tikrai?

– Na taip! Ta mėlynosios damos istorija tikriausiai gerai žinoma Ispanijoje. Tai mane labai nustebino!

– Dar ką nors jums pasakė? Ką nors, kas būtų naudinga mano gydymui?

– Ne. Bet palikau jam savo duomenis, kad paskambintų ar parašytų, jei dar ką nors atskleis. O aš maniau, kad ispanai aplaidžiai elgiasi su savo paveldu! – sumurmėjo Mejers.

Dženiferė neatitraukė nuo psichiatrės rimto žvilgsnio.

– Taigi, kas dabar, daktare?

– Be abejo, reikės imtis priemonių. Kadangi nėra jokių fiziologinių paaiškinimų nei gydyti vertų psichikos sutrikimų, jei norime sužinoti, kas vyksta, Dženifere, mums lieka vienas neišbandytas būdas – regresyvioji hipnozė.

– Regresyvioji hipnozė?

Pacientės veidas staiga apsiniaukė. Ji atsistojo ir plačiai atmerkusi akis ėmė purtyti galvą:

– Ne, ne. Nieko panašaus. Tik ne hipnozė.

– Kas jums?

– Tik ne hipnozė, daktare, – neatlyžo. – Aš jau tai apsvarsčiau.

– Dženifere, hipnozė nėra pavojingas metodas. Jums neskaudės. Tai vienintelis dalykas, galėsiantis padėti mums naršyti jūsų pasąmonėje ir rasti jūsų vizijų šaknis, – kalbėjo Linda Mejers. – Gali būti, kad jūsų sapnų kilmė yra...

– Aš jau žinau, kas yra hipnozė, daktare! – nenusileido Dženiferė.

– Tuomet?

– Tiesiog nenoriu jokio gydymo, galinčio sujaukti mano smegenis.

– Atleiskite, bet jūsų smegenys jau ir taip sujauktos. Aš kaip tik noriu jas sutvarkyti, kad tie sapnai liautųsi. Argi nesuprantate? Tai, kas jums perduodama, turi istorinį pagrindą. Galbūt tai genetinė atmintis. Genetinė atmintis! – pakartojo, tarsi pati turėtų tai išgirsti dar kartą. – Tradicinė psichologija to nepatvirtina, bet jūsų atveju gal būtų galima...

– Gana, daktare! Aš nenoriu, kad mane užhipnotizuotumėte!

– Gerai jau, Dženifere. Nusiraminkite.

Mejers priėjo prie pacientės ir švelniai nuvedė ją iki odinės kušetės, stovinčios prie kabineto lango.

– Gerai. Nedarysime nieko prieš jūsų valią, – pažadėjo. – Bet leiskite kai ko jus paklausti.

– Ko tik norite, daktare.

– Ta hipnozės baimė irgi kaip nors susijusi su jūsų darbu Gynybos departamentui, apie kurį man pasakojote?

Dženiferė linktelėjo, pildamasi stiklinę vandens. Ji nemėgo to prisiminti. Ne vien tik hipnozė buvo susijusi su jos darbu Italijoje. Taip pat ir jos sapnai. Ji norėjo, kad jie visi dingtų!

– Tai yra valstybės saugumas, daktare Mejers, – tarė ištuštinusi stiklinę. – Jūs žinote, kad apie tai kalbėti negaliu. Tai ypač slapta.

Vienintelis tą popietę aiškus dalykas, kurį įsiminė Linda Mejers, buvo dar vieno Dženiferės sapno atpasakojimas. Naujausio. Ir – koks paradoksas – jame tėvo Estebano nebuvo. Tačiau kiti du vienuoliai, kuriuos inkvizitorius nutarė pasiųsti į Kuelocės gyvenvietę Gran Kiviroje, kad ištirtų tą keistą jumanų genties susidomėjimą atėjūnų tikėjimu, sapne dalyvavo.

42

Gran Kivira
1629 metų rugpjūčio 1 diena

Rugpjūčio naktys labai patiko jaunajam kariui Masipai ir nuostabiajai Ankti. Sakmo duktė jau dvi savaites paslapčia išeidavo iš namų pusiaunaktį, užsikeberiodavo ant stogo ir atsigulusi ant nugaros šalia jaunojo *keketl* grožėdavosi žvaigždėmis.

Masipa nežinojo, kas yra baimė. Jo tėvas buvo vienos iš devynių kaimo giminių piemuo, tad slėnis išmokė jį susidurti su tamsa, vilkais ir dvasiomis. Ankti, atvirkščiai, tų mokymų negavo. Sakmas savo dvylikametę dukrą laikė brangakmeniu, kurio dar neturėjo paliesti juodos lygumų legendos. Todėl Masipa ją stebino pasakodamas kai kurias iš jų.

– Kur nusivesi mane šiąnakt?

Aksominis Ankti balsas paauglio kūną pervėrė šiurpuliukais.

– Pažiūrėti, kaip nusileidžia *hotomkam*, – atsakė tas. – Jau greitai jos nematysime, ji užleis vietą rudens žvaigždėms. Noriu, kad mudu kartu atsisveikintume su ja.

– Iš kur visa tai žinai?

– Todėl, kad žvaigždė *Ponochona* prieš dvi naktis pranyko už horizonto, – tvirtai tarsi astronomas atsakė jaunuolis, turėdamas omeny žėrinčio Sirijaus nusileidimą.

Abu bėgliai paliko stovyklą ir netoli gyvatės tarpeklio vėl pakėlė akis į dangų. Laisvės ir galios pojūtis, kuriuo šiomis valandomis jie galėjo gėrėtis, buvo neapsakomas.

Tačiau šią naktį jie neturėjo laiko apsiprasti su tamsa. Kažkas netikėta, bet malonaus įelektrino kario kūną ir privertė jį suklusti.

– Kas nutiko?

Ankti pajuto, kad bičiulis staiga sustingo.

– Nejudėk! – sušnibždėjo tas. – Aš kažką pastebėjau...

– Kokį nors žvėrį?

– Ne. Ne tai. Ar jauti, kaip nurimo vėjas?

– Aaa... aha, – linktelėjo įsitverdama jo rankos.

– Tikriausiai tai Dykumos Moteris.

– Mėlynoji dama?

– Taip nutinka visada, kai ji artinasi.

Masipos pasitikėjimas savimi įbaugintai jumanų merginai suteikė šiek tiek ramybės. Jaunasis sakalas pamėgino įsiklausyti į tylą.

– Tačiau nematyti jokios šviesos... – sumurmėjo mergaitė.

– Ne. Dar ne.

– O gal įspėkime senolius?

– Ir kaip jiems paaiškinsi, kodėl mudu atsidūrėme čia?

Mergina nutilo. Po akimirksnio nakties tyla suaižėjo. Iš pietų pusės link jų artėjo keistas zvimbesys. Artinosi iš lėto, bet virpino visą dykumą. Tarsi debesis skėrių įnirtingai skraidytų tarp netoliese augančio kadagio šakų, laukdamas palankesnio momento mestis ant jų.

– Nejudėk, voveraite. Ji čia!

Prisidengę tamsa, abu jaunuoliai atsargiai prisėlino prie to garso šaltinio.

– Kaip keista, – sumurmėjo Masipa. – Nieko nematyti.

– Galbūt...

Ankti nebaigė sakinio. Kai jie buvo už poros žingsnių nuo medžio, šviesos srautas krito ant jo ir jie iš nuostabos neteko žado. Staiga zvimbesys nutilo, o ta ugnies kaskada įgavo gyvybės, ėmė braižyti mažyčius apskritimus kadagio krūme. Tarsi ko ieškotų.

Jaunuoliai stebėjo visa tai sulaikę kvapą. Viskas įvyko akimirksniu. Ta gyva šviesa nustojo lietis iš dangaus. Susitraukė, o tolydžio mažėdamos paskutinės liepsnos įgavo žmogaus pavidalą. Pirmiausia išryškėjo galva, paskui iš paskutinių žiežirbų iškilo rankos, liemuo, ilgas apsiaustas, kojos ir pėdos. Bėgliai sužavėti puolė ant kelių, tarsi tas stebuklas būtų vertas kuo didžiausio garbinimo.

Tada ir išgirdo balsą:

– Bū-kit pa-svei-kinti.

Tai buvo dama.

Jos balsas suskambo būtent taip, kaip pasakojo kariai: keistas griaustinio, paukščio giesmės ir vėjo šnaresio mišinys.

Nei Masipa, nei Ankti nepajėgė nieko atsakyti.

– Atė-jau pas jus, nes su-ži-nojau, kad ka-riai at-sive-dė vyrus, kaip bu-vau pra-šiu-si...

Jaunasis jumanas pakėlė akis į šviesos moterį ir mėgino kažką pasakyti. Bet neįstengė.

– Planas jau grei-tai bus įvyk-dy-tas, – kalbėjo toliau dama. – Po-nai iš dan-gaus, tie, ku-rie man pa-sako-ja apie jū-sų veiksmus ir kiekvieną kartą mane čia atve-da, sakė, kad jū-sų širdys jau pasi-ren-gu-sios priimti Tie-sos sėk-lą.

Tiesos sėklą? Ponai iš dangaus? Kas čia per paistalai? Ankti ir Masipa susikibo rankomis. Keista damos tartis pamažėle prisiderino prie jumanams įprasto ritmo, kaip vanduo, šimtmečius tekėjęs keliomis vagomis, tampa viena upe.

– Esu naujojo lai-ko pa-siuntinė, – pridūrė jau mažiau trūkinėjančiu balsu moteris. – Mane čia siunčia, kad paskelbčiau jums apie ki-tokio pasaulio pradžią. Ponai, kurie mane čia atvedė, jau se-niai stebi jū-sų žings-nius. Jie galėtų gy-venti tarp jū-sų, nes turi žmogiš-ką išvaizdą, nors yra ne-mirtin-gi. Jie – ange-lai. Žmonės iš kū-no ir krau-jo, kurie valgė su Abra-omu, kovėsi su Jokūbu ar kalbė-josi su Moze.

Ankti ir Masipa patraukė pečiais. Jie nesuprato, apie ką kalba dama. Tačiau netrukus prisiminė senelių pasakojimus apie pasaulio sukūrimą. Kilę iš anasazių (senovės žmonių) ir hopių (jų priešų), jaunuoliai žinojo, kad žmonija brendo „pirmojo pasaulio" laikais – laikotarpiu, pasibaigusiu visa ryjančia ugnimi, davusiu pradžią kitiems pasauliams. Jų seneliai pasakojo, kad „trečiojo pasaulio" laikotarpiu *Kasskara* dievai susigrūmė tarpusavyje kare dėl žmonijos valdymo. Kačinos, kaip žmonės atrodančios būtybės, atvykusios iš žvaigždžių, susikovė vienos su kitomis. Paskui jos pasirodydavo labai retai, visada kaip žmonės iš kūno ir kraujo. Ir prisiekė sugrįžti tik baigiantis „ketvirtajam pasauliui" ar „penktajam" prasidedant, kad įspėtų žmones apie besiartinančią krizę.

Ar dama buvo viena iš jų? Ar ji pasirodė įspėti juos apie pasaulio pabaigą?

– Paklau-sy-kite, – kalbėjo toliau Dykumos Moteris. – Noriu kai ką jums įteik-ti, kad perduo-tu-mėte baltiesiems žmonėms, kai su jais susi-tik-site. Tai bus mano apsi-lanky-mo įrodymas. Pasa-kykite jiems, kad Dan-gaus Mo-tina yra su jais ir įsa-ko pada-ly-ti jums amži-nojo gy-veni-mo vandenį.

– O kodėl mes?.. – Ankti neužbaigė klausimo, priblokšta moters spinduliuojamo grožio.

– Prisimin-kite: am-žinojo gy-venimo vande-nį.

– Kodėl mums? – pakartojo mergaitė.

– Todėl, kad jū-sų širdys ty-ros, Ankti.

Viešnia pakėlė rankas, sudėjo jas ant krūtinės ir išnyko staiga iškilusio ir pašokusio laužo liepsnoje. Zvimbesys liovėsi. Slėnį vėl apgaubė tamsa. Žiežirbos, davusios gyvybę tai atvykėlei, užgeso, nepalikusios nė pėdsako.

Ankti ir Masipa įsibaiminę apsikabino. Keistas daiktas žibėjo jiems prie kojų. Dama jį paliko jiems...

43

Romoje buvo devinta valanda vakaro, Los Andžele – pusiaudienis, kai Albertas Ferelas parodė tėvui Baldžiui „sapnuotojo“, kurį Luidžis Korsas nusiuntė į 1629 metų Naująją Meksiką, bylą. Tiksliau reikėtų sakyti – „sapnuotojos“. Kortelėje buvo rašoma apie Dženiferę Narodi, trisdešimt ketverių metų amerikietę, kariškę, Vašingtono miesto gyventoją, kurios sąmonės skrydžiai, maitinami „fokusavimo 27“, baigėsi sunkiais asmenybės sutrikimais. „Tai ji šeimoje buvo vadinama Didžiąja Sapnuotoja. Kaip ironiška, tiesa?“ – sumurmėjo *il dottore.*

Paskutinė lakoniška pastaba, toje ataskaitoje įrašyta ranka raudonu rašalu, labai nustebino Venecijos kunigą: „Projektą paliko 1991 metų kovo 29 dieną, penktadienį. Kamuojama sunkios nerimo krizės ir miego sutrikimų. Balandžio 2 dieną grįžta į Jungtines Valstijas, *Ospedale Generale di Zona Cristo Re* Romoje primygtinai rekomenduojant.“

44

Madridas

– Ar įspėjai tėvą Techadą dėl mūsų apsilankymo?

Chosė Luisas Martinas vairavo įsmeigęs akis į greitkelį. Lygiai aštuntą ryto eismas išvažiuojant iš Madrido buvo menkas. Bėdos visuomet buvo priešingoje pusėje – įvažiuojant į sostinę. Vis dar mieguistas Karlosas mėgavosi priešais beatsiveriančiu pavasarišku kraštovaizdžiu. Somosieros prieigose iškritęs sniegas jau buvo paskutinis šiais metais.

– Tėvą Techadą? – sumurmėjo. Žurnalistui kuo skubiau reikėjo puodelio stiprios kavos. – Ne. Nepavyko su juo pasikalbėti, bet palikau jam žinutę, kad šią popietę atvyksime į Bilbao.

– Pasakei, kad tai bus policijos apklausa?

– Ne, dėl Dievo! Juk policininkas esi tu.

– Taip geriau, Karlitai. Daug geriau.

Karlosas ištiesė kojas po Chosė Luiso *Renault 19* prietaisų skydu ir įsitaisė kuo patogiau.

– Chosė Luisai... – tarė Karlosas šiek tiek mieguistu balsu. – Daug svarsčiau apie tą skambutį iš Nacionalinės bibliotekos.

– Taip, aš irgi.

– Tuomet tavo abejonės tokios pat kaip ir mano.

– Pavyzdžiui...

– Ką gi. Yra kai kas, ko nesuprantu: jei tie, kas tai padarė, yra profesionalai, o atrodo, kad taip, kodėl jie paskambino iš bibliotekos šarvuotosios salės? Kad išsiduotų?

Martinas paglostė bėgių perjungimo svirtelę.

– Nežinau, – pasakė. – Tikėtina, kad tas numeris suklastotas kompiuteriu.

– Aha. Kodėl tuomet tas numeris priklauso žmogui, susijusiam būtent su Agredos istorija?

– Sutapimas.

– Bet juk tu jais netiki!

– Tiesa.

Policininkas įsikišo į burną cigaretę, kartu spausdamas elektroninio žiebtuvėlio mygtuką.

– Ar žinoma, kiek laiko truko pokalbis?

– Netruko nė keturiasdešimties sekundžių.

– Tai jau tikrai nelabai ilgai.

– Pakanka laiko informuoti apie pavykusią operaciją.

– Kažką panašaus pamaniau ir aš, – pritarė Karlosas.

– Beje, kai kalbėsimės su tėvu Techada, geriau būtų jam nesakyti, kad tiriame vagystę.

Karlosas nustebęs pažvelgė į jį, bet nutylėjo.

– Apsimesime, kad nieko nežinome. Viliuosi, kad jis, jei tikrai į tai įsivėlęs, galiausiai pats išsiduos.

– Šioje kelionėje esu tavo svečias. Įsakinėji tu.

Policininkas dar kartą nusišypsojo ir vėl sutelkė dėmesį į greitkelį.

45

Kitą dieną abu paaugliai suabejojo, ar privalo įvykdyti savo neįprastą užduotį. Žinojo, kad nutarę įteikti damos dovaną senių tarybai neišvengs daugybės pasiaiškinimų. Todėl nusprendė palaukti geresnės progos – pačios diskretiškiausios – savo uždaviniui įvykdyti. Kai tą rytą, artėjant pusiaudieniui, tėvas Chuanas de Salasas išėjo iš namo atlikti savo reikalų laukuose, abu vaikai nubėgo jam įkandin.

Pavijo brolį Chuaną prie ąžuolinio kryžiaus, kurį pastatė *owaqtl* genties moterys atvykimo į Gran Kivirą dieną.

– Tėve... – tarė Ankti, nubraukdama nuo veido palaidus plaukus. Ji buvo begalinio grožio, gyvo būdo mergaitė. Švelnaus ir nekalto žvilgsnio. – Galite trumpai pasikalbėti su mumis?

Brolis Chuanas atsigręžė ir pamatė juos. Du jumanų jaunuoliai tiesė jam kažką suvyniotą į išdžiovintus kukurūzų lapus. Juodu atrodė neryžtingi, išsigandę.

– Ko norėjote, mano vaikai? – nusišypsojo brolis Chuanas.

– Paklausykite, tėve... Šiąnakt netoli gyvatės tarpeklio mes kai ką matėme.

– Kai ką?

– Dykumos Moterį.

– Tikrai?

Brolio Chuano akys plačiai atsivėrė. Staiga jis pamiršo skubėjęs.

– Dykumos Moterį? Mėlynąją damą?

Vaikai sutartinai linktelėjo.

– Ir tik judu ją matėte?

– Taip, – atsakė jaunuoliai.

– Ji ką nors jums sakė?

– Ką gi, – Masipa dvejojo. – Dėl to mes ir norėjome susitikti su jumis, tėve. Ji pasakė, kad jūs ir kitas jus lydintis vyras turite padalyti mums amžinojo gyvenimo vandenį.

Tėvas Salasas pajuto silpnumą kojose.

– Amžinojo gyvenimo vandenį? – tarė klausiamai žiūrėdamas. – Bet ar jūs žinote, ką tai reiškia?

Ankti ir Masipa sutrikę žengtelėjo žingsnį atgal.

– Ne.

– Suprantama. Iš kur jums žinoti?

– Tėve, – nenurimo jaunasis *keketl*, – dama mums davė štai šitą ir prašė perduoti jums. Kad turėtumėte prisiminimą apie Mėlynosios Moters apsilankymus.

– Tai dovana?

Brolis Chuanas suvirpėjo nuleidęs akis į kukurūzų lapų ryšulėlį, kurį jam tiesė Masipa. Paėmė jį su tam tikra baime ir ten pat, nespėjus jaunuoliams pabėgti, – o atrodė, kad tai jie ketina padaryti, – išvyniojo. Turinys jį pribloškė.

– Oi, Švenčiausiasis Dieve! – sušuko ispaniškai.

Masipa ir Ankti suvirpėjo.

– Iš kur jūs tai ištraukėte?

– Mes jau sakėme, tėve. Šiąnakt mums tai davė Dykumos Moteris. Kad perduotume jums.

Brolis Chuanas puolė ant kelių apimtas keistos isteriškos būsenos – juokdamasis ir verkdamas. Pranciškonas panaršė tarp lapų ir ištraukė ten esantį daiktą. Neliko jokių abejonių: tai buvo nuostabiai gražių, žėrinčių juodų karoliukų rožinis, besibaigiantis plonu sidabriniu kryželiu. Senųjų krikščionių daiktas, nuostabus kaip reta.

– Švenčiausioji Mergele! – sugriaudėjo vienuolis.

Kas, jei ne Mergelė Marija, galėjo slėptis už tų apsilankymų?

Brolis Chuanas staiga prisiminė istoriją, girdėtą dar studijuojant kunigų seminarijoje Tolede ir tuomet pasirodžiusią neįprastą. Buvo pasakojama, kad šventasis Dominykas de Gusmanas, dominikonų ordino įkūrėjas, įtvirtino rožinio maldą XIII amžiuje po to, kai Švenčiausioji Mergelė jam įteikė vieną asmeniškai. Ar tai kartais nėra lygiai toks pats stebuklas?

46

Bilbao, Ispanija

Miesto pakraštyje, šiek tiek toliau nuo upės žiočių, plytinti Šventojo Felicisimo aikštė pasirodė esanti kukli betoninė aikštelė, priglaudusi vienuolių pasionistų būstinę. Abu pastatai šiandien priklauso keistam ordinui, 1720 metais įkurtam italų misionieriaus Šventojo Kryžiaus Pauliaus. Ordinui, kuris dar turi pompastišką Švenčiausiojo Kryžiaus ir Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kančios basųjų klierikų kongregacijos vardą. Didžiausias jo savitumas yra ne pavadinimas, o taisyklės, įpareigojančios kiekvieną narį prieš įstojant duoti ketvirtą įžadą. Prie skurdo, klusnumo ir skaistybės prisideda ketvirtasis – skleisti Nazariečio kančios ir mirties kultą.

Palikę automobilį priešais pastato laiptus, Chosė Luisas ir Karlosas šito dar nežinojo. Tačiau turėjo glaustos informacijos apie pagrindinius savo „objekto" gyvenimo įvykius. Žinojo, kad Amadėjus Techada į ordiną įstojo 1950-aisiais, baigė psichologijos ir religijos istorijos studijas ir nuo 1983 metų yra Deusto universiteto teologijos profesorius. Be viso to, jis laikomas tikru angelologijos žinovu.

– Ieškote tėvo Techados? Prašom minutėlę palaukti.

Plikas pasionistas, vilkintis griežta juodos spalvos sutana su išsiuvinėta ant krūtinės širdimi, paprašė luktelėti mažyčiame laukiamajame.

Po trijų minučių gludinto stiklo durys atsidarė ir pro jas įžengė tikrų tikriausias milžinas. Techada buvo maždaug šešiasdešimties metų. Kiklopo ūgis (daugiau nei metro devyniasdešimties, o sutana tą ūgį dar labiau pabrėžė), žili plaukai ir ilga barzda, kaip ir balso tembras, jam teikė palaimintojo išvaizdą, įkvėpusią Agredos vienuolėms tokią didžiulę pagarbą.

– Taigi, atvykote paklausinėti manęs apie Agredos motinėlę... – šypsodamasis tarė tėvas Techada, vos paspaudęs svečiams rankas.

– Ką gi, po pokalbio su seserimis mums nebeliko kitos išeities. Vienuolės tvirtina jus esant išminčių.

– Na ką jūs, ką jūs! Aš tik vykdau savo pareigą. Nuo pat to momento, kai pradėjau domėtis sesers Marijos Chesus gyvenimu, jos mane pernelyg vertina, – patenkintas nusišypsojo. – Bet pagarba abipusė. Tiesą sakant, tame vienuolyne įvyko ypatingiausias iš visų man žinomų bilokacijos atvejų. Todėl skyriau jam tiek valandų ir gana ilgą laiką pats ten praleidau.

– Iš tikrųjų?

Techados šypsena vėl nušvietė laukiamąjį.

– Atleiskite man už skubotumą, tėve, bet nenorime per ilgai jūsų gaišinti. Ar priėjote išvadą, kad jos bilokacija buvo tikra?

Prieš atsakydamas milžinas Techada pasiglostė kairės ausies spenelį.

– Nežinau, ar kada nors teko girdėti, – tarė nenuleisdamas akių nuo Chosė Luiso, – kad išties yra daug bilokacijos rūšių. Pačios nesudėtingiausios beveik neįmanoma atskirti nuo paprас-

tos aiškiaregystės. Tuomet subjektas mato įvykius, vykstančius toli nuo savo buvimo vietos, nors ne akys visa tai mato. O siela. Tai elementari ir nelabai įdomi bilokacijos rūšis...

Policininkas klausėsi apstulbęs.

– Tęskite, – paragino.

– Na, o pati sudėtingiausia – labiausiai mane dominanti, – kai subjektas susidvejina fiziškai ir gali veikti abiejose vietose. Jis leidžiasi matomas kitų asmenų, vėliau galinčių paliudyti stebuklą, liečia daiktus, palieka pėdsakų... Ši bilokacijos rūšis vienintelė turi teisę vadintis stebuklinga.

Tėvas Techada nutilo, kad pašnekovai galėtų užsirašyti jo aiškinimus. Šiems baigus, kalbėjo toliau:

– Manau, tarp vienos ir kitos egzistuoja plati skalė būsenų, kai subjektas tam tikroje vietoje daugiau ar mažiau materializuojasi. Žinoma, patys įdomiausi yra „visiško materializavimosi" atvejai; visa kita galėtų būti pavadinta tik psichikos potyriais.

– Ir Agredos motinėlė priklauso prie tos antrosios kategorijos? – kuo taktiškiau paklausė Karlosas.

– Ne visuomet.

– Kaip sakėte?

– Kad galbūt ne visuomet, – kantriai pakartojo pasionistas. – Turite žinoti, kad kai ši vienuolė 1650 metais buvo apklausiama inkvizicijos, prisipažino nukeliavusi į Naująjį pasaulį daugiau nei penkis šimtus kartų, nors ne visuomet tokiu pat būdu. Kartais jai atrodydavo, kad ji – angelas, įgavęs klauzūros vienuolės išvaizdą ir atsidurdavęs tarp indėnų; kitais kartais angelas ją lydėdavęs, kol ji sklęsdavo dangumi minties greičiu; tačiau dažniausiai viskas vykdavo, kai ji, būdama kartu su kitomis vienuolėmis, patirdavo transo būseną...

– Sakote, angelas?

– Ką gi, tegu tai jūsų labai nestebina. Biblija labai dažnai juos mini ir tvirtina, kad jie ilgainiui tampa panašūs į mus. Net kitos mistikės, gyvenusios palyginti neseniai, kaip kad Ana Katarina Emerich XVIII amžiuje, sakė, kad jų bilokacijos buvo paskatintos angelų, su kuriais „perskrisdavo jūras taip greitai, kaip sklando mintys". Argi tai ne gražu?

Prieš kalbėdamas toliau tėvas Techada nusišypsojo.

– Nesistebėkite šitaip, brolau, – tarė pašaipiu tonu. – Kodėl gi angelai negalėjo apsimesti moterimi Amerikoje? Jei tikėsime viskuo, kas apie juos rašoma Šventajame Rašte, jie puikiausiai galėtų sėdėti štai čia su mumis, o mes net nepastebėtume.

Techada sąmoksliškai jiems mirktelėjo, bet Karlosas dėjosi to nematantis.

– Laikote juos tarsi kokiais... infiltruotaisiais?

– Sakykime, kad jie – „penktoji kolona", tam tikrais aspektais kontroliuojanti žmonijos raidą. Atpažįstate palyginimą?

– „Penktoji kolona"? Žinoma, – įsiterpė žurnalistas. – Apibūdinimas atsirado Ispanijos pilietinio karo metais įvardyti slaptai pasipriešinimo grupei, veikiančiai kokio nors miesto ar šalies viduje.

– Būtent tai aš ir turiu omeny, jaunuoli.

– Ką gi... Jūs angelologijos žinovas, tad išmanote, ką kalbate.

Martino pastaba tėvui Techadai nepatiko.

– Nemanykite, kad juokauju, – pašoko šis. – Jei tikrai norite iki galo išsiaiškinti mėlynosios damos paslaptį ir jos ryšį su Agredos motinėle, jokiu būdu neturėtumėte ignoruoti angelų.

Policininkas apsimetė neišgirdęs jo įspėjimo. Karlosas kalbėjo toliau:

– Eikime prie konkrečių dalykų, tėve: ar manote, kad vienuolė bent kartą fiziškai persikėlė net į Ameriką?

– Sunku pasakyti. Tačiau, tiesą sakant, niekas nedraudžia tuo tikėti. Daugelis kitų asmenų išgyveno tą patį ir paliko mums pakankamai savo žaibiškų „kelionių" įrodymų. Su siela ir kūnu.

Chosė Luisas pasimuistė kėdėje. Pokalbis nė kiek nepadėjo išsiaiškinti, kur gali būti rankraštis. Be to, jis visa tai jau buvo girdėjęs. Todėl, nors ir diplomatiškiau nei paprastai, pamėgino pakreipti pokalbį sau naudinga linkme.

– Atleiskit mums už neišmanymą, tėve, bet ar egzistuoja koks dokumentas ar kokia to laiko kronika, kurioje būtų smulkiau pasakojama apie tas keliones?

Tėvas Techada lipšniai ir prielankiai pažvelgė į policininką.

– Vaje! O jūs – praktiškas žmogus. Man tai patinka.

Chosė Luisas padėkojo už komplimentą.

– Atsakymas yra „taip". Vienas pranciškonų vienuolis, vardu Alonsas de Benavidesas, 1630 metais parašė pirmąjį pranešimą, kuriame pateikiami netiesioginiai įrodymai šiandien gali būti interpretuojami kaip Agredos motinėlės bilokacijos...

– Netiesioginiai įrodymai? Ir tai viskas, ką turime? – nenurimo Chosė Luisas.

– Ne tik. Po ketverių metų tas pats vienuolis parašė antrą, išplėstą, savo pranešimo variantą. Deja, nesu jo skaitęs. Jis taip ir nebuvo išleistas, nors sklido gandai, esą tekstas taip užburė patį Pilypą IV, kad tapo vienu mėgstamiausių karaliaus skaitinių.

– O ar yra žinoma kodėl?

– Ką gi... – pamąstė. – Tai, ką dabar jums pasakysiu, nėra „oficiali versija", bet, atrodo, Benavidesas paraštėse užrašė formules, kuriomis Agredos motinėlė vadovavosi norėdama bilokuotis. Tai jį ir užburė.

– Kad tave kur! – pašoko Karlosas. – Tarsi kokia instrukcijų knyga!

– Iš tiesų kažkas panašaus.

– Gal žinote, ar kas nors po karaliaus ją skaitė?

– Kiek man žinoma, naujasis pranešimas niekuomet nepaliko karališkųjų rūmų sienų, nors Vatikanas turi kaligrafinę veikalo kopiją. Vis dėlto brolis Martinas de Poresas, vienuolis dominikonas, mulatas iš Peru, taip pat daug kartų bilokavosi maždaug tuo pačiu laiku kaip ir Agredos motinėlė.

– Norite pasakyti, kad tas vienuolis perskaitė?..

– Ak, ne, ne. Kiek yra žinoma, brolis Martinas niekuomet nieko negirdėjo apie Benavideso pranešimą. Be to, jis mirė 1639 metais jau garsėdamas kaip šventasis – anksčiau, nei garsas apie mėlynąją damą pasiekė Peru. Limoje jį vadino „broliu Šluota“, nežinojote? Jo „antrininką“ matė pamokslaujantį Japonijoje anksčiau, nei buvo parašytas 1634-ųjų „Memorialas“.

Staiga tėvas Techada ėmė kalbėti pašnibždomis.

– Net kartais padėdavo gėlių prie Šv. Dominyko bažnyčios altoriaus – tos gėlės buvo ne iš Peru, o japoniškos...

– Ir jūs tikite tokiais dalykais? – paklausė Chosė Luisas su lengva ironija.

– Tai ne vien tik tikėjimo klausimas, nors, žinoma, tikėjimas turi įtakos! Ar esate ką nors girdėję apie tėvą Pijų?

Linktelėjo tik Karlosas.

Žurnalistas žinojo, kad tėvas Pijus – tikrasis vardas Prančeskas Fordžonė – buvo labai garsus italų vienuolis kapucinas, iki amžiaus vidurio gyvenęs Pietrelčinoje. Ten jis pagarsėjo įvairiausiais mistiniais stebuklais: nuo Kristaus stigmų ant kūno iki pranašystės dovanos. Ką ir kalbėti apie ypatingą populiarumą, kurį iki šiol žadina visoje Italijoje.

– Taigi, tėvui Pijui, – kalbėjo toliau Techada, – taip pat priskiriami kai kurie plačiai žinomi bilokacijos atvejai. Patį garsiausią gali patvirtinti kardinolas Barbieris, tuomet buvęs Montevidėjo arkivyskupu. Vieną kartą jis matė Pijų Urugvajuje, nors suprato tai tik aplankęs jį Italijoje. Jis, Pijus, irgi atpažino kardinolą, nors niekuomet jo mirtingas kūnas nebuvo nuskridęs į kitą pasaulio pusę.

– Manote, kad tėvas Pijus mokėjo valdyti savo bilokacijas? – Karlosas atrodė sužavėtas.

– Ne vien jis. Agredos motinėlė irgi tai sugebėjo, nors man žinomi dar du ar trys panašūs nutikimai per visą istoriją. Mano nuomone, ta kontrolė buvo glaudžiai susijusi su jų bilokacijos nuotoliu...

– Ką norite pasakyti žodžiu „nuotolis“?

– Tai, ką pasakiau. Tiek tėvas Pijus, tiek Agredos motinėlė patyrė ir mažo, ir didelio nuotolio bilokacijų. Būtent: netolimų, kai atsidurdavo už savųjų vienuolynų sienų artimose vietovėse. Tačiau taip pat ir tolimų, kai apsireikšdavo net kituose žemynuose.

Chosė Luisas neramiai sukrutėjo kėdėje. Atrodė neketinąs švaistyti laiko kalboms apie mistinius reiškinius. Jei jau nusprendė atvykti į Bilbao – tai tirti vagystės, o ne klausyti paskaitos apie tikėjimo stebuklus.

– Atleiskite už tiesmukumą, tėve, – atsitiesė kėdėje, – bet kas jums žinoma apie tą antrąjį Benavideso „Memorialą“, priklausiusį Pilypui IV?

Techada staiga sukluso. Jis nebuvo paminėjęs dokumento pavadinimo.

– Ir iš kur staiga toks netikėtas susidomėjimas tuo dokumentu, ponai? – paklausė.

Chosė Luisas dar labiau ištiesino nugarą, stengdamasis būti vieno lygio su milžinu. Paskui iš striukės kišenės išsitraukė Nacionalinės policijos ženklelį, – jis pasionistui, rodos, nepadarė jokio įspūdžio, – ir išdrožė:

– Apgailestauju pakeitęs pokalbio temą, tėve, tačiau jums reikės atsakyti į dar porą klausimų. Mes tiriame labai svarbią vagystės bylą.

– Kaip įsakysite, – milžinas kuo puikiausiai atlaikė jo žvilgsnį.

Karlosas pajuto iš jo sklindančią panieką. „Nelabai ką pešime“, – pamanė.

– Ar vakar anksti rytą, apie penktą valandą, jums kas nors skambino?

– Taip.

– Na ir?

– Nelabai ką galiu pasakyti. Tai buvo labai keista. Kažkas paskambino į centrinę stotį, o iš ten skambutį nukreipė į mano kambarį. Žinoma, pabudau ir, kai pakėliau ragelį, niekas nekalbėjo. Linija buvo tuščia.

– Niekas?

– Taip, niekas. Suprantama, padėjau ragelį.

Rodos, atsakymas patenkino policininką. Bent jau įsitikino, kad kažkas šiam abonentui vis dėlto skambino iš Nacionalinės bibliotekos.

– Dar turite klausimų?

– Taip... – sudvejojo. – Ar jums girdėtas toks Šventojo Atvaizdo ordinas?

– Ne. O turėtų?

– Ne, ne.

– Aš irgi turiu jums klausimą, – labai rimtai tarė Techada. – Ar galiu sužinoti, kodėl policija domisi man skirtais skambučiais?

Karlosas neiškentė. Kadangi jo bendrakeleivis nepasikliaudamas tylėjo, atsakė už jį.

– Jau sakėme, kad tiriame vagystę, tėve. Vakar naktį iš Madrido nacionalinės bibliotekos buvo nugvelbtas vienas rankraštis. Tai buvo Pilypui IV priklausęs Benavideso „Memorialo" egzempliorius... Antrasis, papildytas.

Tėvas Techada užgniaužė šūksnį.

– Vakar 4 valandą 59 minutės kažkas iš bibliotekos paskambino jums. Tai galėjo padaryti tik vagys.

– Jėzau! O aš net nežinojau, kad...

– Jūs jau mums tai sakėte, tėve, – Karlosas pamėgino jį nuraminti. – Tačiau jei ką nors labai svarbaus prisiminsite, kad ir kas tai būtų, ar jums vėl paskambintų, susisiekite su mumis.

– Jūs ką nors pažįstate iš Nacionalinės bibliotekos?

Chosė Luiso klausimas nuskambėjo kaip kaltinimas.

– Enrikę Valientę, direktorių, jis geras mano draugas. Buvo mano mokinys šitoje pačioje mokykloje.

– Gerai, tėve. Jei mums jūsų prireiks, paskambinsime.

Tėvas Techada net nenusišypsojo. Žinia apie vagystę jį labai sujaudino.

– Palydėsiu jus iki durų.

Jau tarpdury, kai Chosė Luisas žingsniavo automobilio link, pasionistas suspaudė Karlosui ranką. Kol policininkas skambino mobiliuoju telefonu į komisariatą, tėvo Techados į ausį sukuždėta frazė Karlosą sutrikdė:

– Juk tu nesi policininkas?

– Ne... – sumurmėjo Karlosas.

– O kodėl taip domiesi Agredos motinėle?

Jėga, su kuria milžinas spaudė jam žastą, privertė būti atvirą.

– Tai ilga istorija, tėve. Tiesą sakant, manęs nepalieka jausmas, kad kažkas mane į visa tai įpainiojo.

– Kažkas? Kas?

– Nežinau. Būtent tai ir noriu išsiaiškinti.

Techada pasitaisė sutanos skvernus ir ištarė nuodėmklausio tonu:

– Žinai ką, vaikine? Daugelis mūsų Agredos motinėlę atrado per sapną ar viziją, ar pagaliau per sutapimų virtinę, ilgainiui tai nutiesia kelią Palaimintosios link.

Žurnalisto skrandis susitraukė.

– Pažįstu žmonių, susapnavusių Agredos motinėlę ir nė nežinojusių, kad tai ji, – kalbėjo toliau. – Ji pasirodo apsupta mėlynos šviesos ir visada nuveda tave ten, kur nori ji.

Karlosas nurijo seiles. Jo žastas tebebuvo suspaustas.

– Mėlynoji dama yra galingas pirmavaizdis, – kalbėjo toliau Techada, – persimainymo simbolis. Ji paskelbė indėnams apie naujosios politinės ir istorinės eros atėjimą; vienuoliams atskleidė reiškinius, kurie pranoko jų suvokimą. O dabar, rodos, ir vėl nori išnirti iš istorijos rūko.

Dvasininkas sulaikė kosulį ir kalbėjo toliau:

– Prisiminkite, kad ji vykdydama savo misiją visuomet naudojasi angelų paslaugomis. Jie viską tvarko. Viską. Nors savo veiksmus maskuoja sutapimų priedanga. Kaip manote, kodėl atsidūrėte čia?

„Taigi. Kodėl?“ – paklausė savęs Karlosas ir ištiesė kunigui ranką. Pajutęs palengvėjimą, kad gali pasprukti iš čia, bėgte nubėgo prie Chosė Luiso *Renault 19*, jau riedančio aikšte žemyn.

47

– Na ir ką? – Policininko tonas buvo skvarbus, keistas. – Jis pasakė tau dar ką nors?

Karlosas papurtė galvą, stengdamasis nuslėpti savo nerimą.

– Na, o aš turiu naujienų. Ir svarbių, – nusišypsojo.

– Svarbių? Kas nutiko?

– Šį rytą, kai mudu buvome pakeliui į Bilbao, Nacionalinės bibliotekos direktorius, tas pats tėvo Techados bičiulis, sulaukė skambučio iš Jungtinių Valstijų – skambintojas klausinėjo apie „Benavideso memorialą“.

– Negali būti.

– Jam pasirodė taip keista, kad kažkas domisi tos knygos turiniu, jog jis pats priėjo prie telefono. Vėliau susisiekė su komisariatu. Ką tik man tai patvirtino. Jis vardu Enrikė Valientė, – tarė pažvelgęs į savo užrašus, prieš automobiliui truktelint iš vietos.

Karlosas nuslėpė nuostabą. Juk tai tas pats vardas, kurį jiems ką tik buvo pasakęs tėvas Techada.

– Sinchronizmai mus persekioja, mano drauge. Mes arti. Labai arti. Palydėsi mane rytoj pas jį?

Žurnalistas linktelėjo. Jo nerimas jau buvo virtęs didžiu susirūpinimu.

48

Los Andželas

17 valandą 25 minutės Rytų pakrantės laiku geltonas skubių-jų siuntų furgonėlis sustojo priešais baltą Dženiferės Narodi namelį. Tris kartus apsuko kvartalą, kol suprato, kad ieškoma gatvė – mažas skersgatvis, lygiagretus su garsiąja *Ocean Front Walk* Venecijos paplūdimyje – garsiausiu Ramiojo vandenyno pakrantės bulvaru.

Suirzęs dėl sugaišto laiko pašto pasiuntinys įteikė jai storą voką su atgaliniu Romos adresu.

„Iš Romos! – pagalvojo Dženiferė. – Būtent šiandien."

Moteris skubiai jį atplėšė.

Tai buvo keista. Niekur nesimatė siuntėjo vardo. Įskaitomi tik miesto, iš kurio laiškas atėjo, antspaudas, jos pačios adresas ir skubaus siuntimo spaudas, uždėtas viename iš Amžinojo miesto pašto skyrių, tarsi tas siuntinys būtų buvęs atneštas rankose iki *Via Veneto* priėmimo langelio ir be jokių atsargumo priemonių atiduotas kaip pirmenybinis. Bet ne tik tai, jo turinys paaiškėjo esąs dar keistesnis: voke buvo pluoštas iš vienos pusės susiūtų pergamento lapų ir jokio juos lydinčio paaiškinimo.

Dženiferė nesugebėjo atspėti, kas siuntėjas. Ir lyg to dar būtų maža – tekstas buvo parašytas ispaniškai ir tokia velniškai stilizuota kaligrafija, kad vargu ar buvo įmanoma perskaityti nors vieną nelemtą žodį. „Galbūt rytoj daktarė Mejers galės man pagelbėti", – tarė pati sau, prisiminusi jos skambučius į Ispaniją.

Kiek vėliau jau buvo pamiršusi siuntinį. Paslėpė jį stalčiuje, išmetė į šiukšlių dėžę popierių, į kurį tas buvo įvyniotas, ir visą vakarą praleido prie televizoriaus. Lauke, paplūdimyje, dangus virš pakrantės rengėsi prapliupti lietumi. Griaustinio grumėjimas buvo girdimas net svetainėje.

– Prakeikta audra, – sumurmėjo.

Dženiferė užmigo 19.54, audrai įsismarkavus. Ir, žinoma, sapnuoti nesiliovė.

49

Isleta, Naujoji Meksika
1629 metų vasaros pabaiga

– Pažiūrėkite! Gerai pažiūrėkite į ją, tėve!

Brolis Diegas Lopesas papurtė senąjį tėvą Salasą. Ilgos kelionės per dykumą valandos jį labai išvargino. Nuo pat tos dienos, kai išvyko iš Gran Kiviros nusprendęs vyresnybei papasakoti apie tose žemėse vykstančius stebuklus, jo jėgos po truputį seko. Vien tik rožinis, prieš iškeliaujant įduotas Masipos ir Ankti, jam įkvėpė gyvybei reikalingų palaikyti jėgų.

– Ar matote? – nenurimo jaunasis pranciškonas.

– Bet juk tai...

– Taip, tėve! Tai Isleta! Mes jau atvykome!

Gyvybė grįžo į senuko veidą.

– Ačiū Dievui! – sušuko.

Beveik prie pat horizonto linijos, ten, už didžiulių kadagių, žyminčių Rio Grandės juostą, į dangų išdidžiai kilo Šv. Antano Paduviečio misijos bokštai.

Brolis Chuanas vos spėjo nusišypsoti. Įtempęs žvilgsnį, pastebėjo misijos apylinkėse kažką keista.

– Ar jūs taip pat tai matote, broli Diegai? – jo balsas drebėjo.

– Matau? Ką turiu matyti, tėve?

– Šešėlius aplink bažnyčią. Atrodo kaip rudens karavanas, vykstantis į Meksiko miestą.

Brolis Diegas įtempė žvilgsnį, stengdamasis įžiūrėti, kas per šešėliai tūno bokštų papėdėje. Salasas kalbėjo toliau:

– Tas karavanas čia atvyksta tik kartą per metus. Jis su ginkluota palyda sukaria kelią nuo Santa Fė iki Meksiko ir tai yra didžiulis sezono įvykis. Bet... Tam dar gerokai per anksti.

– Per anksti? – brolis Diegas vis dar bandė įžiūrėti ginkluotą palydą. – Galbūt atvyko anksčiau. Nepamirškite, kad brolis Estebanas mus įspėjo, jog tėvas valdytojas, brolis Alonsas de Benavidesas, rugsėjo mėnesį Santa Fė baigs eiti savo pareigas. Tai galėtų būti karavanas, su kuriuo jis grįžta į Meksiko miestą.

Salasas galiausiai sutiko su savo jaunojo mokinio nuomone. Nebuvo įtikimesnio atsakymo: misija buvo apsupta naujojo vicekaraliaus, markizo de Seralbo, karinės palydos, o su ja greičiausiai keliavo brolis Alonsas de Benavidesas. Kas dar, jei ne jis?

Jų spėlionės nutrūko priartėjus prie Isletos. Apsupta iš vakarų pusės, misija panėšėjo į Andalūzijos kaimelį mugės metu. Apie aštuoniasdešimt sunkiasvorių kinkinių, dviejų ar keturių ašių, buvo sustatyti šalia statinių tvoros. Saugomas kareivių sargybinių, misijos išorinis kiemas knibždėjo indėnų, metisų ir ispanų hidalgų.

Ak, kad Isleta visuomet taip atrodytų!

Tame šurmulyje vienuoliams buvo paprasta patekti į gyvenvietę, nepatraukus niekieno žvilgsnio. Keliauninkai kuo ramiausiai nusigavo iki bažnyčios aikštės. Ir čia, priešais nedegtų plytų varpinę, juos užplūdo pasididžiavimas įvykdyta užduotimi.

– Mums reikėtų susirasti brolį Estebaną de Perėją, tiesa?

– Žinoma, broli Diegai. Savaime suprantama, – pritarė senukas.

– Jau susidarėte galutinę nuomonę apie mėlynąją damą, tėve? Juk žinote, kad Estebanas labai reiklus žmogus ir paprašys mane patvirtinti jūsų žodžius kiekvieną atskirai.

– Nesirūpinkite dėl to, Diegai. Aš kalbėsiu taip įtikinamai, kad jam nekils jokio noro klausinėti jus.

Brolis Diegas nusijuokė.

Abu patraukė link didžiulio balto audeklo, ištempto šalia vakarinės šventyklos sienos. Karys rudos gelumbės kelnėmis, užsidėjęs avikailio kepurę, su šarvais ir trumpa stora ietimi, saugojo vartus.

– Ką pasakysite?

Karys permetė ginklą į kairę ranką užstodamas jiems kelią.

– Ar tai brolio Estebano de Perėjos palapinė? – paklausė Salasas.

– Tai tėvo valdytojo Alonso de Benavideso palapinė, – sausai atsakė sargybinis, – tačiau tėvas Perėja taip pat yra ten, viduje.

Vienuoliai sąmokslišKai susižvalgė ir nusišypsojo.

– Mes esame broliai Chuanas de Salasas ir Diegas Lopesas, – prisistatė. – Daugiau nei prieš mėnesį išvykome į jumanų žemes ir turime naujienų.

Karys išliko ramus. Nepakeitęs kariškos išraiškos, pasisuko ant kulno ir įlindo į palapinę. Praėjo kelios sekundės. Stovykloje karaliaujančią tylą perskrodė gerai pažįstamas inkvizitoriaus balsas.

– Broliai! – sugriaudėjo palapinės gilumoje. – Įeikite! Prašom užeiti!

Keliauninkai pasuko Estebano de Perėjos balso link. Palapinėje aplink ilgą stalą sėdėjo pats Perėja, du pranciškonai iš jo

palydos ir dar vienas dvasininkas, kurio iš pradžių nė vienas iš dviejų misionierių neatpažino. Tai buvo rūstaus veido vyras, baltais tankiais antakiais, raukšlėta kakta, stambia priplota nosimi ir kruopščiai prižiūrima tonzūra. Jau buvo pasiekęs amžiaus vidurį, tačiau metai jo neslėgė, net atvirkščiai – suteikė jam didingą laikyseną. Jis buvo – negalėjo būti niekas kitas – portugalas vienuolis Alonsas de Benavidesas, Šventosios inkvizicijos atsakingasis asmuo Naujojoje Meksikoje ir didžiausias Bažnyčios autoritetas toje dykumoje.

Benavidesas metė į juos įdėmų žvilgsnį, tačiau prakalbinti leido Estebanui de Perėjai.

– Ar viskas pavyko?

– Dievo Apvaizda kaip visada uoliai mus globojo, – atsakė brolis Chuanas.

– Na, o dama? Ką apie ją sužinojote?

Benavidesas, išgirdęs minint mėlynąją moterį, pakėlė į juos akis.

– Ji buvo visai netoli nuo mūsų, tėve. Netgi atsirado ją mačiusiųjų šalia kaimelio dieną anksčiau, nei mes išvykome iš Kuelocės.

– Iš tikrųjų?

Brolio Chuano veidas surimtėjo.

– Tai ne vien žodžiai, – pasakė jis. – Atnešėme jums daiktinį savo žodžių įrodymą. Dovaną iš dangaus.

Brolis Estebanas ir Alonsas de Benavidesas nustebę susižvalgė, o senasis vienuolis Salasas tuo metu naršė savo ryšulėlyje kažko ieškodamas. Benavidesą, mokytą vyrą, nupurtė drebulys: iš to vienuoliūkščio sklindantis entuziazmas jam priminė nutikimą prieš šimtą metų, 1531-ųjų Kalėdų išvakarėse, Tepejako aukštumose netoli Meksiko. Kitas nuolankus žmogus,

nors ir pasaulietis, irgi ieškojo tarp savo daiktų dovanos, kurią Švenčiausioji Mergelė, norėdama įtikinti saujelę nepatiklių dvasininkų, jam buvo padovanojusi. Tas vyras buvo vardu Chuanas Diegas. O jo Mergelę vadino „Gvadalupės Mergele". Tačiau, popiežiui Urbonui VIII paskelbus tam tikrus įsakymus, ją buvo uždrausta garbinti. Kodėl tuomet dabar turi tikėti, kad dovana, kurios ieško brolis Chuanas de Salasas, gauta iš pačios Švenčiausiosios Mergelės rankų?

Senasis pranciškonas pagaliau ištraukė dovaną.

– Šis rožinis, – tarė labai iškilmingai, tiesdamas jiems puikiai išsilaikiusį vėrinį, – tai mėlynosios damos dovana Kuelocės indėnams.

Inkvizitoriaus akyse žybtelėjo godulys. Paėmė į rankas tuos juodus karolėlius ir pabučiavo kryžių. Paskui padavė jį apžiūrėti Alonsui de Benavidesui. Šis tik mestelėjo žvilgsnį ir paslėpė rožinį po abitu.

– Pasakykite, – pagaliau tarė tėvas Benavidesas su ryškiu portugališku akcentu. – Kaip į jūsų rankas pateko ši... dovana?

– Mėlynoji dama patikėjo ją vienai jumanų porai. Juk akivaizdu, kad Švenčiausioji Mergelė teikėsi duoti mums savo apsireiškimų įrodymą.

– Palikite teologijos dalykus man, – pertraukė jį valdytojas. – Sakykite, o kodėl ta dama neapsireiškė tiesiogiai jums, tėve?

– Jūsų Eminencija, – įsiterpė jaunasis Diegas Lopesas, – juk žinote, kad tos priežastys suprantamos tik pačiam Dievui. Vis dėlto, jei leisite man pasakyti, Švenčiausioji Mergelė apsireiškia tik tyros širdies žmonėms, taip pat tiems, kam jos labiausiai reikia. Argi ne vaikams ir piemenims ji visuomet pasirodo?

– Jūs irgi manote tą patį? – sausai paklausė tėvas valdytojas senuko Salaso.

– Taip, Jūsų Eminencija.

– Taigi, manote, kad dama yra Švenčiausioji Marija?

– Tėve, dama yra mūsų Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimas. Esame tuo tikri.

Portugalas įraudo. Paglostė kišenę, kurioje gulėjo rožinis, pačiupinėjo jį ir garsiai tvojo kumščiu į stalą. Visų žvilgsniai įsmigo į jį.

– Bet tai neįmanoma! – pratrūko.

– Broli Alonsai, prašyčiau... – Estebanas de Perėja pamėgino jį nuraminti, paduodamas molinį indą tyro vandens. – Mes jau anksčiau tai aptarėme.

– Neįmanoma! – pakartojo tasai. – Mes turime kitą pranešimą, prieštaraujantį jūsų išvadai! Griaunantį jūsų hipotezę! Atskleidžiantį šią apgavystę!

Benavidesas nesileido nuraminamas.

– Ar neskaitėte brolio Fransisko de Poraso pranešimo? Štai ten rasite viską!

– Brolio Fransisko de Poraso?

Prabilo Estebanas de Perėja:

– Jie negali žinoti tokio dalyko, tėve Benavidesai. Tas dokumentas pateko pas mus jiems jau išvykus į Gran Kivirą.

– Dokumentas? – tėvo Salaso veidas atrodė pamėlęs. – Apie kokį dokumentą kalbate?

Inkvizitorius, nutaisęs gailestingą miną, prisiartino prie jo. Jis jautė didžią pagarbą tam senukui, paaukojusiam gyvenimą skleisti krikščionybę tokiame apleistame ir atšiauriame krašte. Ir beveik apgailestavo esąs priverstas jam priešgyniauti.

– Paklausykite, tėve, – tarė romiai, – jums išvykus su jumanais, tėvas Benavidesas išsiuntė kitą ekspediciją į šiaurę.

– Porasą?

Tėvas Salasas buvo girdėjęs kalbant apie jį.

– Iš tikrųjų, grupei vadovavo brolis Fransiskas Porasas. Tai buvo nedidukė keturių vienuolių ekspedicija, lydima dvylikos ginkluotų vyrų. Šv. Bernardo dieną jie atvyko į Avatovį, didžiausią mokių gyvenvietę, ir ten įkūrė misiją, kuriai suteikė šį vardą. Būtent ten, – tęsė pasakojimą, – jie ir sužinojo naujieną, kurią ketiname jums atskleisti, tėve Salasai.

– Naujieną? Apie mokius?

– Neabejoju, kad teko girdėti apie juos, tik kitu vardu. Tie indėnai dar vadinami hopiais arba hopitais, tai reiškia „taikieji". Gyvena maždaug už šešiasdešimties mylių nuo čia.

Brolis Alonsas stebėjo juos vis dar įraudusiu veidu. Mintis, kad Švenčiausioji Mergelė „gaištų laiką" tiems kitatikiams šviesti, jam buvo nepriimtina. Be abejo, turi būti „racionalesnis" to galvosūkio sprendimas. Ir Benavidesas kartu su tuo ispanu, kalbančiu su keistu akcentu, buvo pasirengę tai pareikšti.

– Ekspedicija iš mokių žemės kaip tik vakar grįžo, – pranešė, – ir papasakojo apie savo pirmąjį susitikimą su Avatovio gyventojais.

– O kas nutiko vėliau?

– Tėvo Poraso ekspedicija kelionės tikslą pasiekė rugpjūčio 20-ąją. Ten rado svetingą, tačiau nelabai mūsų religija pasitikinčią gentį. Jų vadai tuojau pat panoro surengti išbandymus atvykėliams ir juos diskredituoti.

– Išbandymus? Vienuoliams? Kaip?

– Ten labai galingi burtininkai, tėve. Gyventojai įbauginti istorijomis apie kačinas ir protėvių dvasias. Mūsų vienuoliai stengėsi atremti jas pasakojimais apie Visagalį Kūrėją, tuomet žyniai jėga atvedė nuo gimimo aklą vaiką ir paprašė jį išgydyti Mūsų Viešpaties vardu...

– Mokiai niekada nematė mėlynosios damos?

– Kantrybės, tėve, – paprašė Estebanas de Perėja. – Ten nutiko kas kita.

– Kas kita?

– Pamenate, kai daugiau nei prieš mėnesį apklausėme Sakmą, tą jumaną?

– Tarsi tai būtų vykę vakar, tėve Estebanai.

– O ar pamenate, kaip vienuolis Garsija de San Fransiskas, mūsų brolis iš Samoros, parodė jam motinėlės Luisos iš Karjono portretą?

– Žinoma, prisimenu! Karys pasakė, kad jo matyta mėlynoji dama buvo šiek tiek panaši, bet dykumos moteris atrodė jaunesnė.

– Taigi, broli, mūsų tėvas valdytojas turi priežasčių manyti, kad toji vienuolė, motinėlė Marija Luisa, stebuklingu būdu apsireiškia mūsų žemėse.

– Ir kodėl gi? – paklausė nepatikliai, kone apimtas įniršio brolis Chuanas, akimis ieškodamas budraus Benavideso veido.

– Prašyčiau šitaip nesikarščiuoti, – tarė tas. – Vienuoliai, aplankę mokius, yra atsidavę motinėlei Marijai Luisai. Taigi, kai indėnai atvedė jiems tą mažylį, jie jam ant akių uždėjo mažytį medinį Ispanijoje tos vienuolės palaimintą kryžių su įrašais. Jos malonės dėka, meldžiantis ir laikant tą kryžių ant akių, berniukas išgijo.

Jau ramiau brolis Alonsas pridūrė:

– Ar dabar supratote, mano dvasiškieji tėvai? Berniukas pasveiko tarpininkaujant Karjono motinėlės kryžiui. Tai ji čia apsireiškia!

– O kur jūs matote šioje istorijoje mėlynosios damos ranką, tėve Benavidesai? – energingai prieštaravo brolis Diegas. –

Jei vaikas pasveiko dėl palaimintojo kryžiaus, tai dar nereiškia, kad...

Tėvas Benavidesas atkirto:

– Ryšys akivaizdus, broli. Jei daiktas, palaimintas motinėlės Luisos, gali išgydyti, tai kodėl nepripažinus, kad ji gali bilokuotis, susidvejinti šiose žemėse ir slapta pagelbėti mūsų darbuose? Argi ji ne pranciškonų vienuolė, lygiai kaip mes? Argi ji nesistengtų dėl mūsų sėkmės, jei galėtų?

– Bet...

– Be abejonės, šį stebuklą ištirs mano įpėdinis, tėvas Perėja, – pareiškė Benavidesas. – Būtent jis įrodys, ar yra koks nors ryšys tarp abiejų įvykių. Vis dėlto, prieš grįždamas į Ispaniją, noriu, kad jūs patys kai ką palygintumėt.

Chuanas de Salasas ištempė kaklą, o brolis Diegas žengė kelis žingsnius stalo link, norėdamas pamatyti, ką jiems rodo Benavidesas. Šis padėjo priešais vienuolius Ankti rožinį ir Karjono motinėlės kryžių. Perleido karoliukus per pirštus, kol surado sidabrinį kryžių rožinio gale, ir padėjo jį šalia kito, vienuolių atnešto iš mokių krašto.

– Matote? Jie panašūs kaip du vandens lašai!

Tėvas Salasas paėmė abu kryžius ir pakėlė juos prie akių. Iš tiesų, abu buvo to paties dydžio ir vienodai išgraviruotais kraštais. Neskubėdamas juos apžiūrėjo, pasvėrė savo raukšlėtuose delnuose.

– Su didžia pagarba turiu pareikšti, tėve Benavidesai, – pagaliau tarė, – visi kryžiai panašūs.

O brolis Diegas svariai jam pritarė:

– Tai dar nieko neįrodo.

50

Madridas

Devintą valandą ryto gyvenimas *Paseo de Recoletos* 20-ajame pastate jau virte virė. Žiūrint nuo šaligatvio prie Kolumbo apartamentų, tas legendinis pastatas atrodė panašus į milžinišką skruzdėlyną: tiksliai sustyguotą ir sutvarkytą. Kupiną gyvybės.

Chosė Luisas Martinas ir Karlosas Albertas ryžtingai priėjo prie sargybinio būdelės. Jų vardai buvo įtraukti į numatomų lankytojų sąrašą, taigi jiems nebuvo sudėtinga patekti į uždarą Nacionalinės bibliotekos zoną ir nedelsiant būti palydėtiems iki direktoriaus kabineto. Skruzdėlynas staiga pavirto prabangiais rūmais, marmuro koridoriais ir vertingais meno kūriniais, žiūrinčiais į lankytojus beveik iš už kiekvieno kampo. O donas Enrikė Valientė, tarsi to labirinto „skruzdė motinėlė", sutiko juos erdviame kabinete medžiu išmuštomis sienomis, prie raudonmedžio stalo, turinčio ne mažiau nei porą šimtų metų.

– Džiaugiuosi jus matydamas, – tarė spausdamas lankytojams rankas. – Ar jau ką nors sužinojote apie Benavideso rankraštį?

Chosė Luisas neigiamai papurtė galvą.

– Kol kas ne, – prisipažino. – Tačiau mes jį rasime. Nesijaudinkite.

Ponas Valientė neatrodė toks tikras. Mostelėjo ranka, kviesdamas svečius atsisėsti. Jis kažkuo panėšėjo į Don Kichotą. Liesas, tvarkingai pakirpta barzdele, atviros kaktos ir guvaus, nuoširdaus žvilgsnio. Jei jis nebūtų dėvėjęs nepriekaištingo merinosų vilnos kostiumo ir ryšėjęs mėlyno kaklaraiščio, Chosė Luisas ir Karlosas Albertas būtų pamanę stovį priešais doną Alonsą Kichaną jo bibliotekoje, pilnoje knygų apie riterius. Kol keitėsi mandagiomis frazėmis, donas Enrikė ėmė nervingai naršyti tarp gausybės užrašų, kortelių, oficialių biuletenių ir spaudos iškarpų, kuriais buvo nukrautas jo stalas.

– Duok Dieve rasti jį anksčiau, nei bus išrištas ir parduotas atskirais lakštais! – suniurzgė, griebdamas užrašų knygelę, kurios, rodos, ir ieškojo. – Negalite įsivaizduoti, kaip pastaruoju metu mums nesiseka su rankraščiais.

– Nesiseka? – nustebo policininkas. – Ką turite omeny?

– Ak! Negi to neminėjome, kai buvote atėję tirti vagystės?

– Ko, pone Valiente?

– Kad vos prieš savaitę taip pat patyrėme išpuolį prieš mūsų istorinius fondus. Kad ir kaip būtų keista, tai buvo tekstas, giminiškas dingusiam rankraščiui.

Karlosas ir Chosė Luisas nustebę susižvalgė.

– Tai nutiko kovo pabaigoje, – kalbėjo toliau direktorius. – Viena Italijos pilietė atėjo į skaityklą ir paprašė knygos, išleistos 1692 metais, parašytos tokio Kadiso vienuolio jėzuito, vardu Ernandas Kastriljas, egzemplioriaus. Turiu pasakyti, kad tai reta knyga, – tarė, kažko ieškodamas. – Jos pavadinimas „Isto-

rija ir gamtos slėpiniai, arba Slaptosios filosofijos mokslas“, tai tarsi tos epochos plačiai žinoma enciklopedija.

– O kodėl sakėte, kad ji giminiška?..

– Leiskite viską jums paaiškinti.

Donas Enrikė Valientė rankose jau laikė knygą minėtu pavadinimu, kurią ištraukė iš už nugaros stovinčios knygų spintos.

– Štai! Veikalas, apie kurį kalbame.

Jo iškelta knyga buvo solidus tomas odos viršeliu, kieta nugarėle, puikiai įrištas, su vidury priklijuota etikete su autoriaus pavarde.

– Ta moteris mėgino išplėšti vieną skyrių, – pasakė vartydamas tą brangenybę. – Jis vadinasi „Ar tikėjimo žinia pasiekė Amerikos gilumą“. Argi tai jums neatrodo keista?

Karlosas staiga pašoko.

– Tekstas apie Amerikos evangelizaciją! Kaip ir „Benavideso memorialas“!

– Ir kuo tai italei baigėsi? – Chosė Luiso klausimas buvo pragmatiškesnis.

– Būtent tai mane labiausiai nustebino! Tuo metu dirbusi bibliotekininkė užklupo ją mėginančią išplėšti to skyriaus lapus. Savaime aišku, ji ją sulaikė ir paprašė palaukti prie to paties stalelio, kol ateis apsaugininkas.

– Ir kas nutiko vėliau?..

– Ji išnyko!

– Kaip išnyko?

Donas Enrikė rimta veido išraiška atsirėmė į netvarkingai ant stalo gulinčių popierių šūsnį ir įdėmiai pažvelgė į Chosė Luisą.

– Būtent taip, kaip aš ir sakau, pareigūne. Išgaravo. Ta moteris išskydo. Dingo. Susiskaidė. Kaip vaiduoklis.

– Juk nenorite pasakyti, kad čia, kaip ir Linareso rūmuose, yra vaiduoklių?

Karlosas nusišypsojo priminęs tai direktoriui. Vos už penkių šimtų metrų tos pačios *Paseo de Recoletos* antrasis pastatas – senas, didžiulis – išgarsėjo dėl gandų, esą jame pilna dvasių. Tai nutiko lygiai prieš metus. Visa spauda trimitavo apie tą įvykį, o kai kurie žurnalai net išplatino garso kasečių su įrašytais tariamais tų dvasių balsais.

– Tai, ką sakau, yra labai rimta, pone, – tarė ponas Valientė, nenuleisdamas akių nuo Karloso. – Ta moteris buvo tikra. Ji užsiregistravo įeidama. Gavo skaitytojo pažymėjimą. Užpildė kortelę Kastriljo knygai gauti, o paskui išgaravo.

– Tarsi koks vaiduoklis, ar ne? – nepatikliai užbaigė Chosė Luisas.

– Ar galėčiau užmesti akį į tą knygą?

Žurnalisto prašymas bibliotekos direktoriaus nė kiek nenustebino.

– Nieko sau! – šūktelėjo Karlosas, paėmęs į rankas knygą.

Jis buvo atsivertęs nukentėjusį skyrių. Policininkas pasilenkė virš tomo, mėgindamas išsiaiškinti Karloso nuostabos priežastį. Tie puslapiai vis dar buvo prisiūti prie nugarėlės, nors pilko audeklo juosta dengė plyšį, padarytą „vaiduoklio“. Žaizda buvo gili.

– Kas yra, Karlitai?

– Pažvelk čia. Autorius retoriškai klausia, ar kam pavyko evangelizuoti Naujojo pasaulio dalį dar iki Kolumbui atrandant Ameriką.

– Ką tu sakai!

Donas Enrikė Valientė stebėjo juos nemirksėdamas.

– Čia gana aiškiai leidžiama suprasti, kad mėlynoji dama

nebuvo pirmoji. Sakoma, kad pirmieji jėzuitai, atvykę į Pietų Ameriką, atskleidė, jog kiti krikščionys jau pamokslavo ten kelis amžius anksčiau nei jie.

– Tai labai įdomi knyga, tikrai, – įsiterpė direktorius profesionalo tonu. – Čia taip pat teigiama, kad jau Kolumbas suprato, jog Antilų indėnai garbino iškreiptas Švenčiausiosios Trejybės formas. Taip pat sakoma, kad Paragvajuje dar prisimenama tokio Pajaus Zumės kelionė su kryžiumi, – jis gerąją prisikėlimo naujieną skelbė du šimtai metų prieš atvykstant ispanams.

– O tai... pripažįstama?

Iš Chosė Luiso veido buvo matyti, kad tai, ką girdi, jis laiko visiška nesąmone. Katalikų misionieriai Amerikoje dar prieš Kolumbą?

– Ką gi, – sudvejojo donas Enrikė, – vėliau jėzuitai, manau, nenorėdami prieštarauti Ispanijos valdovams, teigė, kad tas stebuklas veikiausiai buvo šventojo Tomo nuopelnas. Savotiškai įdomu: skeptiškasis Jėzaus apaštalas!

– O kodėl šventasis Tomas?

– Manė, kad tas indėnų Pajus Zumė – tai fonetiškai iškraipytas šventojo Tomės ar šventojo Tomo vardas. Tačiau labiausiai stebina tai, kad yra archeologinių įrodymų, jog tikrai Amerikoje dar iki 1492 metų būta misionierių.

– Iš tiesų?

– Pavyzdžiui, Tiahuanako griuvėsiuose, netoli Titikakos ežero. Ten, Bolivijos plokščiakalnyje, rastas daugiau nei dviejų metrų aukščio monolitas, kuriame iškaltas barzdotas vyras. O kaip žinote, tų platumų indėnai yra bebarzdžiai. Šiandien statula yra pusiau požeminėje patalpoje, kaip ir Šiaurės Amerikos senbuvių kivos, vadinamojoje *Kalasasaya*. Manoma, kad ji vaizduoja pamokslininką. Net, – pridūrė, – netoliese yra dau-

giau statulų, indėnų vadinamų „vienuoliais“, kurios, kaip manoma, galėtų vaizduoti pirmuosius Evangelijos skleidėjus dar gerokai iki Kolumbo ar Pisaro.

Išklausęs Chosė Luisas patraukė pečiais:

– Ir kodėl ji norėjo pavogti būtent šį veikalą?

– Aš pats šito savęs klausiu, pareigūne. Moteris galėjo mūsų paprašyti mikrofilmo. Bet, rodos, jos tikslas buvo kitas: ji norėjo, kad tas skyrius pradingtų. Dažnai tokiais dalykais užsiima šunsnukiai, nenorintys, kad dar kas nors sužinotų tam tikrą informaciją.

– Šunsnukiai? – policininko instinktai paėmė viršų. – Gal žinote, ar bibliotekininkei ta lankytoja pasirodė kuo nors ypatinga?

– Dabar, kai to paklausėte, prisiminiau. Pildydama kortelę, pasakė ką tik atvykusi iš Brazilijos.

– Iš Brazilijos?

– Taip. Sakė keliavusi ten, nes norėjusi pamatyti Baijos valstijoje, Todos los Santoso vietovėje, esančią uolą, kurioje dar matyti žmogaus pėdų atspaudai. Indėnai sako, kad tai Pajaus Zumės pėdos. Dar sakė, kad Itapuane, Kabo Frijuje ir Paraiboje yra daugiau tokių pat atspaudų... Sutapimas, – pridūrė, – kad ją aptarnavusi bibliotekininkė yra brazilė, bet anksčiau nieko panašaus nebuvo girdėjusi. Todėl puikiai visa tai įsiminė.

– Suprantu.

Policininkas vis dar nenuleido nuo pašnekovo akių.

– O ką galite pasakyti apie vakarykštį skambutį iš Jungtinių Valstijų?

– Turite omeny, kai teiravosi apie „Benavideso memorialą“? – direktorius pažvelgė Chosė Luisui tiesiai į akis. – Tai jau tikrai mane nustebino!

– Papasakokite.

– Įsivaizduokite! Juk nėra normalu, kad iš mūsų pavogtų

XVII amžiuje gyvenusio prancūzkono rankraštį, o po kelių valandų man skambintų psichiatrė iš Jungtinių Valstijų, klausinėtų apie vienuolį, kuris cituojamas pavogtoje knygoje.

– Nėra normalu, tiesa, Chosė Luisai?

Karloso pastaboje buvo justi ironija. Policininkas, anksčiau buvęs kunigu, buvo iš tų, kurie netikėjo atsitiktinumais. Jis manė, kad viskas numatyta. Ar tas konkretus skambutis irgi toks buvo? O tas atvejis apskritai?

– Tačiau aš užsirašiau jos adresą ir telefoną, jei kartais pavyktų sužinoti dar ką nors apie tą vienuolį, – pridūrė donas Enrikė. – Ji atrodė labai susidomėjusi! Prasitarė, kad vieną jos pacientę lanko neįprastos, su tuo laikotarpiu susijusios vizijos.

– Paminėjo mėlynąją damą?

Direktorius linktelėjo.

– Žinoma. Visa tai labai keista, ar jums taip neatrodo?

– Ar galėtumėte pateikti mums jos duomenis, pone Valiente?

Donas Enrikė kažką pakraigliojo bloknoto lapelyje ir padavė jį policininkui.

– Padarysime viską, kas įmanoma, – tarė tas, imdamas lapelį. – Nors tai ir ne mūsų jurisdikcija, Interpolo dėka FTB paprastai bendradarbiauja tokiose bylose. Visų pirma jei tai susiję su paveldu.

– O mudu negalėtume nuvykti į Jungtines Valstijas?

Chosė Luisas vos susivaldė nenusikvatojęs iš Karloso naivumo.

– Mudu? Jei šiaip ar taip išsikovojau, kad policijos vadovybė apmokėtų mūsų kelionės į Bilbao išlaidas, įsivaizduok skrydį į... – žvilgtelėjo į rankoje laikomą lapelį, – Los Andželą!

Tačiau žurnalistui į galvą dingtelėjo viena mintis.

Gal tai ir beprotiška, bet ką jis praras pamėginęs?

– Veikiausiai policija negalės apmokėti tau kelionės į Los Andželą, – pasakė, – bet mano žurnalas galėtų pasistengti dėl manęs. Jei suteiksi man įgaliojimus ir padėsi susisiekti su Interpolu, galėčiau tuo pasidomėti. Pažadu papasakoti tau viską anksčiau, nei tai bus publikuota.

– O kodėl ne? – sužavėtas idėjos, pašoko donas Enrikė. – Aš irgi mirštu iš smalsumo. Ir dėl šios bibliotekos gero vardo būtų labai gerai žinoti, kur dabar yra dingęs rankraštis.

Chosė Luisas susimąstęs pasikasė smakrą.

– Gerai, donai Enrike, duokite man dėmesio vertą pėdsaką, kad galėčiau tirti šią bylą Madride, na, o Karlitą tuo pačiu metu pasiųsime į Jungtines Valstijas.

– Dėmesio vertą pėdsaką?

Direktorius tuose žodžiuose nepajuto subtilios ironijos. Tiesą sakant, niekas jo nieko neprašė. Tik ieškojo būdo draugiškai užbaigti pokalbį. Tačiau donas Enrikė Valientė pasijuto spaudžiamas ir ištarė kai ką įdomaus:

– O ką pasakytumėt, jei pateikčiau jums dar vieną smulkmeną apie tą italę, ketinusią išsinešti Kastriljo knygos puslapius?

Chosė Luisas to nesitikėjo.

– Tai viena moteriška detalė, – tarė lyg tarp kitko. – Bibliotekininkė man pasakė, kad ta moteris avėjo ryškiai raudonus mokasinus, ryškesnių ji gyvenime nebuvo mačiusi.

– Kaip jūs pasakėte?

– Kad ta moteris, nuo galvos iki kojų vilkėjusi nepriekaištingai juodai, avėjo labai jau keistus raudonus mokasinus.

– Tikrai?

Kažkas tarsi spragtelėjo Chosė Luiso Martino galvoje. Jis galėjo lažintis iš savo policininko ženklelio, kad tai – labai geras pėdsakas.

Bet kieno?

51

– Prakeiktas ekscentrikas, – pamanė ir iškart pasigailėjo.

Džuzepė Baldis nenoromis žengė pro Filaretų vartus, garsiausios krikščioniškosios bazilikos *loggia delle benedizioni*, ir patraukė į tą pusę, kur grūdosi turistai, norintys patekti į Vatikano Šv. Petro kupolą.

Žvilgtelėjęs į pietinės sienos klausyklas, paieškojo devyniolikto numerio. Skaitmenis ant tų medinių dėžių vos buvo įmanoma įžvelgti, tačiau atidžiau įsižiūrėjęs pastabus lankytojas galėjo įsitikinti, kad kitados tai buvo nuostabaus grožio romėniški skaitmenys, auksu išraižyti kiekvieno „dieviškojo priimamojo“ viršutiniame dešiniajame kampe. XIX klausykla buvo toliausiai į rytus, arčiausiai išdabinto Hadrijono VI kenotafo, o ant jos puikavosi apmūsijusi lentelė, skelbianti, kad čia išpažinčių klausosi lenkas kunigas, tėvas Čestokova.

Baldis jautėsi pakliuvęs į juokingą padėtį. Jam darėsi gėda vos apie tai pagalvojus. Ko gera, jau ištisą šimtmetį niekas nesinaudojo klausyklomis kaip dvasininkų slaptų susitikimų vieta – tik jau ne šiais laikais, kai Vatikanas turėjo salių, kuriose neįmanoma įrengti nelegalaus klausymosi aparatūros. Nors turėjo pripažinti, jog nėra įrodyta, kad sudėtingų mikrofonų,

kurių kardinolų kabinetuose taip mėgo prikaišioti Šventojo oficiumo saugos tarnyba ar kitos užsienio „agentūros“, nėra įtaisytų ir čia.

Benediktinas neturėjo kitos išeities. Susitikimas buvo neišvengiamas. Juo labiau nesvarstytinas. Rezidencijoje, kur buvo apsistojęs, ant spintelės paliktas raštelis jam nesuteikė kitos galimybės.

Taigi, venecijietis nuolankiai suklupo ant kelių devynioliktosios klausyklos dešinėje. Kaip ir buvo numatyta, joks lenkas tą valandą čia atgailos nelaukė. Šventojo Tėvo tautiečiai paprastai tą dienos metą praleisdavo snūduriuodami arba žiūrėdami televizorių.

– Garbė Jėzui Kristui, – sušnibždėjo.

– Per amžius. Amen, tėve Baldi.

Atsakymas iš anapus grotelių patvirtino pasirinkus teisingai. „Evangelistas“ stengėsi neparodyti entuziazmo.

– Monsinjore?

– Džiaugiuosi, kad atėjai, Džuzepe, – tarė. – Turiu tau pranešti svarbių naujienų ir būgštauju, kad tam nė mano kabinetas jau nėra saugi vieta.

Gerai pažįstamas nosinis Stanislavo Zsidivo balsas skambėjo kažkaip tragiškai, tai „penitentą“ privertė sunerimti. Jo širdis pradėjo tankiau plakti.

– Ar paaiškėjo naujų tėvo Korso mirties aplinkybių?

– Ištyrus adrenalino kiekį kraujyje tapo aišku, kad mūsų mylimas Korsas prieš mirtį patyrė stiprų sukrėtimą. Kažką, taip jį paveikusį, kad nusprendė atsisveikinti su gyvenimu.

– Kas tai galėjo būti, Jūsų Eminencija?

– Nežinau, sūnau mano. Tačiau, be abejonės, kažkas siaubinga. Dabar, kaip jau jums sakė daktaras Ferelas, dedamos visos

pastangos sužinoti, kas buvo paskutinis asmuo, matęs tėvą Korsą gyvą, ir ar jis turėjo įtakos jo sprendimui atimti sau gyvastį.

– Suprantu.

– Bet ne dėl to tave čia pasikviečiau, sūnau mano.

– Ak, ne?

– Pameni, kai mano kabinete kalbėjomės apie Benavideso „Memorialą"?

Monsinjoras panoro patikrinti Baldžio atmintį.

– Jei gerai pamenu, tai buvo vieno pranciškono XVII amžiuje parašytas pranešimas apie mėlynosios damos apsireiškimus Jungtinių Valstijų teritorijos pietuose...

– Visiškai teisingai, – patenkintas patvirtino Jo Eminencija. – Tas dokumentas, kaip jau sakiau, paskutinėmis gyvenimo dienomis užbūrė Korsą, šis manė jame skaitąs aprašymą, kaip viena klauzūros vienuolė su fiziniu kūnu persikėlė iš Ispanijos į Ameriką pamokslauti indėnams... 1629 metais!

– Taip. Jau suprantu.

– Bet jūs nežinote, kad Korsas nuolatos klausinėjo apie neišleistą to paties tėvo Benavideso rankraštį, kuriame mėlynoji dama sutapatinama su vienuole, vardu Marija Chesus de Agreda, ir atskleidžiamas būdas, kurį ji naudojo norėdama bilokuotis į Ameriką.

– Formulė biloka...?

– Taip.

– Ir jis tai rado? Atrado rankraštį?

– Tai ir yra painiausia, mano sūnau. Kalbama apie tekstą, kuriam niekas iki šiol neskyrė nė mažiausio dėmesio. Korsas jo ieškojo Vatikano archyvuose, bet nerado. Nepaisant to, šiomis dienomis kažkas įsibrovė į Madrido nacionalinę biblioteką ir pagrobė rankraštį, priklausiusį Pilypui IV.

Benediktinui nespėjus įsiterpti, nuodėmklausys atsiduso:

– Taip, Džuzepe. Būtent tų memuarų ir ieškojo „šventasis Matas".

Venecijiečio protas virte virė, ieškodamas logiško ryšio tarp išgirstų faktų.

– Kaip mums šįryt pranešė, – kalbėjo toliau Zsidivas, – ispanų policija dar nesuėmė vagių, bet visi faktai byloja, kad tai profesionalų darbas. Galbūt tų pačių, kurie išsinešė tėvo Korso archyvus.

– Kodėl taip manote, Jūsų Eminencija?

– Mane kamuoja jausmas, kad kažkas nori pradanginti visą su mėlynąja dama susijusią informaciją. Kažkas iš vidaus. Kažkas, norintis pakenkti mūsų pažangai Chronovizijos srityje, ir, atrodo, jie nesiskaito su priemonėmis siekdami savo tikslo.

– Ir dėl ko visas tas vargas?

– Man į galvą ateina tik viena mintis, – sumurmėjo Zsidivas, – kad tas „kažkas" tyrinėja paralelius dalykus kaip ir mes, pasiekė gerų rezultatų ir dabar trina pėdsakus, atvedusius jį į sėkmę.

Baldis paprieštaravo.

– Bet tai viso labo prielaidos.

– Todėl ir pasikviečiau tave. Nesijaučiu saugus Šventojo Petro bazilikoje, sūnau. Ir sienos turi ausis. Netgi Šventasis oficiumas sušaukė vidinę asamblėją šiam klausimui išnagrinėti. Aukščiausio lygio asamblėją.

– Jūsų Eminencija manote, kad priešas tūno Bažnyčios prieglobstyje?

– O tu, Džuzepe, turi kitų minčių?

– Jokių. Galbūt, jei žinotume, kas buvo rašoma tame pagrobtame dokumente, suprastume, nuo ko turime pradėti...

Monsinjoras pamėgino ištiesti kojas tame vertikaliame karste. Ir lakoniškai tarstelėjo:

– Mes tai žinome.

– Tikrai?

– Na, žinoma, sūnau. Benavidesas papildė savo Naujosios Meksikos „Memorialą" čia, Romoje. Padarė dvi jo kopijas: vieną Urbonui VIII, kitą – Pilypui IV. Pagrobtoji kopija yra būtent ta, antroji.

– Tuomet mes jį turime!

– Ir taip, ir ne... – pataisė pašnekovas. – Klausyk. Brolis Alonsas de Benavidesas buvo Naujosios Meksikos provincijos valdytojas iki 1629 metų rugsėjo. Apklausęs misionierius, surinkusius faktus apie mėlynąją damą, išvyko į Meksiką, iš ten jo viršininkas, baskų arkivyskupas Manso i Sunjiga, išsiuntė jį į Ispaniją užbaigti tam tikro tyrimo...

– Kokio tyrimo, Jūsų Eminencija?

„Šventasis Jonas", Chronovizijos projekto koordinatorius, kitoje grotelių pusėje nusišypsojo.

– Benavidesas išvyko iš Naujosios Meksikos įsitikinęs, kad mėlynoji dama yra vienuolė, Europoje garsėjanti kaip stebukladarė, vardu Marija Luisa de Karjon. Vienintelis nesutapimas buvo tas, kad indėnai ją apibūdino kaip jauną ir gražią moterį, o Karjono motinėlė buvo daugiau nei šešiasdešimties. Nepaisant to, tai neįtikino Benavideso. Ir, užuot sutikęs su prielaida, kad mėlynoji dama galėjo būti naujasis Gvadalupės Mergelės apsireiškimas, verčiau buvo linkęs manyti, jog „kelionė oru" atjaunino Mariją Luisą de Karjon.

– Kvailystės!

– Buvo XVII amžius, sūnau. Niekas nežinojo, kas gali nutikti skraidant.

– Taip, tačiau...

– Leisk paaiškinti tau dar kai ką, sūnau, – nutraukė jį monsinjoras. – Ką pats šįryt patikrinau *Archivio Segreto*.

Baldis ištempė ausis.

– Meksike arkivyskupas parodė Benavidesui laišką, parašytą tokio pranciškono Sebastiano Marsiljos, kuriame taip pat buvo kalbama apie kitą vienuolę – jaunesnę, paslaptingą, irgi patirdavusią antgamtinių ekstazių.

– Ji bilokuodavosi?

– Tikrai, tai buvo vienas jos gebėjimų. Ji vadinosi Marija Chesus de Agreda. Manso i Sunjiga, nustebintas tos žinios, pasiuntė patį Benavidesą į Ispaniją ištirti to atvejo. Jis perplaukė Atlantą 1630 metų pradžioje, išsilaipino Sevilijoje ir iš ten nukeliavo į Madridą ir Agredą. Asmeniškai apklausė tariamąją mėlynąją damą, vėliau buvo apsistojęs čia, Romoje, parašyti savo išvadų.

– Kodėl tuomet teigiate, kad popiežiui padaryta kopija neverta dėmesio?

– Todėl, kad Ispanijos karaliui ir popiežiui skirtos kopijos nebuvo identiškos. Vien jau tai, kad skirtąją popiežiui jis klaidingai datavo 1630 metais. Taip ji ir pažymėta *Archivio*. Todėl Korsas jos ir nesurado. O karaliui išsiųstos kopijos paraštėse portugalas pridėjo tam tikrų pastabų, tikslindamas, kokiu būdu, jo nuomone, vienuolė sugebėjo persikelti fiziškai, su savimi turėdama net liturginių daiktų, kuriuos vėliau padalijo indėnams.

– Liturginių daiktų?

– Rožinių, taurių... Visa tai, nuvykę į Naująją Meksiką, rado pranciškonai. Indėnai juos saugojo kaip mėlynosios damos dovanas. Benavidesas pasiėmė vieną rožinį ir paprašė, kad jį palaidotų su juo.

– Ir kaip toji dama sugebėjo?..

– Atrodo, sūnau mano, kad kai Agredos motinėlė pasiekdavo transą savo vienuolyne ir tarsi kietai įmigdavo, jos „esencija“ materializuodavosi kitoje vietoje. Įgydavo kūną.

– Kaip Ferelo „sapnuotojai“!

– Kaip kas?

Baldis iš už klausyklos grotelių pajuto kardinolo nuostabą.

– Maniau, kad žinote tai, Jūsų Eminencija.

– Ką turėčiau žinoti?

– Kad paskutinis Korso ir to *dottore* eksperimentas buvo susijęs su mėginimu pasiųsti į mėlynosios damos laikų Naująją Meksiką vieną moterį, kurią jie vadino „sapnuotoja“. Norėjo, kad ji sužinotų tų kelionių paslaptį ir ant padėklo įteiktų INSCOM.

– Ir jiems pavyko?

– Ką gi, dar eksperimentui nesibaigus, moters paslaugų buvo atsisakyta. Teigiama, kad jos protas sudrumstas ir ji liovėsi bendradarbiauti. Grįžo į Jungtines Valstijas, bet kol kas jos pėdsakų neaptikau.

– Surask ją! – labai rimtai įsakė Zsidivas. – Ji žino atsakymą! Esu tuo tikras!

– Bet kaip tai padaryti?

Kardinolas prikišo veidą taip arti grotelių, kad Baldis pajuto jo kvėpavimą sau į veidą.

– Leiskis vedamas ženklų, – tarė.

52

Iš rūsčios Naujosios Meksikos dykumos į karščiu alsuojančią Ispanijos plokščiakalnio vasarą. Šitokį vietos ir laiko šuolį padarė Dženiferė Narodi taip lengvai, kaip įmanoma tik sapnuose. Tačiau ar tai sapnai? Ir nieko daugiau? Tai kodėl jie tarpusavyje susiję, tarsi būtų logiška įvykių tėkmė? Galbūt ji „kanalizavo" kitų laikų prisiminimus, kitos epochos, su kuria dėl kažkokios paslaptingos priežasties buvo susijusi?

Ar gydytoja Mejers, užsiminusi apie genetinę atmintį, buvo teisi? O jei taip, tai ar visose vizijose ji susitikdavo su tolimiausiais protėviais indėnais?

Dženiferė susirangė po medvilnės antklode, ieškodama kuo patogesnės padėties miegoti.

Jei taip, jei visi tie sapnai sudarė tikrą istoriją, ji norėjo tai žinoti. Ji pradėjo tikėti, kad per eksperimentus Fort Mido „sapnų salėje", o galbūt tuomet, kai buvo Italijoje, į jos sąmonę buvo įdiegti vaizdiniai, dabar išnyrantys sapnų pasaulyje. Ji jautėsi purvina, tarsi išprievartauta. Tačiau kartu ir susidomėjusi. Norėjo žinoti, kur ją nuves vizijos. Ir taip, sapnas po sapno, Dženiferė susidurdavo su vis tolimesnėmis ir egzotiškesnėmis vietovėmis.

Pavyzdžiui, Ispanija.

Ji niekuomet ten nebuvo. Niekuomet jai nerūpėjo Habsburgų – galingiausios tos šalies dinastijos – istorija, niekuomet nepasidomėjo jos sostine – Madridu. Ir vis dėlto aiškus prieblandoje dunksančios tvirtovės su balkonais ir juoda tvora vaizdas stovėjo jai akyse. Dženiferė Narodi dabar jau žinojo, kuriai epochai ir vietai priklauso tas pastatas.

Netikėtumas po netikėtumo.

53

Madrido alkazaras
1630 metų rugsėjis

– Jo Didenybei padarėte stiprų įspūdį, broli Alonsai.

– Aš to ir troškau, tėve.

– Karalius nuolat gauna tuzinus memuarų apie pačius įvairiausius įvykius, bet tik jūsiškiai nusipelnė garbės būti išleisti mūsų karališkojoje spaustuvėje.

Brolis Alonsas de Benavidesas žingsniavo lėtai, žavėdamasis Ticiano, Rubenso ir Velaskeso tapybos darbais, kuriuos Pilypas IV buvo pakabinęs Prancūzijos bokšte. Skirtingai nei rūstūs pirmtakai, jaunasis karalius troško pagyvinti tamsius alkazaro, Habsburgų karališkųjų rūmų, koridorius vertingais meno kūriniais.

Tėvą Benavidesą lydėjo brolis Bernardinas de Sena, Šv. Pranciškaus ordino generolas, senas monarcho pažįstamas, kuriam tasai visiškai atvirai rodė simpatiją.

Brolis Bernardinas gerai išmanė diplomatijos meną. Jam pavydėjo kitų ordinų vyresnieji, neužsitarnavę tiek karališkųjų malonių. Ir tik jis vienintelis buvo atsakingas už sklandančius

tarp dvariškių gandus, kad atsivertimus Naujojoje Meksikoje paskatino stebuklas.

Apskritai jis buvo rūmų strategijos genijus.

– Jo Didenybė jus priims neįprastoje vietoje – bibliotekoje, – atskleidė brolis Bernardinas tėvui Benavidesui, jiedviem žingsniuojant lydimiems juodai vilkinčio mažordomo.

– Neįprastoje?

– Taip. Paprastai audiencijos vyksta Karaliaus salėje, bet Jo Didenybė kartais mėgsta nusižengti protokolui.

– Ar tai geras ženklas?

– Puikus. Kaip jau sakiau, jūsų rankraštis jį labai sužavėjo ir jis trokšta išgirsti iš pirmų lūpų daugiau su ekspedicija susijusių detalių. Ypač jį domina visa, ką tik prisiminsite apie mėlynąją damą.

– Tuomet jis iš tikrųjų skaitė mano ataskaitą...

– Nuo pirmo iki paskutinio žodžio, – patenkintas nusišypsojo generolas. – Todėl, tėve, jei tik mums pavyks jį sudominti, manykite, kad būsimos Santa Fė diecezijos kontrolė jau priklauso mums. Ordino likimas šiandien jūsų rankose.

Mažordomas sustojo priešais kuklias ąžuolines duris. Apsisuko aplink, atsigręžė į svečius ir paprašė palaukti. Paskui labai pompastiškai įžengė į blausiai apšviestą kambarį pareikšti išpūstos pagarbos.

Stovint prie slenksčio buvo galima numanyti tą kambarį esant erdvų, su gilumoje ryškėjančiais kaltos geležies balkonais. Dalį grindų dengė raudonas kilimas, o viename kampe šešėlį metė didžiulė varinė planisfera.

– Jūsų Didenybe, – pranešė mažordomas, – svečiai jau čia.

– Kvieskite.

Balsas nuskambėjo garsiai ir rūsčiai. Jau pripratęs prie tų ce-

remonijų, brolis Bernardinas žengė pirmasis, jam įkandin sekė tėvas Benavidesas. Žinojimas, kad yra rūmuose, už kelių žingsnių nuo galingiausio pasaulyje monarcho, šiam sukėlė lengvą virpulį.

Ir tikrai. To gobelenų ir knygų prigrūsto kambario gilumoje sėdėjo karalius. Nuo šilku apmuštos kėdės su virveliniais ranktūriais jis tylomis stebėjo atvykusiuosius. Už jo stovėjo mažordomas. Pamatęs įėjusius, garsiai juos pristatė.

– Jūsų Didenybe, mūsų Šventojo Pranciškaus ordino generolas brolis Bernardinas de Sena ir paskutinysis jūsų valdų Naujojoje Meksikoje tėvas valdytojas brolis Alonsas de Benavidesas meldžia jūsų dėmesio.

– Gerai, gerai.

Paprastu, kasdienišku gestu karalius liepė jam nutilti.

Jis atrodė puikiai: nors ištįsusį kankinio veidą paveldėjo iš senelio Pilypo II, jo skruostai žydėjo sveika, rausva spalva. Gandai apie jo sveikatą niekuomet nebuvo geri. Jo mėlynos akys švytėjo labiau nei šviesūs plaukai, o kūnas atrodė palyginti tvirtas. Pažeisdamas protokolą, jaunasis monarchas pakilo iš sosto ir, priėjęs prie brolio Bernardino, pabučiavo ranką.

– Tėve, jau seniai troškau jus pamatyti.

– Aš taip pat, Jūsų Didenybe.

– Gyvenimas šiuose rūmuose vienodas, tad tik laimėjimai mano užjūrio valdose padeda išblaškyti rūpesčius.

Pilypas, vos dvidešimt penkerių metų vyras, jau kalbėjo kaip tikras valdovas. Jis ką tik išaugo iš pertekliaus kupinos paauglystės, kai jo gyvenimą kontroliavo globėjas grafas kunigaikštis de Olivaresas, tad dabar spinduliavo ramią didybę.

– Su manimi atėjo tėvas Benavidesas, jus taip sudominusio

dokumento autorius, – paskelbė brolis Bernardinas. – Jis atplaukė į Seviliją rugpjūčio pirmąją.

Brolis Alonsas lengvai nusilenkė, pareikšdamas karaliui pagarbą.

– Gerai, gerai, tėve Benavidesai... Taigi jūs esate asmuo, tvirtinantis, kad motinėlė Marija Luisa apsireiškė Naujojoje Meksikoje ir atvertė į mūsų tikėjimą kelias indėnų gentis.

– Ką gi, Jūsų Didenybe, kol kas tai tik spėjimas.

– Galbūt dvasiškasis tėvas žinojote, kad sesuo Luisa iš Žengimo į dangų vienuolyno, labiau liaudyje žinoma kaip Karjono vienuolė, yra sena karališkųjų rūmų bičiulė?

Tėvas Benavidesas išpūtė akis.

– Ne, Jūsų Didenybe, aš visiškai to nežinojau.

– Vis dėlto jūsų ataskaita vienoje vietoje man pasirodė neaiški. Pasak aprašymo, moteris, apsireiškusi šiaurės indėnams, buvo jauna ir graži.

– Būtent. Mus taip pat tai išmušė iš vėžių, Jūsų Didenybe.

– Kaip tai gali būti, jei motinėlė Marija Luisa yra senyva ir pasiligojusi moteris?

– Mano valdove, – matydamas dvejojantį Naujosios Meksikos valdytoją, įsiterpė brolis Bernardinas, – nors tėvui Benavidesui indėnų pateiktas apibūdinimas nesutampa, motinėlės Luisos gebėjimas bilokuotis yra įrodytas. Taigi, nebūtų keista, jei...

– Aš tai žinau, tėve.

Monarchas įsistebeilijo į pranciškonų vyriausiąjį. Prieš užduodant naujus klausimus, Pilypo IV akyse blykstelėjo piktdžiugos kibirkštėlė.

– Nejaugi jūs, broli Bernardinai, nepamenate, kad mano tėvas ilgus metus susirašinėjo su Karjono vienuole ar kad mano karalienė iki šiol tai daro? Prieš kelerius metus jūs asmeniškai

apklausėte ją dėl jos susidvejinimų. Tai jūs, o ne kas kitas, nusprendėte, kad toji vienuolė sugebėjo stebuklingai persikelti į Romą ir net sudaužyti taurę, pripiltą užnuodyto vyno, skirto popiežiui Grigaliui XV, šiam nespėjus jo išgerti...

– *Requiescat in pace*... – sumurmėjo generolas.

– Taip pat įrodėte, kad motinėlė Luisa Dievo malone buvo šalia mano tėvo mirties patalo ir palydėjo jį į Dangaus karalystę.

– Taip, Jūsų Didenybe. Mano atmintis silpna ir apgailestauju dėl to. Tačiau aš pamenu, kad motinėlė Luisa pasakojo man apie angelą, atnešusį ją iš vienuolyno į šį dvarą, ir kad tai ji įtikino Jo Didenybę Pilypą III mirties valandą apsivilkti pranciškono abitą.

– Tai jau praeitis, – kalbėdamas apie tėvą, karalius jautėsi sutrikęs, tad vėl nukreipė akis į Benavidesą. – Taigi, jūsų ataskaitoje dabartinė motinėlės Marijos Luisos išvaizda aprašyta neteisingai...

– Tiesą sakant, mes tiriame ir kitas galimybes.

– Kitas galimybes? Ką turite omeny?

– Manome... – jo balsas suvirpėjo, – esant visiškai įmanoma, kad bilokavosi kita klauzūros vienuolė.

– Ir kokiu būdu?

Pilypas sukryžiavo rankas pasmakrėje ir atidžiai pažvelgė į vienuolį.

– Paklausykite, Jūsų Didenybe... – Benavidesas giliai įkvėpė, – brolis Bernardinas, kai tyrinėjo sesers Luisos iš Žengimo į dangų stebuklus, apsilankė viename Sorijos vienuolyne ir apklausė tokią jauną vienuolę, patiriančią keistų ekstazės būsenų.

– Tėve Bernardinai! Niekuomet man apie tai nepasakojote!

– Ne, Jūsų Didenybe, – atsiprašė generolas. – Nemaniau, kad tas dalykas kada nors taps svarbus, tad lioviausi juo domėtis.

– Dabar papasakokite man apie tą kitą vienuolę, – įsakė karalius.

Raukšlėtas generolo veidas tapo iškilmingas. Jis sunėrė rankas ir žingsniuodamas nedideliais ratais priešais monarcho kėdę pradėjo pasakoti.

– Prabėgus šiek tiek laiko po sesers Luisos apklausos jos vienuolyne Karjon de los Kondese, gavau laišką iš brolio Sebastiano Marsiljos, dabartinio mūsų ordino Burgoso provincijos valdytojo.

– Pažįstu jį. Tęskite.

– Tėvas Marsilja tuo metu buvo Agredos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyno nuodėmklausys ir pastebėjo, kad viena iš vienuolių, tokia sesuo Marija Chesus, patirdavo keistų isterijos priepuolių. Apimta transo būsenos, ji tapdavo lengvutė tarsi plunksnelė, net jos veido išraiška pasikeisdavo – jis tapdavo palaimingas ir pakylėtas.

– O kodėl buvote pakviestas jos aplankyti?

– Tai paprasta, Jūsų Didenybe. Ordinui buvo žinoma, kad labai domiuosi, ar sesers Marijos Luisos bilokacija yra tiesa, o kadangi toji mergina tam tikrais momentais atrodė esanti dviejose vietose iškart, nuvykau jos apklausti.

– Suprantu, – karalius pritildė balsą. – Spėju, kad ta vienuolė taip pat pranciškonė.

– Dievas taip apdovanoja mūsų ordiną. Primenu jums, kad būtent šventasis Pranciškus, mūsų tėvas įkūrėjas, pirmasis gavo Kristaus stigmas ir mistinių galių dovaną.

– O gal vis dėlto tai buvo koks nors kitas reiškinys?

Jau pripratęs prie išpūstos informacijos, kai reikėdavo išklausyti vienų ar kitų asmenų reikalus, Pilypas panoro parodyti savo lankytojams nesąs ankstesnysis naivus jaunuolis.

– Nesuprantu jūsų, Jūsų Didenybe.

– Taip, mano gerasis tėve. Ar jūs nepagalvojote, kad moteris, evangelizavusi indėnus, galbūt nebuvo vienuolė? Galėjo būti Švenčiausioji Mergelė ar pats velnias!

Vienuoliai persižegnojo.

– Bet, Jūsų Didenybe, – tarstelėjo brolis Alonsas, – velnias niekuomet neskelbtų Evangelijos sieloms, kurias ir taip jau yra laimėjęs pragarui.

– O Švenčiausioji Mergelė?

– Būtent ta tema daug ginčijomės Naujojoje Meksikoje ir tiesa, kad neturime tai patvirtinančių įrodymų. Nėra pėdsakų, liudijančių jos apsilankymą, kaip kad Mergelės Marijos paveikslas, kurį Gvadalupės indėniukas įteikė vyskupui Sumaragai Meksike...

– Ak! Garsioji Gvadalupės Mergelė! – sušuko karalius. – Norėčiau kada nors pamatyti tą paveikslą.

– Daug dailininkų jį jau nukopijavo, Jūsų Didenybe. Jame vaizduojama jauna, graži, malonaus ir šviesaus veido moteris, nuo galvos iki kojų apsigaubusi žvaigždėmis nusagstytu mėlynu apsiaustu.

– Mėlynoji dama, ar ne?

– Taip, – sudvejojo vienuolis. – Bet ji apsireiškė daugiau nei prieš šimtą metų – 1531-aisiais. Ir gyvenamoje vietovėje, tokioje kaip Meksikas. O dėl ko Švenčiausioji Mergelė apsireikštų tokioje dykvietėje kaip Rio Grandė?

– Gerai jau, gerai, – sutiko karalius. – Sakykite, dvasiškieji tėvai, kokie bus kiti jūsų žingsniai tiriant šį reikalą?

Prabilo brolis Bernardinas.

– Jums pritarus, jų bus du, Jūsų Didenybe. Pirmasis – išsiųsti į Naująją Meksiką būrį vienuolių kaip pastiprinimą atverčiant

į krikščioniškąjį tikėjimą jūsų naujuosius pavaldinius. Antrasis – pasiųsti tėvą Benavidesą į Agredą pasikalbėti su seserim Marija Chesus.

– Norėčiau būti informuotas apie pasiekimus.

– Būtinai, Jūsų Didenybe.

– Kol kas, – iškilmingai paskelbė karalius, – tėvo Benavideso „Memorialas" kitą savaitę bus išspausdintas mano dirbtuvėse, ar ne, Gutjeresai?

Mažordomas pirmąsyk per visą pokalbį sujudėjo. Priėjo prie įterpto tarp lentynų juodmedžio rašomojo stalo ir pasirausęs stalčiuose peržvelgė numatytų darbų sąrašą.

– Bus keturi šimtai egzempliorių, iš kurių dešimt bus išsiųsta į Romą Jo Šventenybei Urbonui VIII patikrinti, – iškilmingu balsu pareiškė dvariškis.

– Nuostabu, – nušvito brolis Bernardinas. – Jūsų Didenybė esate geras karalius ir puikus krikščionis.

Pilypas nusišypsojo.

54

Tuo metu Šv. Petro bazilikoje nuaidėjo trys stiprūs smūgiai. Tai buvo duslūs sprogimai, o jų aidas supurtė net klausyklą, kurioje buvo Zsidivas ir Baldis. Abu suakmenėjo. Kas nutiko? Atrodė, tarsi milžiniška marmurinė šventojo Liongino statula, meistriškas Berninio darbas, būtų nuvirtusi nuo pjedestalo ir visu savo penkių metrų aukščiu sprogusi ant grindų. Sprogusi? Tie garsai pasigirdo netoliese. Benediktinas instinktyviai iškišo galvą pro klausyklos groteles ir stengėsi nustatyti, iš kur atsklido trenksmai. Smūgiai aidėjo nuo ne mažiau įspūdingos šventosios Veronikos statulos. Bet iš savo vietos benediktinas galėjo matyti tik tirštus dūmus, nava kylančius į viršų.

– Išpuolis! – išsigandęs sušnibždėjo.

– Ką sakai? – monsinjoras sustingo.

– Atrodo, kad tai išpuolis prieš Veroniką, – patikslino Baldis.

– Negali būti. Prieš šventąją Veroniką?

Viskas vyko labai greitai. Po poros sekundžių sportiško sudėjimo moteris, vilkinti juodą kostiumėlį, išniro iš to dulkių ir dūmų debesies. Jos judesiai priminė katės. Praskyrusi žiopsančius į reginį tikinčiuosius, bėgte leidosi link tėvo Baldžio ir durų, vedančių į kupolą.

– Minutė trisdešimt sekundžių, – iškvėpė.

Benediktinas loštelėjo atgal ir vos neparvirto, tuo metu bėglei pakako laiko – ir oro – ištarti keistą sakinį:

– Paklausk antrojo, Džuzepe. Atkreipk dėmesį į ženklą.

Baldis sudvejojo. Ar ji ištarė jo vardą? O ką sakė apie ženklą? Argi ne apie tą patį jam ką tik kalbėjo Zsidivas?

– Antrojo? – staiga Baldis prisiminė žinutės esmę ir atsisukęs į tą pusę, kur nubėgo moteris, pajėgė šūktelėti: – Jūs tai sakėte man? Paklausykite! Ar tai sakėte man?

– Antrasis, – pakartojo moteris.

Paskutinis jo pamatytas įvykis.

Augalotas vokiečių turistas su mažyčiu sidabriniu fotoaparatu *Nikon,* vilkintis bjauriu tamsiu sportiniu kostiumu, tuo metu žybtelėjo blykste, o ši atsimušė į vieną iš šalia klausyklos esančių kenotafų.

– *Santa Madonna!* – sudejavo apakintas Baldis.

Per sekundę moteris juodu kostiumėliu išgaravo. Turistas buvo apstulbęs lygiai taip pat kaip ir jis. Nepatikliai apžiūrinėjo fotoaparato objektyvą.

– Jūs ją matėte? – šūktelėjo jam Baldis.

– *Nein... nein.*

Sampietrini pasirodė vėliau. Jie atbėgo suplukę, tačiau nepraradę orumo, kurio ir tikimasi iš Šventojo Tėvo sargybos.

– Tėve, persekiojame pro čia prabėgusią moterį, – tarė grupelės priešakyje bėgantis karininkas – raudonplaukis žaliūkas strazdanų nusėtu veidu. – Gal kartais matėte, ar ji užlipo į viršų?

– Tai bėglė?

– Teroristė, – nepriekaištingai, su pabrėžtinu pasitikėjimu patikslino šveicarų gvardietis.

– Ji prabėgo pro pat mane... Praskrido... Bet prisiekiu jums,

nežinau, kur ji dingo. Va tas turistas ją nufotografavo! – pramikčiojo Baldis.

– Ačiū, tėve. Prašyčiau kol kas pasilikti bažnyčioje.

Sargybiniai veikė nedelsdami: jie prirėmė vokietį ir išėmė iš fotoaparato juostelę. Vėliau sugrįžo prie tėvo Baldžio, užsirašė jo duomenis ir paprašė porą dienų niekur toli nevykti iš savo laikino būsto *Via Bixio*. Kiti du vyrai užbėgo laiptais aukštyn į kupolą. Nežinia iš kur Baldis žinojo, kad jie grįš nieko nepešę.

– Gal galite man pasakyti, kas čia vyksta?

„Šventasis" pajuto sargybinių nusivylimą.

– Kažkokia fanatikė, tėve. Kiekvieną savaitę mus aplanko šimtai, bet paprastai laiku juos demaskuojame.

– Matau.

– Šioji pamėgino išmušti skylę marmuriniame Veronikos pagrinde. Ir tik tam, kad paliktų ten laiškelį!

Baldis apstulbo. Išmintingai nutylėjo, ką prabėgdama jam sušnibždėjo teroristė.

– Laiškelį? O kas ten rašoma... Žinoma, jei galiu paklausti?

– Nieko svarbaus, tėve, – nusišypsojo raudonplaukis, laikydamas rankose minėtą lapelį. – Matote? *„Ordo Sanctae Imaginis,* Šventojo Atvaizdo ordino, nuosavybė." Ar jūs tai suprantate?

– Tiesą pasakius, ne.

– Dauguma tų žmonių stengiasi tik įbauginti. Jie bepročiai. Apokaliptikai. Pamišėliai, pasirengę, jei tik galėtų, padėti atominę bombą po Šventojo Tėvo krėslu.

– Tai... stebina.

– Jei ją sučiupsime, tėve, mes jums paskambinsime. Turėsite ją atpažinti, nors galbūt mums pagelbės ir tai.

Šveicarų gvardietis patenkintas paglostė fotoaparato juostelę ir įsikišo į mažytę kišenėlę ant krūtinės. Paskui nedidukame sąsiuvinyje užsirašė laikiną tėvo Baldžio adresą Romoje, taip pat ir studijos Vatikano radijuje telefono numerį ir linktelėjęs atsisveikino. Viskas nutiko tuo metu, kai bėgte užbėgę į kupolą sugrįžo abu karininkai, suprakaitavę ir gūžčiodami pečiais.

– Ji išgaravo! – nugirdo juos sakant.

Ieškodamas atsakymų Baldis sumišęs grįžo prie 19-osios klausyklos. Tačiau monsinjoras taip pat buvo dingęs.

Greičiausiai pasinaudojęs sąmyšiu nusprendė baigti pokalbį ir išeiti nepalikęs pėdsakų.

Tuomet benediktinas pajuto jį užplūstančią keistą vienatvę.

– Nesuprantu, – pakartojo tyliai, tarsi ko maldaudamas. – Nieko nesuprantu.

Sudrumstomis mintimis kunigas pastovėjo ten dar kelias minutes. Ką visa tai reiškia? Negi tik sutapimas, kad „šventasis Jonas" ir ta nepažįstamoji kelių sekundžių skirtumu jam liepė sekti ženklais? Dūmų stulpas, staiga dingusi bėglė, vos jo neapakinęs turistas ir ta frazė – „paklausk antrojo", – ištarta jam („kam gi daugiau?"), ėmė kartotis jo mintyse tarsi puikus įvartis sporto rungtynių transliacijoje.

„Koks ženklas?" – mąstė Baldis.

Prislėgtas nužingsniavo dvi dešimtis metrų, skiriančių jį nuo penkiabriaunės kolonos, prie kurios viskas ir įvyko. Spėjo greitai įvertinti išpuolio nuostolius, kol *sampietrini* baigė aptverti įvykio vietą. Nieko nenutiko: Veronikos piliastras nė kiek nenukentėjo ir tik užrašas, kurį 1625 metais Urbonas VIII įsakė iškalti prie savo kojų, buvo truputėlį pajuodavęs.

– Kaip keista, – sumurmėjo sau po nosim Baldis. – Ar ne Ur-

bonas VIII buvo popiežius, kuriam Benavidesas nusiuntė savo „Memorialą“? Ar tik ne čia ir bus tas ženklas?

Nė kiek tuo neįsitikinęs, „evangelistas“ klaidžiojo aplinkui, kol priėjo įspūdingą Berninio sukurtą baldakimą. Tai buvo užburiantis kūrinys. Girdėjo, kad skulptorius jį sukūrė būdamas vos dvidešimt penkerių. Tikriausiai jis buvo iš tų Dievo palytėtų žmonių, pagalvojo. Ir, apžavėtas tokio grožio, pakėlė akis į kupolą ir paprašė Aukščiausiojo pagaliau parodyti jam tą nelemtą ženklą.

Net neįsivaizdavo, kad tai išspręs galvosūkį.

Išsiblaškęs Baldis pamažu slydo žvilgsniu iki pat to žydro kupolo pagrindo, apžiūrėdamas kiekvieną briauną. Genialiojo Mikelandželo kūrinio vaizdas buvo nepakartojamas. 42 metrų skersmuo ir 136 metrai aukščio padarė jį didžiausiu krikščionybės skliautu. Ten buvo pavaizduoti visi keturi evangelistai. Svarbiausių keturių Naujojo Testamento tekstų kūrėjai. Matas laikė rankose pusantro metro ilgio plunksną. Tokią didelę kaip mįslė, gaubianti „Mato“, Luidžio Korso, mirtį...

– *Domine Nostrum!* – šūktelėjo supratęs. – Juk buvo man po nosimi!..

Visų keturių atvaizdai, rodos, juokėsi savo aštuonių metrų aukščio ovaluose.

– Žinoma! Koks aš kvailys! *Antrasis* evangelistas – tai ženklas! Manasis ženklas!

55

Audiencija pas Ispanijos karalių broliui Bernardinui paliko keistą prieskonį burnoje. Mažasis nenuorama generolas trumpai buvo pajutęs pavojų, iškilusį savo interesams, ir išeidamas iš rūmų pasakė apie tai broliui Alonsui.

– Ir kaip galėjo Jo Didenybei šauti į galvą, kad mėlynoji dama – Švenčiausioji Mergelė? – garsiai sumurmėjo.

– Tai galima paaiškinti, tėve generole. Jūs pats pasakėte: dama buvo apsigaubusi mėlynu apsiaustu kaip ir Gvadalupės Mergelė; dėvėjo baltą abitą kaip Gvadalupės... ir net nusileido iš dangaus kaip ji. Aš irgi buvau susigundęs ta idėja. Vis dėlto, sekdamas jūsų ir Meksiko arkivyskupo instrukcijomis, apsistojau prie pranciškonės bilokacijos hipotezės.

– Ir toliau taip elkitės! Jei karalius, jėzuitai ar dominikonai sugebėtų pakreipti šį reikalą ir priverstų visus patikėti, kad apsireiškė pati Švenčiausioji Mergelė, tuomet sudie pranciškonų reikalavimams! Suprantate?

– Malonėkite paaiškinti, tėve.

– Labai paprasta, – sušnibždėjo brolis Bernardinas. – Jei mums nepavyks įtikinti Jo Didenybės, kad už Naujosios Meksikos atsivertimus, Dievo Apvaizdos padedama, atsakinga Ne-

kaltojo Prasidėjimo pranciškonų ordino vienuolė, jau rytoj jis gali perleisti mūsų užjūrio žemių evangelizaciją kitam ordinui. Juk žinote, kokia nenuspėjama gali būti karalių valia. Bet yra ir dar kai kas, – pridūrė, – jei mintis, kad tie atsivertimai – Švenčiausiosios Gvadalupės Mergelės nuopelnas, paplistų, žinokite, kad dominikonai nedelstų nė savaitės ir paprašytų karalių įsikišti. O vėliau atvyktų Jėzaus draugija. Mes visiems laikams prarastume pirmąsias pozicijas Amerikoje! Dabar suprantate?

– Žinoma, tėve. Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimas Naujojoje Meksikoje paverstų evangelizaciją visų paveldu; na, o vienuolė koncepcionistė atiduotų visus nuopelnus į mūsų rankas. Būkite ramus. Aš viską supratau.

Perėję kiemus, vienuoliai buvo palydėti iki rūmų vartų. Vėliau sostinės gatvelės juos atvedė iki Šv. Pranciškaus vienuolyno.

– Kai jau turėsime pirmuosius jūsų „Memorialo" egzempliorius, norėčiau, kad vyktumėt į Agredą ir apklaustumėt seserį Mariją Chesus.

Šiurkštus generolo balsas nuskambėjo rūsčiau nei paprastai.

– Atsiųsiu jums raštu potvarkius, kad vienuolė prabiltų, ir suteiksiu informacijos apie ją, kad ten nuvyktumėte pasirengęs.

– Pasirengęs?

– Sesuo Marija Chesus yra tvirto būdo moteris. Dar nesulaukusi reglamento nustatyto amžiaus, gavo leidimą tapti abate ir apylinkėje yra pelniusi labai gerą reputaciją. Jums nebus lengva ją įtikinti pagelbėti mūsų interesams...

– Ką gi, – tarstelėjo brolis Alonsas, jiems žingsniuojant Didžiąja aikšte, – gal to ir neprireiks. Gal, nepaisant nieko, tos bilokacijos ir yra jos nuopelnas...

– Taip. Bet mes negalime rizikuoti. Kai būdamas daug jaunesnis susipažinau su ja, supratau, kad ji – grynakraujė mistikė,

kuri niekuomet sąmoningai nemeluos. Juk jūs suprantate, apie ką kalbu.

Brolis Alonsas papurtė galvą.

– Ką norite pasakyti tuo „grynakraujė mistikė“?

– Aišku, juk jūs nežinote jos šeimos istorijos. Sesuo Marija – turtingos, vėliau nuskurdusios šeimos duktė, šeimos, kuri prieš keletą metų savotišku būdu nusprendė išsiskirstyti. Jos tėvas, Fransiskas Koronelis, įstojo į Agredos Šventojo Julijono vienuolyną, o motina, per netikėtai trumpą laiką gavusi visus reikalingus leidimus, šeimos namus pavertė uždaru vienuolynu.

– Tik pamanyk...

– Turiu pasakyti, kad Tarasonos vyskupas monsinjoras Diegas Jepesas konfirmavo mažąją Mariją Chesus, kai jai buvo tik ketveri.

– Monsinjoras Jepesas? – nusistebėjo Benavidesas. – Jėzaus Teresės, didžiosios mistikės, biografas?

– Įsivaizduokite, taip. Jepesas jau tada pastebėjo mergaitę turint mistinių gebėjimų, tuo taip pat nereikėtų stebėtis.

– Kodėl?

Tą pusiaudienio valandą Madrido centras buvo sausakimšas. Brolis Alonsas ir generolas, skindamiesi kelią tarp duonos ir audinių pardavėjų, žingsniavo Didžiąja aikšte ir tęsė pokalbį.

– Jos motina, Katalina de Arana, buvo moteris, patyrusi ekstazę: ji girdėjo „Mūsų Viešpaties balsą“. Tai ji, paklusdama to balso nurodymams, pastūmėjo vyrą į vienuolišką gyvenimą. O vėliau pradėjo patirti ekstazę, regėti ypatingą šviesą savo celėje, angelus... ir panašiai!

– Angelus?

– Taip. Bet ne sparnuotus angeliukus, o žmones iš kūno ir kraujo, turinčius neįprastų gebėjimų. Kai apsilankiau Agredoje

pirmą sykį, ta pati sesuo Katalina man papasakojo, kad 1618 metais pradėjus statyti vienuolyną pro ten keliavo du vaikinai ir jie nei valgę, nei gėrę, nei paprašę algos dirbo statybose nuo aušros iki sutemų.

– Ir kaip tai susiję su angelais?

– Na, daug darbininkų jie apsaugojo nuo kritimo ar susižeidimo dėl nuošliaužų. Be to, jie labai susidraugavo su seserimi Marija Chesus, o tai nutiko būtent 1620–1623 metais, kai ji išgyveno stipriausius mistinius potyrius...

– Tai tikrai įdomu.

– Įdomu? Kas jums atrodo įdomu, broli Alonsai?

– Na, pamenu, ką man kalbėjo du Naujosios Meksikos vienuoliai, tyrinėję mėlynosios damos apsireiškimus jumanams. Ataskaitoje jie teigė, esą toji moteris kalbėjusi indėnams apie „dangaus ponus", galinčius nepastebimai vaikščioti tarp mūsų ir sukelti visokiausių nepaprastų reiškinių.

– Pavyzdžiui, kokių?

– Įvairių, tėve. Ji net paaiškino, kad tie angelai ir atskraidinę ją oru.

– Šventasis Dieve, broli Alonsai. Kai tik galėsite, viską išsiaiškinkite. Kad angelai gali pasislėpti tarp mūsų ir nešti žmones oru, manęs nė kiek nenuramina. Šventosios inkvizicijos irgi, patikėkite.

56

Karlosui gremėzdiškas siluetas Tchemos Chimeneso, pamokslaujančio jam prie kelio į Agredą nuorodos prieš keletą dienų, niekaip neišėjo iš galvos. Įsitaisydamas *American Airlines* priklausančio *Boeing 767* vietoje 33-C, jis mąstė, kaip prie to priėjo. Įvykių, keistų sąsajų, atradimų ir atsitiktinių susitikimų seka buvo neįtikėtina.

„Aš tikiu likimu, – kartojo jo prisiminimuose vaiduoklis skardžiu fotografo balsu. – Ir kartais jo jėga mus stumteli su uragano veržlumu."

Karlosas pasimuistė.

„...su uragano veržlumu."

Vakar po pietų, išėjęs iš Enrikės Valientės kabineto, Karlosas paskambino žurnalo „Paslaptys" redaktoriui. Chosė Kamposas, jau pripratęs prie savo geriausio žurnalisto nepastovumo, sutiko sumokėti du šimtus penkiasdešimt tūkstančių pesetų – tiek kainavo paskutinės valandos skrydis į Los Andželą. „Žiūrėk man, kad parvežtum gerą istoriją, – pagrasino ne itin įtikinamai. – Arba dvi."

Tačiau šį kartą Karlosas nebūgštavo dėl nesėkmės.

Ir tai buvo keista.

Ta sinchroniškumų seka jam įkvėpė pasitikėjimo. Jis pasikliovė savo laiminga žvaigžde. O nuo to iki tikėjimo – tik vienas žingsnis.

Užplūdus mintims jis neatkreipė dėmesio, kad lėktuvas beveik tuščias. Buvo trečiadienis – ir dar mėnuo, kada paprastai niekas neatostogauja. Todėl visos likusios sėdynės toje pačioje eilėje buvo viliojamai tuščios. Tačiau Karloso mintys klaidžiojo visiškai kitur. Jo apsilankymas pirmiausia Agredoje, vėliau – Bilbao, o dabar štai šis lėktuvas – įvykiai labai greitai vijosi vienas kitą. Beveik galėjai patikėti, kad visa tai – net vagystė iš Nacionalinės bibliotekos – buvo nulemta jau seniai, o jis pats – viso labo tik numatytam scenarijui paklūstantis personažas. „Kažin ką atiduočiau už pažintį su šios operos libreto autoriumi!“ – pagalvojo. Jautėsi kaip vaikystėje, kai sau visai nebūdingu dailyraščiu turėjo daug kartų perrašinėti absurdiškas frazes.

Na argi įmanoma paaiškinti tai, kad žurnalo vyriausiasis redaktorius lyg niekur nieko išsiuntė jį į kitą vandenyno krantą, kaip reikiant nė neišklausinėjęs? Neįmanoma!

Toks lengvas kelias širdies gilumoje jam kėlė nerimą. Net Interpolas labai lengvai sutiko bendradarbiauti. Krepšyje čia pat lėktuvo salone jis turėjo FTB Paveldo nusikaltimų departamento direktoriaus Maiko Šeridano faksogramą, patvirtinančią jų susitikimą jau po dvidešimt keturių valandų. Tačiau visa tai toli gražu jo netenkino, atvirkščiai – vertė jaustis nesmagiai, tarsi juo kažkas manipuliuotų. Neaišku, kas su juo žaidė. Ir dėl ko.

Kokia *neįveikiama jėga* nešė jį į Jungtines Valstijas ieškoti moters, kurios vienintelis nusikaltimas – netikusiu laiku užduotas klausimas apie pavogtą dokumentą? Galimybė, kad tas „pėdsakas“ yra grynas miražas, buvo didžiulė. Nors dabar,

turint redaktoriaus palaiminimą ir lėktuvo bilietus rankoje, trauktis buvo per vėlu.

„Su uragano veržlumu."

Karlosas sušnabždėjo tuos žodžius trečią kartą. Net neatmerkęs akių padėjo į šalį savo užrašų sąsiuvinį ir užvertė skaitomą knygą. Jos autorius buvo psichologas iš Prinstono, toks Džulianas Džeinesas, mėginantis moksliškai paaiškinti kai kuriuos svarbiausius mistinius istorijos reiškinius.

– Mistikai... Pamišėliai! – suniurzgė panosėje.

Lėktuvas su *Pratt & Whitney* varikliais ramiai sklendė virš Atlanto, šiek tiek aukščiau, nei 330-ajam skrydžiui buvo numatyta, o lėktuvo vadas tuo metu pranešė keleiviams, kad Azorų salos jau liko pietuose.

– Per artimiausias dešimt valandų nuskrisime beveik aštuonis tūkstančius kilometrų iki Dalaso-Fort Verto oro uosto Teksase, – paskelbė, – na, o vėliau ir likusius du tūkstančius iki mūsų kelionės tikslo Los Andželo. Linkiu malonaus skrydžio.

Išsiblaškęs Karlosas, įsitaisęs turistinės klasės salono sėdynėje, perkratė informaciją: tie aštuoni tūkstančiai kilometrų, metras šen, metras ten, reiškė tą patį atstumą, kurį Agredos motinėlė turėjo įveikti per savo bilokacijas. Kitaip sakant, ta moteris prieš tris šimtmečius įveikdavo šešiolika tūkstančių kilometrų – apskrisdavo beveik pusę Žemės rutulio – per tiek laiko, kiek trukdavo ekstazė. Norėdamas padaryti tą patį, jis sugaiš devynias valandas ir naudosis stulbinamos technologijos aparatu.

– Neįmanoma. Tai paprasčiausiai neįmanoma, – sušnibždėjo.

Giliai įkvėpė prieš atsiduodamas tingiam snauduliui. Jei viskas eis ramiai, pamanė, pamiegos bent kol praskris Floridą.

Atsirišo batų raištelius, atpalaidavo marškinių apykaklę ir truputėlį atlošęs sėdynės atkaltę apsiklojo antklode, stengdamasis užsnūsti.

Bet jo viltims nebuvo lemta išsipildyti.

Po sekundės pajuto, kad kažkas sėdasi šalia. „Esant tiek laisvų vietų būtinai reikia ateiti čia ir man trukdyti", – pagalvojo. Kai buvo besirengiąs neprašytam įsibrovėliui atsukti nugarą, švelnus moters balsas su ryškiu itališku akcentu staiga jį sustabdė.

– Nėra nieko neįmanoma, Karlosai. Dievo žodyne šio žodžio nėra.

Jis išpūtė akis. Paskui vikriai pasirėmė alkūnėmis ir įsistebeilijo į pašnekovę.

– Mes... mes pažįstami? – sumikčiojo.

Šalia sėdinti moteris turėjo kažką hipnotizuojamo. Ji buvo juodbruvė. Lygūs plaukai, suimti į arklio uodegą, pabrėžė jos švelnaus, blyškaus veido grožį. Jos žėrinčios žalios akys smalsiai jį tyrinėjo. Vilkėjo prigludusį juodos vilnos megztinį. Ir jei būtų reikėję nustatyti jos kilmę, Karlosas būtų pasakęs, kad ji neapolietė.

– Ar mes pažįstami? Tu manęs nepažįsti. Arba netiesiogiai. Bet tai ir nesvarbu.

Kuo ta moteris buvo keista? Karloso organizmo reakcija buvo neadekvati: jo širdis ėmė plakti šimtą dvidešimt tvinksnių per minutę, o plūstelėjęs adrenalinas privertė jį virpėti nuo galvos iki kojų. Ten, 37 000 pėdų aukštyje virš jūros lygio, esant aštuoniasdešimt laipsnių šalčio už lango, vien tik jos balso skambesys privertė jo širdį plakti kuo smarkiausiai. Ir vos per sekundę!

– Ar jau esi girdėjęs apie Programuotoją? – paklausė bendrakeleivė.

– Programuotoją?

Karlosas suprato, kur ji suka. Na, žinoma. Paskutinį kartą jį minėjo senas matematikos profesorius, su kuriuo susipažino prieš keletą savaičių. Tačiau nusprendė papurtyti galvą. Tarsi skaitytų jo mintis, moteris nusišypsojo.

– Tai jis parašė šį scenarijų. Argi ne tu norėjai su juo susipažinti?

Žurnalistas nurijo seiles.

– Bet kaip?..

– Iš kur aš tai žinau? – mergina paslaptingai švilptelėjo patogiau įsitaisydama kėdėje. – Aš žinau ir ką rengiesi veikti Los Andžele. Ir kad persekioji mus.

– Persekioju... jus?

– Taip. Nepameni? Prieš kelias dienas nusprendei „sumedžioti Programuotoją". Viskas prasidėjo nuo šito medaliono, kabančio tau ant kaklo. Radai jį prie savo redakcijos durų.

Karlosas paglostė medalioną, o ji tuo tarpu pasakė dar vieną dalyką:

– Tas medalionas mano, Karlosai.

Jis išbalo.

– Tavo?

– Aš jį ten padėjau, norėdama privilioti tave iki čia, kur dabar ir esi. Maniau, kad esi tam pasirengęs.

– Bet kas tu esi?

– Mane vadina įvairiai. Nors, kad tu suprastum, pasakysiu – esu angelas.

Karlosas truktelėjo grandinėlę su Šventuoju Atvaizdu, norėdamas įsitikinti, kad tai ne sapnas. Auksas įsirėžė į kaklą. Ką tik užversta knyga „Sąmonės kilmė dviejų pusrutulių proto krizės metu" buvo drąsus veikalas, kurio autorius mėgino paaiškinti

„balsų galvoje“ kilmę ir per istoriją patirtas religines vizijas. Jis ką tik perskaitė, kad didieji bibliniai pranašai, Mahometas, šumerų didvyris Gilgamešas ir šimtai krikščionių šventųjų matė vizijas, per kurias supainiojo tikrovę su haliucinacijomis dėl vieno dažnai pasitaikančio neurologinio sutrikimo. Džulianas Džeinesas tvirtino, kad iki 1250 metų prieš Kristų žmonijos protas buvo pasidalijęs į dvi dalis, kurios kartais „kalbėdavosi“ tarpusavyje, duodamos peno „mitui“ apie dieviškus balsus. Todėl pranašai buvo žmonės, turintys pirmykštę smegenų masę. Todėl, kai žmogaus dešinysis ir kairysis smegenų pusrutuliai pakankamai evoliucionavo, kad susijungtų tarpusavyje, balsai visiškai dingo... O kartu su jais ir senieji dievai.

O kaipgi jis?

Kas darosi jam?

– Tu angelas. Gerai, – Karlosas pamėgino suvaldyti savo širdį, vis dar stipriai besidaužančią krūtinėje.

– Ar tau keista?

Moteris palietė jam kaklą, leisdama pajusti šiltą ir švelnią rankų odą. Atsargiai paėmė medalioną ir švelniai pažvelgė į jį.

– Veronikos drobulė... – tarė. – Tai vienas mano mėgstamiausių paveikslėlių.

– Tarkime, kad tikiu tavimi, – nutraukė ją žurnalistas. – Padėjai šį medalioną mano kelyje, kad atvestum mane į visa tai, kas dabar vyksta. Tuomet koks tavo vaidmuo? Kodėl staiga nusprendei man pasirodyti?

– Mano uždavinys yra saugoti vieną seną paslaptį. Iki tavęs ją atsitiktinai iš mūsų sužinojo tik vienas žmogus.

– Negali būti.

– Jis vadinosi Alonsas de Benavidesas. Ir tą paslaptį stengiuosi apsaugoti, kad nepakliūtų į netinkamas rankas. O dėl

šitokio mano pasirodymo... – sudvejojo. – Žinau, kad manimi nepatikėsi.

– O tu pasistenk. Jei jau tikiu, kad esi angelas, galiu patikėti bet kuo.

– Nors ir galiu tave paliesti, nors tu mane čia matai, – pasakė, – iš tikrųjų esu tik projekcija. Antrininkė. Bilokavęsis atvaizdas.

– Iš tikrųjų?

– Žinojau, kad nepatikėsi. Dabar pat kita mano dalis yra Romoje. Rengiasi vykti į Leonardo da Vinčio oro uostą ir skristi į Ispaniją.

– Aha.

Moteris nesutriko dėl aiškiai pašnekovo rodomo nepasitikėjimo.

– Netrukus įsitikinsi, kad mes egzistuojame. Tai tik laiko klausimas.

– „Mes egzistuojame"? – paklausė Karlosas.

– Nagi, Karlosai! – žaliose moters akyse žybtelėjo lėktuvo salono šviesos. – Juk nemanai, kad dirbu viena? Ar nieko nesi skaitęs apie angelus? Tai mes sapnuose įspėjome Juozapą apie Erodo kėslus prieš jo žmoną ir sūnų. Tuomet veikėme atsargiai, per jo sielą. O štai Jokūbas kovėsi su vienu iš mūsų ir sulaužė jam koją. Tai sakoma Biblijoje. Abraomas mus pamaitino. Sodomoje net bandė mumis pasinaudoti, nes pasirodėme jiems gražūs. Iš kūno ir kraujo. Patrauklūs. Negi neskaitei Šventojo Rašto?

Karlosas buvo priblokštas.

– Ir kodėl man visa tai pasakoji?

– Pirma, kad žinotum, jog egzistuojame. Tu mane matai. Nors ir bilokavusis, esu tokia pat tikra kaip tu, – vėl nusišypso-

jo ir dar kartą palietė jam kaklą. – O antra – dėl to, kad manome, jog padėsi mums išsaugoti paslaptį.

Žurnalistas pasimuistė.

– Ir kas verčia tave taip galvoti?

– Viskas sutampa, mano drauge. Tu jau prisilietei prie mūsų paslapties Italijoje, kai ėmei interviu iš tėvo Baldžio. Štai ten tave ir pažinome.

– Chronovizija?

Ji linktelėjo. Karloso mintis užplūdo srautas vaizdinių. Jo apsilankymas Šv. Jurgio saloje. Tchema, kaip pamišęs fotografuojantis Džuzepę Baldį. Jo bandymas pakreipti pašnekovą prie temos, apie kurią tas dvidešimt metų stengėsi neištarti nė žodžio. Ir jau vėliau – jo reportažas. Didžiulis pasisekimas tarp skaitytojų. Jo nevaldomas troškimas sužinoti daugiau...

– Po tavo susitikimo su Baldžiu supratome, kad esi ypatingas. Iš pažiūros nepatiklus, Karlosai, bet vis dėlto puoselėjantis begalinį troškimą patikėti. Taigi nukreipėme tavo ieškojimus nuo transcendentinių temų mūsų interesų kryptimi.

– Nukreipėte?

– Pavyzdžiui: kaip manai, kodėl paskambinau tėvui Techadai į Bilbao tą naktį, kai įsibrovėme į Nacionalinę biblioteką, jei ne norėdama palikti tau pėdsakus, kuriais galėtum sekti?

Karlosas suvirpėjo.

– Neturėtum jaustis blogai. Mes jau amžius taip elgiamės.

– Iš tiesų?

– Žinoma, – moteris vėl pažvelgė į jį savo smaragdo žalumo akimis. – Tai mūsų balsus išgirdo Konstantinas, Džordžas Vašingtonas, Vinstonas Čerčilis ir daugybė kitų asmenybių svarbiausiais istorijos momentais. Paskaityk jų biografijas ir atrasi aliuzijų į tą *įkvėpimą*! Mes juk išvedėme Mozę iš Egipto, nešė-

me oru Eliją ir Ezechielį, net užleidome ant Jeruzalės sutemas, Jėzui mirus ant kryžiaus.

– O sinchroniškumai? Neįtikėtini sutapimai?

– Čia jau mūsų specializacija! Mes tai dieviname, Karlitai!

Žurnalistas vėl pajuto nugara perbėgant keistą šiurpulį. Taip jį vadino tik Chosė Luisas. Žmogus, pirmąsyk jam užsiminęs apie sinchroniškumus ir Jungą. Ar ji ir tai žinojo?

– Bet aš maniau, kad angelai bekūniai... – paprieštaravo Karlosas.

– Tai labai dažnai pasitaikanti klaida.

– Ir kodėl panorai mane pamatyti?

– Žodis „angelas", mano drauge, kilęs iš graikiškojo αγγελοζ, „žinianešys". Taigi, suprantama, kad atvykau kai ką tau pranešti.

– Ką būtent?

– Tame portfelyje turi informacijos apie Lindą Mejers, gydytoją, prieš keturiasdešimt aštuonias valandas paskambinusią į Nacionalinę biblioteką ir pasiteiravusią apie pavogtą rankraštį.

Karlosas nusprendė išklausyti iki galo.

– Taigi: turi žinoti, kad ji nėra tavo galutinis kelionės tikslas. Aš pasirodžiau, norėdama sutaupyti tau laiko.

– Mejers nėra mano tikslas?

– Ne. Užsirašyk vardą tos, kurios ieškai. Tai ji, o ne gydytoja padės tau išnarplioti šią istoriją. Ji vardu Dženiferė Narodi. Mes jau kurį laiką įsiskverbiame į jos sapnus, kad parengtume viską tavo atvykimui.

Angelas iš lėto paraidžiui pasakė tą vardą, o Karlosas užsirašė.

– Paslaptį turi ji. Bet to nežino.

– Ir kaip tai įmanoma? – Karlosas vis dar jautė besidaužančią savo širdį. Jo pagreitėjęs pulsas kaltas, kad vardą užsirašė bjau-

ria rašysena. Sukeverzojo jį sąsiuvinyje kamštiniais viršeliais, tarsi tai būtų paskutinis tą dieną jo atliekamas darbas.

– Klausi, kaip tai įmanoma? Sakykime, jai tai nusiunčiau vien todėl, kad galiausiai atsidurtų tavo rankose. Ar tau atrodo keista?

Mergina daugiau neištarė nė žodžio.

Atsikėlė nuo sėdynės, įsikišo į juodo sijono kišenę medalioną, anksčiau kabojusį žurnalistui ant kaklo, ir tarsi nusprendusi grįžti į savo vietą nutolo taku link pirmosios klasės salono.

Tuomet juos ir pamatė.

Tuomet antras smūgis į paširdžius privertė jo pulsą nenumaldomai plakti.

Ta mergina, vilkinti nepriekaištingai juodai, avėjo raudonus mokasinus!

57

Sunku apskaičiuoti laiko skirtumą, kai skrendama daugiau nei dešimties tūkstančių metrų aukštyje ir įsivaizduojami žemės dienovidiniai kertami devynių šimtų kilometrų per valandą greičiu. Kiekviena tų menamų linijų, nubrėžtų 15 laipsnių intervalais virš planisferos, žymi vieną valandą daugiau nei ankstesnioji. Taigi, būtų galima pasakyti, kad už penkių dienovidinių tarp *American Airlines* priklausančio *Boeing 767* ir Venecijos paplūdimio Kalifornijoje Dženiferė Narodi gavo naują to galvosūkio, kurio dalis ji pati to nežinodama buvo, dalį.

Šį kartą jos siela skrido į priešingą pusę nei Karlosas. Į Ispaniją.

58

Agreda, Sorija
1631 metų balandžio 30 diena

Daugiau nei šešis mėnesius Benavidesas užtruko Habsburgų Madride, atsakinėdamas į vis daugiau gaunamų laiškų ir atlikdamas įvairius darbus, atsiradusius dėl „Memorialo" sėkmės. Rūmuose niekas neprisiminė panašaus susidomėjimo, bet visa tai gerajam vienuoliui galiausiai virto kalnu laiškų, sveikinimų ir netikėtų įsipareigojimų ir privertė jį pasilikti dvare ilgiau, nei tikėjosi.

Dėl sostinės biurokratijos susivėlino „mėlynosios damos atvejo" tyrimas, ir jį užvaldė liūdesys. Vis dėlto dvaro intrigos, visų pirma dominikonų pastangos įtikinti karalių iš naujo įvertinti Naujojoje Meksikoje atsivertusių indėnų skaičių, vertė jį būti visuomet pasirengusį. Laimė, Benavidesas neprarado troškimo kovoti dėl savo interesų. Jis gerai žinojo, kad „Viešpaties šunys", *domini canes*, siekė pasiųsti savuosius misionierius į Rio Grandę ir neleisti Benavidesui prisiimti visų nuopelnų dėl indėnų atsivertimo.

Tačiau jų planai žlugo.

Laimė, 1631 metų balandį brolis Alonsas pagaliau gavo rei-

kalingus dokumentus, leidžiančius jam palikti Madridą ir vykdyti užduotį. Jo darbo rezultatai visam laikui niekais pavers dominikonų ambicijas. Jis gavo leidimą aplankyti Agredos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyną, apklausti abatę ir ataskaitoje išdėstyti visus sužinotus faktus.

Tai portugalui suteikė naujo ryžto.

Balandžio 30-ąją, iš pat ryto, arklių traukiama Benavideso karieta – kuklus dengtas medinis vežimaitis, kaustytas variu ir geležimi, – riedėjo per kuklius Sorijos kaimus link Monkajo šlaitų. Karietoje ankstesnis Šventosios inkvizicijos vyresnysis Naujojoje Meksikoje baigė paskutinius pasirengimus.

– Taigi, jūs buvote Agredos motinėlės nuodėmklausys, dar prieš jai tampant abate...

Karieta dardėdama kratė ir tėvą Sebastianą Marsiljį. Jo pilvas liulėjo iš kairės į dešinę sulig vadeliotojo norais. Tėvas Marsilja jau gerą laiko tarpą iš paskutiniųjų stengėsi ištverti kratymą, nors tai jam netrukdė atsakinėti į klausimus.

– Taip ir yra, broli Alonsai. Būtent aš parašiau Meksiko arkivyskupui, įspėdamas, kas gali nutikti, jei bus pasiekti šiaurės kraštai.

– O kas gali nutikti? Apie ką jūs?

– Taigi žinote: kad bus atrastos naujos karalystės, tokios kaip Tidano, Čiljeskos, Karbukos ar Jumanos.

– Ak! Tai buvote jūs?

Pilnatį primenantis tėvo Marsiljos veidas nušvito iš pasitenkinimo.

– Įspėjau Jo Eminenciją Manso i Sunjigą, kad tie regionai egzistuoja, ir jei dvasiškasis tėvas skaitėte laišką, be abejo, pro jūsų akis nepraslydo kvietimas įsitikinti mūsų tikėjimo pėdsakais tose žemėse.

– Ir, be abejo, – sumojo Benavidesas, – tą informaciją jums suteikė Agredos motinėlė.

– Savaime suprantama.

– Ir kaip išdrįsote pagarsinti išpažinties paslaptį?

– Iš tikrųjų buvo nevisiškai taip. Išpažintys buvo tik jaunos vienuolės, nesuprantančios, kas su ja vyksta, *mea culpa* pratimai, bet nė karto nesinaudojau jomis kaip išsamių detalių šaltiniu. Patikėkite, niekuomet nedaviau jai atleidimo dėl tų geografinių „nuodėmių".

– Ką gi... – jau pritariamai linktelėjo brolis Alonsas. – Tuomet turiu pasakyti, kad iš visų tų karalysčių man girdėta tik jumanų, bet ne Jumanos, esanti į šiaurės rytus nuo Rio Grandės. Apie kitas joks pranciškonas ar Jo Didenybės kareivis iki šiol nieko nėra girdėjęs.

– Nieko? – tėvo Marsiljos balsas nuskambėjo nepatikliai.

– Nė žodžio.

– Na, gal ir nėra taip keista. Mes turėsime laiko išsiaiškinti visus tuos klausimus su pačia Agredos abate, – ji padės mums viskuo, ko jos paprašysime.

Brolis Alonsas de Benavidesas ir Burgoso provincijos vyriausiasis dvasininkas Sebastianas Marsilja netruko rasti bendrą kalbą. Marsilja į buvusio Naujosios Meksikos valdytojo karietą įlipo Sorijos mieste ir jie abu keliavo jau keletą valandų. Jos bėgo tiek derinant klausimus, kuriuos turės pateikti vienuolei, tiek nustatant savo kompetencijos ribas.

Tiek daug svarbių reikalų turėjo aptarti, jog nė vienas nepastebėjo nei kad staiga pasikeitė kraštovaizdis, nei kaip atrodė jų pravažiuojami kaimai, nei, žinoma, kad greitai pasiekė kelionės tikslą.

Iš pirmo žvilgsnio Agreda atrodė tarsi ramus Kastilijos aukš-

tumų kampelis, nepamainomi vartai tarp Navaros ir Aragono karalysčių, kur susikerta piemenų ir žemdirbių keliai. Kaip bet kuriame pasienio kaimelyje, keli vietos kilmingų šeimų namai ir religinių ordinų pastatai buvo vieninteliai pastovūs orientyrai. Ir Nekaltojo Prasidėjimo vienuolynas buvo vienas iš jų.

Neseniai įrengtoje klauzūroje viskas buvo paruošta artėjančiam įvykiui. Vienuolės paklojo ilgą purpurinį kilimą tarp Vosmediano kelio ir savo bažnyčios vartų ir net pastatė stalus, ant jų padėjo indus su lakštiniais, vandeniu ir šiek tiek gero vyno savo garbingiausiems svečiams pamaloninti.

Išankstiniu tėvo Marsiljos rūpesčiu, visos iki vienos kongregacijos narės išsirikiavusios laukė atvykstant delegacijos. Visą rytą meldėsi ir giedojo eidamos procesijas aplink išorinį mūrą, palaikomos vis gausėjančios tikinčiųjų, žinojusių apie laukiamos delegacijos svarbą, minios.

Todėl priešais raudoną kilimą sustojus Benavideso karietai tarp susirinkusiųjų įsivyravo baiminga tyla.

Žiūrėdamas iš karietos, negalėjai tikėtis iškalbingesnio vaizdo: nekantriai lūkuriavo dviem eilėmis sustojusios vienuolės, vadovaujamos pranciškono ir vienos iš seserų, kuri, kaip jie netrukus suprato, veikiausiai buvo Agredos motinėlė. Kaip ir reikalavo 1489-ųjų Šv. Beatričės de Silvos regula, visos vienuolės vilkėjo baltus abitus, sidabrinius škaplierius su Mergelės Marijos atvaizdu, ant galvos buvo juodi gobtuvai ir tie įspūdingi mėlyni apsiaustai...

– Tepadeda mums Dievas!

Ūmi tėvo Benavideso aimana nustebino jo palydovą. Sumurmėjo tai vos pastatęs pėdą ant žemės ir apsižvalgęs aplinkui. Marsilja išsigando.

– Jūs gerai jaučiatės, broli?

– Kuo puikiausiai. Tik šios lygumos, šie javų pilni slėniai ir šie mėlyni abitai atrodo tarsi atvaizdas to krašto, kurį palikau anapus vandenyno. Tarsi jau būčiau čia buvęs!

– *Omnia sunt possibilia credenti*, – vėl pareiškė Marsilja. – Tikinčiajam viskas įmanoma.

Sutikimas truko trumpiau, nei buvo numatyta. Abu dvasininkai išlipo iš karietos aidint *Te Deum*, vienuolės priklaupė, o rikiuotės priešakyje buvęs pranciškonas prisistatė esąs brolis Andresas de la Torė – nuo 1623-iųjų sesers Marijos Chesus nuodėmklausys iš netoliese esančio Šv. Julijono vienuolyno. Iš pirmo žvilgsnio atrodė malonaus būdo žmogus. Kaulėtas, kreiva nosimi, didžiulėmis lyg varpas ausimis, darančiomis jį šiek tiek panašų į graužiką. O dėl Agredos motinėlės, tai jos išvaizda buvo visiškai kitokia: ji buvo baltos tarsi pienas odos, pailgo, lengvai raustelėjusio veido ir didelių juodų akių su didžiuliais tamsiais vyzdžiais, spinduliuojančiais šiltą, bet tiesų žvilgsnį.

Benavidesui ji padarė didelį įspūdį.

– Sveiki atvykę, dvasiškieji tėvai, – pasakė motinėlė ir beveik iš karto pridūrė: – Kur norėtumėte mane apklausti?

Tariama mėlynoji dama kalbėjo sausu tonu. Tarsi ją erzintų būtinybė dėl asmeninių dalykų duoti ataskaitą svetimam žmogui.

– Manau, bažnyčia bus tinkama vieta, – sumurmėjo Marsilja, prisiminęs savo kunigavimo laikus toje šventovėje. – Į ją įmanoma įeiti ne per klauzūrą, ten galima pastatyti stalą su lempa, rašalu ir viskuo, ko prireiks. Be to, šitaip turėsime Mūsų Viešpatį kaip liudininką.

Benavidesas noriai sutiko su siūlymu ir leido įsiterpti abatei.

– Tuomet rytoj lygiai aštuntą valandą ryto viską rasite parengta.

– Atvyksite tą valandą?

– Taip, jei tokia generolo ir mano nuodėmklausio valia. Trokštu kuo anksčiau išgirsti jūsų klausimus ir išsklaidyti jus kankinančias abejones.

– Tikiuosi, kad bus mažiau skausminga, nei jūs įsivaizduojate, seserie, – įsiterpė portugalas.

– Mūsų Viešpaties nukryžiavimas irgi buvo skausmingas, tačiau dėl to netapo nereikalingas žmonijos atpirkimo labui, tėve.

Netikėtai suskambėjęs iš klauzūros išeinančių ir *Gloria in Excelsis Deo* giedančių vienuolių choras išgelbėjo Benavidesą nuo atsakymo.

– O dabar, jums leidus, – atsiprašė Agredos motinėlė, – turime susirinkti į mišparus. Neatsisakykite kuklių mūsų paruoštų vaišių. Brolis Andresas jau pasirūpino viskuo, kad galėtumėte apsistoti Šv. Julijono vienuolyne.

Tai pasakiusi motinėlė dingo klauzūroje.

– Tvirto būdo moteris.

– Be abejonės, tėve Benavidesai. Be abejonės.

59

Karlosas kelias minutes neįstengė ramiai kvėpuoti. Negalėjo pasakyti kodėl, bet tos moters artumas jį smarkiai sukrėtė. Angelas? Argi tai svarbu! Atrodė, kad ji viską apie jį žino! O jis, atvirkščiai – apie ją nežinojo nieko.

Kaip ir buvo spėjęs, italė, mėginusi išplėšti Kastriljo knygos puslapius, ir angelas buvo tas pats asmuo – tai gal ji žino ką nors apie „Memorialą". Viskas atrodė keistai susiję!

Pakilo iš savo 33-C vietos ir didžiuliais žingsniais įžengė į pirmos klasės saloną. Jos nesimatė.

– Juodaplaukė, juodai vilkinti moteris raudonais batais?

Stiuardesė nepatikliai palingavo galvą.

– Apgailestauju, pone. Lėktuve iš viso tik trisdešimt keleivių. Nė vieno skrendančio pirmąja klase. Ir galiu užtikrinti jus, kad jokios keleivės, panašios į jūsų apibūdintąją, čia nėra.

„Angelas?"

Karlosas visą likusį skrydžio laiką nesumerkė akių. Ir kas dabar juo patikėtų?

60

Prieš vykdamas į tarptautinį Romos Leonardo da Vinčio oro uostą, tėvas Džuzepė Baldis užsuko į *sampietrini* būstinę. Jau išsiaiškino, koks ženklas nuves jį prie kito žingsnio, nors kol kas būtų geriau veikti kuo atsargiau. Vis dėlto, prieš palikdamas Vatikaną, norėjo išsiaiškinti vieną menką smulkmeną. Taigi, nieko nelaukęs nutarė apsilankyti Ugo Ločio, raudonplaukio vyro moliūgo veidu, kalbėjusio su juo vakar bazilikoje, kabinete.

Kapitonas Lotis pasisiūlė padėti išnarplioti bet kokią jam kilsiančią abejonę. Nelaimė, per visas dvidešimt keturias valandas po incidento jam nepavyko nustatyti Šv. Veronikos kolonos sprogdinimo aplinkybių. Šveicarų gvardija atsidūrė aklavietėje ir nežinojo, kokia jėga galėjo paskatinti išpuolį prieš tokį meno kūrinį.

– Tai gana keistas atvejis, – pripažino pareigūnas, glostydamas rudą segtuvą. – Bombos buvo padėtos trijose silpniausiose bokšto konstrukcijos vietose taip tiksliai, kad galime tvirtinti dirbus tikrą profesionalę. Bet viskas buvo suregzta taip, kad statula liktų sveika.

– Norite pasakyti, kad ta moteris nesiekė ką nors sugriauti, o tik kaip nors patraukti arba nukreipti dėmesį?

– Manyčiau, taip.

– Tačiau neatrodote visiškai tuo tikras.

– Klausykite, tėve, kiekvienais metais įvykdomi penki ar šeši pasikėsinimai į kurią nors iš trijų šimtų devyniasdešimt penkių Šv. Petro bazilikos statulų. Dažniausiai į „Pietą", bet dar niekas nebuvo pasikėsinęs į Šventąją Veroniką – Frančesko Močio darbą, neturintį išskirtinės vertės...

– Gal ne statulą norėta sugriauti. Gal tai buvo simbolinis aktas. Ar apie tai nepagalvojote?

Kapitonas Lotis pasisupo kėdėje ir spustelėjo pašnekovą sąmokslišku tonu.

– Juk jūs nežinote ko nors, ką aš privalėčiau žinoti, tiesa?

– Gaila, bet ne, – atsakė kunigas.

Baldis nelaukė to klausimo, todėl sudvejojo.

– Dabar neatrodote labai tuo įsitikinęs, tėve.

– Išstudijavau tos kolonos istoriją, bet nieko neradau, – pasiteisino kunigas. – Kaip žinote, ją sukūrė Bramantė, tačiau kai Julijus II užsakė Mikelandželui kupolo konstrukciją, šis projektą pakeitė ir išplėtė. Tuomet ir buvo numatytos „nišos" lobiams saugoti.

– Šventąsias relikvijas vadinate lobiais? – *sampietrini* nusišypsojo.

– Na, kolonoje, į kurią buvo pasikėsinta, saugoma tikroji Veronikos drobulė, kuria, kaip manoma, Jėzus nusišluostė prakaitą eidamas Kančių keliu. Kai kurie žmonės tariasi joje regį atsispaudusį Mesijo veidą.

– O jūs ką nors žinote apie tą Šventojo Atvaizdo ordiną?

– Visiškai nieko.

– Tuomet dėl ko atėjote pas mane, tėve?

„Evangelistas" išsitiesė.

– Dėl dviejų dalykų: pirma, pasakyti, kad šiandien išvykstu iš Romos, bet jūs galėsite mane surasti per Valstybės sekretoriatą. Jie visada žinos, kur esu. Ir antra... – patylėjo, – kad pasakytumėt man, ar bazilikoje konfiskuota fotoaparato juostelė jus nukreipė kokiais nors pėdsakais.

– Ak! Tai kita neįspėjama mįslė. Žinoma, vakar laboratorijoje išryškinome juostelę ir paskutinėje nuotraukoje pamatėme kai ką labai keisto...

Gvardietis pasirausė bylose, kol surado atvaizdą.

– Aha. Štai. Matote?

Baldis paėmė nuotrauką. Tai buvo 15 iš 20 centimetrų dydžio matinė kopija. Keletą sekundžių atidžiai ją tyrinėjo. Nuotrauka buvo prastos kokybės, vaizdas beveik išskydęs. Apatinėje dalyje buvo matyti marmurinės bazilikos grindys, o gilumoje – naujutėlių, nepriekaištingų raudonų mokasinų nosys. Vis dėlto pats įdomiausias dalykas buvo ne tai, kas matyti ant grindų, o tai, kas ryškėjo momentinės nuotraukos kairėje pusėje.

– Kaip manote, kas tai?

– Neturiu nė menkiausio supratimo, kapitone. Jau bazilikoje sakiau, kad fotoaparato blykstė mane apakino, tad negalėjau pamatyti, į kurią pusę nubėgo moteris. Bet tikrai neatkreipiau dėmesio, – nusišypsojo, – kad avėjo tokius neįprastus batus.

– Tačiau kaip jus galėjo apakinti toks paprastutis fotoaparatas, tėve? – paprieštaravo policininkas.

– Žinau. Net patį jo savininką žybsnis nustebino. Ir jei prie to fakto dar pridėsime šią nuotrauką, viskas susipainioja. Tiesa?

„Evangelistas" parodė švytinčių dėmių spiečių, tarsi kometos uodega nusidriekusį per visą nuotrauką. Paklausė, ką apie tai mano pareigūnas. Kapitonas nežinojo, ką atsakyti.

– Gal tai žvakių liepsnelės, kurios dėl ekspozicijos...

– Bet, kapitone, – pabrėžė Baldis, – jūs pats pasakėte, kad tai labai paprastas fotoaparatas su blykste, o tokiais fotografuoti su ekspozicija neįmanoma.

– Na, tuomet gal tai koks nors lęšio defektas.

– Tuomet tos dėmės būtų visose nuotraukose, ar ne?

– Jūs teisus, – pripažino kapitonas. – Tų dėmių nėra nė vienoje kitoje nuotraukoje ir man į galvą neateina joks paaiškinimas. Vakar leitenantas Malanga kompiuteriu padidino šią nuotraukos dalį ir už tų linijų nerado nieko. Tik tai, ką matome: linijas.

– Žmogaus akiai nematomos linijos, kapitone.

Prieš kalbėdamas toliau, benediktinas pasitaisė akinius.

– Nors tai gali atrodyti juokinga, žinote, ką manau aš?

– Sakykite.

„Evangelistas" išsišiepė iki ausų, tarsi būtų rengęsis tam žmogui moliūgo veidu iškrėsti pokštą.

– Kad tai angelo „sparnai", kapitone.

– Angelo?

– Na žinote, šviesos būtybės. Vienos tų, kurios, pasak Šventojo Rašto, visuomet pasirodo mums, norėdamos perduoti kokią Aukščiausiojo žinią. *Ženklą*.

– Na, žinoma, – be didelio entuziazmo atsakė Ugas Lotis. – Bet angelas Šv. Petro bazilikoje...

– Ar galiu ją pasilikti?

– Ar nuotrauką?.. Kodėl gi ne? Mes turime negatyvą.

61

Mėlynosios damos gyvenimas paskutinius dešimt metų pakluso geležinei rutinai. Atrodė, kad tas vakaras neturėtų būti išimtis.

Nusileidus saulei, maždaug aštuntą valandą vakaro, beveik nevakarieniavusi, sesuo Marija Chesus užsidarė celėje atlikti sąžinės ataskaitos dėl dieną nutikusių įvykių. Ji visuomet tai darydavo tyloje, toli nuo triūsiančių seserų, panirusi į būseną, kurią kitos vienuolės vis dar laikė skausminga ir graudžia.

Atsigulusi kryžiumi ant akmeninių celės grindų, vienuolė iki pusės dešimtos meldėsi. Paskui nusiprausė šaltu vandeniu ir išsitiesė snūstelėti ant šiurkščios medinės lentos, stengdamasi nuvyti šalin mintis apie besismelkiantį į jos kaulus kankinamą skausmą.

Apie vienuoliktą, kai kitos vienuolės buvo užsidariusios savo celėse, sesuo Marija Chesus, taip pat kaip įprastai, pradėjo „kryžiaus pratybas“. Tai buvo siaubingos apeigos. Pusantros valandos kankino ir skaudino save mintimis apie Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kančią ir mirtį; vėliau užsivertė ant pečių geležinį penkiasdešimt kilogramų sveriantį kryžių ir ėjo keliais, kol išsekusi griuvo. Dar vėliau, šiek tiek atgavusi jėgas,

pakabino kryžių ant celės sienos ir dar pusę valandos pakybojo ant jo.

Kiekvieną naktį, maždaug antrą valandą, sesuo Prudencija pakviesdavo ją nulipti į galeriją vadovauti rytmetinėms pamaldoms, paprastai trunkančioms iki ketvirtos. Ji visuomet dalyvaudavo. Nesvarbu, turėdavo temperatūros, sirgdavo ar būdavo susižeidusi. Tačiau tądien, būtent tądien, panoro pasilikti viršuje. Norėjo kaip nors nuslėpti kylantį nerimą dėl to, kad po kelių valandų ją apklaus vienuolių komisija.

Už poros šimtų žingsnių, Šv. Julijono vienuolyne, paskutinė balandžio naktis praėjo ramiau. Lygiai septintą tėvai Marsilja ir Benavidesas jau buvo pasimeldę ir per kuklius pusryčius suvalgę duonos ir vaisių. Tad jiems liko pakankamai laiko apsirūpinti pergamento lakštais, kur galėtų užsirašyti Agredos motinėlės atsakymus.

– Pasigailėk manęs, Dievo Motina, pasigailėk.

Sesers Marijos Chesus nerimas, rodos, sunkėsi pro jos celės durų apačią.

– Žinai, kad esu tau ištikima ir kad kruopščiai saugau tuos įstabius dalykus, kurių mane išmokei. Žinai, kad niekuomet neišduosiu mūsų pokalbių... Bet pagelbėk man šiame sunkiame išbandyme.

Jos negirdėjo nė viena sesuo. Ir niekas neatsiliepė į jos maldavimus. Priblokšta tylos, abatė išsitiesė lovelėje, bet užmigti nepajėgė.

Po trisdešimt penkių minučių Šv. Julijono vienuolynas atvėrė duris broliui Andresui de la Torei ir sekretoriui, pasirengusiam užrašyti apklausą. Po privalomų pasveikinimų ir pasitikrinimų, ar turi visus reikalingus daiktus, keturiese patraukė per Agredos miestelį. Nužingsniavo iki koncepcionisčių klau-

zūros. O ten, kaip jiems buvo pažadėjusi abatė, rado rašomąjį stalą ir patogiai sustatytas šešias kėdes, taip pat dvi didžiules žvakides abipus stalo.

Nieko daugiau ir nereikėjo. Bažnyčia buvo vėsi ir rami vieta, ganėtinai uždara, tai jų darbą darė dar patogesnį. Gal kokia kongregacijos vienuolė iš galerijos virš šventovės durų ir galėjo pašniukštinėti, kaip vyksta darbas.

Abatė atvyko laiku. Vilkėjo tą patį abitą kaip ir vakar, o jos jauname veide ryškėjo aiškūs nuovargio pėdsakai; jau pernelyg daug metų ji miegodavo vos po dvi valandas.

Sesuo Marija Chesus pasisveikino su keturiais jos laukiančiais dvasininkais. Nusilenkusi pagrindinio altoriaus relikvinei, atsisėdo ir palaukė, kol bus atlikti pirmieji formalumai. Jos akys žvilgėjo. Jos visą naktį plūdo ašaromis.

– Tūkstantis šeši šimtai trisdešimt pirmaisiais Mūsų Viešpaties metais, gegužės pirmąją, Didžiojoje Agredos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyno bažnyčioje pradedame sesers Marijos Chesus Koronel i Aranos, gimusios Agredos miestelyje ir esančios šių Šventųjų Namų abate, apklausą.

Sesuo Marija tyliai išklausė raštininką skaitant visą senąjį jos vardą iš protokolo. Baigęs raštininkas pakėlė akis nuo lapo ir paklausė vienuolės:

– Ar jūs esate sesuo Marija Chesus?

– Taip, tai aš.

– Seserie, ar žinote, kodėl šiandien esate pakviesta stoti priešais šį teismą?

– Taip. Kad atsiskaityčiau dėl savo poelgių ir neįprastų Mūsų Viešpaties man suteiktų gebėjimų.

– Tuomet prisiekite sakyti teisybę, kad ir ko jus paklaustų. Šiam teismui išpažinties paslaptis negalioja, tad turite krikščioniškai nuolankiai atsakyti į visus klausimus. Sutinkate?

Ji linktelėjo. Vienuolė pažvelgė broliui Alonsui de Benavidesui tiesiai į akis. Jo rūsti išvaizda ir didelė nosis priminė jai šventąjį Petrą, kurio paveikslas kabojo čia pat, bažnyčios altoriuje. Tas žmogus spinduliavo valdžią. Benavidesas sėdėjo tiesiai priešais ją už šūsnies popierių, išmargintų neįskaitomomis pastabomis, ir Biblijos egzemplioriaus. Pajutęs, kad abatė jį stebi, paėmė iniciatyvą į savo rankas.

– Mūsų turimose ataskaitose rašoma, kad jūs patyrėte ekstazės ir išėjimo iš savo kūno reiškinių. Ar galite paaiškinti šiam teismui, kada tai prasidėjo?

– Maždaug prieš vienuolika metų, tėve, 1620-aisiais, vos man sukako aštuoniolika. Būtent tada Mūsų Viešpats panoro, kad per religines apeigas panirčiau į susikaupimą ir kelios seserys pamatytų mane pakylant virš grindų.

Benavidesas atidžiai ją stebėjo.

– Aš neprašiau tos dovanos, tėve, bet tai man buvo suteikta lygiai taip pat kaip mano motinai, Katalinai. Ji taip pat patyrė ypatingų būsenų, o jos tikėjimas buvo toks didelis, kad sulaukusi senatvės nusprendė tapti šio ordino vienuole.

– Jūs levitavote?

– Man sakė, kad taip, tėve. Niekuomet pati to nejaučiau.

– O kaip paaiškinsite, kad gandai apie jūsų ypatingas būsenas prasismelkė už klauzūros sienų?

– Mano ankstesnysis nuodėmklausys, brolis Chuanas de Toresilja, nebuvo šių dalykų žinovas.

– Ką norite tuo pasakyti?

– Kad vedamas entuziazmo papasakojo apie šiuos įvykius už vienuolyno sienų. Žinia visame krašte sužadino smalsumą ir daugybė tikinčiųjų atvyko manęs aplankyti.

– Jūs tai žinojote?

– Tada nežinojau. Nors man buvo keista atsitokėti bažnyčioje apsuptai pasauliečių. Tačiau kadangi visuomet išeidama iš tos būsenos jausdavau savo širdį kupiną meilės, nekreipiau į juos ypatingo dėmesio nei paklausiau jų, kodėl taip elgiasi.

– Ar pamenate, kada patyrėte pirmą ekstazę?

– Kuo puikiausiai. Vieną šeštadienį po Devintinių, 1620-aisiais. Antras kartas buvo Magdalietės dieną.

Brolis Alonsas visu ilgu liemeniu pasilenkė virš stalo, stengdamasis savo žodžiams suteikti daugiau svarbos.

– Žinau, kad tai, ko dabar jūsų paklausiu, yra išpažinties dalykai, bet man teko girdėti, kad turite dovaną būti dviejose vietose iškart.

Vienuolė linktelėjo.

– Jūs galite valdyti šį gebėjimą, seserie?

– Tik kartais, tėve. Staiga mano siela atsiduria kitoje vietoje, nors negalėčiau jums paaiškinti nei kaip ten atsidūrė, nei kokiu būdu. Iš pradžių tai buvo nereikšmingos kelionės, tiesiog už vienuolyno sienų. Ten matydavau dirbančius mūrininkus, pagalbinius darbininkus ir net duodavau jiems įsakymus pataisyti vieną ar kitą blogai atliktą darbą.

– O jie jus matydavo, seserie?

– Taip, tėve.

– O kas nutiko vėliau?

– Vėliau atsidurdavau keistose vietose, kur niekuomet nebuvau buvusi, ir susitikdavau su žmonėmis, net nemokančiais mūsų kalbos. Žinau, kad skelbiau jiems Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus tikėjimą, nes tie nežinomos rasės žmonės nieko apie jį nebuvo girdėję. Bet mane labiausiai stulbino vidinis balsas, skatinantis juos šviesti. Išmokyti juos, kad Dievas sukūrė mus netobulus ir pasiuntė Jėzų Kristų atpirkti mūsų.

– Balsas? O koks tai buvo balsas?

– Balsas, teikęs man vis daugiau pasitikėjimo. Manau, kad tai *Sancti Spiritu* prakalbo su manimi kaip su apaštalais Sekminių dieną.

– Kaip prasidėjo tos kelionės?

Brolis Alonsas žvilgtelėjęs akies krašteliu įsitikino, kad raštininkas nuodugniai viską užsirašinėja.

– Nelabai pamenu. Nuo mažens man kėlė nerimą, kad naujai atrastuose mūsų imperijos kraštuose yra tūkstančiai, galbūt milijonai sielų, nepažįstančių Jėzaus ir viena koja stovinčių ant amžinojo pasmerkimo slenksčio. Galvodama apie tai tiesiog susirgdavau. Tačiau vieną tokią skausmingą dieną, man besiilsint, motina pakvietė du darbininkus, garsėjusius kaip gyduoliai. Paprašė jų nuodugniai mane išklausinėti ir nustatyti ligą, prikausčiusią mane prie lovos.

– Kalbėkite toliau.

– Darbininkai užsidarė su manimi celėje. Beveik nebepamenu, apie ką kalbėjo, bet atskleidė man, kad privalau įvykdyti svarbią užduotį.

– Jie juk nebuvo darbininkai, tiesa?

Brolis Alonsas prisiminė, ką jam buvo kalbėjęs generolas Madride.

– Ne. Jie prisipažino esą angelai ir turį įvykdyti misiją toli nuo čia. Pasisakė esą to paties kraujo kaip ir aš. Mano šeima. Atskleidė seniai gyveną tarp žmonių, nes nori išsiaiškinti, kas iš mūsų turime gebėjimų atsiduoti Dievui. Būtent tada jie man ir papasakojo apie Naujosios Meksikos sielas ir mūsų misionierių pastangas tuose tolimuose kraštuose.

– Kiek laiko praleidote su jais?

– Tada, pirmą kartą, beveik visą dieną.

– Ar jie grįžo?

– Ak, taip. Pamenu, tą pačią naktį grįžo manęs, įėjo į kambarį ir nepažadinę daugiau nė vieno žmogaus paėmė mane iš ten. Viskas nutiko labai greitai. Staiga pasijutau sėdinti soste, ant balto debesies, ir sklendžianti oru. Man pavyko įžiūrėti mūsų vienuolyną, dirbamus laukus, upę, Monkajo kalnyną, paskui kilau vis aukščiau, kol viską užklojo tamsa, ir išvydau pusiau apšviestą, pusiau šešėlyje skendintį apvalų žemės veidą.

– Jūs visa tai matėte?

– Taip, tėve. Tai buvo siaubinga... Labai išsigandau. Pirmiausia, kai mane nešė per vandenynus, iki kažkokios nepažįstamos vietovės. Kuo aiškiausiai jutau tų platumų vėjo gūsius sau į veidą, taip pat mačiau, kaip, pavirtę švytinčiomis būtybėmis, tie mūrininkai valdė debesies judėjimą, tvirtai nukreipdami jį tai dešinėn, tai kairėn.

Brolis Alonsas, išgirdęs apibūdinimą, susiraukė. Tas pasakojimas sutapo su prieš kiek laiko Kuenkos vyskupo Nikolo de Biedmos ištirtais eretikų pareiškimais ar tvirtinimais garsaus daktaro Toralbos, kuris XV amžiaus pabaigoje–XVI pradžioje teigė įsitaisęs ant tokių štai debesų ir nuskridęs į Romą, tačiau blogiausia, kad tuomet jį lydėjo įtartinų paskatų vedami velniūkščiai.

– Kaip galite būti tokia tikra, kad tos būtybės buvo Dievo angelai?

Vienuolė persižegnojo.

– *Ave Maria*! Kas gi daugiau galėjo būti, jei ne angelai?

– Nežinau. Pasakykite jūs, seserie.

– Ką gi, – vienuolė patylėjo, – pradžioje, kaip ir jūs, dvasiškasis tėve, aš savęs paklausiau, ar tik nesu vedžiojama už nosies Nelabojo, tačiau vėliau, kai nuskridus man buvo įsakyta nusileisti ir skelbti Dievo žodį, mano abejonės išsisklaidė.

– Sakote, jums įsakė nusileisti?

– Taip. Po mano kojomis buvo patiestas tarsi šviesos kilimas, aš turėjau nusileisti ir laukiantiems žmonėms perduoti žinią. Žinojau, kad jie – ne krikščionys, bet ir ne musulmonai ar kokie mūsų tikėjimo priešai. Buvo prisidengę žvėrių odomis ir apsupo mane pakerėti debesies skleidžiamos šviesos.

– Motinėle, mano pareiga paklausti: ar esate įsitikinusi, kad jus lydėjo angelai?

– O kas gi daugiau? – abatė taip pat nebuvo linkusi nusileisti. – Jie nesibodėjo mano žodžiais, palankiai ir pagarbiai priėmė manąjį Dievo tikėjimą. Velnias nebūtų atlaikęs tiek liaupsių mūsų dangiškajam Tėvui.

– Ką gi. O kas nutiko paskui?

– Padariau viską, ko manęs prašė. Tą naktį apsilankiau dar dviejose vietose, kalbėjau kitiems indėnams, ir nors jie vartojo kitas kalbas, atrodo, mane suprato.

– Kaip jie atrodė?

– Mano dėmesį ypač patraukė varinis jų odos atspalvis ir kad beveik visų krūtinės, rankos, kojos ir veidai buvo išdažyti. Gyveno akmeniniuose namuose kaip ir mūsų kaimuose, bet patekdavo į juos per stogą, o atlikti savo apeigų susirinkdavo tarsi kokiame šulinyje, bet į jį galėjo patekti tik jų žynių išrinkti vyrai.

Brolis Alonsas susimąstė. Jis pats visa tai buvo regėjęs Naujojoje Meksikoje. Tačiau iš kur ji?..

– Ar jūs pranešėte indėnams apie pranciškonų atvykimą? – tęsė apklausą.

– Na, žinoma! Angelai primygtinai to reikalavo. Jie net parodė man vietas, kur dirba mūsų ordino broliai. Vienoje jų pamačiau, kaip indėnas, vardu Sakmas, prašė vieno mūsų vienuo-

lių, seno pamokslininko, kad nuvyktų skleisti Dievo žodžio į kaimą, iš kurio jie atvyko. Tas Sakmas, plačiapetis atšiaurios išvaizdos vyras, maldavo paskirti į jų kaimą misionierius lygiai taip, kaip aš pati jiems buvau sakiusi.

– Isleta!

– Tikrai negaliu pasakyti, kaip ta vietovė vadinasi, man niekas to nesakė. Bet mačiau nusivylimą, vienuoliui dėl žmonių stokos atsisakius patenkinti jo prašymą. Žinote? Anksčiau buvau susitikusi su tuo Sakmu ir pasakiau jam, kur turi keliauti ieškoti mūsų misionierių.

– Kaip manote, kiek kartų ten lankėtės?

– Sunku pasakyti tiksliai, nes įtariu, kad daug kartų atlikau tai nesąmoningai. Kasnakt sapnuodavau tuos kraštus, bet negalėčiau pasakyti, ar iš tiesų tai dariau, ar Mūsų Viešpats norėjo, kad iš naujo išgyvenčiau kai kuriuos savo pamokslavimo momentus.

– Pasistenkite suskaičiuoti. Tai svarbu.

– Galbūt... kokius penkis šimtus kartų.

Brolis Alonsas išpūtė akis. Jo balsas truputį virpėjo.

– Penkis šimtus? Nuo 1620-ųjų iki šios dienos?

– Ne, ne. Tik nuo 1620 iki 1623 metų. Vėliau, iš visos širdies paprašius Mūsų Viešpaties Dievo ir jo tarpininkų, išvykimai liovėsi. Tai įvyko pamažu. Ir angelai, lydėję mane kasdien, pradėjo retinti savo apsilankymus. Pirmiausia apsilankydavo vieną kartą per savaitę, vėliau – kartą per mėnesį. O galiausiai apsilankymai visai nutrūko.

– Suprantu... Jums kas nors patarė, kaip nutraukti „išvykimus“?

– Ne. Bet aš kankinau savo kūną, kad juos sustabdyčiau. Lioviausi valgyti mėsą, pieną, sūrį ir pradėjau misti vien daržo-

vėmis. Be to, tris dienas per savaitę laikiausi griežto duonos ir vandens pasninko. Po kiek laiko visa tai liovėsi.

– Visam laikui?

– Tai gali žinoti tik Dievas.

– Bet kažkokia dama, atrodanti kaip jūs, vis dar apsireiškia tuose tolimuose kraštuose, – sumurmėjo Benavidesas.

– Tėve, gali būti, kad tie angelai pasiskolina mano išvaizdą ir pasirodo indėnams, man to nė nežinant. O gal paprašė kokios kitos sesers pagalbos.

Brolis Alonsas kažką pakeverzojo savo pergamente ir jį sulankstė.

– Gerai, seserie Marija Chesus. Šiandien tiek. Turime apsvarstyti viską, ką pareiškėte šiam teismui.

– Kaip pasakysite.

Vienuolės nuolankumas išmušė iš vėžių portugalą, bet tėvas Marsilja liko patenkintas, kad buvusio Naujosios Meksikos valdytojo lūkesčiai neliko nepateisinti. Benavidesas jau neabejojo: ta vienuolė ir yra jo ieškoma mėlynoji dama. Dabar reikia sukaupti visas jėgas ir išvilioti paslaptį, kokiu būdu ji patenka į Naująjį pasaulį.

Jis nesitrauks, kol to nesužinos.

62

Po poros valandų, registruojantis prie *Alitalia* langelio, benediktino lūpose vis dar žaidė ironiška šypsena kaip ir komisariate. Oro uoste buvo ramu ir prie terminalo įlaipinimo vartų nesimatė nė gyvos dvasios.

Baldis tarsi ant sparnų perėjo saugumo kontrolės postą. Nė nepastebėjo, kad jį seka juodai apsirengusi, raudonais mokasinais avinti mergina. Benediktino galvoje sukosi visai kitokios mintys. Leidimas, kurį šįryt jam davė asmeninis Jo Šventenybės sekretorius monsinjoras Stanislavas Zsidivas, tarsi grąžino jaunystę. Tai buvo *speciale* leidimas pasimatyti su „antruoju evangelistu". Juk toks buvo ženklas! Nors vėl prieštaravo Chronovizijos projekto taisyklėms, šį kartą tai vyks su „šventojo Jono" palaiminimu. Jis patarė atkreipti dėmesį į ženklus. O jo pareiga – saugoti savo žmogų.

– Grįžk su naujienomis iki sekmadienio vidinės asamblėjos, – tarė. – Pirmiausia turi rasti moterį, dirbusią su Korsu. Kad tik „Morkus", antrasis evangelistas, tau pagelbėtų.

„Šventasis Lukas", Džuzepė Baldis, skrido iki Barselonos El Prato oro uosto, ten persėdo į senutėlį *Fokker F27*, skrendantį į paprastai sunkiai pasiekiamą San Sebastiano oro uostą. Ten

su Zsidivo jam duota kredito kortele išsinuomojo baltą trejų durų *Renault Clio* su Bilbao numeriais ir įsiliejo į eismo srautą A8 magistrale, vedančia baskų sostinės link.

Po keturiasdešimt penkių minučių paliko automobilį miesto prieigose ir sustabdęs taksi padavė vairuotojui popierėlį su užrašytu adresu. Kol galvojo, kaip dvidešimto amžiaus pabaigoje paprasta greitai perlėkti Europą, taksistas, nustebintas to aiškiai besinervinančio dvasininko nurodymų, spustelėjo greičio pedalą ir pajudėjo Bilbao Deusto universiteto link. Nesugaišo nė dešimties minučių. Neoklasikiniame pastate, kuriame buvo įsikūręs Teologijos fakultetas, „šventasis Morkus", tiksliau – tėvas Amadėjus Marija Techada, turėjo kabinetą.

Prie įėjimo pakabintame patalpų plane buvo užrašytas jo kabineto numeris ir pažymėta vieta.

Kopdamas po du laiptelius Baldis užlipo marmuro laiptais ir atsidūręs priešais kabineto duris patraukė už rankenos. Po sekundės pabeldė krumpliais.

– Ko pageidaujate?

Tarpduryje pasirodęs tėvas Techada iš savo milžiniško stoto aukštybių nuo galvos iki kojų nužvelgė lankytoją, stengdamasis atspėti, kokį velnią gali veikti garbaus amžiaus ponas tam studentų skruzdėlyne pačiame egzaminų sesijos įkarštyje. Svečias vilkėjo Šv. Benedikto ordino abitą ir su nuostaba žvelgė į jį.

– „Šventasis Morkus"? – dvejodamas paklausė itališkai.

Milžino veidas nušvito. Staiga jis viską suprato.

– *Domine Deus*! Gavote leidimą čia atvykti?

Baldis linktelėjo. Puiki pašnekovo tartis įkvėpė jį tęsti pokalbį itališkai.

– Aš – „šventasis Lukas", broli, – tarė.

– Muzikas! – Techada tarsi dėkodamas iškėlė rankas į dan-

gų. – Prašom! Malonėkite įeiti ir atsisėsti. Kaip seniai laukiau šio vizito!

Baltabarzdis milžinas atrodė valiūkiškas tarsi moksleivis. Jis niekaip negalėjo suprasti, koks reikalas vieną iš svarbiausių Chronovizijos komandos narių atvedė į jo kabinetą, bet spėjo nutikus kažką reikšminga, jei pirmąsyk per beveik pusę amžiaus sulaužyta pagrindinė projekto saugumo taisyklė.

– Šiam apsilankymui leidimą davė monsinjoras Zsidivas, tėve Techada. Juk žinote, – mirktelėjo viena akimi, – „šventasis Jonas".

– Tuomet spėju, kad reikalas labai rimtas.

– Kuo rimčiausias, broli, – pamėgino paaiškinti „šventasis Lukas", taip greitai nerasdamas tinkamų žodžių. – Jūs, aišku, žinote apie „pirmojo evangelisto" savižudybę?

– Taip. Prieš keletą dienų gavau žinią. Tai siaubinga.

Baldis linktelėjo.

– Tačiau veikiausiai nežinote, kad po mirties iš jo asmeninio kompiuterio dingo su tyrimu susiję dokumentai. Ir net nenumanome, kur pradėti jų paieškas.

– Nesuprantu. O kodėl kreipiatės į mane? Juk aš ne policininkas.

– Ką gi... Dievo Apvaizda atvedė mane pas jus. Sakykime, kad... – padvejojo, – leidausi vedamas ženklų.

– Tai gerai, tėve, – suplojo rankomis Techada. – Retai tenka susidurti su taip nuosekliai tikinčiais dvasininkais!

– Be to, juk esate angelų žinovas, ar ne? Geriau nei kas kitas esate ištyręs jų elgesį. Juk žinote: jie gausiai sėja ženklus, o jūs tiksliau nei bet kas interpretuosite jų užmačias.

Techada patraukė pečiais. Buvo akivaizdu, kad kažkas ten, Romoje, svečiui buvo išklojęs jo gyvenimo istoriją.

– Priimu tai kaip komplimentą, – pasakė.

– Tai, ką noriu pasakyti, broli... Bet verčiau pamatyti pačiam.

„Šventasis Lukas" pasirausė portfelyje ieškodamas kapitono Ločio duotos nuotraukos. Ištraukė ją iš rudo voko ir padėjo ant profesoriaus Techados stalo.

– Fotografuota vakar, Vatikano *Cittá*, po to, kai moteris, turėjusi būti šioje nuotraukoje, susprogdino tris mažus užtaisus šalia Veronikos kolonos.

– Šie raudoni batai – tai tos moters?

Baldis patvirtino.

– Vaje! Iki mūsų ta žinia neatėjo. Patirta nuostolių?

– Tai nereikšmingas incidentas, nenusipelnęs nė poros šios dienos *L'Osservatore Romano* eilučių. Tačiau įsižiūrėkite atidžiai. Batai, kuriuos matote šiek tiek už raudonųjų, visai šalia šių nuotrauką kertančių linijų, yra manieji. Aš buvau ten per tą išpuolį.

Tėvas Techada atidžiai tyrinėjo nuotrauką. Pažvelgęs į kelias jos detales pro išsitrauktą iš stalčiaus didinamąjį stiklą, pasikasė barzdą.

– Ar žinote, kokiu fotoaparatu buvo fotografuota?

– Kišeniniu *Nikon*. Fotografavo vienas turistas.

– Suprantu. O jūs nieko nematėte, ar ne?

– Nieko... Mane apakino blykstė, nušvietusi viską aplinkui taip galingai, kad nustebino net patį fotoaparato savininką.

– Hmm... – suniurzgė Techada, – gali būti, kad ne blykstės šviesa jus apžilpino, tėve.

Baldžio veide pasirodė nuostaba, bet jis neištarė nė žodžio.

– Gal, – kalbėjo toliau Techada, – įtariamą teroristę prarijo atspindys.

– Prarijo?

– Ar jūs šiek tiek nusimanote apie fiziką, tėve? Ar esate skaitęs kokį nors mokslinį straipsnį šia tema?

– Ne. Mano pašaukimas – muzikos istorija.

– Tuomet pasistengsiu kuo paprasčiau jums viską paaiškinti. Galbūt tai, ką matėte, nutinka vykdant kai kuriuos fizikos eksperimentus su dalelėmis, ypač tuos, kurių metu fotonas gali skilti į du, suprojektuodamas savo paties tikslią reprodukciją į bet kurį visatos tašką. Šį susidvejinimo reiškinį vadiname dalelių teleportavimu, bet jei norėtume būti tikslūs, šį reiškinį turėtume vadinti bilokacija.

Baldis suvirpėjo. Bilokacija?

– Vykstant šiam materijos duplikacijos procesui, – toliau kalbėjo Techada, – buvo įsitikinta, kad pirminis fotonas išspinduliuoja didžiulį šviesos energijos kiekį; tai toks stiprus spinduliavimas, kuris paveikia mūsų instrumentus ir galėtų lengvai paveikti fotografijos negatyvą.

– Bet mes kalbame apie elementariąsias daleles, o ne apie žmones, sugebančius tuo pat metu būti dviejose vietose!

Venecijiečiui jau pradėjo aiškėti siaubingi tos teorijos prieštaravimai. Jei teisingai suprato, tuomet jis stovėjo per keletą metrų nuo asmens, gebančio bilokuotis... Kaip sesuo Marija Chesus de Agreda.

– O kas jums sakė, kad iki šiol nėra ištobulinta technologija, galinti šią fotonų savybę perteikti žmonėms?

– Jėzau! Kas?

Besikaitaliojanti „šventojo Luko" nuotaika linksmino Techadą.

– Nustebsite, bet aš ne pirmą kartą matau tokias linijas nuotraukoje. Kartais, kai manoma, kad neapsieita be antgamtinių

esybių įsikišimo, kaip Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimas Medžiugorjėje, Jugoslavijoje, gaunami štai tokie atvaizdai.

– Tikrai?

– Mes susidūrėme su tam tikra energine substancija, gaubiančia kai kuriuos individus, bet nepastebima žmogaus akiai. Panašia į aureolę, kurią menininkai tapydavo aplink šventųjų galvas, tik šiuo atveju kalbame apie fizinį kūną.

– Ar tik nenorite pasakyti, kad Švenčiausioji Mergelė...

– Nieku gyvu. Norėdami tuo įsitikinti, turėtume surinkti ypatingus įrodymus. Atvirkščiai, jei jau kalbame atvirai, tai aš tikiu, kad moteris, kurios nuotraukoje nesimato, galėtų būti „infiltruotoji", angelas, būtybė, sugebanti kontroliuoti savo išnykimą nuo scenos, tarsi būtų fotonas. Ji pasinaudojo turisto blykste savo pabėgimui užmaskuoti – sukūrė žaibą ir išgaravo.

– Bet tai tik prielaidos.

– Taip, iš tiesų. Tačiau juk žinote, kad tiek krikščioniškoji, tiek ankstesniosios tradicijos angelus apibūdina kaip žmogiškąsias būtybes iš kūno ir kraujo, dažnai prisiimančias aukštesniąsias formas ir substancijas ir stebinčias mus iš mūsų visuomenės vidaus tarsi kokia penktoji kolona... Ar suprantate? Lygiai kaip fotonai, kurie yra bangos ir dalelės, angelai turi kūną, bet kartu yra nematerialūs.

– Jūs mane stebinate, broli.

– Be to, – pridūrė Techada, mojuodamas nuotrauka iš bazilikos, – dėl kažkokios mums nežinomos priežasties fotoaparatai įvairioms šviesos formoms yra jautresni nei žmogaus akis; jie pagauna kitą, mūsų akims nematomą aspektą.

Pokalbiui pakrypus tokia linkme, Baldis jau buvo tikras atvykęs pas tinkamą žmogų. Jis atkreipė dėmesį į ženklus, o šie jam nurodė teisingą kelią. Pasikliaudamas Dievo Apvaizdos

ketinimais, benediktinas pasitaisė akinius plieno rėmeliais ir nenuleisdamas nuo Techados akių tarė:

– Aš dar nepapasakojau antros šio nuotykio dalies, broli. Kaip tikriausiai suprantate, jei jau pasivarginau atvykti čia iš Romos, tai tikrai ne tik parodyti jums nuotraukos, nors ir koks garsus šios srities žinovas esate.

– Man didžiulė garbė girdėti tokias liaupses, tėve Baldi. Kuo atidžiausiai jūsų klausau.

– Dar iki man gaunant šią nuotrauką, teroristė ar angelas – koks dabar skirtumas – prabėgdama pro šalį kai ką sumurmėjo. Kažką panašaus į tai, kad atidžiai stebėčiau ženklus ir pasiklausčiau „antrojo". Tuomet supratau turįs pasikalbėti su tamsta, „antruoju evangelistu". Tai buvo tarsi nušvitimas.

Milžinas nepatikliai pažvelgė.

– Vadinasi, angelai apsireiškia, kad duotų mums ženklus. Bet kaip tai susiję su manimi?

– Kai buvo nuspaustas to fotoaparato mygtukas, ieškojau atsakymo, kur galėjo dingti „šventojo Mato" archyvai. Tokia buvo mano užduotis, ir patikėkite, nežinojau, nuo ko pradėti. Taigi, „šventasis Jonas", Zsidivas, patarė leistis vedamam ženklų, stebuklo. Ir stebuklas įvyko su šia nuotrauka. Dabar suprantate? Jūs esate mano stebuklas! Jūs turite *kažką* man pasakyti!

– Nagi, išsiaiškinkime! – paslaugiai sušuko kunigas.

– Esu įsitikinęs, kad jūsų turima informacija padės man rasti iš „šventojo Mato" pagrobtą medžiagą. Todėl man ir buvo duotas ženklas, todėl ir atvykau čia. Argi nesuprantate?

– Tuomet, tėve, *credo quia absurdum.*

Lotyniška frazė, reiškianti „tikiu tuo, nes tai absurdiška", kuo puikiausiai apibūdino Techados padėtį. Gerasis milžinas iš visų jėgų stengėsi pagelbėti, bet iki galo nesuprato dėl ko. Taip jau susiklostė.

– Sakykite, tėve Baldi, kokio pobūdžio informacija dingo po „šventojo Mato“ savižudybės?

– Nėra paprasta tiksliai apibūdinti.

– Na, ką nors juk galite pasakyti.

– Taip, žinoma. Prieš mirtį Luidžis Korsas kaip apsėstas domėjosi vienu gana įdomiu atveju: tyrinėjo labai keistas vienos XVII amžiuje gyvenusios ispanų vienuolės galias persikelti iš Senojo į Naująjį pasaulį. Atrodo, kad tie „vizitai“ į Ameriką jai pelnė mėlynosios damos pravardę tarp Jungtinių Valstijų pietvakarių indėnų.

Techada sustingo.

– Mėlynoji dama! Esate tuo tikras?

– Taip, žinoma. O kodėl jūs?..

– Štai čia ir yra Apvaizdos ranka, tėve! – griausmingai nusikvatojo. – Argi tai ne stebuklinga?

– Džiaugiuosi, kad tas atvejis jums žinomas.

– Kaip galiu jo nežinoti! – šiek tiek teatrališkai sušuko milžinas, nieko nesuvokiančiam Baldžiui spoksant į jį. – Jei buvau atsakingas asmuo jos beatifikavimo procese!

Tai, ką vėliau jam papasakojo Amadėjus Techada, Baldį visiškai išmušė iš vėžių. Nors turėjo nepaprastų jai priskiriamų gebėjimų, Agredos motinėlė Romos bažnyčios niekuomet nebuvo paskelbta šventąja. Kažkas nutiko. Nė vienas iš popiežių, pradėjusių jos kanonizavimo bylą, pakankamai neišgyveno, kad pamatytų ją pasiekusią altorių. Leonas XIII ir Klemensas XIV nutraukė bylas, įvardiję jas kaip „tylos dekretus“. Su jokia kita Bažnyčios moterimi niekuomet nebuvo elgiamasi rūsčiau. Bet 1987-aisiais tėvui Techadai pavyko rasti abu dekretus ir pasiekti, kad mėlynosios damos byla būtų peržiūrėta. Amadėjus Techada, be abejonės, buvo žmogus, daugiausia pa-

saulyje žinantis apie vienuolę, kuri bilokuodavosi į Ameriką. O tėvas Baldis per likimo užgaidą dabar sėdėjo priešais jį.

– Paklausykite atidžiai, tėve, – tarė pasionistas, apstulbęs lygiai taip pat kaip ir venecijietis, – prieš kelias dienas čia lankėsi policija ir klausinėjo apie XVII amžiaus rankraštį, priklausiusį Pilypui IV. Jame pirmą sykį buvo išdėstyta visa mėlynosios damos istorija.

Baldis negalėjo patikėti tuo, ką išgirdo.

– Atrodo, – kalbėjo toliau Techada, – tekste buvo smulkiai atskleistas būdas, kuriuo vienuolė bilokuodavosi.

Zsidivas jam minėjo tą kūrinį. Baldis kuo puikiausiai žinojo, kad kažkas jį nugvelbė iš Madrido, bet nutylėjo.

– Ir kodėl policija susidomėjo tuo rankraščiu? – paklausė, neatidengdamas kortų.

– Labai paprasta: remiantis mano skaičiavimais, iš Nacionalinės bibliotekos jis buvo pagrobtas... – Techada kiek patylėjo, žvelgdamas į kalendorių priešais, – tą pačią dieną, kai nusižudė „šventasis Matas"!

– Neįtikėtina. O ar žinote, kas dar buvo tame rankraštyje?

– Be abejonės. Kai 1630 metais pranciškonai įtarė, kad Naujojoje Meksikoje regėta moteris gali būti jų ordino vienuolė, o ne pati Gvadalupės Mergelė, pasiuntė į Agredą buvusį Santa Fė tėvą valdytoją. Paprašė, kad jis apklaustų ir, reikalui esant, demaskuotų įtariamąją. Apklausa truko tris savaites, paskui valdytojas...

– Benavidesas?

– Visiškai teisingai. Valdytojas parašė ataskaitą, kur išdėstė savo išvadas.

– Ar žinote, kokios jos?

– Tik kai kurias. Atrodo, Benavidesas nusprendė, kad vie-

nuolė galėjo susidvejinti (ar bilokuotis, kaip jums geriau) išklausiusi giesmių, nugramzdindavusių ją į labai gilų transą. Tiesą sakant, praeityje gana daug kalbėjausi apie šį atvejį su „šventojo Mato" padėjėju.

– Daktaru Albertu. Pažįstu jį.

– Taip, tuo pačiu.

– Ir ką jis jums pasakė?

Baldis klausinėjo, mėgindamas sudėlioti viską į vietas. Jei Techada kalbėjosi su *il dottore* apie mėlynąją damą, kodėl tuomet pastarasis jam neužsiminė apie ypatingą Luidžio Korso domėjimąsi tuo atveju? Ir kodėl nė vienas jų, net „šventasis Jonas", nė žodeliu nepaminėjo egzistavus tą vienuolę?

Nė neįtardamas apie tuos apmąstymus, Techada kalbėjo toliau:

– Albertas Ferelas man pasirodė labai susidomėjęs tuo „pėdsaku". Ir tam tikra prasme visiškai suprantama, kad tarp „evangelistų" buvo žinomi jūsų prepolifonijos darbai, tėve Baldi. Kaip jau numanote, kalbu būtent apie tuos, kur nustatėte, kad tam tikri sakralinės muzikos dažniai gali padėti sukelti pakylėtą sąmonės būseną, pereinančią į bilokaciją.

– Taigi, rimtai pažvelgė į mano darbus... – Baldis nusišypsojo.

– Ak taip! Pamenu vieną, kurį nusiuntėte tėvui Korsui. Ten kalbėjote apie Aristotelį. Teigėte, kad šis filosofas tyrinėjo muzikos poveikį valiai.

– Ir ne tik jis! – neištvėrė Baldis. – Pitagorininkai irgi pastebėjo, kad nata re (arba *frigio*) pakeldavo karių dvasią, nata do (arba *lidio*) sužadindavo atvirkščią efektą, susilpnindama klausytojo valią, nata si (arba *mixolidio*) sukeldavo melancholijos priepuolių... Ir naudodavo jas mūšio lauke norėdami pakelti savo karių dvasią arba palaužti priešų valią.

– Bet atidžiai paklausykite, tėve: Luidžio Korso padėjėjas teigė, esą jie supratę, kad kiekvienas gamtos sukurtas daiktas ar reiškinys pasižymi sau būdinga vibracija ir jei protas sugeba tą vibraciją pakartoti, tai jis ne tik persiims reiškinio ar daikto esmės, bet ir atsidurs toje vietoje ir toje epochoje.

– Jums tai pasakė *il dottore*?

Tėvas Techada dar kartą pasiglostė barzdą. Jis buvo taip įsigilinęs, kad nė nemirksėjo.

– Žinoma! Negi nesuprantate? Apie Benavideso surengtas sesers Marijos Chesus apklausas žinojau tik tai, kad šioji kuo smulkiausiai papasakojo, kokiais momentais paprastai nugrimzdavo į transo būseną ir persikeldavo į Ameriką. Ji bilokuodavosi per mišias klausydamasi „Aleliuja". Ir vibracijos nusviesdavo ją daugiau nei dešimt tūkstančių kilometrų.

– „Aleliuja"? Ar esate tuo tikras, broli? – Baldis pasičiupinėjo akinius plieniniais rėmeliais.

– O ko jūs taip stebitės, tėve? Šventojo Augustino raštuose gana aiškiai pasakyta: „Aleliuja" padeda slaptingai susijungti su Dievu.

– Gal žinote, broli, ar Korsas sugebėjo pakartoti tas transo būsenas atlikdamas bandymus su kokiu nors asmeniu?

Jau antrą kartą Baldis žaidė žymėtomis kortomis. Jis žinojo, kad atsakymas į šį klausimą bus teigiamas. Bet gal Techadai buvo žinoma kas nors daugiau? Ko nežinojo Ferelas, nors ir dirbo su Korsu?

– Dabar, kai paklausėte, prisiminiau... – mąsliai atsakė pasionistas. – Korsas man minėjo viduramžių mišių kompozicijose radęs poveikį turinčių akustinių elementų. Ir kad išbandė juos su keliais subjektais.

Benediktiną šitai domino labiausiai, bet nusprendė padaryti mažutėlaitį lankstą prieš užduodamas pagrindinį klausimą:

– Gal tiksliai žinote, kokius garsus pritaikė?

– Leiskite pagalvoti... Nuo pat XVI amžiaus mišiose *Introito* giedama do tonacija. *Kyrie Eleison*, arba „Viešpatie, pasigailėk", ir *Gloria in Excelsis Deo*, arba „Garbė Dievui aukštybėse", – re tonacija. O mi tonacija skambėjo tarp Biblijos skaitymo ir aukojimo su „Aleliuja".

– Na, žinoma! – venecijietis pašoko. – Įprastai mišiose naudojama visa oktava nuo pradžios iki galo! Aišku, kad liturgija, be kitų dalykų, sukurta sukelti mistinėms būsenoms, kurios jautresnius žmones išsviedžia iš savo kūno. Mano teorija!

– Bet, tėve Baldi, kodėl tą „katapultos efektą" patyrė tik Agredos motinėlė, o kitos vienuolės ne?

– Ką gi... – pamąstė šis. – Tikriausiai į šį klausimą galima rasti neurologinio pobūdžio atsakymą.

Benediktinas pašoko nuo kėdės ir ėmė sukti nedidelius ratus po kambarį. Dabar jau metas.

– Man sakė, kad Korsas panaudojo tuos dažnius su žmonėmis. Vakar Romoje *il dottore* sakė, kad tie garsai buvo išbandyti su viena moterimi, vadinta „Didžiąja Sapnuotoja". Bet eksperimentams įpusėjus moteris nusprendė išvykti namo.

– Moteris? Italė?

– Ne. Iš Šiaurės Amerikos. Jums tai ką nors sako?

Techada žvelgė į jį plačiai šypsodamasis. Veido išraiška buvo pusiau valiūkiška, pusiau lipšni, kažką slepianti. Galbūt tai žaidimas.

– Jau žinau, kokią informaciją likimas man liepia jums atskleisti, tėve Baldi.

Pasionisto ryžtingumas jį supurtė.

– Šiandien, mano drauge, Nacionalinės bibliotekos direktorius pasakė, kad policija sužinojo, jog yra moteris, kuris laikas sapnuojanti mėlynąją damą. Ji gyvena Los Andžele ir neseniai dirbo Romoje, Vatikano radijuje. Jie jau turėtų būti kelyje. Juk jos ieškote, tiesa?

63

Los Andželas

– Dieve šventas!

Lindos Mejers veide atsispindėjo pasipiktinimas. Du FTB agentai ir dar vienas asmuo, užsienietis, mėgino su jos pagalba išsiaiškinti tiriamą bylą. Jau valandą jie išbuvo Vilšyro bulvaro 1 100-ojo namo trečio aukšto apklausų salėje.

– Juk jau sakiau jums: aš niekaip negalėjau žinoti, kad Madride pagrobtas tas vertingas rankraštis. Ir jau tikrai nenumaniau, kad vienuolis, apie kurį paklausiau Nacionalinės bibliotekos direktoriaus, buvo cituojamas tame dokumente. Negi manimi netikite?

Maiko Šeridano veide buvo parašyta, kad jis netiki nė vienu išgirstu žodžiu. Gydytoja Mejers galėjo suprasti tai iš jo kūno kalbos. Užsienietis, atvirkščiai, atrodė palankiau nusiteikęs. Į jį ir kreipėsi:

– Ką aš galiu žinoti apie Ispanijos istoriją?

– Iš tiesų, – tarė jai tas jaunuolis, panašesnis į universiteto studentą nei į specialųjį agentą ir kalbantis angliškai su ryškiu ispanišku akcentu, – tai ne Ispanijos, o Amerikos istorija. Dingęs dokumentas yra Naujosios Meksikos istorijos dalis.

– Tai mane vagyste apkaltino tas ponas...

– Valientė. Enrikė Valientė.

– Mane apkaltino ponas Valientė? – baigė sakinį gydytoja.

– Ne. Mes tik tiriame vieną iš palaidų šios bylos siūlelių. Jus.

Ir pridūrė:

– Beje, aš esu Karlosas Albertas, ispanas.

Mejers tebežiūrėjo į jį.

– Atvykote dėl mano skambučio į biblioteką?

– Taip.

– Mes norime sužinoti viena, ponia Mejers, – nutraukė jų pokalbį Šeridanas, – iš kur jūs ištraukėte brolio Estebano de Perėjos vardą.

Afrikietiškas gydytojos grožis turėjo kažką laukinio. Kažką, kas baugino Karlosą ir kitą agentą, rūstų stovintį prie salės durų. Karlosas stebėjo šią sceną ir jautėsi kaip Holivudo filmo herojus. Ispanijos policijos komisariatai nebuvo tokie erdvūs kaip tas federalinis pastatas, o pareigūnai nevilkėjo taip nepriekaištingai kaip Maikas Šeridanas.

– Taigi? – nenurimo šis. – Ar nepasakysite mums, iš ko išgirdote apie tą vienuolį?

– Tai profesinė paslaptis, pareigūne.

– Kaip – profesinė paslaptis! Aš prašau tik vieno vardo. Šaltinio, kurį galėtume patikrinti, – nenusileido. – Antraip privalėsime paskelbti jus įtariamąja vagystės byloje.

– Juokaujate? Juk aš tik paskambinau!

– Klausykite, daktare, – įsiterpė Karlosas, – vakar Madride susitikau su ponu Valiente. Ir prisiminęs pokalbį su jumis jis pasakė kai ką ypatinga.

Mejers laukė, kol ispanas baigs.

– Jis pasakė, – kalbėjo toliau Karlosas, – kad informaciją apie brolį Estebaną de Perėją jums suteikė viena jūsų pacientė, moteris, matydavusi keistų vizijų apie tokią mėlynąją damą. Ar tai tiesa?

Gydytoja neatsakė.

– Ar tai tiesa, panele Mejers? – prirėmė ją agentas Šeridanas.

Karlosas vėl pažvelgė į federalinį agentą. Jam atrodė keista, kad tvarkos sergėtojas kramto gumą, slopindamas norą rūkyti. Madride rūkė visi.

– Ar galėtumėte mums pateikti tos pacientės duomenis? – jau maloniau paklausė žurnalistas.

Trumpai patylėjusi, Linda Mejers pasakė būtent tą frazę, kurios jie ir bijojo:

– Apgailestauju. Tai profesinė paslaptis. Aš negaliu atskleisti pacientės asmens duomenų. Ir jei nesiliausite klausinėję, pageidaučiau paskambinti advokatui.

– O jeigu tie duomenys būtų mums žinomi? – Karlosas pažvelgė įžūliu žvilgsniu. – Jūs patvirtintumėte?

– Žinote jos duomenis? – Lindos Mejers balsas skambėjo nepatikliai. – Aš jų nepadiktavau bibliotekos direktoriui.

Užsienietis paėmė savo sąsiuvinį kamštiniais viršeliais ir paieškojo paskutinio įrašo. To, kurį užsirašė lėktuvo salone. Kai surado, atsisėdo šalia įtariamosios ir mįslingai nusišypsojo.

– Ar jums ką nors sako Dženiferės Narodi vardas?

Gydytojos veidas išblyško.

– Iš kur... iš kur, po velnių, jūs žinote šį vardą?

– Velniai čia niekuo dėti, panele. Tai angelų nuopelnas, – pajuokavo Karlosas.

64

– Pagrinde, ar mane girdi?

– Girdžiu tave kuo puikiausiai, Sargybini.

– Paukštelis išskrido iš lizdelio. Leisti jam skristi?

– Ne. Jei pernelyg toli nuskris, sulaikyk. Narvelis tuojau pat bus parengtas.

– Ryšys baigtas.

Džuzepė Baldis, kai išėjo iš Deusto universiteto ir pamatė, kokia puiki pavasario diena jo laukia, nusprendė iki centro keliauti pėsčiomis. Bilbao ką tik baigėsi gausių liūčių savaitė ir miestas atrodė švarus ir gaivus.

Aplink buvo ramu. Visur, išskyrus *Ford Transit* furgoną užtemdytais langais, su Barselonos numeriais, suurzgusį, vos tik universiteto pastato duryse pasirodė „evangelistas“.

– Štai paukštelis.

Sėdintis prie furgono vairo raumeningas vyras prisidegė cigaretę, žvilgsniu sekdamas tėvą Baldį.

– Sulaikysi prieš jam pereinant pėsčiųjų perėją. Girdėjai, Sargybini?

Spragtelėjimas užbaigė ryšio seansą. Žmogus, rūkantis cigaretę, padėjo nešiojamąją radijo stotį ant sėdynės, užsidėjo sau-

lės akinius ir privažiavo arčiau benediktino. Šis kuo ramiausiai žingsniavo toliau.

– Dabar?

„Sargybinio“ balsas sugriaudėjo, klausdamas nurodymų.

– Pirmyn.

To pakako.

„Sargybinis“, augalotas pjemontietis, įsikišo imtuvą į striukės kišenę ir greitu žingsniu pasuko objekto link. Per kelias sekundes aplenkė jį ir sustojo užsidegus raudonam šviesoforo signalui. Ten palaukė, kol „evangelistas“ atsidūrė šalia. Aplinkui per kokius penkis metrus nebuvo nė vieno žmogaus. Tai buvo puiki proga. Ir šitaip, petys į petį su kunigu, „Sargybinis“ puikia italų kalba išpyškino:

– *Bello giorno, vero?*

Baldis nustebo. Šypsodamasis linktelėjo, bet, nusprendęs ignoruoti nepažįstamąjį, įsmeigė akis į kitą gatvės pusę. Tai buvo paskutinis jo veiksmas, iki plikis, nuo galvos iki kojų vilkintis *Armani* drabužiais, išsitraukė nupjautavamzdį su duslintuvu ir įrėmė jam į šonkaulius.

– Jei pajudėsi, iššausiu tuojau pat, – sušnibždėjo.

„Evangelisto“ veidas pamėlo. Atrodė, širdis iššoks per gerklę. Koks keistas jausmas. Kunigas nė nepamatė ginklo, bet puikiausiai įsivaizdavo jam į kepenis įsirėmusį vamzdį. Niekuomet niekas į jį nesitaikė ginklu, ir jį užplūdo didelis, nesuvokiamas siaubas.

– Tai... tai klaida, – prisivertęs sumurmėjo ispaniškai. – Aš neturiu pinigų.

– Man nereikia jūsų pinigų, tėve.

– Bet... bet aš ne...

– Ar jūs esate tėvas Džuzepė Baldis?

– Taip, – išstenėjo.

– Tuomet nėra jokios klaidos.

Dar „Sargybiniui" nebaigus kalbėti, furgonas sustojo prie šviesoforo. Užteko stumtelėjimo ir „evangelisto" kūnas suglebo ir kaip rąstas įvirto į vidų. O ten dvi stiprios rankos pakėlė jį ir pasodino automobilio gale.

– O dabar tikėkimės, kad elgsitės klusniai. Mes nenorime jums padaryti nieko bloga.

– Kas esate? Ir ko iš manęs norite?

Baldis pramikčiojo tuos du sakinius itališkai. Buvo sutrikęs, pašėlusiai daužėsi širdis, ant dilbių liko mėlynės, bet jau pradėjo suvokti esąs ką tik pagrobtas.

– Kai kas nori su jumis susitikti, – pasakė plikis. – Patogiai įsitaisykite.

Ką tik taikęsis į jį vyras dabar sėdėjo greta vairuotojo ir įdėmiai stebėjo „evangelistą" per galinio vaizdo veidrodėlį.

– Nebandykite kvailioti, tėve, iki mūsų kelionės tikslo reikės važiuoti kelias valandas.

– Kelias valandas? Kur vykstame? – išstenėjo benediktinas.

– Į vieną vietą, kur galėsime pasikalbėti, mielas „šventasis Lukai".

Tuomet Baldis pabūgo dėl savo gyvybės.

Tie vyrai nesulaikė jo per klaidą: jie žinojo, kas jis. O blogiausia: kad jį čia suimtų, turėjo sekti nuo pat Romos. Klausimas – kodėl.

Dūris į ranką aptemdė sąmonę. Jam ką tik suleido dešimt miligramų valiumo – pakankama dozė, užmigdysianti jį penkioms valandoms.

Kai sutemo, *Ford Transit* įsiliejo į eismo srautą iš Bilbao iki posūkio į A-68 greitkelį, vedantį į Burgosą. Ten pasuko į 1-ąjį

nacionalinį plentą ir kurį laiką pavažiavo Madrido kryptimi iki San Tomė del Puerto, šiek tiek prieš įkalnę į Somosieros uostą. Būtent čia prasideda 110-asis kelias, vedantis į Segoviją, čia pagrobėjai degalinėje prie romėnų akveduko prisipylė baką benzino už septynis tūkstančius pesetų. Vėliau pasuko prastesniu keliu į Samaramalą, bet važiavo ne ten.

Furgono laikrodis rodė dešimt valandų septynias minutes vakaro. Automobilis sustojo prie akmeninio kryžiaus, įkasto keli metrai nuo vienos keisčiausių Ispanijos viduramžių šventyklų. Ten išjungė variklį. Du tolimųjų šviesų blyksniai ant bažnyčios fasado įspėjo esančius viduje, kad jų laukiamas svečias ką tik atvyko.

65

Venecijos paplūdimys, Kalifornija

Dženiferė priėjo prie durų, skambučiui suskambėjus trečią kartą. Ji niekaip negalėjo įsivaizduoti, kas taip įnirtingai gali skambinti pirmadienį septintą valandą ryto. Įsisupo į balto šilko chalatėlį, papurtė plaukus ir sparčiu žingsniu perėjo nesutvarkytą svetainę. Pažiūrėjusi pro akutę, pamatė nekantriai už durų trypčiojantį maždaug trisdešimties metų liekną jaunuolį su akiniais metaliniais rėmeliais. Niekuomet anksčiau nebuvo jo mačiusi.

– Panelė Narodi? – paklausė svečias, pajutęs esąs stebimas.

– Taip, tai aš. Ko pageidaujate?

– Nežinau, kaip jums paaiškinti... – sudvejojo, išgirdęs suirzusį pašnekovės balsą. – Aš esu Karlosas Albertas, bendradarbiauju su FTB tiriant vieną bylą, kurioje gal ir jūs galėtumėte mums pagelbėti.

– Federalai?

– Žinau, kad skamba absurdiškai, bet ar jums ką nors sako mėlynosios damos vardas?

Dženiferė sustingo.

– Kaip jūs pasakėte?

– Atvykau čia pasiteirauti jūsų apie mėlynąją damą, panele Narodi. Ir dar dėl kai ko, ką jūs gavote ir, manau, privalote atiduoti man.

Karlosas buvo nusprendęs atidengti visas turimas kortas. Įtikino FTB leisti jam vienam susitikti su Dženifere. Įrodė, kad jam, kaip užsienio žurnalistui, pavyks paprasčiau, ne taip griežtai nei jiems išgauti iš jos reikalingą informaciją apie Madride pavogtą rankraštį. Ir, savaime suprantama, jis žinojo kelias smulkmenas, patikėtas angelo raudonais batais.

Dženiferė nepatikliai pažvelgė į jį.

– Kas jums davė mano adresą? Jo nėra knygoje, – tarė.

– Klausykite, panele Narodi, tai, ką turime aptarti, yra labai svarbu. Atvykau net iš Madrido tik pasimatyti su jumis. Jūsų psichiatrė, gydytoja Linda Mejers, prieš kelias dienas paskambino į Nacionalinę biblioteką ir pasiteiravo apie mėlynąją damą, ir tai mane atvedė prie jūsų. Ar galiu užeiti?

Dženiferė atidarė duris.

Moteris, pakvietusi jį į vidų, pasižymėjo keistu grožiu. Nors buvo ką tik iš lovos, pabrinkusiais tamsiais paakiais, spinduliavo harmoniją. Tamsbruvė. Įdegusi. Gera figūra ir malonus veidas putliomis lūpomis ir išsišovusiais skruostikauliais. Jos svetainė buvo pilna itališkų suvenyrų; bronzinis Pizos bokštas atstojo prespapjė; Lotynų Amerikos stiliaus muzikos atlikėjų plokštelių kolekcija buvo išmėtyta priešais geros kokybės muzikos centrą; o pačią didžiausią to kambario sieną puošė milžiniška Koliziejaus nuotrauka, fotografuota iš lėktuvo. Karlosui visa tai sužadino malonių prisiminimų.

– Esate buvusi Italijoje, panele Narodi?

Dženiferė pirmą kartą nusišypsojo. Jos svečias ritinėjo ran-

kose mažytę venecijietišką gondolą, stovėjusią šalia televizoriaus.

– Žinoma. Kurį laiką gyvenau Romoje.

– Tikrai?

– Na taip. Nuostabus miestas. Jums teko ten būti?

Karlosas linktelėjo. Kelias minutes abudu dalijosi įspūdžiais apie karštą italų būdą ir kaip eiliniam turistui sunku perprasti eismo sumaištį, ar kaip jie ilgisi Romos maisto. Sutapimas – ir vėl jis – lėmė, kad abu žinojo mažytį restoraną šalia Agripos panteono, *La Sagrestia*, kur buvo gaminami skaniausi mieste makaronai („Tik romiečiams", – pajuokavo). Iš tiesų toks paprastas sutapimas kaip šis netrukus juos nuteikė daug laisvesniam pokalbiui. Po kurio laiko Dženiferė jau buvo pamiršusi Karlosą užsiminus apie FTB susidomėjimą mėlynąja dama.

– Beje, – pasakė ji, – gal norėtumėte ko nors išgerti? Ko nors gaivinamo? O gal vandens?

Karlosas papurtė galvą. Jis jau svarstė, kaip čia jai uždavus savo parengtus klausimus, bet šeimininkė ryžtingai paėmė pokalbio vadžias į savo rankas.

– Ką gi, jei jau esate čia, gal padėsite man išsiaiškinti vieną mįslę.

– Mįslę?

Žurnalistas pasimuistė ant sofos.

– Taip. Juk jūs ispanas, tiesa?

– Taip.

– Tad klausykite: vakar gavau voką su senu rankraščiu, parašytu jūsų kalba. Pagalvojau, gal padėsite man jį išversti.

Jo širdis suspurdėjo.

– Rankraštį?

– Taip... – Prieš pradėdama ieškoti Dženiferė prisidegė cigaretę. – Turėtų būti čia. Buvau suplanavusi rytoj parodyti jį daktarei Mejers, ji juk moka ispaniškai. Bet jūs ispanas, tad suprasite geriau. Atvykote, tarsi jus būtų pasiuntęs dangus!

Karlosas pats sau nusišypsojo. „Ką gi, visiškai įmanoma pasakyti ir taip."

Kai ji padavė jam šūsnį senų lapų, susiūtų storu ašutiniu siūlu, žurnalistas jau žinojo, kas tai. Vardan visų šventųjų! Jis nukeliavo dešimt tūkstančių kilometrų būtent dėl šio lapų ryšulio. Angelas raudonais batais buvo teisus – šios moters rankose yra paslaptis, bet ji pati to nežino.

– Neįtikėtina, – švilptelėjo. – Ar žinote, kas tai, panele Narodi?

– Aišku, kad ne. Todėl ir klausiu jūsų.

Iš nuostabos netekęs žado, žurnalistas paėmė šūsnį. Iš pradžių barokinį raštą, gausiai papuoštą arabeskomis, buvo sunkoka suprasti, bet po kiek laiko neužsikirsdamas perskaitė: „Jo Šventenybei, popiežiui Urbonui VIII, mūsų valdovui, skirtas memorialas, kuriame išdėstyti atvertimai Naujojoje Meksikoje, įvykdyti pačiu laimingiausiu jo veiklos ir valdymo metu ir Jo Šventenybei perteikti tėvo Alonso de Benavideso, mūsų tėvo Šv. Pranciškaus ordino vienuolio, minėtų atsivertimų valdytojo, 1634 metų vasario 12 dieną." Prie dokumento prilipdytoje rūkomojo popieriaus juostelėje raudonu pieštuku buvo parašyta: „Užs. rankr. 5062."

– Šis dokumentas, – pagaliau ištarė Karlosas, – prieš kelias dienas buvo pagrobtas iš Madrido nacionalinės bibliotekos šarvuotosios salės. Todėl ir bendradarbiauju su FTB. Kad jį rastume ir grąžintume namo.

Dženiferė Narodi pasistengė neparodyti nuostabos.

– Aš jo nepavogiau! – gynėsi. – Jeigu būčiau tai padariusi, negi kaip niekur nieko būčiau jį atidavusi?

Karlosas patraukė pečiais.

– Gerai. Aš tik žinau, kad šis dokumentas – nusikaltimo įkaltis, o jūs jį laikote savo namuose. Bus kebloka paaiškinti, iš kur jis pas jus atsirado.

– Įkaltis? Bet...

– Ispanijos kriminalinės policijos brigada ir su sektomis kovojanti grupė sukėlė ant kojų Interpolą, įtarę, kad šis tekstas nelegaliai išvežtas iš mūsų šalies. Ir akivaizdu, kad jie buvo visiškai teisūs.

Karlosas ypač pabrėžė žodžius „šis tekstas“, tuo pat metu stipriai ranka plekšnodamas per dokumentą. Dženiferė išsigando.

– O kodėl to seno dokumento paieškas vykdo grupė, kovojanti su sektomis?

– Buvo įtariama grupelė fanatikų, panele. Kartais panašios grupės susidomi kokia nors knyga ar meno kūriniu dėl pačių keisčiausių priežasčių. Tiesą sakant, įsibrovėliai iš bibliotekos pagrobė tik šį dokumentą, nors ten buvo daug vertingesnių kūrinių.

– Atrodo keista, ar ne?

– Labai keista. Todėl nusipelniau kai kurių paaiškinimų, panele.

– Palaukite! – nenusileido Dženiferė. – Aš irgi nusipelniau, pone...

– Albertas. Karlosas Albertas.

– Pone Albertai, jūs klausėte manęs apie mėlynąją damą. Kaip ji susijusi su šia knyga?

– Tiesiogiai! – nusišypsojo Karlosas. – Šiame dokumente

pasakojama, kas nutiko mėlynajai damai ir kaip sesuo Marija Chesus de Agreda galėjo susidvejinti ir apsireikšti Naujojoje Meksikoje XVII amžiaus pradžioje.

– Sesuo Marija Chesus de Agreda!

Dženiferė neištarė šio vardo taip taisyklingai kaip ispanas, bet jį iškart atpažino.

– Ką nors girdėjote apie ją?

– Žinoma! Apie ją, brolį Alonsą de Benavidesą, Pilypą IV... Aš juos mačiau. Jau kelios dienos juos matau.

– Matote juos?

Dženiferė suprato, kas nustebino svečią.

– Pone Albertai, – tarė, – nors jums bus sunku patikėti, bet žinios, kurias turiu apie Benavidesą ir jo veiklą Naujojoje Meksikoje, mane pasiekė per sapnus.

– Žinote, panele, dabar jau galėčiau patikėti bet kuo, – pasakė, glostydamas rankraštį.

– Prisiekiu, kad niekuomet anksčiau nebuvau girdėjusi apie Benavidesą nei skaičiusi kokią nors knygą, kur jis būtų minimas. Nei mane labai domino mano šalies, nei vietinių Amerikos gyventojų istorija. Tačiau manau, kad tai genai. Mano psichiatrės nuomone, tai – genetinė atmintis. Juk jūs su ja susipažinote.

– Taip. Bet ji nenumano, kodėl jus lanko tie sapnai. Nepanoro apie tai kalbėti, bet manau, kad nė nežino, ko griebtis.

– Ką gi... Aš jai ne viską papasakojau. Apie glaudų tų sapnų ryšį su mano paskutine tarnyba.

– Kuo jūs dirbote?

Dženiferė nepatenkinta suraukė nosį.

– Ir kas verčia manyti, kad papasakosiu jums tai, ko neatskleidžiau daktarei Mejers?

– Galbūt jei aš jums papasakosiu, kaip atvykau čia, ką patyriau prieš jus surasdamas, pasiryšite. Sakykite, ar tikite sutapimais?

Tą rytą, kol Dženiferė ruošė porą puodelių kavos ir kelis paplotėlius su mėlynių uogiene, svečias papasakojo viską: nuo pūgos, nuvedusios jį į Agredą, iki jausmo, apėmusio pažvelgus į sesers Marijos Chesus veidą ir stebuklingai išsilaikiusį jos kūną krištolinėje urnoje jos pačios įkurtame vienuolyne. Kai prasitarė, kad į netikėtumų kupiną kelią jį pastūmėjo medalionas su Veronikos drobulės atvaizdu ir kaip ta grandinėlė sugrįžo teisėtai savininkei lėktuve, atskraidinusiame jį į Los Andželą, Dženiferė kai ką prisiminė. Mažytę smulkmeną, kuri šiame kontekste negalėjo būti paprastas atsitiktinumas. Juk ji Romoje matė tokį pat medalioną.

Tai nutiko Vatikano radijo „sapnų salėje". Pirmą jos darbo dieną. Kai INSCOM agentas Romoje ją pakvietė iš Fort Mido, ji prisiminė mačiusi grandinėlę per pirmąją sesiją. Ji kabojo instruktoriui ant kaklo. Daktarui Albertui Ferelui. Ir ji buvo – privalėjo būti – identiška tai, kurią šis ispanas irgi laikė rankose.

– Žinote ką? – ištarė pagaliau. – Ne. Aš irgi netikiu sutapimais.

Karloso veidas nušvito. Jis žinojo, kad dar kartą kažkokia jėga – o gal asmuo? – lygina jo kelią. Dženiferė Narodi, patogiai įsitaisiusi ant savo mėgstamos sofos, išdėstė jam paskutinę istorijos, kurios dalyviais kažkokiu nesuprantamu būdu jie buvo tapę, dalį.

– Dar visai neseniai turėjau Jungtinių Valstijų karinių pajėgų leitenanto laipsnį ir dirbau žvalgybos srityje, – pasakė. – Dirbau „psichologinio šnipinėjimo" padaliniui. Mes, projekto dalyviai, visi turėjome nepaprastų ekstrasensorinių gebėjimų.

Kaip jau galite įsivaizduoti, mūsų darbas buvo laikomas didžiausioje paslaptyje.

Karlosas pašoko.

– Pastaruosius dvejus metus buvau išsiųsta į Romą ir dirbau su projektu, nagrinėjančiu ribines žmogaus sąmonės galimybes.

– Ribines?

– Taip. Psichikos galimybes – tokias kaip minčių perdavimas arba asmenų, turinčių aiškiaregystės dovaną, praeities vizijos. Suprantate, apie ką kalbu?

– Kuo puikiausiai.

Karlosas niekaip negalėjo atsitokėti iš nuostabos. Jis keletą kartų buvo girdėjęs kalbant apie tokius projektus. Net savo žurnale skaitė straipsnių, kuriuose buvo pasakojama apie tam tikrą „paranormalų karą" tarp buvusios Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų. Bet nemanė, kad kada nors teks susipažinti su žmogumi, dalyvavusiu tose programose.

– Reigano valdymo metais, – kalbėjo toliau Dženiferė, – su asmenų, pasižyminčių ypatingomis psichinėmis savybėmis, pagalba mano grupė pamėgino pralenkti rusų laimėjimus šnipinėjant karinius įrenginius. Buvo suburta „astralinių keliautojų", galinčių „nuskristi" iki tam tikrų objektų, „armija". Tačiau, deja, didžiuma tų eksperimentų patyrė fiasko. Tiesiog valios pastangomis nebuvo įmanoma jų kontroliuoti. Mūsų generolą atleido.

– O kada pradėjote veikti jūs?

– Devintojo dešimtmečio viduryje. „Psichologinio šnipinėjimo" projektas niekuomet nebuvo galutinai nutrauktas, nes griuvus Berlyno sienai sužinojome, kad rusai tebetęsia savo eksperimentus. Slapta dirbo toliau, didindami ribines žmo-

gaus galimybes. Ir tai dar ne viskas – rusai dalį savo psichologinių atradimų pardavė kitoms šalims.

– Suprantu.

– O mes kaip tyčia disponavome labai ribotomis lėšomis. Taigi mūsų institutas, INSCOM, nusprendė susivienyti su slaptu kompanionu, suinteresuotu šios srities darbais.

– Kompanionu?

– Taip. Vatikanu.

Karlosas papurtė galvą.

– Nesistebėkite. Vatikanas jau kelis šimtmečius domisi dalykais, atkreipusiais mūsų dėmesį vos prieš kelis dešimtmečius. Nepamirškite, kad terminas „bilokacija" jų pačių sugalvotas astralinėms kelionėms įvardyti. Bažnyčios archyvai prigrūsti bylų. Dvasininkai troško sužinoti, kokie psichologiniai mechanizmai provokuoja susidvejinimus, tad sudarėme gerą sutartį: jie pateiks istorinę medžiagą, o mes – technologijas toms būsenoms „atgaminti".

– Technologijas?

Dženiferė nurijo paskutinį jai likusį paplotėlio kąsnį ir tęsė pasakojimą. Ji jautėsi atsikratanti didžiulės naštos, tarsi tas pokalbis būtų buvęs gydymas, kurio jai reikėjo nuo pat išvykimo iš Italijos. Karlosas nenuleisdamas nuo jos akių gaudyte gaudė kiekvieną gestą, kiekvieną žodį.

– Institutas, kuriame dirbau, – kalbėjo toliau Dženiferė, – pasiuntė vieną mūsų žmonių į Romą, į Vatikano radiją. Tai buvo garso inžinierius, anksčiau dirbęs Virdžinijoje. Dar iki mano atvykimo jis žinojo, kad tam tikros sakralinės muzikos rūšys sukelia susidvejinimą. Tiesa, tai jis turėjo vieną tų medalionų, apie kuriuos kalbėjote.

Karlosui neprasprūdo pro ausis paminėtas faktas:

– Ir tik su muzika galėjo...

– Muzika nėra svarbiausia. Raktas – tai garso vibracijos dažnis. Tai jis išprovokuoja smegenis veikti tam tikru būdu ir sukelia intensyvių psichinių būsenų.

– O jūs – dėl ko vykote į Italiją?

– Mane išsiuntė į Romą dirbti su vienos keistos grupės vyresniuoju, kurį vadino „pirmuoju evangelistu".

– „Pirmuoju evangelistu"?

– Žinoma, tai buvo slapyvardis. Vieną kartą ten, salėje, identiškoje tai, kurią turėjome Fort Mide, mane panaudojo kaip bandomąjį triušį. „Evangelistas" buvo užsidegęs pasiųsti mane į kitą epochą naudojant naujus, sintezuotus garsus.

– Į kitą epochą? Į praeitį?

– Į praeitį. Bet jam nieko neišėjo. Mane bandė penkiasdešimties minučių sesijomis, per kurias klausydavausi intensyvių garsų. Laboratorijoje nieko nevykdavo, užtat naktimis prasidėdavo baisybės: mane lankė košmarai, galvoje sukosi geometrinės figūros, kol net supykindavo; spalvos ir garsai slėgė. Beveik nepailsėdavau ir dėl nuolatinio nerimo net netekau svorio.

Karlosas tylėjo.

– Tai toks jausmas, tarsi su sugedusia antena norėčiau nustatyti televizijos kanalą ir niekaip negalėčiau išgauti geros kokybės vaizdo.

– Ar neprasitarė, kokiu tikslu norėjo jus nusiųsti į praeitį?

– Taip, pasakė. Tada nesupratau, bet dabar viskas stoja į vietas.

– Ką turite omeny?

– Norėjo iššifruoti vieno senovės dokumento turinį, kur aprašytos instrukcijos, kaip garsais fiziškai perkelti žmones.

– Fiziškai? Su kūnu ir krauju?

Šviesios Dženiferės akys patvirtino, kokia svarbi ši pastaba.

– Atrodo, XVII amžiuje vienai moteriai tai pavyko.

– Mėlynajai damai.

– Taip. Bet nei Vatikanas, nei mūsų vadovybė gerai nežinojo, kokiu būdu. Atrodo, visi atsakymai buvo tame dokumente. Jį Ispanijos karaliui parašė vienas pranciškonų vienuolis.

– Ir tas dokumentas, – sumurmėjo Karlosas, – yra štai šitas.

– Taip. Argi neatrodo neįtikėtina?

– Jūs jį sapnuodavote?

– Tiesą sakant, sapnavau tą, kuris jį parašė, ir tą istorinį momentą, kai jis buvo sukurtas. Turbūt Los Andžele, toli nuo laboratorijų, mano smegenys pačios pamėgino „suderinti signalą" ir galiausiai joms pavyko. Bet tai vyko jau nebe ekspertų nustatytoje vietoje, Romoje.

– Ir kam jums atsiuntė dokumentą, kurio negalite nė perskaityti?

– Šitą turėtumėte geriau žinoti jūs. Arba moteris raudonais batais, kurią sutikote lėktuve. Juk ji jus atsiuntė čia jo paimti. Argi ne taip?

66

Tamsus Tikrojo Kryžiaus koplyčios siluetas kontrastavo su šviečiančių už jos Segovijos žibintų šviesų mozaika. Net alkazaras – neįveikiama tvirtovė, iškilusi virš šio Kastilijos miesto, – negalėjo atimti iš to dvylikabriaunio, tokio keisto pastato nė kruopelytės paslaptingumo. Tikrojo Kryžiaus koplyčia skiriasi iš visų ją supančių pastatų. Tiesą sakant, ji kitokia nei beveik visos krikščionių bažnyčios. Nė vienas Senojo žemyno pastatas neturi dvylikos sienų, išdėstytų kaip Jeruzalės Šventojo Kapo. Nė vienas... išskyrus šį.

Bažnyčia skendėjo visiškoje tamsoje, tik plonytis šviesos siūlelis, prasiskverbęs pro vakarinių durų plyšį, rodė, kad pastate kažkas yra.

– Paskubėk, Sargybini, negalime švaistyti laiko.

Pora didelių šešėlių įnešė nejudrų „evangelisto" kūną į bažnyčią. Apgraibomis praėjo pro beveik nematomas viduramžių freskas su tamplierių ir kryžiuočių riterių atvaizdais ir surado stačius laiptus, vedančius į patį švenčiausią kambarį. Tai buvo mažytis kambariukas, relikvinė, paslėpta storoje atraminėje pastato kolonoje. Iš tiesų tai nebuvo bažnyčia. Tai buvo *martyrium*, šventykla, pastatyta Kristaus mirčiai ir

prisikėlimui prisiminti. Ir šis kambarys buvo jos *sancta sanctorum.*

Pagrobėjai atsargiai paguldė Džuzepę Baldį ant molinių plytelių, saugodami, kad galva neatsitrenktų į priešais esantį altorių. Čia jau lūkuriavo keista pora: vyras, apsigobęs baltu apsiaustu, ir juodai vilkinti moteris raudonais mokasinais.

– Pavėlavote, – pasakė vyras.

Jo priekaištas atsimušė į tuščias sienas tarsi tyčiodamasis iš prieblandos. Vyras su cigaru pasiteisino.

– Paukštelis užtruko ilgiau, nei tikėjomės.

– Nieko baisaus, nesvarbu. Dabar palikite mus vienus.

Furgono vairuotojas nuolankiai linktelėjęs atsisveikino. Po kelių sekundžių iš šventyklos gilumos pasigirdęs duslus smūgis patvirtino, kad Tikrojo Kryžiaus vartai užsitrenkė. Tuomet vyras baltu apsiaustu pasilenkė virš gulinčio be sąmonės tėvo Baldžio ir pamėgino jį atgaivinti.

Jo „sugrįžimas" buvo lėtas.

Pirmiausia pajuto keistą skersvėjį, perbėgusį visu kūnu. Vėliau smilkiniuose pradėjo ritmingai aidėti tvinksniai. Kai dvasininkas pajėgė atmerkti akis, pamatė išskydusį vaizdą. Viskas plaukė, išskyrus raudonus batus, kurie jam pasirodė kažkur matyti.

Dar po kurio laiko Baldis pasirėmė alkūnėmis.

– Kur aš?

Jis virpėjo.

– Segovijoje.

Vyro su gobtuvu balsas, skirtingai nei jo, skambėjo tvirtai. Ir net kiek familiariai.

– Kas jūs tokie? Ir ko iš manęs norite?

– Tik sulaikyti jus kuriam laikui, tėve. Tiek laiko, kad planas būtų vykdomas be jokių trukdžių.

– Planas? Koks planas?

– Jūs per trumpą laiką ir taip jau sužinojote per daug. Bet jei pasieksite tikslą anksčiau, pasmerksite mūsų misiją žlugti.

– Jūsų misiją? Bet kas, po velnių, esate? – pakartojo Baldis.

– Nesikarščiuokite, tėve. Jūs mane pažįstate. Ir tikrai nepadarysiu jums nieko bloga.

Vyras baltu apsiaustu nubloškė nuo galvos gobtuvą, atidengdamas gerai pažįstamus styrančius Alberto Ferelo kirpčius.

– *Dottore* Albertai! – iš netikėtumo Baldis kone prarado pusiausvyrą.

– Manau, Romoje turėjote progą susitikti ir su mano palydove, ar ne? – nusišypsojo Ferelas, žvelgdamas į savo žaviąją kompanionę.

– Šventojo Petro bazilikoje! Tikrai! – sušuko Baldis. – Jūs esate moteris iš nuotraukos. Tai jūs pasakėte, kad turiu atkreipti dėmesį į ženklus. Moteris raudonais batais.

Ir nepatikliai žiūrėdamas į ją pridūrė:

– Aš žinau, kas jūs per viena.

– Puiku, – tarė ji su švelniu neapolietišku akcentu. – Taip jūs geriau suprasite mūsų veiksmus.

– Jūsų veiksmus? – atsiliepė jau beveik atsipeikėjęs „evangelistas" ir įsmeigė akis į Ferelą. – Kiek žinau, jus JAV valdžia pasiuntė į Romą tobulinti Chronovizijos įrangos. Na, o jūs...

– Nesuklyskite, tėve. Ji, aš ir žmonės, atgabenę jus čia, dirbame kartu. Mūsų daug. Šimtai. Nors nei Pentagonas, nei Vatikanas mums nevadovauja.

– Nesuprantu...

– Labai greitai suprasite, – pažadėjo Ferelas. – Mūsų darbas susijęs su labai sena grupe, vadinančia save *Ordo Sanctae Imaginis* – Šventojo Atvaizdo ordinu. Esame teisėti savininkai

visoje Europoje esančių tokių kaip ši bažnyčių, išsaugojusių svarbias Kristaus relikvijas. Jūs esate mūsų teritorijoje. Tačiau leiskite prisipažinti, kad šimtmečius saugojome krikščionybei grėsmingą paslaptį. Praeityje pirma laiko atskleista paslaptis galėjo sugriauti Bažnyčią iki pamatų. Bet dabar ji turi iškilti į paviršių.

Prabilo moteris:

– Tėve, dirbdamas su Chronovizijos projektu, vos jos nesužinojote. Todėl jus čia ir atgabenome. Kad būtume tikri, jog niekas jos neatskleis, kol negalėsime kontroliuoti vietos ir laiko, kai tai nutiks.

– Šventojo Atvaizdo ordinas? – Baldžio smegenys ir pulsas dirbo vis greičiau. – Tai jūs padėjote bombas prie Veronikos!

– Liaukitės! Negi manote, kad mūsų prigimties būtybėms reikia dėlioti bombas?

– Jūsų prigimties? – nors ir apstulbęs, Baldis jau pradėjo suvokti. Žvelgdamas į Ferelą dar perštinčiomis po kelionės akimis, paklausė: – Negi ir jūs... angelas?

Net jam pačiam tas klausimas nuskambėjo keistai. Nors buvo gavęs teologinį išsilavinimą ir pasirengęs susitikimams su transcendentine tikrove, Baldis negalėjo patikėti, kad toks pasaulietiškas žmogus kaip *il dottore* būtų tokios didingos kilmės. Juk ne tai būdamas Bilbao jis sužinojo iš tėvo Techados.

– Aš esu Marija Koronel, tėve. Gimiau angelu prieš tris šimtus metų, – tarė moteris.

Užuot atkreipęs reikiamą dėmesį į paskutinį sakinį, benediktinas kaltinamai parodė į ją pirštu.

– Tai jūs padėjote bombas Šventojo Petro bazilikoje.

– Ne, tėve, – atsakė lygiai taip pat ramiai. – Tai mūsų priešų darbas. Tai asmenys iš pačios Bažnyčios vidaus pasikėsino

į vieną švenčiausių mūsų simbolių, norėdami paspęsti mums spąstus ir sulaikyti.

– Sulaikyti jus?

– Tuojau paaiškinsiu: vienas šio įvykio raktų yra šioje Veronikoje, tėve. Matote šį medalioną?

Marija iš sijono kišenės ištraukė grandinėlę su Jėzaus veidu, atsispaudusiu drobėje. Veronika. Relikvija, kurios pavadinimas jau savaime yra tikra kriptograma: Veronika nėra moters vardas, jis kilęs iš lotynų *vero icono* – tikrasis atvaizdas. Baldis apstulbęs tyrinėjo medalioną.

– Jūs mokėtės istorijos, – kalbėjo ji toliau. – Žinote, kad Šventosios Veronikos kolona buvo pastatyta popiežiaus įsakymu ir skirta „šventojo veido" relikvijai laikyti. Kitos trys Šventojo Petro kupolą laikančios kolonos saugo šventojo Andriejaus kaukolę, Kryžiaus gabalėlį ir ietį, įsmigusią į Mūsų Viešpaties šoną. Visos tos relikvijos yra netikros. Tačiau „šventasis atvaizdas" – tikrai Kristaus portretas, įspaustas drobėje...

– Visi žino šią istoriją.

– Tamplieriai, pastatę šią bažnyčią, – įsiterpė Ferelas, – irgi žinojo paslaptį ir ją saugojo.

– Paslaptį?

– Būtent tai ir noriu jums paaiškinti, tėve, – Marijos grožis buvo stulbinamas. Gal dėl to Baldis jautė, kad jam trūksta oro? – Tai Klemensas VII šešioliktame amžiuje pirmasis atkreipė dėmesį, kad Veronikos drobulės atvaizdas įspaustas lygiai tokiu pat stebuklingu būdu kaip ir indėno Chuano Diego iš Meksiko apsiauste 1531 metais. Tais laikais radiacija dar nebuvo žinoma, tad tas dvi relikvijas nusprendė pavadinti Αχειροποίητοζ (*acheiropoietos*) – graikišku terminu, įvardijančiu atvaizdus, padarytus ne žmogaus ranka.

– Norite pasakyti, kad saugote paslaptį, kokiu būdu atsirado tie atvaizdai?

– Neužbėkite už akių, – įspėjo jį Marija. – Šventoji Turino drobulė, „šventasis veidas" ir Gvadalupės apsiaustas yra tos pačios kilmės. Visi trys atvaizdai atsispaudė dėl radiacijos, kurią skleidė ypatinga „infiltruotųjų" rūšis – pusiau žmonės, pusiau dievai. Jėzus buvo vienas jų. Mes esame iš jo genties ir vis dar gyvename šioje žemėje. Energija, kuria buvo įspausti tie atvaizdai ir kurią skleidžiame mes, yra ta pati kaip ir pakeitusi nuotrauką, šįryt jūsų gautą *sampietrini* štabe.

– Iš kur jūs žinote, kad...

– Net sienos turi ausis, tėve.

– O kaip visa tai susiję su manimi?

– Labai glaudžiai.

– O kas pasikėsino į Šventosios Veronikos koloną? – nervingai paklausė „evangelistas". – Ir kokiu tikslu?

– Nusiraminkite, tėve. Mūsų priešai norėjo priversti mus pasirodyti. Norėjo sulaikyti mus. Bet jiems nepavyko.

– O kas jie tokie?

– Tie patys, kuriems jūs dirbate ir kurie norėjo atimti iš jūsų Chronovizijos projektą. Jau nepamenate, dėl ko vykote į Romą? – Marijos žvilgsnis tapo šaltas. – Mūsų priešai yra jūsų priešai, tėve Baldi. Tie patys, jau šimtmečius persekiojantys tokius kaip Ferelas arba aš, norėdami pasinaudoti mūsų energija.

Benediktinas neatsakė.

Marija Koronel tuomet papasakojo tėvui Baldžiui įstabią istoriją. Tai buvo pasakojimas apie jos šeimą ir šaknis. Tas pats siužetas panaudotas Pradžios knygoje, aiškinant, kokiu būdu Dievo angelai susimaišė su žmonių dukromis ir iš to ryšio gimė mišrios būtybės. Pusiau žmogiškos, pusiau dieviškos kilmės

vaikai. Žmonija, – paaiškino, – kilo iš to mišinio, ir nuo tada kartkartėmis kai kuriose šeimose gimdavo vaikų, turinčių ypatingų galių, artimesnių angelams nei savo biologinėms motinoms. Daugelis jų tai suprato per vėlai: jų skleidžiama energija galėjo pakeisti aplinkinį gyvenimą. Jie skleidė tam tikrą radiaciją, kuri galėjo net žudyti. Neregimą jėgą, taip pat galėjusią paversti juos grynąja energija ir priversti patirti tokius stebuklingus virsmus kaip bilokacija. Arba aiškiaregystės dovana. Arba gebėjimas įsiskverbti į paprastų žmonių sielas ir jas pakeisti.

– Mano pavardė, tėve, – paaiškino Marija, – priklauso vienai tokių šeimų. Sesuo Marija Chesus de Agreda iš tikrųjų vadinosi Marija Koronel, kaip ir aš. Tai buvo jos pasaulietinis vardas, kuris buvo pakeistas jai įstojus į vienuolyną. Ji mirė sunaikinta savo pačios energijos. Bet yra ir dar kai kas: XIV amžiuje kita moteris, vardu Marija Koronel, išgyveno lygiai tokius pat virsmus. Šiandien jos nė kiek nepakitęs kūnas saugomas Šventosios Inesos vienuolyne Sevilijoje, o ji mirė apkaltinta Kastilijos valdovo Pedro Žiauriojo.

– Minėjote, kad tokie žmonės kaip jūs yra persekiojami...

– Taip. Romos bažnyčia labai greitai išsiaiškino, kokią jėgą turime visi, priklausantys šiai kastai, ir nusprendė ja pasinaudoti.

– Pasinaudoti?

– Taip, tėve, – labai rimtai kalbėjo Marija. – Būtent taip ir nutiko su seserimi Marija Luisa iš Žengimo į dangų vienuolyno, labiau žinoma kaip Karjono vienuolė, patirdavusia bilokacijų, nuskraidindavusių ją į įvairias pasaulio vietas. Ji, kaip ir mes, buvo angelų dukra. Lankėsi Asyžiuje prie šventojo Pranciškaus kapo, Madride kalbėjosi su mirštančiu Pilypu III, Japonijoje įkvėpė jėgų pranciškonų kankiniui Chuanui de Santamarijai kovose su kitatikiais, buvo ir tarp ispanų laivų jūreivių, kai šie

grįžo iš Amerikos ir bijojo anglų piratų puolimo, ją net matė tarp kai kurių Naujosios Meksikos genčių, skelbiančią Evangeliją. Ir visa tai nė karto neišvykus iš Palensijos provincijos!

– Ir kokiu būdu kas nors kitas gali pasinaudoti šia galia, Marija?

– Atliekančią kai kuriuos „šuolius" seserį Mariją Luisą klaidingai supainiojo su mūsų Švenčiausiąja Mergele Marija. Kai Šventoji inkvizicija suprato, kaip jos pasirodymas veikia pagonis, prisakė jai apsimesti Mergele Marija. Jos nuopelnai padėjo daugelyje regionų įsitvirtinti katalikų tikėjimui.

– Tačiau tai neįmanoma! – jau silpniau užginčijo Baldis.

– Ne, tėve. Įmanoma. Ir būtent tuo metu žaidime pasirodote jūs.

Prabilo Albertas Ferelas:

– Ilgainiui tokie žmonės kaip mes atrado būdą valdyti šią susidvejinimo dovaną. Išsiaiškino, kad bilokacija susijusi su tam tikros rūšies muzikinėmis vibracijomis, ir nusprendė šią paslaptį saugoti nuo Bažnyčios. Tad apmetėme planą: atskleidę savo paslaptį, pasieksime, kad Roma liautųsi naudoti mus savo tikslams. Pagaliau baigtųsi persekiojimai ir amžinas šmeižtas.

– Ir jums pavyko?

Ferelas nepanoro atsakyti.

– Pirmasis mūsų žingsnis buvo atiduoti tą būdą į Roberto Monro – garso inžinieriaus, apie kurį jums kalbėjau Romoje, – rankas. Jis turėjo įgimtą polinkį į astralines keliones ir „kanalizavimą", taigi nusprendėme jį remti. Manėme, kad Monro, ištobulinęs astralinių kelionių techniką, kuri yra vienas mūsų „angeliškųjų" gebėjimų, galbūt atskleis, kad žmonija šimtmečius buvo mulkinama netikrų apsireiškimų, ir išlaisvins mus.

– Bet dėl ko pasirinkote jį, o ne ką nors kitą?

– Jo smegenų dešinysis pusrutulis ypač jautrus. Šis pusrutulis – tarsi mūsų smegenų „antena“, o jo jis buvo labai imlus. Mums buvo visai paprasta įsiskverbti į jo sapnus ir nukreipti jį mūsų interesų kryptimi. Norėjome, kad XX amžiaus žmogus susistemintų tai, ką brolis Alonsas de Benavidesas prieš tris amžius parašė „Memorialo“, mūsų pavogto iš Nacionalinės bibliotekos, paraštėse.

– O kodėl jį pavogėte?

Marija Koronel prisiartino prie tėvo Baldžio ir kiaurai perskrodė jį žvilgsniu. Jo širdis vėl smarkiai suplakė.

– Pirmiausia buvome sumanę jį nusipirkti. Bet mūsų pasiūlymas buvo atmestas. Taigi nusprendėme jį pasiskolinti. Šis rankraštis niekuomet niekam nebuvo duotas. Galima sakyti, jis buvo paslėptas. Mums reikėjo, kad jį atrastų ir pagarsintų kas nors kitas, o ne mes. Tačiau Bažnyčia savo toli siekiančiais čiuptuvais neleido rankraščiui išvysti dienos šviesą. Laimė, jiems taip ir nepavyko išreikalauti, kad veikalas būtų išsiųstas į Romą.

– Vis dar neperprantu jūsų tikslų. Kodėl norite, kad jis būtų paviešintas?

– Kad krikščioniškasis pasaulis suprastų, kaip buvo apgaudinėjamas. Kaip buvo išgalvota gausybė Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimų, padėjusių pavergti tokius kaip mes žmones.

– Iš tiesų, – pridūrė Ferelas, – pavogėme, kad visi sužinotų apie jį, kartu ir apie Chronoviziją, ir apie INSCOM pastangas įkurti „astralinių šnipų“ skyrių. Trokštame, kad kas nors surinktų visus žinomus faktus ir paaiškintų, jog Švenčiausioji Mergelė niekuomet neapsireiškė Naujojoje Meksikoje. Kad iš tikrųjų ten lankėsi angeliškosios mūsų kilmės vienuolės, naudodamos

reikalingus metodus, ir kad tai buvo sąmokslas norint išlaikyti manipuliavimu pagrįstą primityvų tikėjimą.

– Kas nors sujungtų visus faktus? Kas?

– Pirmiausia pamėginome įkalbėti Luidžį Korsą. Be to, kad buvo vienas iš jūsų projekto „evangelistų" – „šventasis Matas" ir puikiai žinojo apie atradimus bilokacijai pritaikomų garsų srityje, jis dar buvo ir rašytojas.

– Bet jis atsisakė, – pareiškė Marija.

– Ir jūs jį nužudėte...

– Ne, tėve, – užginčijo pašnekovė. – Buvau su Korsu prieš jo mirtį. Stengdamasi įtikinti praleidau su juo nemažai valandų, bet man nepavyko. Tą rytą, labai susijaudinęs, jis nusprendė nutraukti savo darbą Chronovizijos projekte. Leido man nusikopijuoti archyvus ir nesivaldydamas mano akyse sunaikino savo standųjį diską.

– O kas nutiko paskui?

– Paskui aš jį palikau. Vienui vieną. Svarstantį, ar bendradarbiauti su mumis, ar ir toliau tarnauti didžiam melui, kuriam paaukojo visą gyvenimą. Ir nusprendė jį nutraukti.

Baldis skausmingai nudelbė žvilgsnį.

– Ar galiu būti tikras, kad tai ne jūs jį nužudėte?

– Bent jau ne toks buvo mūsų tikslas, – įsiterpė Ferelas.

– Ką norite tuo pasakyti, *dottore*?

– Jūs jau tikriausiai pastebėjote, kaip mūsų buvimas gali paspartinti normalų širdies ritmą, ar ne?

Baldis nustebęs sujudėjo. Tai tiesa: jo širdis vis dar stipriai dunksėjo krūtinėje. Ir, gerai pagalvojus, tai jam nutikdavo visuomet, kai susidurdavo su Ferelu.

– Ką gi, – kalbėjo toliau Ferelas, – skrodimas parodė, kad Korsas sirgo vidutinio laipsnio širdies nepakankamumu. Leis-

kite jums tai išdėstyti kitu būdu. Galbūt praleidus pernelyg daug laiko šalia Marijos Korso širdies nepakankamumas sukėlė infarktą. Infarktas – skausmą. Skausmas privertė jį šauktis pagalbos pro langą, o iškrito pro jį jau miręs.

Benediktino veide atsispindėjo siaubas.

– O tai, *dottore,* – sudvejojo, – gryniausia hipotezė?

– Ne. Daugiau. Tai įsitikinimas. Korso širdis nebeplakė, kai jis nukrito ant Šventosios Gemos rezidencijos grindinio. Paskutinio skrodimo ataskaitoje tai įrašyta. Pamiršau jums pasakyti, – šyptelėjo.

– Tuomet pasakykite, – atrėmė Baldis, – ar jau išsirinkote, kas pakeis Korsą?

– Taip. Kaip tik dabar, – tarė Marija, žiūrėdama į savo laikrodėlį, – jis už dešimties tūkstančių kilometrų nuo čia. Labai greitai sužinos, koks jo vaidmuo.

67

Karlosas užtruko daugiau nei dvi valandas skaitydamas karaliui skirtą Benavideso rankraščio variantą. Godžiai prarijo ne tik pagrindinį tekstą – nelabai besiskiriantį nuo 1630 metais Pilypo IV išleisto „Memorialo“, – bet ir pastabas paraštėse, kur buvo tiksliai išvardytos sakralinės melodijos, sukeliančios „mistinius skrydžius“, ir kokius veiksmus angelai atliko su sesers Marijos Chesus smegenimis.

Žurnalistas žinojo, kad pasaulinėje mistinėje literatūroje tokie pasakojimai gana dažni. Tiesą sakant, sesuo Marija Chesus de Agreda nebuvo vienintelė tų laikų vienuolė, susidūrusi su angelais iš kūno ir kraujo. Šventoji Jėzaus Teresė, didžiausia Ispanijos Aukso amžiaus mistikė, taip pat patyrė tokių dalykų. „Matydavau jo rankose ilgą auksinę ietį, pats geležinis jos galiukas atrodė esąs iš ugnies, – rašė ji. – Kartais ši ietis įsmigdavo man į širdį iki pat gelmių. Ištraukta ietis, rodos, pasiimdavo ir mano esybę ir palikdavo mane išdegintą didžiulės Dievo meilės.“

Benavideso „Memoriale“ buvo ir kitos rūšies apmąstymų. Egzistuoja – bent jau taip buvo tvirtinama tekste – akustinių vibracijų pagrindu sukurta bilokavimosi formulė. Formulė,

kurią krikščionybei atnešė „infiltruotųjų" grupė, nužengusi į Žemę amžių naktyje. Ir dar buvo teigiama, kad Šventoji inkvizicija surado jų palikuonis ir išplėšė iš jų formulę.

– Dženifere... – po ilgos tylos pagaliau sumurmėjo Karlosas.

– Taip?

– Kokia ji?

– Ką gi... Mačiau ją šviesos kupole nusileidžiančią iš dangaus. Ji taip švytėjo, kad tik vargais negalais galėjau įžiūrėti bruožus... Tačiau tikrai galėčiau tvirtinti, kad tai ta pati moteris, kurią sapnavau vėliau. Ta, kuri vadinasi Marija Chesus de Agreda.

– Visada ta pati?

– Manau, taip.

– Visuomet būdavo viena?

– Taip. Kodėl manęs to klausiate?

– Todėl, kad, pasak šio dokumento, – tarė Karlosas rodydamas lapus, – egzistavo kelios mėlynosios damos, minėtoje epochoje nuskrisdavusios į Ameriką. Kalbama, kad į tuos kraštus buvo nusiųstos mažiausiai trys vienuolės skelbti Evangelijos. O vėliau vietinių jos buvo palaikytos Švenčiausiąja Mergele. Ar teko ką nors girdėti apie tai?

– Ne. Niekas iš dirbusiųjų prie projekto man neužsiminė apie kitas mėlynąsias damas.

Karlosas pažvelgė į Dženiferę, nekantriai laukiančią, kol jis jai išvers visą tekstą.

– Beje, jūs man taip ir nepasakėte, kaip vadinosi tas INSCOM ir Vatikano bendras projektas.

– Taip, nepasakiau. Nežinau, ar tai svarbu, na, bet tai ir ne valstybės paslaptis. Galiausiai dabar jau tas pats. Žinote?

Dženiferė pasilenkė jam prie ausies ir jos sušnabždėti žodžiai privertė jį sustingti.

– Projektas vadinosi Chronovizija.

– Chronovizija?

– Taip. Ką nors apie jį girdėjote?

Žurnalistas išsisuko Dženiferės žvilgsnio.

– Taip... Prieš kurį laiką.

Dženiferė daugiau neklausinėjo.

O Karlosas galiausiai pripažino tikintis sinchroniškumais. Visa tai smulkmeniškai buvo suplanuota *Programuotojo*. Jam jau buvo nesvarbu, ar kada nors jį sumedžios. Dabar žinojo, kad jis tikrai egzistuoja.

Ir to pakako.

68

Penki įspūdingi juodi fiatai nuleistomis galinėmis užuolaidėlėmis visu greičiu įvažiavo pro vienintelio atskirai stovinčio *Sant'Uffizio* aikštės 11-ojo namo vartus, nelabai toli nuo Šv. Petro aikštės. Tai nieko gero nežadėjo. Pats vyriausiasis sušaukė pasitarti Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos prefektą, Šventųjų skelbimo kongregacijos atsakingąjį kardinolą, Viešųjų reikalų instituto (VRI) generalinį direktorių, asmeninį Šventojo Tėvo sekretorių ir Šventosios tikėjimo doktrinos kongregacijos prefektą. Susitikimas turėjo vykti šios kongregacijos valdybos salėje. Šventajame oficiume. Lygiai 22 valandą 30 minučių.

Visi penki vyrai užlipo į trečią aukštą, kiekvienas lydimas savo sekretoriaus. Kol jie sėdosi į vietas, trys vienuolės benediktinės atnešė arbatos ir tešlainių sidabriniuose induose su išgraviruotais Petro raktais, tuo pačiu metu keli Šventojo oficiumo tarnautojai visiems išdalijo storus aplankus su pokalbio medžiaga.

Šventojo oficiumo prefektas, garsėjantis nedraugišku būdu, palaukė, kol svečiai patogiai įsitaisys. Paskui iškilmingai, kaip jam buvo būdinga, savo bronziniu varpeliu paskelbė pasitarimo pradžią.

– Jūsų Eminencijos, į Šventąją Motiną Bažnyčią pasikėsinta iš vidaus, tad Jo Šventenybė nori, kad duotume atkirtį šiai teroristų agresijai dabar, nieko nelaukdami.

Kardinolai nustebę susižvalgė. Jau keli mėnesiai niekas nebuvo girdėjęs nė žodelio apie sabotažą, konspiraciją ar intrigas Vatikano viduje. Negana to: nuo pat turko fanatiko pasikėsinimo į Šventąjį Tėvą Romos Šv. Petro aikštėje įsivyravo tam tikra ramybė. Tik monsinjoras Rikardas Toresas, kongregacijos, atsakingos už šventųjų bylas, vadovas, vienintelis iš visų paprašė paaiškinti smulkiau.

Prefektas Kormakas, sausas vyras, pelnytai garsėjantis nepalenkiamumu nuo 1979-ųjų, kai popiežius jam patikėjo neutralizuoti išsivadavimo teologiją, palaukė, kol murmesys nurims. Stebėjo kardinolus kaip žmogus, turintis paskelbti apie nepataisomą nelaimę.

– Vis dar nesulaukėme žinių iš Džuzepės Baldžio, šią savaitę pagrobto Ispanijoje.

Patylėjo. Prelatai vėl nekantriai subruzdo.

– Jo dingimas ne tik paliko nežinioje mūsų Chronovizijos projektą, bet ir privertė slaptąsias tarnybas ištirti šią bylą ir atskleisti tam tikrus dokumentus, su kuriais, manau, jūs privalote tuojau pat susipažinti.

Kormakas pažvelgė į salę, reikalaudamas tylos.

– Ką tik jums įteiktuose aplankuose, – kalbėjo toliau, – rasite dokumentus, kuriuos prašyčiau kuo atidžiausiai išnagrinėti. Jie padauginti pirmą ir vienintelį kartą būtent šiam susirinkimui. Anksčiau buvo saugomi šarvuotoje *Archivio Segreto* salėje, tad meldžiu elgtis su jais kuo atsargiau.

Visi susidomėję atsivertė monsinjoro Džozefo Kormako minėtas archyvo bylas plastikiniais viršeliais su baltos ir geltonos spalvos Popiežiaus Valstybės vėliava.

– Prašom pažvelgti į pirmąjį dokumentą, – toliau kalbėjo šeimininkas. – Pamatysite chronologinę lentelę, kur išvardyti keli pagrindiniai Švenčiausiosios Dievo Motinos apsireiškimai. Jei pasižiūrėsite įdėmiau, pastebėsite, kad iki XI amžiaus vienintelis aprašytas mūsų Mergelės Marijos pasirodymas – apaštalui Jokūbui prie Ebro, Ispanijoje, keturiasdešimtaisiais metais.

– Jūsų Eminencija...

Monsinjoras Sebastianas Baldučis, Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos prefektas ir seniausias kardinolas iš visų kviestųjų, pakilo nuo kėdės grasinamai mosuodamas lapais.

– ...Tikiuosi, sukvietėte mus į šį ypatingos svarbos susirinkimą ne pasikalbėti apie senus apsireiškimus, – iškvėpė.

– Sėskitės, tėve Balduči! – suriko Kormakas išvertęs akis. – Juk žinote, kaip Jo Šventenybė vertina Dievo Motinos kultą ir kiek daug įdėjo pastangų jam sustiprinti...

Niekas neatsakė.

– Taigi, kažkas nori paviešinti metodus, kurių griebėmės populiarindami šį kultą, ir sukompromituoti mūsų instituciją.

– Padėtis labai sudėtinga, Jūsų Eminencijos, – prabilo Stanislavas Zsidivas, asmeninis popiežiaus sekretorius, paskutinis, matęs Baldį Romoje, žvelgdamas į kiekvieną susirinkusiųjų savo šalta lenkų medkirčio veido išraiška. – Nežinau, kokiu būdu už Vatikano sienų pasklido technologija, kurią naudojome norėdami sukelti kai kuriuos Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimus.

– Metodai? Technologija? Gal galima sužinoti, apie ką jūs čia kalbate?.. – neatlyžo senasis Baldučis dar labiau įniršusiu veidu.

– Monsinjore Balduči, jūs vienintelis šioje salėje nesate informuotas apie šio vakaro diskusijos esmę, – vėl puolė Korma-

kas. – Bet vis tiek vaidinsite pagrindinį vaidmenį stengiantis atremti mus užgriūvančią audrą.

– Audrą? Malonėkite paaiškinti.

– Jei vėl pažvelgsite į sąrašą, paaiškinsiu jums kai ką, ką mūsų institucija šimtmečius laikė paslaptyje.

Džozefas Kormakas, kuriam, nors praleido Romoje trisdešimt metų, taip ir nepavyko nušlifuoti prasčiausio miesto rajono kunigo manierų, kantriai palaukė, kol Baldučis baigs nagrinėti pirmąjį dokumentą.

– Tai, ką skaitote, tėve, yra pasakojimas apie pirmąjį Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimą. Trumpai reziumuosiu: tikima, kad Marija, susirūpinusi menkais laimėjimais evangelizuojant Ispaniją, su kūnu ir siela pasirodė Jokūbui Vyresniajam ant Ebro kranto, Cezario Augustos mieste.

– Tai legenda, davusi dingstį pastatyti Pilar baziliką Saragosoje, – patikslino monsinjoras Toresas, vienintelis ispanas iš susirinkusiųjų ir nuolankus Pilar Mergelės garbintojas.

– Reikalas tas, Jūsų Eminencijos, kad šis „apsilankymas" nutiko Švenčiausiajai Mergelei esant gyvai, anksčiau, nei ji įžengė į dangų. Tačiau Saragosoje liko ir fizinis jos apsilankymo įrodymas – akmeninė kolona, garbinama iki šių dienų.

Baldučis pažvairavo į Kormaką ir kažką sumurmėjo.

– Pasakos! – užprotestavo. – Apaštalas Jokūbas niekuomet nesilankė Ispanijoje. Tai viduramžių mitas.

– Gal Jokūbas ir nesilankė, tėve, bet Švenčiausioji Mergelė lankėsi. Tiesą sakant, apie šį mitą buvo daug kalbama pirmaisiais mūsų institucijos metais ir prieita prie išvados, kad tai bilokacijos stebuklas. Švenčiausioji Mergelė Dievo valia susidvejino, atsidūrė prie Ebro krantų ir nugabeno akmenį iš Šventosios Žemės, vis dar tebesantį ten.

– Na ir ką?

– Jei pažiūrėsite į sąrašą, kitas apsireiškimas datuojamas XI amžiumi. Po tūkstančio metų!

Monsinjoras Baldučis vis dar nieko nesuprato. Nepatikliai dėbčiojo į tą vardų, datų, vietovių sąrašą. Vis dar nenumanė, kur suka prefektas.

– Nuo tūkstantųjų mūsų eros metų nauji Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimai tarsi epidemija paplito po visą Europą. Niekas nežinojo, kas vyksta – o Bažnyčia dar mažiau, – kol popiežius Inocentas III įsakė nuodugniai tai ištirti ir galiausiai buvo atskleista kai kas netikėta. Kai kas, ką buvo nuspręsta laikyti paslaptyje, turint omeny istorines pasekmes.

– Tęskite, tėve Kormakai.

– Ką gi, – giliai atsiduso tas. – Galbūt jūs to fakto nepamenat, bet 999 metais Europa buvo ant krizės slenksčio. Visas pasaulis, net popiežius, buvo įsitikinę, kad tų metų gruodžio 31-ąją ateis pasaulio pabaiga, bet nieko nenutiko. Tai labai įkvėpė tikinčiuosius ir sukėlė ypatingą mūsų tikėjimo atgimimą. Tikintieji sustiprino viltį būti išganyti, o vienuolių ordinai gausėjo ne dienomis, o valandomis. Dauguma tų naujųjų dvasininkų ir vienuolių greitai pakluso taisyklėms, patyrė naujų stimulų ir pradėjo atsirasti vis daugiau mistikų. Popiežiaus Inocento III paskirta komisija patvirtino esant akivaizdžių paralelių tarp Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimų ir kai kurių vienuolių patirtų mistinių reiškinių. Dažniausiai tai būdavo moterys, patiriančios gilių ekstazių, kurių metu skleisdavo šviesą, levituodavo ar išgyvendavo stiprių epilepsijos priepuolių.

– Ir kodėl visa tai buvo slepiama? – tėvo Baldučio naivumas susirinkusiesiems sukėlė šypseną.

– Dievo žmogau! Tai, kad bilokavusios vienuolės buvo pai-

niojamos su Švenčiausiąja Mergele, mums anaiptol nekenkė. Viduramžiais augantis tikėjimas Dievo Motina paskatino sunykti daugybę ikikrikščioniškųjų kultų, ypač pagoniškųjų deivių, ir davė akstiną katedrų ir koplytėlių statybai visoje Europoje. Ten, kur tikėjimui kildavo pavojus, „išgalvodavo" Marijos globą. Bet taip buvo iki tol, kol dar nebuvo įmanoma kontroliuoti kai kurių mistikių susidvejinimo reiškinio, o tuomet Marijos globojamos vietos buvo paskiriamos sąmoningai. Tas mistikes jau pradėjome griežtai kontroliuoti.

– Sąmoningai? – Baldučis nebegalėjo patikėti savo ausimis. – Ką norite tuo pasakyti? Kad Bažnyčia pati sukūrė Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimus?

– Taip, Jūsų Eminencija. Buvo atskleista, kad tos moterys, besiklausydamos tam tikrų muzikos dažnių, panirdavo į ekstazę, vėliau ši ir sukeldavo bilokacijas. Žaidimas buvo pavojingas, nes tos vienuolės labai greitai sendavo, jų protinės galios išsekdavo per kelerius metus ir jos tapdavo beveik nebetinkamos naujiems apsireiškimams.

Monsinjoras Baldučis pažvelgė į kitą Šventojo oficiumo sekretoriato jiems įteiktą sąrašą. Jame buvo išvardytos vienuolės, nuo XI iki XIX amžiaus dalyvavusios toje programoje. Tai kvepėjo tikru skandalu. Vienuolės, kaip kad cistersių ordino vienuolė Aleidis de Šerbek, tapusi garsi maždaug 1250-aisiais, nes jos celė prisipildydavo akinamos šviesos, o tuo tarpu jos kūnas „pasirodydavo" Tulūzoje ir kitose pietų Prancūzijos vietovėse; klarisių reformatorė Kolet de Korbi, šventoji, kuri iki pat mirties 1447-aisiais vis pasirodydavo Liono apylinkėse ir taip davė pagrindą kelioms Mūsų Šviesos Dievo Motinos globojamoms parapijoms būtent dėl ryškios šviesos, kurios apsupta apsireikšdavo tuose vynuogynuose; sesuo Katalina de Kristo

Ispanijoje 1590-aisiais, sesuo Magdalena de San Chosė Paryžiuje šimtmečiu vėliau, Marija Magdalena de Paci 1607-aisiais Italijoje... Ir taip daugiau nei šimtas vienuolių.

– Tačiau koordinuoti tiek žmonių reikalinga organizacija, – atrėmė kuo toliau, tuo labiau priblokštas Baldučis.

– Organizacija tikrai egzistavo ir tai buvo nedidelis Šventosios inkvizicijos padalinys, – maloniu balsu jam atsakė Džankarlas Orlandis, VRI generalinis direktorius, iki šiol neprataręs nė žodžio.

– Ir šitiek amžių veikė nebaudžiama ir niekas jos veiklos neatskleidė?

– Nebaudžiama, galima ir taip pasakyti, tėve, – tai Kormakas su tam tikru liūdesiu patikslino jo atsakymą. – Būtent dėl šios priežasties mes ir sušaukėme susirinkimą. Kitoje šio dokumento dalyje rasite vienintelį didelį nesusipratimą, ištikusį projektą per aštuonis šimtus gyvavimo metų. Tai nutiko 1631-aisiais, kai Šventoji inkvizicija sėkmingai baigė „evangelizacijos" per atstumą programą, pasiųsdama vieną klauzūros vienuolę į Naująją Meksiką.

– Mėlynąją damą?

– Taigi, jūs girdėjote apie šį atvejį? – Baldučio atsakymas nustebino susirinkusiuosius.

– O kas negirdėjo? Net Romos žiurkės žino, kad šį mėnesį iš bibliotekų ir viešųjų archyvų dingo su tuo įvykiu susiję istoriniai dokumentai.

– Kaip tik apie tai ir norėjau pasakyti, tėve.

Tėvas Kormakas palenkė galvą, klausydamasis monsinjoro Toreso aiškinimo.

– Ta pavogtų dokumentų istorija, – prabilo Toresas, – tikra mįslė. Jie buvo pavogti iš Madrido nacionalinės bibliotekos ir

net iš *Archivio Segreto de Vaticano.* Vagys atsirinko tik tekstus, atskleidžiančius programos, rengdavusios Marijos „apsireiškimus", egzistavimą, ir pabandė iškelti juos į viešumą.

– Vadinasi, vagims viskas žinoma... – sumurmėjo sekretorius Zsidivas.

– Būtent čia ir yra didžiausia bėda. Neabejotina, kad čia įsikišo kažkokia labai galinga organizacija ir nori mus sužlugdyti. Egzistuoja penktoji kolona, siekianti niekais paversti ištisų šimtmečių darbą.

– Tėve! Ar tik neketinate apkaltinti ką nors iš čia esančiųjų? – Džankarlas Orlandis išgąsdino visą „kongresą".

– Nesikarščiuokite. Mano minėta kolona veikia už Motinos Bažnyčios nugaros. Kol kas jiems pavyko pasisavinti dokumentą, kurį visi laikėme esant saugų, beveik užmirštą ir kuriame paaiškinama technologija, kaip suklastoti Švenčiausiosios Mergelės apsireiškimus ir kitus stebuklus, pavyzdžiui, Dievo balsą, naudojantis akustinėmis vibracijomis.

– Dieve! Tai įmanoma?

Baldučis pasibaisėjęs žvelgė į tėvą Kormaką ir stebėjo, kaip šis linktelėjo galvą.

– Taip.

– Ir kas nutiktų, jei apgaulė būtų atskleista?

– Mes būtume siaubingai sukompromituoti. Įsivaizduokite: atrodytume tarsi kūrę apsireiškimus „specialiaisiais efektais". Tikintieji pasijustų išduoti ir nutoltų nuo Šventosios Motinos Bažnyčios globos...

– Jau suprantu, kodėl mane pasikvietėte, – sumurmėjo Baldučis. – Norite, kad įtikinčiau krikščioniškąjį pasaulį tų apsireiškimų tikrumu, nes esu Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos prefektas, ar ne taip?

– Ne visai. Žala nebepataisoma, o svetima jėga, pagrobusi dokumentą, jau ėmėsi žygių, kad atskleistų pasauliui siaubingą tiesą.

– Tuomet kodėl?

– Jūsų uždavinys yra dozuoti tą informaciją visuomenei, kad ji nebūtų tokia žalojanti, kai mūsų priešai ją atskleis. Turime rimtą pagrindą manyti, kad situacija jau nebekontroliuojama.

– Ir kokiu būdu tai padarysiu?

– Būtent apie tai ir reikia pagalvoti. Tačiau aš turiu kelias idėjas. Pavyzdžiui, paprašykite ką nors, kad parašytų romaną, susuktų televizijos serialą, filmą... Na, ką aš žinau! Pasinaudokite propaganda. Juk žinote, kai tikri įvykiai pateikiami kaip prasimanymas, dėl nepaaiškinamos priežasties galiausiai jie praranda panašumą į tiesą.

Monsinjoras Zsidivas pakilo nuo kėdės su triumfuojančia veido išraiška.

– Turiu pasiūlymą. Prieš dingdamas Baldis kalbėjosi su vienu žurnalistu, kuriam atskleidė kai kurias Chronovizijos detales, o pastarasis vėliau Ispanijoje publikavo straipsnį.

– Pamename, – nutraukė jį Kormakas.

– Kodėl tad nepasiūlius tam žurnalistui parašyti jūsų minėtą romaną? Juk galų gale jis jau žino tam tikras gaires, nuo kurių galėtų pradėti vynioti savo istoriją. Galėtų ją pavadinti kad ir „Mėlynoji dama"...

Šventojo oficiumo prefektas išsišiepė iki ausų.

– Tai puiki pradžia. Jūs mąstote tarsi angelai, – išdrožė.

Zsidivas vienas pats sau nusišypsojo. Juk iš tikrųjų pirmą kartą istorijoje angelui pavyko užimti tokias aukštas pareigas Vatikane ir jis sugebėjo įteigti savo nuomonę. Tačiau nei Kormakas, nei kiti susirinkusieji to nežinojo. Pagalvojo, kokia

baisi nežinia dabar turėtų kamuoti tėvą Baldį laikiname savo prieglobstyje Segovijoje. Apgailestavo, kad apgavo tą žmogų, priversdamas medžioti dokumentus, kurių buvimo vieta jam buvo žinoma jau seniai. Bet negalėjo leisti, kad kiti Bažnyčios nariai pasinaudotų tuo. Rengėsi dar tą pačią naktį išlaisvinti Baldį, išsiųsti atgal į jo celę Venecijoje ir, turėdamas omeny, kad dabar jis jau tikriausiai viską smulkiai žino apie angeliškąją padermę, pasiūlyti prisidėti prie jų ir panaudoti savo turimas žinias tiesos labui.

O dėl Karloso Alberto – jam buvo smagu galvoti apie daugybę šio dar laukiančių sutapimų. Buvo įsitikinęs, kad tas žurnalistas, kitados patraukęs *Ordo Sanctae Imaginis* dėmesį kandžiais klausimais apie Chronoviziją, vėl atgaus tikėjimą. Bent jau angelais. Tas pats nutiks ir Dženiferei Narodi. Tačiau niekas jo taip nedžiugino, kaip žinojimas, kad nuo šios dienos niekas niekuomet nepasinaudos jo broliais, norėdamas apgauti savo artimą.

– Angelai, sakote? – valiūkiškai sušnabždėjo Kormakui. – Taip. Maištingieji.

POST SCRIPTUM

(šiek tiek pagalbos nepasirengusiems skaitytojams)

Paskutinis žodis mėlynosios damos istorijoje iki šiol dar nėra parašytas. Istorijos vadovėliuose sesers Marijos Chesus de Agredos ekstazės ir bilokacijos, lygiai kaip ir kitų tuo pačiu laiku gyvenusių vienuolių, pavyzdžiui, Marijos Luisos iš Žengimo į dangų vienuolyno, *Karjono vienuolės*, jau trys šimtmečiai taip ir lieka neišnagrinėtos. Kronikininkai verčiau pabrėžia kitus Agredos vienuolės nuopelnus: tikroji mėlynoji dama nugyveno intensyvų gyvenimą, skirtą literatūrai ir gausiam susirašinėjimui su iškiliausiais savo epochos politikos veikėjais, tarp jų ir Ispanijos karaliumi Pilypu IV.

Tarp visų raštų, parašytų jau brandžiame amžiuje, vienas suteikė jai nemirtingumą: didelis, aštuonių tomų veikalas pavadinimu „Mistiškasis Dievo miestas“, kurį parašė – bent jau taip teigė tuomet – pačios Švenčiausiosios Mergelės pageidavimu. Jame papasakojo Dievo Motinos gyvenimo istoriją su tokia gausybe smulkmenų, kad net mūsų dienomis tas kūrinys įkvėpė sukurti kino filmus, tokius kaip Melo Gibsono „Kristaus kančia“. Tai knygai sesuo Marija Chesus atidavė septynerius savo gyvenimo metus – regėjo naujas vizijas ir patyrė susitikimus su angelais iš kūno ir kraujo. Tų istorijų sudomintas, praėjus šiek

tiek laiko po tėvo Benavideso jai surengtos apklausos, Pilypas IV pirmą kartą parašė vienuolei. Tai įvyko 1631 metų spalį.

Monarchas nusprendė atskleisti savo sielos paslaptis tai įkvėptai moteriai, kurios patarimai jam pagelbėjo net priimant kai kuriuos svarbius politinius sprendimus. Sesuo Marija Chesus kelis kartus padėjo karaliui, pabūdama „mediumu" tarp jo ir mirusios žmonos Izabelės de Burbon ar tarp karaliaus ir jo amžiną atilsį sūnaus princo Baltazaro Karolio, „pasiųsto", pasak vienuolės, į skaistyklą.

Sesuo Marija Chesus sudegino originalų „Mistiškojo Dievo miesto" rankraštį 1643 metais, o 1655-aisiais ėmėsi jį perrašinėti. Dar būdama gyva pavertė pelenais daug kitų savo raštų, ypač tuos, kuriuos buvo parašiusi savo bilokacijų į Naująją Meksiką laikotarpiu, todėl mes, tyrinėtojai, praradome puikiausius įrodymus, galėjusius padėti iki galo perprasti tuos išgyvenimus. Vis dėlto kai kas išliko: pavyzdžiui, tekstas, saugomas Madrido nacionalinėje bibliotekoje (pažymėtas rankr. 9354), pavadinimu „Traktatas apie Žemės apvalumą", kuriame papasakojo, kokią mūsų planetą matė iš aukštybių.

Iš visų dokumentų, susijusių su jos išgyvenimais, pats svarbiausias yra, be jokios abejonės, „Benavideso memorialas". Pirmasis variantas, išspausdintas 1630-aisiais, turi didžiulę vertę: tai pirmasis istorinis veikalas, aprašantis Naujosios Meksikos kraštą, tad minėtos valstijos universitetuose ir šiomis dienomis jis yra privalomosios literatūros sąraše.

Apie kitas knygos siužetines linijas turiu pasakyti, kad Jungtinių Valstijų vadovybė Fort Mide tikrai įkūrė laboratoriją rengti „psichikos šnipams", kurių dauguma jau seniai viešai pirmuoju asmeniu pasakoja apie kai kuriuos savo potyrius INSCOM. Didžioji dalis tų parodymų pravertė kuriant šios siužetinės li-

nijos pagrindines dalis. Taip pat kaip ir veikalai Roberto Monro – inžinieriaus, mirusio 1995-aisiais, įstengusio savo knygose *Journeys Out of the Body, Far Journeys* ir *Ultimate Journey* pateikti aiškią astralinių kelionių fenomeno viziją.

Chronovizijos projektas irgi neišgalvotas. Dešimtojo dešimtmečio pradžioje Venecijoje kalbėjausi su benediktinų kunigu, dalyvavusiu keliuose bandymuose siekiant „pamatyti" ar net „nufotografuoti" praeitį. Tas gerasis vienuolis – prepolifonijos žinovas – buvo vardu Pelegrinas Ernetis, jis mirė 1994-aisiais. Trumpučiame interviu Šv. Jurgio salos vienuolyne, Venecijoje, jis tik prasitarė, kad Pijus XII tuos tyrimus apibūdino kaip *riservattisimas*. Atrodo, popiežius manė, kad juos paviešinus mūsų istorijos kryptis galėjo pasikeisti. Tad Ernetis, ištikimas popiežiui, nusinešė tą paslaptį į kapus.

Taigi šis romanas yra atskirų legendos apie mėlynąją damą – mūsų laikais labai garsios Jungtinių Valstijų pietvakariuose, tačiau beveik nežinomos Ispanijoje – gijų, su kuriomis teko susidurti atliekant savo tyrimus, vaisius. Taip pat mano nežaboto polinkio į erdvės ir laiko „šuolių" ir sutapimų mįsles. Suraišiotos tinkamai, tos gijos leido man mažų mažiausiai pasiekti vieną tikslą: įsitikinti, kad niekas šioje visatoje nevyksta atsitiktinai. Net ir tai, kad ši knyga atsidūrė tavo rankose, skaitytojau.

PADĖKA

Ši knyga skirta žmonių, 1629 metais pasiaukojusių atšiaurių Naujosios Meksikos žemių įsavinimui ir nešusių vietos gyventojams Senojo pasaulio vertybes, atminimui. Toje ekspedicijoje dalyvavo dvylika karių, devyniolika dvasininkų ir dvylika vienuolių novicijų. Kitų to tikėjimo nuotykių ieškotojų, vadovaujamų brolio Estebano de Perėjos, vardai nepasiekė mūsų dienų. Norėčiau ištaisyti tokią didžiulę neteisybę. Todėl manau, kad atėjo metas prisiminti Antonijų de Arteagą, Fransiską de Asebedą, Kristobalį de la Konsepsioną, Augustiną de Kueljarą, Roką de Figeredą, Diegą de la Fuentę, Martinesą Gonsalesą, Andresą Gutjeresą, Fransiską de la Madrė de Diosą, Tomasą Mansą, Fransiską Munjosą, Fransiską de Porasą, Chuaną Ramiresą, Bartolomėjų Romerą, Fransiską de San Buenaventurą, Garsiją de San Fransiską ir Diegą de San Luką. Jų vardus galima aptikti atskiruose dokumentuose ir niekieno nevartomose kronikose, nes be jų narsos šis romanas nebūtų buvęs parašytas. Viliuosi, kad dabar man pavyks prikelti jų atminimą.

Žinoma, šio romano mūza yra ne kas kitas, o pati mėlynoji dama, kuriai kelyje pasipainiojau 1991 metų balandžio 14 dieną pačiame didžiulės pūgos, apie kurią rašoma šiuose

puslapiuose, įniršyje. Žinau, kad ji kažkokiu būdu sugebėjo nukreipti knygą į išmintingas Karolyn Reidy, Judith Curr ir mano mėgstamos leidėjos Johannos Castillo iš *Atria Books* rankas. Pastarosios paskatintas, ėmiausi nepaprastai sunkaus darbo – peržiūrėjau šį rankraštį, jau beveik dešimtmetį laukusį savo valandos.

Už šio kūrinio slypi daug daugiau tikrinių vardų. Pavyzdžiui, Tomas ir Elaine Colchie – mano agentai Jungtinėse Valstijose, dėmesingai perskaitę kiekvieną puslapį ir pasiūlę labai paprastas išeitis iš spąstų, į kuriuos buvau įsipainiojęs. Arba Antonia Kerrigan ir jos komandos nariai mano literatūros agentūroje Barselonoje – jiems šių puslapių „mėlynoji jėga" įkvėpė entuziazmo ir uždegė gerokai paplušėti. Abi komandos – tiek Amerikoje, tiek Europoje – tarsi stebukladariai vėl susitiko su manimi beveik tos pačios sudėties kaip ir leidžiant „Paslaptingąją vakarienę" Jungtinėse Valstijose, – tai ir nepaprastai kūrybingi rinkodaros atstovai Michaelas Selleckas, Sue Fleming, Karen Louis-Joyce ir Christine Duplessis, ir Kathleen Smith bei Davidas Brownas iš neįkainojamo reklamos skyriaus. Taip pat lieku skolingas Nancy Clements, Gary Urdai ir Dinai d'Alessandro. Už darbą – Sybil Pincus, Isolde Saber ir Nancy Inglis, kuri buvo ypač kruopšti. Visoms joms dėkoju. Ir, žinoma, mano padėka labai skrupulingiems Amy Tannenbaum iš Niujorko ir Davidui Gombau – mano interneto puslapio Madride vadovui.

Visus septynerius metus, kol rinkau medžiagą šiai knygai, sulaukiau ypatingos Vicente'o Paríso, sekusio kartu su manimi mėlynosios damos pėdsakais Amerikoje, pagalbos; taip pat aviacijos piloto Juano Solo, kuris buvo visuomet pasirengęs patikrinti įvairias technines smulkmenas, arba Raquel Menes iš Madrido nacionalinės bibliotekos, pateikusios iš bibliote-

kos fondų tekstus, kurių nė nesvajojau išvysti. Prieš profesorių Clarką Colahaną iš Vašingtono *Walla-Walla* universiteto, tėvą Antonio María Artolą, Deusto universiteto Teologijos fakulteto Šventojo Rašto katedros profesorių, ir Antonio Piñero, Madrido *Complutense* universiteto Naujojo Testamento filologijos fakulteto dėstytoją, lenkiu galvą dėkodamas už įkvėpimą. Taip pat prieš žurnalistę Palomą Gómez Borrero, turinčią trisdešimties metų žurnalistinio darbo patirtį Romoje ir Vatikane, – šia mėlynąja dama ji susidomėjo tą pačią dieną, kai išgirdo mane kalbant apie ją.

O daugelį kitų čia nepaminėtų vardų leisk man, skaitytojau, pasilikti sau. Jie tarsi mano – šios knygos autoriaus – angelai, o, kaip jau žinome, angelams reikia leisti skraidyti laisviems.

DRAMATIS PERSONAE

(Kai kurie iš tikrųjų egzistavę šio romano veikėjai)

Yra daug istorinių personažų, vaidinančių ypatingą vaidmenį šiame kūrinyje. Čia pateikiu pačių svarbiausių glaustas biografijas, esu tikras, kad jos pažadins kai kurių skaitytojų, kurie jau nujaučia, kad „Mėlynoji dama" yra daug daugiau nei paprastas romanas, smalsumą.

Kai prieš datą rašoma raidė *c* (lotyniškojo *circa* abreviatūra), tai reiškia apytikslę datą. Kai kuriais atvejais nerasta net apytikslių gimimo ir mirties metų.

Agreda, sesuo Marija Chesus de (1602–1665). Jos pasaulietinis vardas – Marija Koronel i Arana. Nuo ankstyvos vaikystės buvo kupina paslapčių, introvertiška ir protinga asmenybė. Nemažai biografų pažymėjo ją buvus apdovanotą „įkvėptu žinojimu". Kitaip tariant, turėjus žinių iš tų sričių, kurių niekuomet nesimokė. Kai buvo vos trylikos metų, jos tėvai šeimos namus pavertė vienuolynu. Motina paskatino dukterį tapti vienuole ir ši, sulaukusi aštuoniolikos, pasuko šiuo keliu. 1620-aisiais prasidėjo jos mistiniai potyriai. Ji bilokavosi, levitavo kitų vienuolių akivaizdoje ir patyrė įvairiausių „išėjimų iš kūno" ir pa-

ranormalių reiškinių – tai jos paslaptingo Amerikos evangelizavimo laikotarpis. Šiek tiek vėliau, jau išrinkta abate, dar labai jauna – dvidešimt penkerių metų, gavusi specialų popiežiaus leidimą, – aprašė Švenčiausiosios Mergelės gyvenimą veikale „Mistiškasis Dievo miestas" ir pradėjo intensyviai susirašinėti su karaliumi Pilypu IV. Ji buvo, be jokios abejonės, viena iš charizmatiškiausių vadinamojo Ispanijos Aukso amžiaus asmenybių, nors jos istorija vis dar nelabai žinoma.

Albertas, Karlosas. Iš tikrųjų šis veikėjas sukurtas, norint perteikti skaitytojui kai kurias neįtikėtinas situacijas, nutikusias man renkant medžiagą „Mėlynajai damai". Tam tikra prasme tai mano *alter ego*. Atsitiktinumas, dėl kurio Karlosas susidūrė su Marijos Chesus de Agredos miesteliu, aprašomas pirmoje knygos dalyje, buvo asmeniškai mano patirtas ir smarkiai mane paveikė.

Baldis, Džuzepė. Nors tai išgalvotas personažas, jį sukurti įkvėpė benediktinų kunigas ir egzorcistas **Pelegrinas Ernetis (1925–1994)**. Prepolifonijos dėstytojas iš Venecijos. 1972 metų gegužę Ernetis davė polemiką sukėlusį interviu italų *Corriere della Sera* priedui *Domenica del Corriere*; jis prisipažino dirbęs kuriant aparatą, galintį fotografuoti praeitį. Pavadino jį „chronovizoriumi". Man irgi teko garbė pasikalbėti su juo Venecijos Šv. Jurgio salos vienuolyne, likus metams iki jo mirties. Tai, ką jis man tuomet papasakojo, įkvėpė dalį šio romano.

Benavidesas, brolis Alonsas de (c. 1580–1636). Tiksli gimimo data nežinoma, gimė Azoruose, San Migelio saloje, 1598 metais Meksikoje buvo įšventintas kunigu. 1623 metų spalį paskirtas Naujosios Meksikos, tuomet vadintos Šv. Pauliaus parapija, valdytoju ir iki 1629 metų, kai jį pakeitė brolis Estebanas de Perėja, jau buvo atvertęs į krikščioniškąjį tikėjimą aštuoniasdešimt tūkstančių indėnų. Parašęs garsųjį „Memorialą" Pilypui IV, apsilankė Agredoje norėdamas apklausti seserį Mariją Chesus ir išsiaiškinti jos dalyvavimą mėlynosios damos apsireiškimuose Amerikoje. Tą 1631-ųjų balandžio 30 dieną jo pradėti jųdviejų susitikimai truko dvi savaites. Vėliau brolis Alonsas buvo paskirtas tais laikais Portugalijos kolonija buvusios Goa provincijos Indijoje vyskupu, tačiau mirė kelionėje, pakeliui į savo tikslą.

Pilypas IV, Ispanijos karalius (1605–1665). Valdant šiam monarchui ir įvyko sesers Marijos Chesus de Agredos bilokacijos į Ameriką. 1643 metų liepą pats Pilypas IV apsilankė vienuolyne šalia Monkajo kalnų, Sorijoje, ir pirmą kartą pasikalbėjo su mėlynąja dama. Po šešių dienų abu pradėjo susirašinėti, tai truko iki 1665 metų. Nepatvirtintais duomenimis, galimas dalykas, kad pranciškonai tik tarpininkaujant karaliui galutinai nusprendė, jog indėnų nupasakotoji Naujosios Meksikos mėlynoji dama – tai Agredos vienuolė. Taip pat jo įsakymu Benavideso „Memorialas" 1630-aisiais buvo išleistas Madrido karališkojoje spaustuvėje. Pilypas IV labai vertino seserį Mariją Chesus de Agredą, o jai rašyti laiškai atskleidžia daug daugiau monarcho asmenybės bruožų nei koks kitas tos epochos dokumentas.

Manso i Sunjiga, Fransiskas (1587–1656). 1629–1634 metais buvo Meksiko arkivyskupas ir žmogus, paskyręs Estebaną de Perėją ištirti mėlynosios damos apsireiškimų Naujojoje Meksikoje kilmės.

Marsilja, Sebastianas (c. 1570–c. 1640). Pamplonos Šv. Pranciškaus vienuolyno lektorius ir ordino provinciolas Burgose, pirmasis dvasininkas, apklausęs seserį Mariją Chesus de Agredą dėl jos „paranormalių kelionių" į Jungtinių Valstijų pietvakarius. Tų pokalbių paveiktas, parašė laišką Meksiko arkivyskupui, informuodamas jį apie tuos apsireiškimus.

Monro, Robertas (1915–1995). Šis garso inžinierius pradėjo domėtis vadinamaisiais *Out of Body Experiences* (OBE), arba išėjimais iš kūno, po paties išgyvento „astralinio susidvejinimo" 1958 metais. Jo galvoje aptikus smegenų auglį, patirdavo haliucinacijų, o sužinojęs, kad neišvengiamai susirgs psichikos liga, pradėjo studijuoti savo atvejį. Padarė išvadą, kad tie potyriai, taip pat ir kiti, patirti vėliau, jį aplankydavo, kai jo smegenys „sintezuodavo" tam tikrą apibrėžtą garso dažnį. 1974 metais Virdžinijoje įkūrė Monro institutą, norėdamas susisteminti pirmuosius tyrimus ir išplėtoti *Hemy-Sync* teoriją, leidusią jam tam tikrais garsais stimuliuojant smegenis sukelti „astralines keliones".

Perėja, brolis Estebanas de (c. 1585–1638). Pranciškonų vienuolis, gimęs Viljanuevo del Fresne (Badachose), šalia sienos su Portugalija. Kilmingos šeimos palikuonis, ir

tai jam padėjo greitai iškilti Bažnyčios hierarchijoje. XVII amžiaus pradžioje buvo atsakingas už inkvizicijos įsigalėjimą Naujojoje Meksikoje – krašte, kurio tėvu valdytoju jis tapo 1629 metais.

Porasas, brolis Fransiskas de (? –1633). Pranciškonų misionierius, 1629 metų rugpjūčio mėnesį įkūręs Šv. Bernardo misiją hopių genties teritorijoje. Toje kelionėje jį lydėjo broliai Andresas Gutjeresas, Kristobalis de la Konsepsionas ir Fransiskas de San Buenaventura. Mirė nunuodytas „žmonių gyduolių" iš Avatovio misijos 1633 metų birželio 28-ąją.

Salasas, brolis Chuanas de (? –c. 1650). Iš Salamankos kilęs vienuolis pranciškonas. 1622-aisiais įkūrė Šv. Antano misiją Naujosios Meksikos teritorijoje, dabar vadinamoje Isleta Pueblo. Jis pats ir buvo jos valdytojas iki 1629-ųjų liepos, tada atvykęs tėvas Estebanas de Perėja įsakė jam vykti į Gran Kivirą tirti mėlynosios damos apsireiškimų.

Torė, brolis Andresas de la (? –1647). Kilęs iš Burgoso, 24 metus buvo, jo žodžiais tariant, „dirbdamas didžiulį darbą", pirmasis sesers Marijos Chesus de Agredos nuodėmklausys. Pilypas IV norėjo paskirti jį vyskupu, bet jis atsisakė šios privilegijos, norėdamas likti šalia vienuolės. Paskutinius gyvenimo metus praleido Šv. Julijono vienuolyne, Agredoje.

BENAVIDESO MEMORIALAS (1630)

(parašytas senąja ispanų kalba)

„Memorialo“, parašyto brolio Alonso de Benavideso Pilypui IV ir 1630 metais išspausdinto Madrido karališkojoje spaustuvėje, ištrauka, kurioje minimas mėlynosios damos pasirodymas. Tai pirmasis istorinis dokumentas, atskleidęs stebinamą „jaunos ir gražios moters“ dalyvavimą Naujosios Meksikos evangelizacijoje.

Conuerſion milagroſa de la nacion Xumana.

DExando pues toda eſta parte Occidental, y ſaliendo de la villa de Santa Fè, centro del nueuo Mexico, que eſtà en 37. grados, atraueſando por la nacion Apache de los Vaqueros por mas de ciento y doze leguas al Oriente, ſe va a dar en la naciõ Xumana, que por ſer ſu conuerſion tan milagroſa, es juſto dezir como fue. Años atras, andando vn Religioſo llamado fray Iuan de Salas, ocupado en la conuerſion de los Indios Tompiras y Salineros, adonde ay las mayores ſalinas del mundo, que confinan por aquella parte con eſtos Xumanas: huuo guerra entre ellos, y boluiendo el Padre fray Iuan de Salas por los Salineros, dixeron los Xumanas, Que gente que boluia por los pobres, era buena, y aſsi quedaron aficionados al Padre, y le rogauan fueſſe a viuir entre ellos, y cada año le venian a buſcar, y como eſtaua tambien ocupado con

los Chriſtianos, por ſer lengua, y muy buen Miniſtro, y no tener Religioſos baſtantes, fui entreteniendo a los Xumanas, que le pedian, haſta que Dios embiaſſe mas obreros, como los embiò el año paſſado de 29. inſpirando a V. Mageſtad, mandaſſe al Virrey de la Nueua-Eſpaña, q̃ nos embiaſſe treinta Religioſos, los quales lleuò, ſiẽdo ſu Cuſtodio el P.F.Eſteuã de Perea, y aſsi deſpachamos luego al dicho Padre cõ otro compañero, q̃ es el P.F.Diego Lopez, a los quales ivan guiando los miſmos Indios; y antes que fueſſen, preguntãdo a los Indios, que nos dixeſſen la cauſa por que con tanto afecto nos pediã el Bautiſmo, y Religioſos que los fueſſen a dotrinar? ✠ Reſpondieron, que vna muger como aquella que alli teniamos pintada (que era vn retrato de la Madre Luiſa de Carrion) les predicaua a cada vno dellos en ſu lengua, que vinieſſen a llamar a los Padres, para que los enſeñaſſen y bautizaſſen, y que no fueſſen pereçoſos; y que la muger que les predicaua, eſtaua veſtida, ni mas, ni menos, como la que alli eſtaua pintada, pero q̃ el roſtro no era como aquel,

ſino que era moça y hermoſa: y ſiempre q̄ venian Indios de nueuo de aquellas naciones, mirando el retrato, y confiriendolo entreſi, dezian, que el veſtido era el miſmo, pero que el roſtro no, porque el de la muger que les predicaua era de moça y hermoſa.

TRUMPA TIKROSIOS ISTORIJOS CHRONOLOGIJA

1602 metų balandžio 2 diena. Agredos miestelyje gimsta Marija Koronel i Arana. Ji pateks į istoriją kitu – mėlynosios damos – vardu dėl mįslingai apkrikštytų dabartinių Jungtinių Valstijų pietvakarių sričių. Nors *fiziškai* vienuolė niekuomet nebuvo išvykusi iš gimtojo miestelio.

1629 metų liepos 22 diena. Indėnų jumanų būrys iš Naujosios Meksikos pakraščio atvyksta į Isletą, Šv. Antano misiją, prašyti vienuolių pranciškonų evangelizuoti jų kraštą. Misijoje atgaudama jėgas dvidešimt devynių indėnų ekspedicija papasakoja, kad paslaptinga, jauna mėlynoji moteris paskelbė jų genčiai apie *dvasiškųjų tėvų* atvykimą į regioną, tad pastarieji paklūsta jų prašymams.

1629 metų liepa. Po kelių dienų. Vienuoliai Chuanas de Salasas ir Diegas Lopesas išvyksta su indėnų jumanų būreliu Kuelocės gyvenvietės Gran Kiviroje kryptimi, daugiau nei 300 kilometrų nuo Isletos. Ten jie skelbs Dievo žodį ir pakrikštys pirmąją iš mėlynosios damos aplankytų genčių.

1630 metų rugpjūtis. Brolis Alonsas de Benavidesas atvyksta į Madridą, Pilypo IV sosto miestą, atsiskaityti už savo, kaip Naujosios Meksikos tėvo valdytojo, veiklą ir pranešti apie paslaptingus atsivertimus, kuriuos jam teko matyti. Tą pačią vasarą jis pradeda rašyti savo garsųjį „Memorialą", vėliau jį išspausdins Madrido karališkoji spaustuvė.

1631 metų balandis. Tėvas Benavidesas asmeniškai susitinka su seserimi Marija Chesus de Agreda. Susitikimas įvyksta jos vienuolyne, Kastilijos miestelyje Agredoje. Čia ir paaiškėja, kad toji vienuolė iš tikrųjų yra jo ieškoma mėlynoji dama. Sesuo Marija netgi įteikia jam abitą, su kuriuo *persikėlė* į Ameriką.

1631 metų gegužė. Tėvas Benavidesas parašo laišką pranciškonų misionieriams Naujojoje Meksikoje ir atskleidžia jiems, ką sužinojo apie mėlynąją damą. Jų susirašinėjimas 1730 metais buvo išspausdintas Meksike ilgu pavadinimu: *Viskas, kas yra svarbu laiške dvasiškojo tėvo brolio Alonso de Benavideso, buvusio Naujosios Meksikos valdytojo, išsiųstame minėtosios karalystės Šventojo Pauliaus Parapijos Šventajai Tarybai iš Madrido 1631 metais.*

1634 metų vasario 12 diena. Popiežius Urbonas VIII gauna Benavideso „Memorialo" variantą, paties pranciškono papildytą savo pokalbių su seserimi Marija Chesus de Agreda reziumė ir išvada, kad ji yra vienintelis už mėlynosios damos apsireiškimus Amerikoje atsakingas asmuo.

1634 metų balandžio 2 diena. Popiežiaus nurodymu brolis Alonsas de Benavidesas Romoje pristato Šventajai tikėjimo skleidimo kongregacijai naują ataskaitą apie mėlynosios damos apsireiškimus Amerikoje.

1635 metų balandžio 15 diena. Inkvizicija pradeda sesers Marijos Chesus de Agredos apklausas. Surinkta medžiaga pateks į archyvą ir byla vienuolei nebus iškelta.

1650 metų sausio 18 diena. Inkvizitoriai brolis Antonijus Gonsalesas del Moralis ir raštininkas Chuanas Rubijus atvyksta į Agredos vienuolyną apklausti mėlynosios damos, dabar jau minėtojo vienuolyno abatės. Antrą kartą kelias dienas vienuolė bendraus su Šventąja inkvizicija, papasakos apie kai kuriuos savo gyvenimo mistinius potyrius, tarp kurių ir jos bilokacijos į Ameriką. Vienuolės taip niekuomet ir nenuteisė.

1665 metų gegužės 24 diena. Būdama 63-ejų, savo vienuolyne miršta sesuo Marija Chesus de Agreda. Po laidotuvių jos užrašai, laiškai ir rankraščiai trimis užraktais užrakinami skrynioje, siekiant apsaugoti jos palikimą nuo netinkamo panaudojimo. Tačiau užrašų apie jos apsilankymus Amerikoje ten nėra. Keleri metai iki mirties vienuolė pati juos sudegino, nes stengėsi tuos „išvykimus“ ištrinti iš atminties. Sunaikinus juos, istorija prarado neįkainojamos mokslinės ir kultūrinės vertės medžiagą.

Sierra, Javier

Si33 Mėlynoji dama : romanas / Javier Sierra ; iš ispanų kalbos vertė Ona Žemaitienė. – Vilnius : Tyto alba, 2009. – 407, [1] p.

ISBN 978-9986-16-687-0

Javieras Sierra (g. 1971 m.) – ispanų žurnalistas, rašytojas, visą savo dėmesį skiriantis didžiosioms istorijos mįslėms. Romanas „Mėlynoji dama" skirtas paslapties gaubiamai istorijai apie XVII a. vienuolę Mariją Chesus de Agredą, kuri, pasakojama, stebuklingu būdu sugebėdavusi vienu metu būti savo vienuolyne ir Naujojoje Meksikoje. Tikrais faktais paremta mistinė istorija – apie XVII a. Ispaniją, XX a. pabaigoje Venecijos vienuolyne paslaptingus tyrimus atliekantį vienuolį, Los Andžele gyvenančią moterį, reginčią keistus sapnus, apie tai, kaip naudojant garsus galima perkelti žmones už daugelio mylių... Iš tiesų tai – pasakojimas apie netikėjimą ir šventumą, žmones, atveriančius savo sielas ir jusles už juos didesnėms paslaptims. Pasakojimas, balansuojantis ant realybės ir mistikos ribos, kur klausimų daug daugiau negu atsakymų.

UDK 860-3

JAVIER SIERRA

MĖLYNOJI DAMA

Romanas

Iš ispanų kalbos vertė *Ona Žemaitienė*

Viršelio dailininkė *Ilona Kukenytė*

Tiražas 2000 egz.
SL 1686. 2009 03 04. 12,80 apsk. l. l.
Išleido „Tyto alba", J. Jasinskio g. 10, LT-01112 Vilnius,
tel. 2497453, info@tytoalba.lt, www.tytoalba.lt
Spausdino UAB „Logotipas", Utenos g. 41a, LT-08217 Vilnius

Javieras Sierra (g. 1971 m.) – ispanų žurnalistas, rašytojas, visą savo dėmesį skiriantis didžiosioms istorijos mįslėms. Lietuvių kalba išleistus šio autoriaus kūrinius „Paslaptingoji vakarienė“ ir „Egiptietiškoji Napoleono paslaptis“ pelnytai įvertino intriguojančius pasakojimus pamėgę skaitytojai.

Romanas „Mėlynoji dama“, apdovanotas JAV *Latino Book Award* premija kaip geriausias 2007-aisiais išleistas istorinis romanas, skirtas paslapties gaubiamai istorijai apie XVII a. vienuolę Mariją Chesus de Agredą, kuri, pasakojama, stebuklingu būdu sugebėdavusi vienu metu būti savo vienuolyne ir Naujojoje Meksikoje. Tikrais faktais paremta mistinė istorija – apie XVII a. Ispaniją, XX a. pabaigoje Venecijos vienuolyne paslaptingus tyrimus atliekantį vienuolį, Los Andžele gyvenančią moterį, reginčią keistus sapnus, apie tai, kaip naudojant garsus galima perkelti žmones už daugelio mylių… Iš tiesų tai – pasakojimas apie netikėjimą ir šventumą, žmones, atveriančius savo sielas ir jusles už juos didesnėms paslaptims. Pasakojimas, balansuojantis ant realybės ir mistikos ribos, kur klausimų daug daugiau negu atsakymų. Žurnalistas Karlosas, besidomintis nepaaiškinamais reiškiniais, susiduria su Mėlynosios damos istorija. Ir vienas Dangiškasis Programuotojas težino, kuo visa tai baigsis.

- Kas tokia ta paslaptingoji Mėlynoji dama, indėnams skleidusi Dievo žodį?
- Kaip Agredos motinėlė – Ispanijos vienuolė, neišeidama iš savo vienuolyno, sugebėdavo atsidurti Pietų Amerikoje?
- Ką reiškia rožės pavidalo ženklas, kurį ant rankos turi vienos indėnų giminės žmonės?
- Kam skirtas „psichologinio šnipinėjimo“ padalinys ir kas iš tiesų yra Šventojo Atvaizdo ordinas?

Paslapties šydas prasiveria tik akimirką – angelų, šimtmečiais gyvenančių žemėje, valia. Ir skaitytojas lieka toks pat suglumęs, kaip ir istorijos pradžioje.

ISBN 978-9986-16-687-0

TYTO ALBA

9 789986 166870

www.tytoalba.lt

Niekas nevyksta šiaip sau, – sakė profesorius. – O jei kartais aplink tave ir vyksta tarpusavyje paslaptingai susiję dalykai, tarsi kokia jėga ar asmuo būtų visa tai tau parengęs, nedelsk nė minutės: ištirk! Jei sugebėsi išsiaiškinti priežastį, būsi sutikęs tikrąjį Dievą, kad ir kas jis būtų.